

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

TARİH BOYUNCA ŞEHİT ÖYKÜLERİ

BURHAN BOZGEYİK

Cihan
Yayınları

Tarih Boyunca
ŞEHİT ÖYKÜLERİ

Burhan Bozgeyik

Tarih Boyunca Şehit Öyküleri

Yazarı : Burhan Bozgeyik

*Cihan Yayınları
adına Editör* : Mehmet Dikmen

Kapak : Halil Yılmaz

Syf.Düzeni ve Üretim : Türdav Ajans

Baskı : Ziya Ofset - Emintaş Sanayi Sitesi Kat 2
No: 548-549 Davutpaşa - Topkapı / İst.
Tel: (0212) 567 99 05

Cilt : Savaş Mücellit - 501 99 42

ISBN 978-975-6476-36-9

İstanbul, Şubat 2008

Yayıncı Sertifika No: 16440

CİHAN YAYINLARI

Alayköşk Cad. No: 10 Cağaloğlu/İstanbul

Posta Kutusu: 882 Sirkeci / İstanbul

Tel: (0212) 511 61 62 (Pbx) Fax: (0212) 522 11 96

internet: www.turdav.com.tr e.mail: turdav@turdav.com.tr

www.kitapkutusu.com

© "Cihan" markası ile üretilen bu eserin basım ve yayım hakları
Türdav Basım ve Yayım Ticaret ve Sanayii A.Ş.'ye aittir.

Tarih Boyunca
ŞEHİT ÖYKÜLERİ

Burhan BOZGEYİK

**Cihan
Yayınları**

BURHAN BOZGEYİK

1957'de Gaziantep'te doğdu. İlk ve orta tahsilini burada tamamladı. 1975'te İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı bölümüne girdi. Fakülte yıllarında bazı dergilerin idareciliğini yaptı. Gazetede ve dergilerde yazıları yayınlandı. 1979'da Fakülte'yi bitirince profesyonel gazeteciliğe başladı. Aralıksız 14 yıl; Yeni Asya, Yeni Nesil ve Tasvir gazetelerinde, haber, röportaj, araştırma, inceleme ve köşe yazısı yazdı. 27 Nisan 1992 tarihinden itibaren serbest gazeteci olarak çalışmaya ve yaptığı araştırmaları kitaplaştırmaya başladı. Halen Millî Gazete'de haftada üç gün köşe yazısı da yazan Burhan Bozgeyik evli ve iki çocuk babasıdır.

Bozgeyik'in yayınevimiz tarafından neşr olunan eserleri:

- *Meşhurların Son Anları*
- *Ölüm Sonrası Hayat*
- *12 İmam ve Alevilik*
- *Nasıl Yaşadılar, Nasıl Öldüler*
- *Tarih Boyunca Şehit Öyküleri*

İÇİNDEKİLER

Takdim	7
Habil	17
Firavun'un Sihirbazları.....	20
Hiz. Âsiye.....	28
Hiz. Zekeriyâ (a.s.).....	30
Hiz. Yahya (a.s.)	31
Uhdud Şehidler i	33
Habib-i Neccar.....	37
Hadisi Şerifte Anlatılan Genç	39
Hiz. Yâsir	45
Hiz. Sümeyye	47
Hiz.Urve b. Mes'ud	49
Hiz. Umeyr b. Humâm	51
Hiz. Ubeyde b. Haris.....	53
Bedir Şehitleri.....	56
Hiz. Amr b. Cemuh.....	65
Hiz. Sa'd b. Rebi'	68
Hiz. Hamza	70
Hiz. Mus'ab b. Umeyr	73
Uhud Şehitleri.....	77
Hiz. Âsım b. Sâbit	106
Hiz. Hubeyb b. Adiyy	109
Hiz. Zeyd b. Desinne	112

Hz. Yesar.....	114
Hz. Iyaş.....	117
Hz. Haram b. Milhan	119
Hz. Ca'fer b. Ebû Talib	121
Hz. Abdullah b. Revahâ	123
Hz. Habib b. Zeyd	126
Hz. Ebû Akîl.....	129
Hz. Hüseyin	133
Hz. Abdullah b. Zübeyr	140
Ebu Müslim Horasanî	143
Sultan I. Murad	145
Ulubatlı Hasan.....	151
İshak Reis	156
Oruç Reis	159
Turgut Reis	163
Beş Yüz Keçe Külahlı Mücâhid Öğrenci	166
Şehit Kâmil.....	174
Hasan El Benna.....	177
Abdülkadir Udeh.....	182
Çanakkale Şehitleri.....	185
İstiklâl Harbi Şehitleri.....	215
Kore Şehitleri.....	235
Kıbrıs Şehitleri.....	261
Afgan Şehitleri	268
Bibliyografya	287

TAKDİM

İnsanın, bu dünya hayatında kazanabileceği en büyük rütbe şehitliktir. Vefat eden insanlar Berzah âlemine gidip o âleme has bir hayat devresi geçirirlerken; şehitler, bir ikram-ı İlâhî olarak Berzah âleminde bambaşka bir hayat devresine geçmekte, haşır sabahına kadar “diri” olarak, elemsiz, kedersiz bir hayat yaşamaktadırlar.

Allahu Teâla, Bakara Sûresi’nde şehitlerle ilgili meâlen şöyle buyurmaktadır:

“Allah yolunda öldürülenlere ölü demeyiniz. Doğrusu onlar diridirler; lakin siz farkına varmazsınız.”

Peygamber Efendimiz (a.s.m.), şehitlerle ilgili şöyle buyurmaktadır:

“Şehit, öldürülürken, sizden birinizin karınca ısırmasından duyduğu acıdan fazla bir acı duymaz.” (Tac Tercemesi, c. 4, s. 636).

“Kıyamet gününde üç sınıf şefaet eder: Peygamberler, sonra âlimler, sonra şehitler.” (Riyazü’s-Sâlihîn Tercemesi, c. 2, s. 548).

“Şehitten başka, Cennete girip de, dünya yüzünde hiçbir şeyi olmadığı halde, dünyaya dönmeyi arzu eden bir kimse yoktur. Zira yalnız şehit, gördüğü şeref ve itibardan dolayı, dünyaya dönüp on defa öldürülmeyi arzu eder.” (Tac Tercemesi, 4/633)

“Kul, Allah’ın yolunda öldürölüp kanından ilk damla yere düşünce Allah onun bütün günahlarını o damla ile affeder. Sonra, Allah ona Cennet’ten bir örtü gönderir. Ruhunun içinde kabzedilir. Cennet’ten, ruhunun bineceği bir binek gönderilir.

Sonra melekler onu göğşe çıkartırlar. Sanki yaratıldığından beri onlarla berabermiş... En sonunda Allah’ın huzuruna götürölür. Şehit, meleklerden önce Allah’a secde eder. Sonra melekler de secde ederler. Orda mağfirete mazhar olur, temizlenir. Sonra şehitlerin makamına götürölmesi emredilir.” (Süyüti, Kabir Âlemi, s. 123).

Şehitlerin çeşitleri

Peygamber Efendimiz şehitlerin beş kısım olduğunu beyan buyurmuştur. Hadis-i şerif şöyledir:

“Şehitler beş kısımdır: 1. Taun hastalığından ölen, 2. İshal gibi karın hastalığından ölen, 3. Suda boğulup ölen 4. Bir yıkıntı altında kalıp ölen, 5. Allah yolunda ölen şehittir.

İslâm âlimleri, âyet-i kerimelere ve hadis-i şeriflere dayanarak şehitleri üç kısma ayırmışlardır.(1) Şehid-i Âhîret (âhîret şehidi), (2) Şehid-i dünya (dünya şehidi), (3) Şehid-i dünya ve âhîret (âhîret ve dünya şehidi)

Bu üç sınıfa dahil olanlara fıkha göre yapılacak “son vazifeler” şunlardır:

Âhîret şehitleri:

Yolda giderken kaza geçiren, gurbette ölen, trafik kazasında ölen, zelzelede ölen, yangında ölen, boğularak ölen, karın sancısıyla ölen, doğum yaparken ölen, Ramazan-ı şerifte ölen, Cuma günü ölen, mazlumen ölen, dinî ilimler tahsil ederken ölen talebe, son nefeste “Lâ ilâhe İlallah” diyerek ölen... Bunlar âhîret şehididir. Elbette sağlam iman şarttır.

Âhiret şehitleri, diğer ölümler gibi yıkanır, kefenlenir, cenaze namazı kılınır, kabre defnedilir. Fakat bunlara kabirde sual ve azap yoktur.

Dünya şehitleri:

Cihada çıkan İslâm ordusuna dahil olup ta niyeti Allah rızası olmayan (ganimet elde etmek, şöhret kazanmak, vs.) kimseler, bu savaşta öldükleri takdirde bunlara “şehid-i dünya” denilir. Bunlar kanlı elbiseleriyle defnedilir. Yani şehit muamelesi yapılır. Ahirette ise Cenab-ı Hak onlara niyetlerine göre muamele eder.

Dünya ve âhiret şehitleri:

İla-yı Kelimetullah için harbe katılan, küffarla çarpışan ve bu çarpışma esnasında şehit olan kimseye “dünya ve âhiret şehidi” denilir. Kur’an’ın “ölü değildirler” diye bahsettiği şehit budur.

İşte bu şekilde cihadda can veren şehitler; kanlı elbiseleriyle defnedilirler. Yani cenazeleri yıkanmaz ve kefenlenmez. Bu şehidin dünyadaki muâmelesidir.

Âhiret muâmelesine gelince; bu nevi şehitler bir anda evliya mertebesine çıkarlar. Velilerin bazan 40-50 sene çabalayarak kazandıkları mertebeyi 1-2 dakikada kazanırlar. Bunlara kabirde sorgu-sual ve azap yoktur.

Şehitlerin kazandığı bu mertebeden ayrı, onlarda târifi mümkün olmayan bir lezzet duygusu, Allah’ın rızasına nâil olma ümidi vardır.

Başta peygamberler ve onların ashabı olmak üzere, mü’minler her zaman şehâdeti arzulamışlardır. Sevgili Peygamberimiz bu hususta şöyle buyurmaktadır:

“Bir kimse Allah’a inanır, peygamberlerini tasdik eder ve ancak Allah yolunda cihad ederse, Allah o kimseyi (şehit olursa) Cennete koymaya, gazî olursa ecir ve sevâba ve ganimete nâil olarak evine döndürmeye kefilidir. Nefsimi yed-i kudretinde tutan Allah’a yemin ederim ki, Allah yolunda yaralanan kimse, Kıyamet günü yara aldığı gün-

kü haliyle gelir, rengi kan rengi, kokusu ise misk kokusudur. Muhammed'in nefsi yed-i kudretinde olan Allah'a yemin ederim ki, Müslümanlara zor gelmesinden korkmasaydım, Allah yolunda gazaya giden askerlerden hiçbir zaman ayrılıp geri kalmazdım. Lâkin Müslümanları teçhiz edip götüremediğim gibi, onlar da kendiliklerinden yol esbâbı tedarik edemiyorlar. Benden ayrı kalmak da onlara ağır geliyor. Ruhûm yed-i kudretinde olan Allah'a kasem ederim ki, Allah yolunda cihad edip öldürülmemi, sonra tekrar dirilip gazâ ederek öldürülmemi, kezâ dirilip gazâ uğrunda öldürülmemi arzu ederdim." (Riyâzü's-Sâlihîn ve Ter-cemesi. Ankara: 1971, c. 2, s. 536).

Kur'an-ı Kerim'de Cihad şuûru

İşte hakikî imanı elde eden mü'minler her zaman Allah yolunda şehit olmayı arzu etmişlerdir. Sayısı Allah tarafından bilinen nice mü'minler, Allah'ın dinine sahip çıkarken, Allah'ın dinini yeryüzünde hâkim kılmaya ve yüceltmeye çalışırken şehit olmuşlardır.

Burada karşımıza şehâdet şuûrunun yanı sıra çok mühim bir husus çıkmaktadır. O da **"Cihad şuûru"**dur.

Cihad, Kur'an-ı Azimüşşanda tekrar tekrar belirtilen bir fârizadır.

Bu mühim konuyu daha iyi kavrayabilmemiz için evvela cihadla ilgili pek çok âyet-i kerimeden bazılarına bakalım.

Rabbimiz meâlen şöyle ferman ediyor:

"Siz bütün müşriklerle savaşınız. Nasıl ki onlar sizin hepinizle harp ediyorlar. Şunu da bilin ki Allah kendisinden korkanlarla (günahtan çekinenlerle) beraberdir." (Tevbe/41)

"Ağırlıklı ve ağırlıksız olarak harbe gidiniz. Malınızla, canınızla Allah yolunda savaşınız." (Tevbe/41)

“Mü'minler için, özörlölerden başka, oturup kalanlarla Allah yolunda mallarıyla, canlarıyla savaş edenler müsâvî olamazlar. Allah Teâlâ mallarıyla canlarıyla cihad edenlerin derecelerini (evde oturup) kalanlardan yüce kıldı. Bununla beraber Allahu Teâlâ hepsine iyilikler vadetti. Mücahitlerin ecir ve sevabını savaşa iştirak etmeyenlerden üstün kıldı. (Onlara) Allah tarafından dereceler, mağfiret ve rahmetler vardır. Allah gafûr ve rahimdir.” (Nisa/95-96).

“Ey mü'minler! Sizi çetin azaptan kurtaracak bir ticârete kılavuzluk edeyim mi? O da şudur: Allah'a ve Resûlüne imân eder ve Allah yolunda mallarınızla, canlarınızla savaşırsınız. Bir bilseniz bu iş sizin için ne kadar hayırlıdır. Bu takdirde Allah sizin günahlarınızı mağfiret eder, altlarından ırmaklar akan cennetlere ve Adn Cennetlerindeki çok güzel evlere koyar. İşte büyük kurtuluş budur. Hoşunuza giden diğeri bir niyet vardır ki, o da Allah tarafından yardım ve yakında vukua gelecek fütûhattır. Bunları mü'minlere müjdele.” (Saff/10-13)

“Sakın Allah yolunda öldürölenleri öölöler sanma. Doğrusu onlar Rableri katında diridirler. Cennet meyvalarından rızıklanırlar. Onlar, Allah'ın kendilerine verdiğı ih sandan (şehitlik rütbesinden) dolayı neş'eli haldedirler ve arkalarından kendilerine şehitlik rütbesi ile katılmayan mücahitler hakkında şunu müjdelemek isterler: “Onlara hiçbir korku yoktur ve onlar mahzun da olmayacaklardır. Onlar, Allah'tan gelen bir nimet ve daha üstün bir ihsan sebebiyle sevinirler ve mü'minlerin mükafatını Allah'ın zayı etmediğı neş'esi içinde bulunurlar.” (Âl-i İmran/169-171).

“Andolsun, eğer siz Allah yolunda öldürölür veya ölürseniz, Allah'ın bir bağışlama ve esirgemesi, onların toplayacakları dünya menfaatinden elbette daha hayırlıdır.” (Âl-i İmran/157)

“Taşları birbirine kenetlenmiş bir binâ gibi saf tutarak O'nun yolunda cihad edenleri muhakkak ki Allah sever.” (Saf/4)

“Ey Peygamber! kafirlere ve münafıklara karşı cihad et, onlara şiddet göster. Onların varacakları yer Cehennemdir. Gidilecek ne kötü bir yerdir orası!” (Tahrim/9)

“Onlarla, şirk ve inkardan eser kalmayıp Allah’tan başkasına iman ve ibadet edilmez oluncaya kadar cihada devam edin. Eğer inkar ve düşmanlıklarına son verirlerse, muhakkak ki Allah onların işlediklerini hakkıyla görür.” (Enfal/39)

“Hoşunuza gitmese de, size zor da gelse, cihad üzerinize farz kılındı. Belki sevmediğiniz şey hakkınızda hayırlıdır. Bazan da sevdiğiniz birşey sizin için şer olur. Allah herşeyi bilir, siz bilmezsiniz.” (Bakara/216).

Hadislerde Cihad

Cihadla ilgili pek çok hadis-i şeriften bazılarına bakalım. Kâinatın Efendisi şöyle buyuruyor:

“Ebu Zer’den (r.a.): “Yâ Resûlallah! (a.s.m.) Hangi amel daha faziletlidir?” dedim. ‘Allah’a iman etmek ve O’nun yolunda savaşmaktır.’ buyurdu.” (Riyazü’s-Sâlihîn Tercemesi, c.2, s. 531).

“Bir gün bir gece hudut boyunca nöbet tutmak, gündüzleri oruçla, geceleri de ibadetle geçirilen bir aydan daha hayırlıdır. Vazife başında da ölürse, yapmakta olduğu amelinin sevâbı ve (şehitlere olduğu gibi) rızkı devam eder ve kabir fitnesinden kurtulur.” (a.g.e., s. 533)

“Allah yolunda ayağı tozlanan kimseye Cehennem ateşi dokunmaz.” (a.g.e., c.2, s. 543).

“İki kişiden biri askere gider, diğeri de onun (âile fertlerine) bakarsa, askere gidenin aldığı mükâfat ikisine aittir.” (a.g.e., s. 546)

Cihadın hikmeti

Kâinattaki bütün mahlukat, bütün mevcudat, lisan-ı kalleriyle (kendilerine mahsus dilleriyle) zikretmekte ve Allah'ın verdiği vazifeleri harfiyyen yapmak suretiyle lisan-ı halleriyle Allah'a ibadet ve itaat etmektedir. Allah'a isyan eden insanların vücudundaki zerrelere de Allah'ı tesbih etmektedir. İşte Allah'ın “yeryüzünün halifesi” olarak yarattığı Mü'min “insanlar”, Allah'ın mülkünü küfür pisliğinden ve en büyük zulüm olan Allah'a şirkten temizlemek için cihada çıkmaktadırlar. Bu gerçeğe pek çok müfessir ve pek çok İslâm âlimi işaret etmiş ve kütüphaneler dolusu eserde izah etmişlerdir.

Merhum Seyyid Kutup ta “Fizılâl-il Kur'an” isimli eserinde bu mevzu üzerinde durmuştur. Seyyid Kutup'un Bakara Sûresinin 190 ve 191. Âyet-i kerimelerini nasıl tefsir ettiğine bakmadan önce, bu iki âyetin meâllerine bakalım:

“Size harp açanlarla, Allah yolunda siz de döğüşün. Ancak haddi tecavüz etmeyin. Şüphesiz ki Allah, aşırı gidenleri sevmez.

“Ve onları (müşrikleri) nerede yakalarsanız öldürün. Onları sizi çıkardıkları yerden çıkarın. Fitne kâtilden beterdir. Onlar sizinle savaşımadıkça, siz de Mekke haremünde onlarla savaşmayın. Ancak onlar sizinle savaşarlarsa, siz de onları öldürün. İşte kâfirlerin cezası böyledir.”

Kendisi de Kur'an dâvasından tâviz vermediği için idam edilip öldürülen ve âhiret şehidi olan merhum Seyyid Kutup, cihadın mühim bir hikmetinin, bütün insanlığı İslam nuruna kavuşturmak, bunun için insanlığın İslamla karşılaşmasının, tanışmasının önündeki engelleri yoketmek olduğunu ifade etmektedir. Merhum şöyle diyor:

“İnsanlık âlemi İslam nizamından mahrum bırakıldı-ğı takdirde, bütün kurtuluş yollarını ve başarı çarelerini

tamamen kaybeder. Ve insanlığı bu hayır nizamından mahrum bırakanlar kadar, insanın insanlığına tecavüz eden bir zalim bulunamaz. İnsanoğlu ile Yaradanı'nın ve Hâlık Teâlâ'nın istediği yüceliğin, nezafetin, saâdetin ve kemâlin arasına girmek isteyenler, şüphesiz ki en büyük zâlimlerdir.

“Binaenaleyh, bu, âlemsûmul ve ilâhî nizam dâveti-nin bütün insanlığa ulaşması ve tebliğ edenlerin karşısına çıkan bütün sulta ve engellerin yıkılması şarttır...” (Fî-zılâl-il Kur'an, c.1, s.387

Cihadın mühim bir gayesinin de, insanları Kânatın Yaratıcının emirlerine inanmaktan ve tabi olmaktan meneden sultaları ortadan kaldırmak ve dolayısıyla “inanç hürriyetini” sağlamak olduğunu belirten Seyyid Kutup şöyle diyor:

“Müslüman, din tamamen Allah için oluncaya ve yeryüzünde hiçbir kuvvetin Allah'tan uzaklaştırma imkânı kalmayınca kadar durmadan, dinlenmeden cihad edecektir... İnsanları dine girmeye zorlamak için değil... Allah'ın dinini yeryüzünde yüceltip, dine girmek isteyenleri korkutacak hiçbir şey kalmayınca, Allah'ın dinini tebliğ etmekten ve dinde sebat gösterip, vecibelerini ifa etmekten alıkoyan hiçbir kuvvetin korkusu kalmayınca kadar hakimiyet-i diniyeyi sağlamak için cihad edecektir.”

Zilletten Kurtuluş Yolu

Müslümanlar uzun zamandan beri zulme, hakaretle-re, itilip kakılmaya mâruzdur. Bu zillet halinin devam etmesinin mühim bir hikmeti, cihad ve şehâdet şuûrunun unutulmaya, kaybolmaya yüz tutmuş oluşudur.

Sözde “medenî”, ancak gerçekte “vahşi” ülkelerin ve kavimlerin icadları olan fantazilere meftun olan Müslümanlar “gevşemiş” ve meylürrahat duygusuna kapılmış-

lardır. Öyle ki Müslümanlar parmağının ucuna diken batmasını bile istememekte, Allah yolunda canını fedâ etmek gibi bir hissi hatırına ve hayaline getirmemektedir.

Oysa başta da belirttiğimiz gibi, bu dünya bir imtihan yeridir. Geçmiş ümmetlerin karşılaştıkları imtihanlara maruz kalmak mukadderdir. Bu hususta Rabbimiz meâlen şöyle buyurmaktadır:

“Yoksa, sizden evvelkilerin başlarına gelenler sizin de başınıza gelmeden Cennete girivereceğinizi mi sandınız? Onlara öyle sıkıntılar ve musibetler erişti, öyle sarsıntılara uğradılar ki, onlara gönderilen peygamber ve yanındaki mü'minler “Allah'ın yardımı ne zaman?” diyecek hale geldiler. Haberiniz olsun, Allah'ın yardımını yakındır.” (Bakara/214)

Bu âyet-i kerimenin tefsiri mahiyetindeki bir hadis-i şerife bakalım. Mekke Müşrikleri Allah'ın Peygamberine ve sahâbe-i kirama öylesine dehşetli işkenceler, hakaretler ve eziyetler yapmaktaydı ki tarifi bile tüyler ürpertir... İşte o dehşetli günlerde bazı Sahabe-i Kiram çölde kızgın kumların üzerine yatırılıp göğüslerine koca kaya parçası konularak işkenceye maruz kaldıktan sonra Resul-i Ekrem'in yanına gelerek, bu sıkıntıların üzerlerinden kalkması için duâ etmesini isteyince Resulullah onlara şöyle demişti:

“Sizden öncekilerden öylesi vardı ki, (kâfirler) onun başını dışarda bırakarak (vücudunu) yere gömerler, sonra başını testere ile ikiye ayırırlardı da onu dininden çeviremezlerdi. Bazılarının da demir tarakla vücutları (etleri ve sinirleri) taranırdı da dinlerinden dönmezlerdi. Allah'a and ederim ki, O, bu dini tamamlayacaktır. O kadar ki, bir süvari, San'a'dan Hadremevt'e yalnız olarak gidecek, Allah'tan başka kimse-den korkmayacaktır. Yahut koyun sahipleri kurttan başka kimseden korkmayacaktır. Lâkin şimdi siz acele ediyorsunuz.” (Zübdetü'l Buhari Tercümesi, c.1, s. 640).

Ferec ve fütuhat arzulayanlar, başlarının dik olması- nı isteyenler, izzetli bir hayat yaşamayı hayalleyenler işte bu hadis-i şerife ve Allah'ın dinini hâkim kılmak için ci- had eden, Allah'ın dininden tâviz vermek yerine hayatını fedâ etmeyi tercih eden şehitlerin hayatına bakmalıdırlar.

Ümmetçe hayli uzun zamandan beri sıkıntılar içeri- sinde bunaldığımız bir vakıâ. İşte böylesine bir atmosfer- de şehitlerin mücadelesine bakmak, “Şehâdet Destanını” okumak, bizlere hem kuvve-i mâneviye kazandıracak, hem izzetli bir hayatın yolunu gösterecektir. İşte bu dü- şüncelerle bu çalışmayı hazırladık.

İslam düşmanı güçlerin İslâm beldelerine çullandığı, “savaş silahını” kuşanarak, ülkemize kabadayılık tasla- dığı bir hengâmede, o mübarek şehitleri hatırlamalıyız. Aksi takdirde “gaflet uykusundan” uyanmamız mümkün olmaz.”

En son Birinci Cihan Harbinde, Çanakkale’de, küffar ordusuna geçit vermeyen, İstiklal Harbinde, Kore’de ve Kıbrıs’ta destanlar yazan mücâhid insanların torunları; günümüzde de Cudi’de ve Gabar’da, PKK terörüne karşı bu vatanın birlik ve bütünlüğünü korumak, İslâm düş- manı süper güçlerin Türkiye üzerindeki oyunlarını boz- mak için canlarını ortaya koymaktan, hayatlarını feda et- mekten geri durmamaktadırlar.

Bu çalışmamızı dikkatli nazarlara takdim eder- ken, bütün şehitlerimizi şükranla, rahmetle, muhabbetle yâdediyoruz. Cenab-ı Hak cümlesinden ebediyyen razı ol- sun, bizleri onların şefaatlerine nâil eylesin (âmin)...

Ocak 2008

Burhan BOZGEYİK

İlk Şehit,
Hz. Âdem Aleyhisselam'ın Mazlum Oğlu

HABİL

İlahu Teâlâ, Hz. Âdem Aleyhisselam'ı yarattıktan sonra, Hz. Havva validemizi de yaratmış, insanoğlunun ataları olan bu iki büyüğümüz bir müddet Cennet'te yaşadıktan sonra, şeytanın vesvese vermesini müteakip, Allah'ın emrini ihlal ederek yasak meyveden yemiş ve bunun neticesinde Hikmet-i İlâhî'nin tecellisi için yeryüzüne indirilmişlerdi.

Hz. Havva validemiz, bir batında biri erkek biri kız olmak üzere ikiz çocuk dünyaya getirmekte idi. İnsan neslinin çoğalması için, bu ilk insanların evlilik usulü şu şekilde idi: Önceki batında doğan kızla sonraki batında doğan erkek, önceki batında doğan erkekle de sonraki batında doğan kız evlenecekti. Sonradan nesh olacak, yani geçerliliği ortadan kalkacak bu İlâhî kanuna, Hz. Âdem Aleyhisselam'ın bütün çocukları itirazsız uymuşlardı. Tâ ki Kabil'in evliliğine gelinceye kadar.

Kabil, Habil ile dünyaya gelen kızı değil de, kendi ikizini istiyor, bunda da ısrar ediyordu. Sonunda, Allah'a kurban arz etmeye ve kimin kurbanı kabul edilirse, ona göre hükmetmeye karar verdiler.

Habil, Hz. Âdem Aleyhisselam'ın gözbebeği idi. Son

derece halim selim, güzel huylu, Allahu Teâlâ'nın emirlerine itaat eden, haramlardan kaçınan biri idi. Kardeşi Kabil'le birlikte kurbanlarını Allahu Teâlâ'ya arz ederken de bu güzel ahlâkını ve inancını ortaya koymuştu. Kendisi hayvancılıkla geçinirdi. Koyunlarının en güzelini, en semizini kurban olarak seçmişti. Kabil ise ekincilikle uğraşır. O ise ekinlerinin en kötüsünü, buğday başaklarından içi boş olanlarını kurban olarak sunmuştu.

O sırada, Allahu Azimüşşan'ın kurbanları kabul etme hususundaki kanunu şu şekildeydi: Kurbanların kabul edilşinin alâmeti olarak, gökten bir ateşin gelip kabul edilen kurbana isabet etmesi...

Allahu Teâlâ, Habil'in kurbanını kabul etmişti. Habil'in kestiğı kurbanın makbul olduğuna bir delil olarak, gökten dumansız beyaz bir ateş indirildi ve kurbanını yaktı. Kurbanı kabul edilmeyen Kabil, kurbanı kabul edilen Hâbil'e "Seni öldüreceğim!" deyince, Habil, yine o halim haliyle, "Allah, ancak kendisinden korkup sakınanların kurbanını kabul eder." diye cevap vermiş ve sözlerine şöyle devam etmişti:

"And olsun, eğer sen beni öldürmek için bana el uza-tırsan, ben seni öldürmek için sana el uzatmam. Çünkü ben, âlemlerin Rabbinden korkarım. Sana saldıracak olursam, bütün mahlukatın sahibi olan Allah'ın beni cezalandırmasından korkarım. Sen beni öldürürsen, hem benim suçlarımın günahlarını, hem de beni öldürme günahını yüklenerek Cehennem'in sâkinlerinden biri olursun. Zâlimlerin cezası budur: Cehennem ateşi, Allah'ın sınırlarını çiğneyen ve zâlim olan herkesin cezâsıdır."

Habil, haksız yere kan dökmenin, bir masumu öldürmenin bütün insanları öldürmek kadar veballî ve korkunç bir fiil olduğunun farkındaydı. Hem bu ilk cinayeti işleyen kişi, böylece kötü bir çığır açmış ve kıyamete kadar işlenecek bütün cinayetlerin günahını da üzerine almış olacaktı.

Habil bu büyük günahı işlemektense, canını feda etmeye hazırды. Böylece mazlum olarak can verecek, şehit olacaktı.

Kabil ise şeytanın ve azgınlaşmış nefsinin telkiniyle, kararını çoktan vermişti.

Bir gün, Habil uykuda iken bir kaya parçası ile onun başına vurdu ve öldürdü.

Habil, insanlık tarihinin ilk şehidi olmuştu.

Mâide Sûresi'nin 27-31. âyet-i kerimelerinde haber verildiği üzere, bundan sonraki hâdiseler şöyle cereyan etti:

Kabil kardeşini öldürdükten sonra çok pişman oldu, ama ne çare... Allah'ın emrine kayıtsız şartsız teslim olan, haram olan cinayeti işlememek için hayatını feda eden Habil'in cansız bedeni, öylece ortada durmaktaydı.

Kabil, bir müddet ne yapacağını bilemeden bekledi. Sonra iki karganın geldiğini ve akabinde kavga ettiklerini gördü. Kargalardan biri, gagası ve pençesi ile vurup diğer kargayı öldürdü. Daha sonra yine gagasını ve pençelerini kullanarak toprağı kazdı ve ölü kargayı eştigi çukura gömüp üzerini kapattı. Bunun üzerine Kabil: "Yazıklar olsun bana! Şu karga kadar olup da kardeşimin cesedini gömmekten âciz mi kaldım" dedi. Kendisi de tıpkı o karga gibi yeri kazdı ve Habil'i defnetti.

Habil, Allah'ın emirlerine kayıtsız şartsız itaat ederek, masum bir insanı öldürmek gibi günahların en büyüklelerinden birini işlemekten sakınarak fani hayata şehit olarak veda etmiş, böylece ebedi hayatta, Cennet gibi bir sadet yurduna girmeyi hak etmiş; Kabil ise, nefsinin arzularına uyup, öfkesine mağlup olmak suretiyle bu dehşetli ilk cinayeti işlemekle, o tarihten sonra yeryüzünde işlenecek bütün cinayetlerin de vebaline ortak olmuştu.

Şirke dönmektense, şehitliği seçen

FİRAVUN'UN SİHİRBAZLARI

Firavun, Hz. Musa (a.s.) ile Hz. Harun'un (a.s.) kendisini putlara tapmaktan vazgeçip Tevhid dinine girmeye dâvet edişlerine müthiş öfkelenmişti. Yardımcılarının ve kumandanlarının yanında cereyan eden konuşmada, onların ortaya koydukları Tevhid delilleri karşısında artık konuşacak söz bulamamış, ancak kuru bir inatla küfründe ısrar etmişti.

Alenî davete ve hak karşısında mağlubiyete ilk anda kılıçla karşılık verdiği takdirde bunun aleyhine olacağını düşünen Firavun, bu Peygamberlerin tesirini tamamen kırmak için onları başka bir yolla mağlup etmeyi düşündü. O devirde Mısır'da sihir revaçtaydı.

Cenab-ı Hak, Hz. Musa'ya birçok mucize göstermeyi ihsan etmişti. Bu mucizelerden en mühim iki tanesi, elinde tuttuğu âsanın ejderha oluşu ile elini koynuna soktuktan sonra, o elin bembeyaz bir nur gibi parlamasıydı. Hz. Musa bu iki mucizeyi de Firavun'un huzurunda gösterince Firavun çok şaşırılmış, ancak bunların mucize değil de bir sihir olduğunu ileri sürmüştü.

Firavun'un bütün ülkede tanınan meşhur sihirbazları vardı. Firavun da onlara çok güveniyordu. Onlara güvenerek Hz. Musa'ya bir "yarışma" teklif ederek şöyle dedi:

"Yâ Mûsa! Sihrinle bizi yerimizden yurdumuzdan edip

memleketimizi elimizden almak mı istiyorsun? Biz de senin sihrine mukabil bir sihir yapmadıkça bu dâva bitmiş ve sen bize galip gelmiş sayılmazsın. Mûsait bir yer ve zaman tayin et. Bir araya gelelim. Herkes hünerlerini ortaya koysun.” (Taha/57, 58)

Hız. Musa bu teklifi memnuniyetle kabul etti. Yarışma zamanı olarak en yakın bayram gününü, yer olarak da bayramlarda herkesin toplandığı, şehrin çok geniş meydanını teklif etti.

Belirlenen vakit gelip de bayram yerine ulaşıldığında orada mahşerî bir kalabalığın toplanmış olduğu görüldü. Firavun galibiyetten emin, bu yarışmayı bütün ülkeye duyurmuş ve halkı bu karşılaşmayı seyre dâvet etmişti.

Firavun ve adamları yarış alanında yerini alınca müsabaka başladı. Sihirbazlar;

“Ey Musa marifetini ya sen ortaya koy veya biz koyalım” dediler.

Hız. Musa, “Siz koyun” diye cevap verdi.

Sihirbazlar tüm marifetlerini ortaya koydular, halkın gözlerini büyülediler, onlara korku saldılar, büyük bir sihir yaptılar. Elleriindeki ipleri yere atmaları üzerine o ipler kıvrılıp bükülerek giden bir yılan şeklinde gözüküyordu. Halk dehşete kapılıp panik içerisinde gerilere doğru kaçışırken Hız. Musa gayet sakin bir vaziyette durmaktaydı. Firavun gösteriden çok memnundu.

İşte o hangamede Cenab-ı Hak, Hız. Musa'ya, “Bırak asânı” diye vahyetti. Bunun üzerine Hız. Musa elindeki asayı yere bıraktı. Asa bir anda kocaman bir ejderha olur ve sihirbazların sihir âletlerinin hepsini yutuverdi. Hız. Musa daha sonra bu ejderhayı eliyle tutuverdi ve ejderha tekrar asâ haline dönüşüverdi. Onbinlerce insan hayret ve dehşet içerisinde bu manzarayı seyrediyordu. Firavun önce hayretten donakalmış, sonra halk huzurundaki bu mağlubiyet karşısında öfkeden deliye dönmüştü.

Sihirbazlar iman ediyor

Sihirbazlar neyin sihir, neyin mucize olduğunu gayet iyi bilmekteydi. Kendilerinin yaptığı “gözboyacılık”tı. Hipnozla, seyredenlerin ipleri yılan şeklinde görmelerini sağlıyorlardı. Hz. Musa’nın asasının ejderhaya dönüşmesi ise açık bir mucizeydi. Sihirbazların hepsi de aynı düşüncedydi. Hz. Musa (a.s.) Allah’ın peygamberiydi. Bunu düşünen sihirbazlar secdeye kapanarak Tevhid dinini kabbullendiler. Halkın ve Firavun’un huzurunda imanlarını şu şekilde ilan ettiler:

“Âlemlerin Rabbi olan Mûsâ ve Hârûn’un Rabbine imân ettik”

Sihirbazların Allah’ın varlığını ve birliğini kabullenmeleri üzerine Firavun’un öfkesi kat kat artmıştı. Sihirbazlara dönerek şöyle dedi:

“Ben size izin vermeden siz ona imân ettiniz öyle mi? Siz görürsünüz; ellerinizi ve ayaklarınızı, çaprazlamasına kestirip sonra da hepinizi astıracağım. (Şuâra / 49; A’raf/124)

Bu tehdit karşısında eski sihirbazlar, hakiki imanı elde eden insanların kâinata ve bütün zâlimlere meydan okuyabileceğini bir kere daha isbat ederek insanlık tarihinin büyük zâlimlerinden biri olan Firavun’a şu cevabı verdiler:

“Aldırmayız bu boş tehditlerine. Biz elbette Rabbimizin huzuruna döneceğiz. Rabbimizin âyetleri bize geldiğinde imân ettik diye sen bizden intikam almak istiyorsun. Ey Rabbimiz, bize bol sabır ver ve bizi Müslümanlar olarak öldür!” (A’râf/125, 126; Şuâra/50)

Firavun tehditlerini devam ettirirken, sihirbazlar da imanlarını gür bir sesle ilan ediyorlar ve Hz. Musa’ya inananların ilki olmakla iftihar ettiklerini belirtiyorlardı. Sihirbazlar çok mühim bir noktaya dikkat çekerek şöyle diyorlardı:

**“Ey Firavun! Biz Hz. Musa’nın doğruluğuna ve bi-
zi yoktan var eden Rabbimize kesin olarak inandık.
Artık senin yalancı olduğun meydana çıktı. Sen elin-
den geleni yap. Nihayet alsan alsan dünya hayatımızı
elimizden alabilirsin. Âhiretteki ebedî hayat ve saade-
timiz bize kâfidir. Biz Rabbimizin bundan önce işledi-
ğimiz günahlarımızı affedeceği ümidindeyiz.”**

Sihirbazlar, müsabakadan önce Firavun’la pazarlık yapmışlardı. Galip geldikleri takdirde muazzam bir servet elde edecek, Mısır’ın en zengin insanları olacaktı. Sihirbazlar böylelikle o muhteşem zenginliği, malı, mülkü köşkleri ellerinin tersiyle itiyor; ağır işkenceler altında can vermeyi göze alıyorlardı.

Firavun hemen oracıkta, on binlerce insanın gözü önünde dediklerini yaptırdı. Cellatlarına emir verdi. Mü’min olan sihirbazları yakalayan cellatlar onların ellerini ve ayaklarını çaprazlamasına kestiler. Yani önce sağ elleriyle sol ayaklarını, sonra sol elleriyle sağ ayaklarını kestiler. Mü’min olan eski sihirbazlar o durumda bile inançlarını haykırmaya devam ediyorlardı. Cellatlar daha sonra bu mü’min ve yiğit insanların elsiz ve ayaksız cesetlerini kucaklayıp boyunlarına ilmikleri geçirdiler ve onları idam ettiler.

Hak karşısında mağlup olan zâlimler, bu şekilde vahşet tabloları sergileyerek üstün geleceklerini zannediyorlardı.

Merhum Seyid Kutup, Âraf suresinin 123-126. âyet-i kerimelerini tefsir ederken şu gerçeklere dikkatleri çekmektedir:

“... Meselenin bütün işaretleri açık. Bu Musa peygamberin âlemlerin Rabbine davetidir ki o Firavun’u korkutuyor, rahatsız ediyor... Şüphesiz ki âlemlerin Rabbine teslimiyete davetle birlikte, putların hükmünün bakî kalması, kararlarının geçerli olması imkan dışıdır. Çünkü onla-

rın saltanatı Allah'ın dinini insanlar arasından kaldırarak Allah'ın âlemlerin Rabbi olduğu gerçeğini yok etmek ve Allah'dan başka tanrılar olarak kendilerini onun yerine koymak, insanlara diledikleri gibi emirler vermek ve koydukları hükümlere herkesi kul etmek esasına dayanır... Hiç şüphesiz ki bu iki yol birbirinden tamamen ayrı yollardır. Ve birleşmeleri mümkün değildir. Veya bu iki yol ayrı ayrı iki dindir, birleşmeleri imkan haricidir. Ya da iki ayrı Rabbin varlığının ifadesidir ki ikisinin aynı anda bulunması kabil-i imkân değildir. Bunu hem Firavun biliyordu, hem de Firavun'un erkânı. Ve işte bunun içindir ki Musa ve Harun'un âlemlerin Rabbine dâveti karşısında birdenbire dehşete kapılmışlardı. Şu anda ise bütün sihirbazlar secdelere kapanarak âlemlerin Rabbine inanmış ve bu inançlarını açığa vurmuşlardı. Musa ve Harun'un Rabbi'ni kabullendiklerini belirtmişlerdi. Elbette ki onların bundan daha fazla dehşete kapılmaları gerekirdi. Çünkü, eskiden sihirbazlar Firavun'un ilahlığını kabul eden ve din adına insanların omuzuna yerleştiren putperest dininin kâhinleri idiler...

“Ve işte böylece Firavun o korkunç ve vahşi azap tehdidini savuruyordu:

“Fakat siz göreceksiniz. And olsun ki ellerinizi, ayaklarınızı çaprazlama keseceğim, sonra da hepinizi asacağım, dedi.”

Zâlimlerin kullandıkları tüm yöntem ve vasıtaları

“Bu azaplar, bu korkutmalar, bu sindirmeler ve bas-kılar bütün diktatörlerin, zâlimlerin, puta tapıcıların bir delil ve burhanla saf dışı edemedikleri Hakkın karşısında baş vurdukları en büyük mücadele yöntemidir. Açık ve kesin hakikatların karşısında bâtılın yaptığı son saldırıdır bu...

“Ne var ki insan ruhunda gerçek îman işaretleri açığa belirdiği vakit insan yeryüzünün bütün kuvvetlerinden üstün sayar kendini. Zâlimlerin, diktatörlerin ve putların bütün azaplarını küçümser. Böyle bir ruhta inanç, hayat-tan daha üstün gelir. İnanan ruh ebedî olan Allah’a yaklaşımayı, geçici olan fena âleminde üstün görür ve bu dünyayı önemsemez... İnanan kimse neyi alıp, neyi bırakacağını, ne kazanıp ne kaybedeceğini, yürüyeceği yolda ve tepelerde ne gibi fedakârlıklara ve dikenlere maruz kalacağını, ne ile karşılaşacağını sormak için dikilip durmaz. Çünkü inanan kimsenin önünde beliren aydın ufuklar işte orada... Ve o yolun üstündeki hiçbir şeye bakmaz, hiçbir engeli görmez...

“Onlar da: ‘Biz ancak Rabbimize dönüp varacağız.’

“Sen, Rabbimizin âyetleri gelince onlara îman ettiğimiz için bizden intikam almak istiyorsun. Rabbimiz, bize sabır ver ve canımızı müslim olarak al’ dediler.” (A’raf/125, 126)

“O imandır ki sarsıntı nedir bilmez, korku nedir farketmez... Kimseye boyun eğmez, kimseye evet efendim demez. O imandır o ki insanı varacağı âkıbetten emin olarak huzura kavuşturur. Rabbına dönmekten O’na yaklaşmaktan duyduğu güven içerisinde yakinen ilerletir:

“ ‘Onlar da: ‘Biz ancak Rabbimize dönüp varacağız.’ dediler”

“Zâlimler, diktatörler ve putlarla kendisi arasındaki savaşın mahiyetini iyice bilenler... Bu savaşın esas itibarıyla bir inanç savaşı olduğunu kavrayanlar... Hiç kimseye yalvarmazlar, hiç kimseye boyun eğmezler... Akidesinden vazgeçmesinden başka birşey istemeyen düşmanından özür dilemezler, bağışlanmalarını istemezler... Zira bu şuura eren insanlar kendisine karşı açılan savaşın, yapılan kovuşturmanın bir inanç savaşı, bir akide çatışması

olduğunu idrak ederler:

“ ‘Sen, Rabbimizin âyetleri gelince onlara iman ettiğimiz için bizden intikam almak istiyorsun!...”

“Savaş esnasında kime ve nereye yöneleceklerini bilenler, düşmanlarından rahat ve selâmet istemezler... Sadece yüce Rablarından fitnelere karşı sabır ve müslüman olarak can vermek temennisinde bulunurlar:

“Rabbımız bize sabır ver ve canımızı müslüman olarak al dediler’...

Putçuluk îmanın karşısında âciz kalır

“Zulüm, diktatorya, putçuluk îmanın karşısında, hakka teslimin karşısında ve şuurun karşısında âciz kalır. Boyunlara hâkim olduğu gibi kalplere de hâkim olduğunu sanan zulüm, her zaman âcizdir ve inanan gönüller karşısında acze düşer... Bedenlere tasarruf edebildiği gibi ruhlara da tasarruf edebileceğini sananlar, âcizliklerini görürler... Bir de bakarlar ki ruhların ve gönüllerin kendilerine isyan ettiğini, Allah’ın emrinden başka emirlere uymadığını farkederler. Gönül Allah’a ulaşmayı isterse, zulüm ne yapabilir?... Kalpler Allah’a bağlanınca putlar nasıl hükmeder ona?.. Gönüller zalimlere de hâkim olan Allah’a bağlanınca ne gelir zâlimlerin elinden?..

“Gerçekten de bu durum beşeriyetin tarihinde eşine az rastlanan kesin ve kati durumlardan birisidir. Daha önceleri inkarcı sihirbazlar iken daha sonra inanmış bulunanlarla Fir’avn’ın ve erkânının arasında geçen bu hadise, beşeriyet tarihinde kesinlik ifade eden ender vakalardandır... İmanın hayata hakim olduğunu, azmin acılara üstün geldiğini ve insanın şeytanı mağlup ettiğini gösteren kesin hadiselerden biridir bu.

Hürriyetin mânası

“Gerçek hürriyetin doğuşunu ilan eden beşeriyet tarihindeki en kesin olaylardan birisidir bu... Hürriyet zâlimlerin zulmüne, putların azaplarına karşı akidenin üstün gelmesinden başka nedir ki... Bedenlere ve boyunlara hâkim olup da ruhlara ve gönüllere çöreklenemeyen maddi güçleri küçümsemekten başka birşey değildir hürriyet... Maddi kuvvetlerin gönülleri boyun eğdirmekten âciz kaldığı demlerde, işte o sıralarda gönüllerde gerçek hürriyet meşaleleri yanar, doğar...” (Fizılâl-il Kur’an, c.6, s. 210-212).

Şirkten şehâdete...

Firavun’un sihirbazları, Seyyid Kutup’un da belirttiği gibi, gerçek hürriyeti tercih etmiş; zâlimlere, putlara, servete, makama kulluk etmeyi terkedip Kâinatın Sultanı olan Allah’a kul olmayı seçmiş ve böylece âhiret yurdunun “sultanı” olmuşlardı.

Güneş henüz doğmaya başlarken sihirbaz olan, Firavun’un sadık birer adamları sayılan kimseler, gönüllerinde iman meşalesi tutuşunca şehâdet yolunu tutmuş ve o günün sonunda şehit olarak bu dünyadan ayrılmışlardır.

Allah'tan Cennet'te bir köşk isteyerek ölen
kahraman kadın

HZ. ÂSİYE

Firavun, karısı Hz. Âsiye'nin tavırlarının değiştiğini farketmişti. Karısının hareketlerini gizliden gizliye takip ediyordu. Bir gün, Hz. Âsiye'nin değişik şekilde ibadet ettiğini gördü ve ne yaptığını sordu. Hz. Âsiye saklamadı. Kendi öz evladı gibi sarayda büyüttüğü Hz. Musa (as)'ın peygamberliğini ilân ettiğini duyar duymaz, onunla görüşmüş, Cenab-ı Hakk'ın emirlerini bizzat onun ağzından dinlemiş ve tereddüt etmeden iman etmişti.

Hız. Musa (as) da Firavun'un sarayında kendisine kol kanat geren, öz annesi gibi kendisine şefkat gösteren ve himaye eden Hz. Asiy'e'nin mü'min oluşundan büyük sevinç duymuştu.

Firavun, karısının iman ettiğini öğrenince küplere bindi. Hz. Âsiye'ye işkence etmeğe başladı. Ne yaptıysa, Hz. Âsiye'ye tesir edemedi.

Hız. Âsiye en ağır işkenceler altındayken bile imanını haykırmaktan çekinmiyordu.

Firavun'un işkenceleri tahammül edilemez dereceye ulaşınca Hz. Âsiye Cenab-ı Hakka el açarak şöyle yalvardı:

“Ya Rabbi! Sen Cennet’te bana bir ev yap da beni Firavun ve bu zalim kavmin şerrinden kurtar.”

Cenab-ı Hak, bu kahraman hanımın duasını kabul etmişti. İşkenceler neticesinde ruhunu teslim ederken, cennetteki makamını gördü. Bu manzarayı gören Hz. Âsiye tebessüm etti ve huzurla bu dünyadan ayrılarak ebediyet âlemine gitti.

Hız. Âsiye imanı uğruna canını seve seve fedâ etmiş, bu suretle kadınların en hayırlılarından olmuştu. Peygamber Efendimiz bu hususta şöyle buyurmaktadır:

“Kadınların en hayırlıları dört tanedir. Birincisi İmran kızı Meryem; ikincisi Huveylid kızı Hatice; üçüncüsü, Hasan ve Hüseyin’in anneleri Fatıma; dördüncüsü, Müzahim kızı Âsiye’dir.”

Şehit Peygamber **HZ. ZEKERİYYÂ (A.S.)**

Zekeriyya Aleyhisselâm durmadan Yahudilere nasihat ederek, Hz. Meryem'e iftiradan vazgeçmelerini istiyordu. Bu nasihatlere alayla mukabele eden Yahudiler, bu defa Hz. Zekeriyya (a.s.)'a baskı yapmağa başladılar. İçlerinde Zekeriyya Aleyhisselâm'ı öldürmeği teklif edenler de çıkmış ve bunların teklifi Yahudiler arasında gittikçe kabul görmeğe başlamıştı. Nihayet bir gün galeyana gelen gözü dönmüş Yahudiler Hz. Zekeriyya (a.s.)'ın üzerine yürüdüler. Zekeriyya Aleyhisselâm o anda bile Yahudilere nasihat ederek, ebedî cehennemde kalacakları böyle bir hareketten vazgeçmelerini söylüyordu. Fakat Yahudiler o Peygamber-i âlişanın sözlerini duymamışlardı bile. Ve hepsi birlik olarak, Hz. Zekeriyya'yı şehit ettiler. Yahudiler bu hareketlerinden dolayı Kur'ân-ı Kerîm'de "Peygamber katilleri" diye tavsif edilmişlerdir. Yahudilerden başka hiçbir ümmet peygamberini öldürmemiştir.

Yahudiler Hz. Zekeriyya (a.s.)'ı şehit ettikten bir müddet sonra Hz. Yahya (a.s.)'ı da şehit etmişlerdir.

Aynı Yahudi milleti, Hz. İsa (a.s.)'ı da öldürmek istemişti. Ancak, Cenab-ı Hak buna fırsat vermemiş ve İsa Aleyhisselâm'ı göğe kaldırmıştır.

Cenab-ı Hak, Kur'an-ı Kerîm'de Yahudileri her devirde zillet ve hakarete mahkum edeceğini beyan buyurmaktadır. (Bkz. Al-i İmrân Sûresi, 55). Nitekim Peygamber katili Yahudiler, tarihin her devresinde zillet içerisinde yaşamışlardır.

Şehit oğlu şehit

HZ. YAHYA (AS)

İlahu Teâlâ Kur'an-ı Kerim'de onu, "Allah'ın kelimesine inanan, efendi, iffetli, iyilerden bir peygamber" olarak tavsif ediyordu. (Âl-i İmran/39)

Hiz. Yahya Aleyhisselam gerçekten küçük yaşlardan itibaren "farklılığını" ortaya koymuştu. Hiz. Zekerîyya (as) oğlunun üzerine titremekteydi. Onun Allah'ın emirlerine harfiyyen uyan birisi olmasına çok dikkat gösteriyordu. Hiz. Yahya gibi, Hiz. İsa (as) da Hiz. Zekerîyya'nın himayesinde büyümekteydi. Hiz. Yahya ile Hiz. İsa teyze çocuklarıydı. Hiz. Zekerîyya ile Hiz. Meryem'in babası İmran bakanak idiler. Bundan dolayı, Hiz. Zekerîyya'nın hanımı Hiz. Meryem'in, dolayısıyla Hiz. İsa'nın teyzesi idi.

Hiz. Yahya (as) Hiz. İsa'nın (as) doğumundan kısa bir müddet önce dünyaya gelmişti. Hiz. İsa Aleyhisselam'a peygamberlik verilmeden önce Hiz. Musa'nın (as) Şeriatına göre amel ediyor, Tevrat'ı okuyor, Yahudilere verdiği vaazlarda, Tevrat'ta Mesih'in geleceğinin yazılı olduğunu hatırlatıyordu.

Hiz. İsa'ya peygamberlik vazifesi verildikten sonra, Tevrat'ta haber verilen ve beklenen peygamberin geldiğini söylemişti. Cenab-ı Hak Hiz. Yahya Aleyhisselam'a da Hiz. İsa ile birlikte peygamberlik vazifesini vermişti.

Hiz. Yahya her zeminde Allah'ın hükümlerini açıklıyor,

insanları Allah'ın hükümlerine tâbi olmaya dâvet ediyordu. Onun haktan tâviz vermeyişi, Hz. İsa'yı tasdik edip desteklemesi Yahudileri müthiş öfkeliyordu.

Yahudiler kendilerine doğruları söylediği, hakkı tavsiye ettiği için Hz. Zekeriyya'yı şehit etmişlerdi. Kur'an-ı Kerim'de, "Peygamber katilleri" diye tavsif edilen Yahudiler, yüzlerce peygamberi öldürmüşlerdi. Hz. Yahya onların ne kadar nankör ve azgın bir kavim olduğunu biliyor, buna rağmen tebliğ vazifesini aksatmadan yerine getiriyordu.

Gözü dönmüş hükümdar

Hz. Yahya'nın tebliğ vazifesini yaptığı sırada Filistin'de Herud isminde, zâlim, ceberut ve nefsinin arzularını her zaman ön planda tutan bir hükümdar vardı. Bu zâlim idareci, Hz. Musa'nın şeriatına göre kendisine nikahı düşmeyen yeğeniyle evlenmeye niyetlenmişti. Hz. Yahya (as) hükümdarın bu kararını öğrenince doğruca yanına gitmiş, ona o kadınla evlenmesinin haram olduğunu hatırlatmış ve yaptığı işin ne kadar kötü bir davranış olduğunu söylemişti. Buna rağmen Herud, yeğeniyle evlendi. Bu evlilikten bir kızları oldu. Bir gün bu kızı yanına geldi. Ona, kendisinden ne istediğini sordu. Kız da, "Anneme danışayım" dedi. Herud'un hanımı, Hz. Yahya'nın evliliklerine karşı çıkışını unutmamıştı. Kızına, "Babandan hediye olarak Hz. Yahya'nın kellesini iste" dedi. Küçük kız da bu isteğini babasına söyledi. Zalim Herud da adamlarına, Hz. Yahya'nın yakalanarak kellesinin kesilmesini emretti.

Bu emir Yahudileri çok sevindirmişti. Nice zamandır Hz. Yahya'ya dış biliyorlardı. Hz. Yahya, Yahudilerin niyetini öğrenince gidip koca bir ağacın içerisine gizlendi. Yahudiler onu gizlendikleri yerde buldu. Cenab-ı Hak ona sabretmesini emretti.

Gözü dönmüş Yahudiler, onu da tıpkı babası Hz. Zekeriyya Aleyhisselam gibi testere ile biçeceklerdi. Tam

testere ile doğranacağı sırada bir vahiy geldi. Cenab-ı Hak şöyle buyuruyordu:

“Bir peygamber gelecek, senin intikamını alacak!”

Dinden tâviz vermediği için testere ile doğranan Hz. Yahya'nın ağzından en küçük bir feryad sadâsı duyulmadı. O dehşetli işkence esnasında dahi Cenab-ı Hakkı tesbih ediyordu. Mübareğin kanı cübbesine bulaşmıştı.

Yahudiler bu muttaki, iffetli, haya timsali, fedakâr peygamberin cesedini birkaç parçaya ayırdılar. Mübarek başını zalim hükümdarlarına götürdüler.

Aradan asırlar geçti. Tam Kâinatın Efendisi'nin (asm) doğduğu gece, Hz. Yahya'nın (as) cübbesinin üzerindeki kurumuş kan sıvılaşarak akmaya başladı. Bu manzarayı gören Yahudiler dehşete kapıldı: “İşte Hz. Yahya'nın intikamını bizden alacak zat doğdu. Onu neredeyse bulup öldürelim!” dediler. O andan itibaren harıl harıl Peygamber Efendimizi aramaya başladılar. Ancak Âlemlerin Efendisi, Hafız-i Hakiki olan Kâinatın Sahibinin koruması altındaydı. Kimse ona bir zarar dokunduramazdı.

Hz. Yahya'yı (as) testere ile doğrayanlar, yüzlerce peygamberi öldürenler, her devirde yeryüzüne fitne ve fesat tohumu saçanlar, “müşriklerin şeytanlığını” yapanlar, günün birinde bütün bu yaptıklarının bedelini ödeyeceklerdi...

Ateşli hendeklerde diri diri yakılan

UHDUD ŞEHİDLERİ

Yemen Hükümdarı Zû Nuvâs, farklı dine inanan insanların varlığından haberdar olunca öfkeden deliye dönmüştü. Nasıl olurdu da kendi ülkesinde, kendisini ve dinini kabul etmeyenler yaşardı?

Yemen'in bu zâlim hükümdarı astığı astık, kestiği kestik birisiydi. Öldürdükleri insanlara daha önceden işkence yapmaktan da zevk alırdı.

Yaklaşık olarak M.S. 4. asırda bu zâlim idarecinin ülkesinde, yeni bir dine inanan mü'minler topluluğunun mevcudiyeti ortaya çıkmıştı. Bunlar Hz. İsa Aleyhisselam'ın hakiki dinine inanmış mü'minlerdi. Zu Nuvâs ve ona tabi olan ahâli ise, bu inanca şiddetle karşıydılar.

Zâlim hükümdar bütün mü'minleri yakalattı. Onlara şu teklifi yaptı:

“Ya dininizi terkedip benim dinime girer, canınızı kurtarırsınız, ya da öldürülürsünüz”.

Mü'minlerin tamamı bütün insanlığa ibret teşkil edecek bir tavır takındılar ve “Bir tek olan, mutlak Kudret ve Kuvvet Sahibi, Âhirette hesap gününün sahibi olan Allahu Teâlâya imandan aslâ vazgeçmeyeceğiz” dediler.

Bu cevap karşısında zâlim idarecinin öfkesi bir kat daha arttı. Günlerce o mü'minlere nasıl bir ceza vereceğini düşündü. Sonunda kendince çok parlak bir fikirle bu mü'minleri ateşe atmaya karar verdi.

Hendeklerdeki ateşe atılan mü'minler

Zu Nuvâs'ın emri üzerine derin hendekler kazıldı. Hendeklerin içerisine odunlar yığıldı. Daha sonra bu odunlar tutuşturuldu. Alevler göklere yükselmeye başladı. Bütün ahâli oraya toplanmıştı. Zu Nuvâs ta yüksekçe bir yere tahtını koydurmuş, oradan olup bitenleri seyrediyordu.

Mü'minlerin tamamı bu hendeklerin kenarına getirildi ve birer birer hendeğe atılmaya başlandı. Herbirisine son defa dinlerinden dönmeleri teklif ediliyordu. Hepsi de ateşe atılacaklarını bile bile dinlerinden dönmeyeceklerini haykırdılar. Onların bu direnişleri Allahu Teâla tarafından Kur'an-ı Azimüşşan'daki âyet-i kerimelerle daha sonrakî insanlara bildirildi.

“Yerde açılan hendek” mânâsına gelen “Uhdud”dan kinaye olarak “Ashab-ı Uhdud” (hendek ashabı) denilen zâlim topluluğun yaptıkları ve mü'minlerin inançlarını terketmektense, hendeklerde yanarak şehitliği tercih edişleri, Bürûc sûresinde meâlen şöylece haber verilmektedir:

“Uhdud Ashâbına lânet olundu.

“Tutuşturdukları ateşin karşısına oturur, mü'minlere yaptıkları işkenceyi seyredерlerdi.

“O mü'minlerden intikam almalarının sebebi, onların, kudreti herşeye galip olan ve her türlü övgüye layık bulunan Allah'a iman etmiş olmalarından başka bir şey değildir.

“O Allah ki, göklerin ve yerin mülkü kendisine aittir. Allah herşeye hakkıyla şahittir.

“Mü'min erkeklere ve mü'min kadınlara eziyet eden, sonra tevbe de etmemiş olan kimseler için Cehennem azâbıyla beraber bir başka yangın azâbı daha vardır.

“İman eden ve güzel işler yapanlar için ise, altından

irmaklar akan cennetler vardır. Bu ise pek büyük bir kurtuluştur.

“Rabbinin zâlimleri yakalayışı pek şiddetlidir.” (Bürûc/4-12)

Mü'min kadınları ve mü'min erkekleri çocukları ile birlikte ateşe atan zâlimler, kahkahalarla gülüyorlardı. Onlar zulmetmekten zevk alıyor ve yaptıklarının yanlarına kâr kalacağını zannediyorlardı. Oysa “Zaman celladı” onların hemen yanibaşında durmakta ve her saniye urganı boğazlarına dolaya dolaya ölüm denilen darağacına doğru sürüklemekteydi. Gün geldi Ashab-ı Uhdud'un tamamı da öldü. Onlar Haşir vaktine kadar kabirde çekecekleri ızdıraptan başka, ölümün olmadığı bir mekanda Cehennem hapishanesinde sonsuza kadar dehşetli azaplar çekeceklerdir.

İşte o zaman Ashab-ı Uhdud'un ateşli hendeklerde diri diri yakarak öldürdükleri Uhdud şehitleri, Cennetteki köşklerinden onların Cehennemdeki hallerini ibretle seyredeceklerdir. Ashab-ı Uhdud, bir zamanlar hendeklerde yaktıkları ateşi hasretle arar hale geleceklerdir. Zira Cehennem ateşi dünya ateşinden iki yüz bin derece daha şiddetlidir. Ayrıca bir de “zemherir” denilen ve “soğuşuyla yakan” bir ateş çeşidi daha vardır. Bu “yakma” ise, cehennemdeki azap nevilerinden sadece birisidir.

Zalimlerin yaptıkları karşısında mazlumlar her devirde, “Zâlimler için yaşasın Cehennem!” diye haykırmışlardır.

Yasin sûresinde bahsi geçen, son sözü
kavmine hidayet dilemek olan, Antakya şehidi

HABİB-İ NECCAR

Habib-i Neccar, kavminin, Hz. İsa (as)'ın tebliğ için gönderdiği havarileri öldürmek üzere olduğunu duyunca telaşla fırlayıp ahâlinin toplandığı yere doğru koşmuştu.

Daha önceden havarilerle konuşmuş ve iman etmiş olan Habib-i Neccar ilk önce kavmine nasihat etti ve havarilerin sözlerine ehemmiyet vermelerini, Allah'a, O'nun Resûlüne iman edip, Allah'ın emirlerine uymalarını istedi.

Ahali, Habib-i Neccar'ın sözünü dinlemiyor ve taşkın hareketler yaparak bizzat Hz. İsa'nın Antakya'ya gönderdiği havarilerin üzerine yürüyorlardı. Habib-i Neccar yeniden karşılarna dikildi. Cenab-ı Hakk'ın kendisini ve bütün kâinatı ademden, hiçlikten yarattığını ve böyle bir Allah'ın ibadete bihakkın lâıyk olduğunu söyleyen Habib, sözlerine devamla şöyle dedi:

“Bana ne oluyor ki O'na ibadet etmiyeyim, bana ne engel var ki O'na kulluk vazifemi yapmıyayım. Ey ahali! Sizler de O'na döneceksiniz. Hepiniz O'nun huzuruna çıkacaksınız!”

Kavmi Habib'e önlerinden çekilmesini, yoksa kendisini de öldüreceklerini söyleyince şu cevabı verdi:

“Allah’tan gayri olan putları ben ilâh edinir miyim hiç? Ve o putları mabut edinmek lâıık olur mu? Eğer Allah Teâlâ bana bir zarar murad ederse o putların şefaatlari o zararı benden defedemez. Bana yardım etmekle o zarardan beni kurtaramaz. Hakikat böyleyken ben onları mabut edinirsem apaçık dalâlette olurum.”

Gözü dönmüş ahâli Habib’in sözlerine kulaklarını tıkamıştı. Bu defa Habib’in üzerine yürüdüler. “İlk önce seni öldürelim de gör!” diyorlardı. Habib, söz dinlemeyen kavminin kendisini öldürmekte kararlı olduğunu görünce havarilere dönerek şöyle haykırdı:

“Ben sizin rabbinize iman ettim. İşitin bu sözümü ve imanıma şahit olun!”

Böyle dedikten hemen sonra bizzat içlerinde doğup büyüdüğü kavmi tarafından şehit edildi.

Ruhunu teslim etmek üzereyken, taraf-ı ilâhiden bir melek gelerek “cennete gir” diye seslenmiş, bu hitap karşısında Habib şöyle demişti:

“Ah ne olurdu, keşke kavmim beni (Rabbimin) mağfi-ret edip ikram olunanlar zümresine girdirdiğini bilselerdi.”

Bunlar, Habib’in son sözleriydi.

Hadis-i Şerifte Anlatılan

HALKININ İMANI İÇİN CANINI FEDÂ EDEN ŞEHÎD GENÇ

Mekke’de Müşriklerin baskısı iyice artmıştı. Sahabelere akla hayale gelmedik işkence metodları uygulanıyorlardı. En çok tatbik ettikleri bir metod da bilhassa fakir ve köle durumundaki sahabeleri yakalayıp el ve ayaklarını bağladıktan sonra kızgın kumların üzerine yatırmak, karınlarına kocaman kaya parçası koymak, su-suzluktan kuruyan ağızlarına kızgın et parçası vermektir.

İşte böylesine işkencelerin yapıldığı sıkıntılı günlerde bazı sahabeler Kâinatın Efendisine (a.s.m.) gelerek, bu sıkıntıların üzerlerinden kalkması için duâ etmesini istiyorlardı. Resulullah da onlara teselli veriyor, sabretmelerini tavsiye ediyor ve onları ruhen hazırlamak için geçmiş ümmetlerin başlarına gelenleri, onların fedakârlıklarını anlatıyordu. Bir defasında şöyle buyurmuştu:

“Sizden öncekilerden öylesi vardı ki, (kâfirler) onun başını dışarda bırakarak (vücudunu) yere gömerler, sonra başını testere ile ikiye ayırırlardı da onu dininden çeviremezlerdi. Bazılarının da demir tarakla vücutları (etleri ve sinirleri) taranırdı da dinlerinden dönmezlerdi. Allah’a and ederim ki, O, bu dini tamamlayacak. O kadar ki, süvari, San’a’dan Hadremevt’e yalnız olarak gidecek, Allah’tan başka kimseden korkmayacaktır. Yahut koyun

sahipleri kurttan başka kimseden korkmayacaktır. Lâkin şimdi siz acele ediyorsunuz.” (Zübdetü'l-Buharî Tercümesi. Mütercim: Ömer Ziyaeddin Dağıstanî, c.1, . 640)

Hakikatı arayan bir genç

Hz. Suheyb radiyallahu anh'ın rivayetine göre Resulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem bir defasında da halkın iman etmesi için hayatını fedâ eden bir gencin yaşadıklarını sahabelere şu şekilde anlatmıştır:

“Sizden evvelkiler içinde bir padişah ve onun bir kâhini vardı. Bu kâhin ihtiyarlayınca padişaha:

– Ben ihtiyarladım, bana bir uşak gönder ki ona kâhinlik öğreteyim, dedi. Padişah da ona bir delikanlı gönderdi. Delikanlının yolu üzerinde bir râhip vardı. Delikanlı, bir gün bu Rahibin ibadethanesine uğradı, yanında oturdu ve sözlerini dinledi, hoşuna gitti. Sonra kâhine her gittiğinde râhibe de uğrar ve onun yanında otururdu. Kâhin'in yanına geldiğinde (geç kaldın diye) kâhin delikanlıyı döverdi. Delikanlı bu hali rahibe söyleyince, râhib ona şöyle dedi:

– Kâhinden korktuğunda: 'Evde alıkoydular'; âilenden korktuğunda da: 'Kâhin alıkoydu' de.

Durum böyle devam edip giderken, delikanlı günün birinde insanların yolunu kesen büyük bir canavara rastladı. Artık gerçek ortaya çıkmalıydı.

– Kâhinin mi yoksa râhibin mi efdal olduğunu işte bu gün öğreneceğim, diyerek eline bir taş aldı ve:

– Allah'ım! Eğer râhibin işlerini, kâhinin işlerinden fazla seviyorsan canavarı öldür ki, insanlar geçsin, dedi ve taşı canavara attı; öldürdü. Halk da yollarına devam etti. Sonra delikanlı râhibin yanına geldi ve olayı ona söyledi. Râhib ona:

– Yavrucuğum! Bu gün sen benden efdalsin, senin şânın gördüğüm dereceye ermiş, sen muhakkak yakında bir belâya uğrayacaksın. Eğer başına belâ gelirse, benim bulunduğum yeri söyleme, dedi.

– Delikanlı, körleri ve (abraşları) ala tenlileri kurtarır, insanların diğer hastalıklarını da tedavi ederdi. Padişahın meclis arkadaşlarından o günlerde kör olan birisi bunu işitti; birçok hediye ile delikanlının yanına gitti ve:

– Eğer beni hastalığımдан iyi edersen, bu hediyeleri sana veririm, dedi. Delikanlı da:

– Ben kimseye kendimden şifa veremem, ancak Allahu Teâlâ şifa verir.

Allah’a iman edersen, ben de Allah’a duâ ederim, O da sana şifa verir, dedi.

Bunun üzerine bu adam, Allah’a iman etti. Allahu Teâlâ ona şifâ verdi. Sonra bu adam Pâdişahın yanına geldi ve evvelce oturduğu gibi onunla oturdu. Padişah:

– Gözünü sana kim iâde etti? diye sordu. O da:

– Rabbim iâde etti, diye cevap verdi. Pâdişah:

– Senin benden başka rabbin mi var? dedi. O adam:

– Benim de ve senin de Rabbimiz Allah’dır, dedi.

Ağır imtihan

Bunun üzerine pâdişah o adamı yakaladı ve durmadan ona işkence etti. Nihayet bu adam, delikanlının yerini söyledi. Delikanlı getirildi. Padişah ona:

– Oğlum! Demek senin sihrin körleri ve alatenlileri iyi edecek dereceye geldi; şu ve şu işleri yapıyorsun, dedi. Delikanlı:

– Ben kimseye şifâ veremem; Ancak Allahu Teâlâ verir, dedi.

Bunun üzerine pâdişah onu tuttu ve dayanılmaz işkenceler etti. Nihayet delikanlı râhibin yerini söyledi. Hemen râhib getirildi ve “dininden dön” denildi; lâkin dinlemedi. Bunun üzerine pâdişah testere istedi ve onu râhibin başının tam orta yerine koyarak onu ikiye ayırdı. Her parçası bir yana düştü. Sonra padişahın meclis arkadaşı getirildi ve ona da “dininden dön” denildi, Lâkin dinlemedi. Bunun üzerine pâdişah, onun da tepesine testere koyarak ikiye ayırdı ve her parçası bir yana düştü, sonra delikanlı getirildi ve “dininden dön”, diye söylendi, fakat dinlemedi. Padişah onu kendi ashabından bir cemaata teslim etti ve onlara şöyle dedi:

– Bunu filan dağa götürünüz ve oraya çıkarınız. Dağın tepesine vardığınızda dininden dönerse ne âlâ, dönmese onu dağın tepesinden atınız!

Her defasında kurtuldu

Bunun üzerine onu götürdüler ve dağa çıkardılar. Delikanlı:

– Allah’ım! Bunların haklarından gel, dedi. Bunun üzerine dağ sarsıldı, onlar da yuvarlandılar. Delikanlı yürüyerek pâdişahın yanına geldi. Padişah ona:

– Arkadaşların ne oldu? dedi. Delikanlı:

– Allah beni onlardan kurtardı, dedi. Bunun üzerine padişah, delikanlıyı kendi ashâbından diğer bir cemâata teslim etti ve:

– Bunu (Karkur) denilen gemiye koyup deniz ortasına götürünüz, dininden dönerse ne âlâ; dönmese denize atınız, dedi. Hemen delikanlıyı gemiye götürdüler, delikanlı:

– Allahım! Bunların haklarından gel, bunları benden defet, dedi. Bunun üzerine gemi onlarla beraber devrildi; onlar boğuldular. Delikanlı yürüyerek pâdişahın yanına

geldi. Padişah ona:

– Arkadaşların ne yaptı? dedi. Delikanlı:

– Beni, Allahu Teâlâ onlardan kurtardı, dedi ve şunu ilave etti:

– Benim emredeceğim işi yapmadıkça, sen beni öldüremezsin.

Padişah:

– Nedir o? dedi. Delikanlı şöyle dedi:

– Ahaliyi geniş bir meydanda topla. Beni de hurma kütüğüne bağla. Sonra okdanlığımdan bir ok al, onu yayın tam ortasına yerleştir. Sonra, delikanlının rabbi olan Allah'ın adı ile de ve oku at! Eğer bunu yaparsan beni öldürürsün, dedi.

Bunun üzerine padişah, halkı düz bir meydana topladı. Delikanlıyı hurma kütüğüne bağladı. Sonra delikanlının ok kabından bir ok aldı. Oku yayın ortasına koydu. 'Delikanlının Rabbi olan Allah'ın ismiyle' dedi ve oku attı. Ok, delikanlının şakağına rastladı. Delikanlı elini şakağına koydu ve öldü. Bunun üzerine ahâli, 'Delikanlının Rabbına iman ettik.' dediler. Sonra padişah çağrıldı. Ona:

– Korktuğun şeyi gördün mü? Vallahi korktuğun başına geldi; ahâli iman etti, dediler. Bunun üzerine sokak başlarına hendekler açılmasını emretti; hendekler alevlerle dolu idi. Pâdişah:

– Yeni dinden dönmeyen kimseleri zorla ateşe atın, yahut onları ateşe girmeye zorlayın, dedi. Bu işler yapıldı. Nihâyet elinde bir çocukla bir kadın geldi. Lâkin biraz duraksadı. Sabî (çocuk) ona:

– Anneciğim, dişini sık, sabret; zirâ sen hak üzeresin, dedi.” (Riyâzû's-Sâlihîn ve Tercemesi, c.1, sh. 60-63, 30 no'lu hadis)

Peygamber Efendimizin (a.s.m.) naklettiği bu hâdiseden ders ve ibret alınacak pek çok cihet vardır. İnsanlara Allah'ın varlığını, birliğini, hâkimiyetini ve mutlak kudret sahibi olduğunu göstermek ve isbat etmek, böylece imana gelmelerini sağlamak için canını fedâ eden gençle, ona iman eden insanların zerre kadar tâviz vermeden ateşe girişleri mü'minler için örnek olmuştur. Sahabeler hayatları boyunca fedakârlıkta da geçmiş ümmetlerden ileri olduklarını pek çok hâdisle ile ispat etmişlerdir. Daha sonraki asırlarda yaşayan mü'minler de onları örnek almış, sayısı ancak Allahu Teâla tarafından bilinen nice şehitler, canlarını seve seve Allah yolunda fedâ etmişlerdir.

İslâmın ilk erkek şehidi

HZ. YÂSİR

Güneş o gün her zamankinden daha hararetiydi. Kum taneleri sanki fırında pişmişti. Güneşin harâretini aynıyle iade ediyordu. Güneşin tam tepede olduğu bu vakitler umumiyetle Mekke sokakları ıpıssız olurdu. Herkes, gölgelik bir yere sığınır ve ikindi vaktine kadar dışarı çıkmazlardı.

O gün başkaydı. Mekke'nin kenar semtinde, alışılmadık bir manzara göze çarpıyordu. Güneş tam tepedeydi. Kızgın lavlar saçıyordu. Böyle iken, görülmemiş bir kalabalık toplanmıştı. Hem de hareketli, bağırıp çağıran bir kalabalık. Biri kadın dört kişiyi taşıyor, türlü türlü hakaret ve işkencelerde bulunuyorlardı. Onlar kendilerini korumak için büzüldükçe de kahkahayı basıyorlardı.

Müşriklerin eziyet ve işkence ettikleri bu insanlar; Hz. Yâsir (ra) ve zevcesi Hz. Sümeyye (ra) ile oğulları Hz. Ammar ve Hz. Abdullah idiler. Ailece müslüman olmuşlar, nur kervanına katılmışlardı. Onların müslüman oluşu, başta Mahzumoğulları olmak üzere bütün müşrikleri çılgına döndürmüştü. Bilhassa Ebu Huzeyfe, Hz. Yâsir (ra) ve ailesine işkence yapmaktan zevk alıyordu.

Aslen Yemen'li olan Hz. Yâsir, Mekke'ye gelince, Ebu Huzeyfe b. Muğire'nin himayesine girmiş ve bilahare yine Ebu Huzeyfe'nin himayesindeki Hz. Sümeyye ile evlenmişti.

Hız. Yâsir, ilk Müslümanlar arasına katılır katılmaz, kalbinde büyük bir sürur ve coşkunluk duymuştu. Nurlu hakikatleri bütün Kâinata anlatmak, yaymak arzusu duyuyordu. O arzu ile inancını açıklamaya başlamıştı. Dâvetine ilk olarak hanımı ve çocukları koşmuşlar, o andan itibaren de âilece müthiş işkencelere maruz kalmağa başlamışlardı.

Mahzumogulları başta olmak üzere Mekke'li müşrikler, bu bahtiyar aile fertlerini, kızgın güneş altında, kızgın kumlar üzerine yatırıyor, o vaziyette iken, acımasızca kamçılıyorlardı.

Uğradıkları bütün eziyet ve işkencelere rağmen hepsi de imanlarını müşriklerin yüzüne haykırmaktan geri durmuyordu.

Bir gün yine kendilerine işkence yapılırken Peygamber Efendimiz çıkagelmiş, onların durumunu görünce çok mahzun olmuş ve "Allah'ım! Yasir âilesinden rahmet ve mağfiretini esirgeme!" diye dua etmişti.

Peygamber Efendimiz onları her görüşünde, "Sabredin ey Yâsir âilesi! Sabredin ey Yâsir âilesi! Sabredin ey Yâsir âilesi! Sizin mükâfatınız Cennettir. Sabredin ey Yâsir âilesi!" buyuruyordu.

Hız. Yâsir ve âilesi, inançları uğruna can vererek Rablerine kavuşmaya müştaklardı. İslâm'ın nûru parlıyordu ya, o uğurda hayatlarını seve seve fedâyâ hazırlardı. Nitekim Hız. Yâsir gece gündüz yapılan işkencelerin tesiri ile şehit oldu. Son nefesini verinceye kadar, "Allah bir! Allah bir!" diye inancını haykırmıştı.

İslâm'ın ilk kadın şehidi

HZ. SÜMEYYE

Müşriklerin azıllarından Ebu Cehil, o gün görülmedik şekilde öfkeliydi. Gün boyunca işkence ettiği halde imanından zerre miktar taviz vermeyen kahraman bir hanım, onu öfkeden deliye çevirmişti. Bu hanım, Hz. Sümeyye (ra) idi. İlk müslümanlardandı. Mekke'nin gariplerindendi. Bu bakımdan akla hayale gelmedik işkencelere uğradığı halde kimse sahip çıkmıyordu. Kocasını Hz. Yasir (ra) uğradığı işkencelerin tesiri ile şehit olmuştu. Müşrikler, işkence etmesi için, kendisini Ebu Cehil'e teslim etmişlerdi.

Ebu Cehil, Hz. Sümeyye'ye (ra) aralıksız işkence yapıyordu. Sık sık ta, inancından döndüğü takdirde serbest bırakacağını, aksi takdirde işkence ile öldüreceğini söylüyordu. Hz. Sümeyye'nin cevabı hep aynı idi; "Asla dinimden dönmem, Allah bir! Allah bir!" Ebu Cehil vurdukça ağzından feryad yerine, "Allah" lafzı dökülüyor, bunu gören Ebu Cehil daha fazla işkence yapıyordu.

Hz. Sümeyye (ra)'nin zaten nahif ve nâzenin olan vücudu, işkenceler yüzünden iyice yıpranmış, zayıflamıştı.

Ebu Cehil sonunda bu sarsılmaz iman karşısında çığına döndü. Aklına ne gelirse söylemeye başladı. Bu arada Peygamber Efendimize de hakaretler savurdu. İşte o

anda ummadığı bir şey oldu. Günlerce kendisine işkence yapıldığı halde müdafaâda bulunmayan ve kendi nefsinin savunucu tek kelime sarfetmeyen Hz. Sümeyye (ra) yaralı bir arslan gibi kükremiş, Ebu Cehil'e ağır sözlerle karşılık vermişti. Kâinatın Efendisinin pâk ismini ağzına almaya layık olmadığını, Ebu Cehil'in yüzüne haykırmıştı.

Ebu Cehil, Hz. Sümeyye'den (ra) bu infiâli beklemiyordu. Önce şaşırdı, ardından müthiş bir öfke ile elindeki mızrağı hırsıyla Hz. Sümeyye'ye (ra) sapladı. Hz. Sümeyye'nin (ra) ağzından "Allah!" lafzı döküldü ve hemen oracığa yığılarak ruhunu Rahmâna teslim etti. Bu kahraman hanım, küfür ehlinin baskılarına, zulümlerine aslâ boyun eğmemiş, sonunda **ilk şehit kadın** ünvanını kazanmıştı...

Halkını imana davet yolunda hayatından
olmayı göze alan Taif Şehidi

HZ. URVE B. MES'UD

Hz. Urve b. Mes'ud (ra) gönlü Kur'an hakikatleri ile
dopdolu olarak Taif'in yolunu tutmuştu. Bir an ön-
ce Taife ulaşıp, yakınlarını İslâm'a dâvet etmek isti-
yordu.

Yolda giderken, Resûlullah'ın sözlerini yeniden hatırladı. Taife gidip, yakınlarını İslâm'a davet etmek istediğini söylediğinde:

“Onlar, seni sağ bırakmazlar!” buyurmuştu.

Taif'in eşrafından olan ve orada çok sevilip sayılan Hz. Urve b. Mes'ud (ra) büyük bir iştiaqla Medine'ye gelmiş, Peygamber Efendimizle görüşmüş ve İslâmiyetle müşerref olmuştu. Tanıdıklarının da aynı şekilde davranacağını ümid ediyordu. Bundan dolayı ısrar etmiş ve:

“Yâ Resûlallah! Beni, onlar öz evlâtlarından daha çok severler!” demişti. Peygamber Efendimiz bu defa da:

“Onlar, seni öldürürler” buyurmuştu.

Yine ısrar edince, Resûlullah:

“Madem gitmek istiyorsun, git!” buyurmuştu.

Bu izni alır almaz, süratle yola koyulmuştu. Taife

yaklaştıkça yapacağı hizmetten dolayı kalbi sevinçle doluyordu. Huzurlu idi, mesuttu. Küfrün karanlığında boğulan yakınlarının da aynı huzura ve saâdete kavuşmasını candan arzuluyordu.

Hız. Urve b. Mes'ud (ra) Taife ulaşır ulaşmaz bütün yakınlarını, akrabalarını bir araya topladı. Onları İslâm'a davet etti. İmânın esaslarını anlattı. Elleriyle yaptıkları putlara tapmalarının ne kadar gülünç bir davranış olduğunu hatırlattı.

Mağrur Taifliler, bu dâvet karşısında öfkeden çılgına döndüler. Daha önce çok hürmet ettikleri bu zâta en ağır sözleri söylemekten çekinmediler. Öfkelerini alamayınca da, Hız. Urve'yi ok yağmuruna tutarak, delik deşik ettiler. Hız. Urve (ra) dilinde "Allah" sözü ile son nefesini verdi ve şehit oldu.

Hız. Urve'yi şehit edenler arasında yakın akrabaları da bulunmaktaydı. Bir zamanlar sevip saydıkları zâtı öldürmekten çekinmemişlerdi.

Peygamber Efendimiz, Hız. Urve'nin (ra) şehit olduğunu öğrenince şöyle buyurdu:

"Onun kavmi ile olan hali, Sahib-i Yasin'in (Habib-i Neccarın) kavmi arasındaki haline benzer. Sahib-i Yasin, Allah Teâlâ'ya imana dâvet etmişti de, kavmi onu öldürmüştü. Allah'a hamdolsun ki, ümmetimin içinde Sahib-i Yâsin gibi birini bulundurdu."

Bedir'in 14 şehidinden biri

HZ. UMEYR B. HUMÂM

Bedir'de kendilerinden üç misli kalabalık müşrik ordusuyla çarpışan mücahidler tarihe şanla geçecek fedakarlıkta bulunuyorlar ve canlarını İ'la-yı kelime-tullah için fedâ etmekten çekinmiyorlardı.

Ensar'dan Hz. Umeyr b. Humâm da fedakârlıkta kardeşlerinden aşağı kalmamaya çalışıyor ve Cenab-ı Hakkın huzuruna yüz akıyla çıkmak için elinden gelen gayreti gösteriyordu. Bir ara, bir nebze dinlenmek için geri saflara kadar çekildi ve oracıkta birazcık mola vermek istedi. Ok torbasına koymuş olduğu hurmadan alarak yemeğe başladı. O esnada Resûlüllah, geri saflarda bekleyenlerin yanına gelerek:

“Muhammed'in varlığı, kudret elinde bulunan Allah'a yemin ederim ki bu gün, Allah'ın rızasını umarak, sabr ve sebât göstererek çarpışanları ve arkalarına dönmeden ilerlerken öldürülenleri, Allah, muhakkak Cennetine koyacaktır!” buyurdu.

Bu sözleri işiten Hz. Umeyr b. Humâm fırlayıp yerinden doğruldu ve:

“Ne iyi! Ne iyi! Demek, benimle Cennet'e girmekliğim arasında, şunların beni öldürmelerinden başka bir şey

engel yokmuş!” dedi. Akabinde de elindeki hurmaları yere atarak kılıcını sıyırdı. Oradaki mücahidlere dönerek şöyle dedi:

“Allah’a, maddî azıklarla değil, ancak, Allah korkusu ile, âhiret ameli ile, Allah yolundaki cihadlarla, sabr ve sebât göstermekle gidilir.

“Zaten, Allah korkusundan, iyilikten, doğru yoldan başka her azık, tükenir, biter!”

Bu sözleri söyledikten sonra süratle müşrik saflarına daldı, onun vurduğunu devirdiğini gören mücahidler taze bir şevkle vuruşmağa başladılar.

Hız. Umeyr (ra), müşriklerden, Hâlid b. Âlem’in arkadan vurduğu kılıç darbesi ile şehit düştü.

Hız. Umeyr, 14 Bedir şehidinden birisi olmak şerefini elde etti. Cenab-ı Hakk’ın senâsına mazhar oldu.

Cenab-ı Allah, Bedir şehidler hakkında meâlen şöyle buyurmaktadır:

“Allah yolunda öldürülenlere (ölüler) demeyiniz. Hayır, diridirler! Fakat, siz, farkında olmazsınız.”

(Bakara/154)

“İslâm’ın uğruna bir değil bin Ubeyde feda olsun” diyen Bedir şehidi

HZ. UBEYDE B. HARİS

Tevhid ehli ile şirk ehli karşı karşıya gelmişti. Bir taraf, Kâinatın Yaratıcısına, diğer taraf elleriyle yaptıklarını putlara gönül vermişti... Bir taraf ölümü, ebedi âleme açılan bir kapı olarak görüyordu, diğer taraf, yok oluş kabul ediyordu...

Bedir’de karşı karşıya gelen bu iki ordu saflarında birbirleriyle akraba olanlar da vardı. Fakat her iki taraf ta inançlarını akrabalık bağlarından üstün görmekte idi.

Müşrikler çokluktu. Baştan başa zırhlara bürünmüşlerdi. Mağrurlardı. Bir avuç İslâm mücahidini yok edeceklerini düşünüyorlardı.

Müşriklerden Utbe ile Şeybe ve Utbe’nin oğlu Velid, meydana çıkmışlar, mağrurâne dolaşıyorlar ve çarpışacak er istiyorlardı. Onların bu şekilde böbürlenmelerine ve hakâretlerine tahammül edemeyen, Hz. Muâz ile Hz. Avf meydana fırladı. Bu iki kahraman Afra Hatun’un oğulları idiler. Afra Hatun’un yedi oğlu da Bedir’de Müslümanların saflarında idi. Müşrikler, bu sahabelerin ensardan olduğunu öğrenince, “Bizim sizinle işimiz yok. Biz, Abdülmuttaliboğullarından, amcalarımızın oğulları ile çarpışa-

çağır” dediler. İçlerinde en gururluları olan Utbe şöyle bağırdı:

“Yâ Muhammed! Bunlar daha çocuk. Biz bunları karşımıza almayı zillet sayıyoruz. Sen, bizim karşımıza, kavmimizden dengimiz olanı çıkar!”

Peygamber Efendimiz bunun üzerine bu üç kahramanı geri çağırdı ve ardından:

“Kalk yâ Ubeyde! Kalk yâ Hamza! Kalk yâ Ali!” diye seslendi.

Üç sahabe bir anda gerili ok gibi yerlerinden fırlayıp meydana çıktılar.

Hız. Ubeyde (ra), Utbe ile, Hız. Ali (ra) Velid ile ve Hız. Hamza da (ra) Şeybe ile eşleşmişti.

Üç İslâm kahramanı kılıçlarını sıyırıp, tekbir getirerek savaşıma başladılar. Hız. Hamza ile Hız. Ali kısa zamanda rakiplerinin işini bitirip, öldürdüler. Hız. Ubeyde ise hâlâ hasmı ile çarpışmaktaydı. Üstelik bir çok yerinden yaralanmıştı. Yaralarından sızan kan vücudunu kaplamıştı. O halinde bile kahramanca çarpışıyordu. Hız. Ali ile Hız. Hamza zor durumda bulunan Hız. Ubeyde'nin yardımına koşup, Utbe ile aralarına girdiler ve Utbe'yi cansız yere serdiler. Hız. Ubeyde'yi de alarak Peygamber Efendimizin yanına getirdiler.

Hız. Ubeyde'nin yaralarından kan damlıyordu. Ayağı ise aldığı kılıç darbesiyle kesilmişti. En fazla orası kanıyor ve kan bir türlü durdurulamıyordu.

Hız. Ubeyde (ra) ise vazifesini ifa edenlere has bir huzur ve sevinç içerisinde idi. Peygamber Efendimize:

“Yâ Resûlallah, ben bu yaralarla ölürsem, o bahsettiğiniz ‘Din yolunda mücâdele ederken can veren şehitlerden sayılır mıyım?’ diye sordu.

Resûlullah şöyle buyurdu:

“Evet, ya Ubeyde, sen bu yara ile ölürsen şehit olacaksın.”

Hız. Ubeyde'nin (ra) sevincine pâyân yoktu. İzdırâbını unutmuştu. Etrafında toplananlara dönerek şöyle dedi:

“Bu ayağım niçin kesildi? Vücudumdaki bu yaralar neden açıldı? Resûlullah'a ve onun tebliğ ettiği ahkâma inandığımdan değil mi? O halde o, benim şehit olacağımı müjdeliyor, öyle ise imân dâvâsı uğruna ayağım kesildiği, vücudum parçalandığı için aslâ müteessir değilim! İslâm dâvâsı için bir değil, bin Ubeyde fedâ olsun...”

Hız. Ubeyde (ra) Bedir'den dönülürken, aldığı bu yaralar yüzünden yolda rûhunu Rahman'a teslim etti ve şehit oldu...

İslâm'ın yeryüzünde kıyamete kadar bekası
uğruna hayatlarını ortaya koyan bir avuç
mücahidin öyküsü

BEDİR ŞEHİTLERİ

Hz. Umeyr b. Humâm (r.a.) ile Hz. Ubeyde b. Haris (r.a.) Bedir'in 14 şehidinden ikisiydi. Bu iki İslam kahramanının şehâdetini yukarıda naklettik. Bedir savaşına özet olarak göz gezdirelim.

Bu savaşın hem İslam tarihindeki, hem insanlık tarihindeki ehemmiyeti çok büyüktür. Bu savaşta, imanla küfür, nurla zulmet, hidayetle dalâlet karşı karşıya gelmiştir.

Bu savaşa iştirak eden mü'minler, Allah rızası için canlarını fedâ edebileceklerini göstererek kıyamete kadar gelecek bütün mü'minlere örnek olmuşlardır.

Savaş öncesi istişare

Bedir savaşı öncesinde Peygamber Efendimiz (a.s.m.) ashabıyla istişare etmiştir. Muhacirlerden Hz. Mikdad (r.a.) ayağa kalkarak şöyle demiştir:

“Biz Yahudi kavminin Hz. Musa'ya karşı dedikleri gibi ‘Sen ve Rabbin gidin, savaşın! Biz burada oturucuyuz.’

diyecek değiliz. Biz senin sağında, solunda, önünde, arkanda daima düşmanla çarpışırız.”

Ensardan Hz. Sa'd b. Muâz (r.a.) da şu veciz ifadeleri kullandı:

“Ey Allah'ın Peygamberi! Biz sana inandık. Bize getirdiğin Kur'an'ın hak olduğuna şahadet eyledik. Nasıl diler sen öyle yap. Bize sen denizi gösterip dalsan, biz de seninle beraber dalarız. Ensardan tek bir kişi bile geri dönmez.”

Bunun üzerine Resulullah (a.s.m.) şöyle buyurdu:

“Öyle ise haydi, Allah'ın bereketi üzerine yürüyünüz! Vallahi ben, savaş meydanında sanki Kureyşlilerin yıkılacakları yerleri görür gibi oluyorum.”

Peygamber Efendimiz, buyurduğu gibi Bedir'e geldiklerinde müşriklerden vurulup düşeceklerin yerlerini birer birer göstermiştir. Hz. Ömer'in (r.a.) naklettiğine göre, müşriklerin ileri gelenleri tamı tamına peygamber Efendimizin işaret ettiği yerlerde can vermişlerdir. Ne bir karış ileride, ne de bir karış geride...

Savaşçıların sayıları

Bedir'de kuvvetler arasında bâriz bir dengesizlik vardı. Müşriklerin sayısı 950 idi. 700 develeri, 100 süvarileri vardı. Süvarilerin (atlı savaşçıları) hepsi, hatta yayalar bile zırhlı idi.

İslam ordusunun sayısı ise 313 kişi idi. Bunlardan 8'ine bilahere mâzeretleri sebebiyle izin verildi. Geride 305 mücahit kaldı. Bunlardan ancak 3'ü atlı idi. Orduda 70 kadar deve vardı. Mücahitler bu develere ikişer, üçer kişi nöbetleşe biniyorlardı. Peygamber Efendimiz de bir deveye Hz. Ali ve Ebu Lübâbe ile birlikte nöbetleşe biniyorlardı. Hz. Ebû Lübâbe Medine Valiliği vazifesiyle geri

dönünce de Hz. Mersed b. Ebi Mersed'le birlikte nöbetleşe binmeye başlamışlardı. Yürüme sırası Peygamberimize geldiği zaman, Mersed b. Ebi Mersed'le Hz. Ali; "Yâ Resûlallah! Sen bin, biz, senin yerine yürürüz!" demişler, Peygamberimiz de: "Siz, yürümekte benden daha kuvvetli değilsiniz. Ecir ve mükafat hususunda da ben, sizden daha müstağni ve ihtiyaçsız değilim!" karşılığını vermişti.

Yaşları küçük mücahidler

Kâinatın Efendisi, İslâm ordusu Medine'den ayrıldıktan sonra, Medine'ye bir mil mesafede Medine evlerine bitişik Büyûtüssukyâ'da, Ebû İnebe kuyusu yanında askerini durdurdu. Yaşlarını küçük gördüğü gençleri, oradan Medine'ye geri çevirdi.

Peygamber Efendimizin yaşlarını küçük görerek geri çevirdiği çocuk yaştaki sahabeler, şunlardı:

1. Abdullah b. Ömer 2. Üsâme b. Zeyd 3. Râfi' b. Hadîc 4. Berâ' b. Âzib 5. Üseyd b. Zuheyr 6. Zeyd b. Erkam 7. Zeyd b. Sâbit.

Berâ b. Âzib'le, Hz. Ömer'in (r.a.) oğlu Hz. Abdullah b. Ömer aynı yaşta idiler. Her ikisi de o esnada 13 yaşlarında idi.

Hz. Umeyr b. Ebi Vakkas da o esnada çocuk denecek yaşıydı. ve Peygamber Efendimiz tarafından geri çevrilenler arasındaydı, ancak o çok ağlayarak, ısrar ederek orduda kaldı ve Bedir'de şehit düştü. Ağabeyi Sa'd b. Ebi Vakkas kardeşinin durumunu ve şehadetini şu şekilde anlatmaktadır:

"Resûlullah, küçüklerimizi geri çevirmemizden biraz önce, kardeşim Umeyr b. Ebi Vakkas'ı, göze görünmemeye çalışırken gördüm. 'Kardeşim! sana ne oldu?' dedim. 'Resûlullah'ın, beni küçük görüp geri çevirmesinden kor-

kuyorum! Halbuki, ben, sefere çıkmayı çok arzuluyor, Allah'ın bana şehitlik nasip etmesini umuyorum!' dedi. Kendisi, Resulullah'a arzedilince, küçük görüp ona: 'Sen, geri dön!' dedi. Umeyr ağlamaya başladı. Resulullah da müsaade etti. Umeyr'in kılıcı uzun, kendisi, boysuz olduğu için, kılıcını bağlayamamış, ben bağlamıştım. Bedir'de şehit edildi. 16 yaşlarında idi."

Peygamber Efendimiz işte bu şekilde fedakâr, ancak fakir olan sahabelerine şu şekilde duâ etti:

"Allahım! Onlar yaya ve yalın ayaktırlar. Sen onlara binit ver!

"Allahım! Onlar, açık ve çıplaktırlar. Sen, onları giydir!

"Allah'ım! Onlar, açtırlar. Sen, onları doyur! Fakirdirler. Sen, onları fazl-u kereminle zengin et!"

Peygamber Efendimizin (a.s.m.) duâsı

Peygamber Efendimiz Bedir savaşından önce sahabelere hitap ederek onları harbe hazırladı. Savaş öncesi bütün geceyi ibadet ve duayla geçirdi. Tanyeri ağarınca, "Ey Allah'ın kulları! Namaza!" diye seslendi. Bütün ordu, Peygamber Efendimizin imamlığı ile sabah namazını kıldı.

Peygamber Efendimiz, müşriklerin kalabalık ve zırlara bürünmüş ordusunu görünce, şu şekilde duâ etti:

"Allah'ım! İşte, bu Kureyş müşrikleri olanca kibir ve gururları, olanca büyükenmeleri ve övünmeleriyle geliyorlar. Sana meydan okuyor, Resûlünü yalanlıyorlar.

"Allah'ım! Bana yapmış olduğun yardım vâdini yerine getir!

"Allah'ım! Onları, sabahleyin helâk et!"

Harbin başlaması

17 Ramazan: 13 Mart 624 Cuma günü iki ordu Bedir sahrasında karşı karşıya geldi. O gün hava çok sıcaktı.

Savaşın hemen başında, Hz. Ömer'in (r.a.) azadlı kölesi Hz. Mihca' b. Sâlih (r.a.) müşriklerden Âmir b.Hadrami'nin attığı bir okla şehit düştü. **Mekke'de iken Peygamber Efendimizin dizinin dibinden ayrılmayan Hz. Mihca' böylece Bedir'de şehit düşen ilk sahabe oldu.**

Ensar'dan ilk şehit düşen ise Hz. Hârise b. Surâka'dır. (r.a.)

Havuzdan su içerken, müşriklerden Hibban b. Arika'nın attığı okun boğazına isabet etmesiyle oracıkta şehit düşmüştür.

Harbin hemen başlangıcında Peygamber Efendimiz (a.s.m.) kibleye yönelerek şu şekilde duâ eylemiştir:

“Allah'ım! Bana yaptığın va'dini yerine getir!

“Allah'ım! Şu bir avuç İslâm Cemâatını helâk edersen, artık Sana yer yüzünde hiç ibâdet olunmaz!”

Resulullah bu şekilde durmadan Cenab-ı Hak'tan yardım diliyor ve Ona yalvarıyordu.

Peygamber Efendimiz bilahare, müşriklerin dönüp kaçacaklarını haber veren Kamer suresinin şu meâldeki 45. âyetini okuyarak çadırından çıktı:

“Yakında o Cemâât, bozulacak, onlar, arkalarını dönüp kaçacaklar!” Bu âyet-i kerime Mekke'de nâzil olmuştu. Ama hükmü Bedir günü tahakkuk edecekti.

Peygamber Efendimiz ashabına, Cenab-ı Hakkın yardımını müjdeledi. Cebrael, Mikâil ve İsrâfil, biner meleklerle birlikte mücâhidlere yardıma gelmişlerdi.

O esnada Bedir sahrasında görölmedik şiddette bir

rüzgar esti.

Arkasından ikinci bir rüzgar, onun ardından üçüncü bir rüzgar esti.

Birinci rüzgarın esmesiyle birlikte Hz. Cebrail, bin meleklerle gelip Peygamberimizin yanında yer aldı.

İkinci rüzgarın esmesiyle Hz. Mikâil, bin meleklerle gelip Peygamberimizin sağında yer aldı.

Üçüncü rüzgârın esmesiyle, Hz. İsrail bin meleklerle gelip Peygamberimizin solunda yer aldı.

Melekler; başlarına, beyaz sarık sarmışlar, sarıklarının uçlarını arkalarına salıvermişlerdi. Yalnız, Cebrâil'in sarığı, sarı idi. Meleklerin hepsi de kır atlı idiler. Atlarının alınlarında sarkan perçemleri vardı.

Müslümanlara yardım için gelen melekleri, kaçan ve esir alınan müşriklerden görenler ve anlatanlar vardı. Bunlardan biri olan Huveytib b. Abdül'uzzâ şöyle demektedir:

“Ben, Bedir’de müşriklerle birlikte bulundum. Bir çok meleklerin, yerle gök arasında çarpıştığını ve esirler aldığını gördüm. Bunu, hiç kimseye anmadım.”

Melekler nasıl yardım etti?

Müşrikler, sahabelerle çarpışmaya başladıkları zaman, sert, ufak taşların, bir madenî kaba çarparken çıkardıkları seslere benzer şekilde gökten sesler gelmeye başladığını işittiler. Bu sesler, müşriklerin önlerinde ve arkalarında çınlamakta, yüreklerini titretmekte idi.

Gıfar oğullarından iki kişi Bedir sahrasındaki savaşı seyrederek, kendilerine yaklaşan bir bulutun içinde kırbaç, silah şakırtıları ve at kişnemelerini ve birisinin de

“atıl Hayzum!” dediğini işitmişlerdi. Bu ses üzerine o iki kişiden birisinin ödü patlamış ve olduğu yerde canı çıkmıştır. Diğeri ise korkudan bayılmıştır. “Hayzum”, Cebra-il’in atının ismi idi.

Hız. Ebû Davud Amr-ı Mâzini (r.a.) Bedir savaşı esnasında meleklerin yardımını şu şekilde anlatmaktadır:

“Bedir günü, müşriklerden birinin peşine düştüm. Kılıcım, onun başına erişmeden, kellesinin yuvarlandığını gördüm. Onu, benden başkasının vurup öldürdüğünü zannettim.”

Hız. Sehl b. Huneyf de (r.a.) bu hususta şöyle demektedir:

“Bedir gününde, herhangi birimiz, bir müşrikin başına kılıcımızı çaldığımız zaman, kılıcımız, daha onun başına erişmeden, kellesinin bedeninden kopup yere yuvarlandığını görüyorduk.”

Müşriklerden, Hakim b. Hizâm gördüklerini şöylece nakletmektedir:

“Bedir günü, Halâs vâdisinde semâda ufku kaplayan bir cadde meydana geldiğini ve o vâdide atların akın ettiğini gördüm.”

Müşriklerin safında savaşanlardan bazıları meleklerin yardımıyla esir edilmiştir. Bunlardan birisi o sırada henüz Müslüman olmamış olan, Peygamberimizin amcası Abbas b. Abdulmuttalib’tir.

Hız. Abbas esir edilişi hakkında şöyle demektedir:

“Ya Resulallah! Vallahi beni, bu adam esir etmedi. Beni, insanların en güzel yüzlüsü, başının saçı iki tarafa ayrılmış, kır bir ata binmiş, şu cemaat arasında göremediğim bir kimse esir etti!”

Hız. Abbas'ı esir eden Ensar'dan Ebül Yaser Kâ'b b. Amr (r.a.) ise kendisinin esir ettiğini ısrarla belirtince, Peygamber Efendimiz şöyle dedi:

“Sesini çıkarma! Allah, seni, şerefli bir Melekle destekledi!”

Bedir savaşı, öğleye doğru bitmişti. Müşrikler 70 ölü, 70 esir bırakarak harp meydanından kaçışmaya başlamışlardı. Zafer İslâm ordusunundu.

İslam ordusu bu çok mühim savaşta 14 şehit vermişti. Derece itibariyle çok üstün olan bu şehitlerden altısı muhacirlerden, sekizi de ensardandı.

Bedir şehitlerinin isimleri şunlardır:

Muhacir'lerden şehit olanlar:

1. Ubeyde b. Hâris
2. Umeyr b. Ebî Vakkas
3. Züşşimâleyn b. Abd-i Amr
4. Âkıl b. Bükeyr
5. Mihca' b. Sâlih
6. Safvan b. Beyzâ

Ensar'dan şehit olanlar:

7. Sa'd b. Hayseme
8. Mübeşşir b. Abdül Münzir
9. Yezid b. Hâris
10. Umeyr b. Humam
11. Râfi' b. Muallâ
12. Hârise b. Sürâka
13. Avf b. Hâris
14. Muavviz b. Hâris

Bedir şehitlerinden sonra Bedir gazasına katılan Mücâhidlere de büyük pâye verilmiştir. Hız. Cebrâil Aleyhis-selam, bir gün Peygamberimize gelerek, “Aranızdaki Bedir

Mücâhidlerinin mertebesi, derecesi nasıldır? Siz, onları ne derece şerefli ve itibarlı sayarsınız?” diye sorunca, Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuştur:

“Biz, onları Müslümanların en üstünlerinden ve hayırlılarından sayarız.”

Bunun üzerine Cebrail Aleyhisselam da şöyle demiştir:

“Bizde de böyledir. Biz de Meleklerden, Bedir’de bulunmuş olanları, Meleklerin üstünü ve hayırlısı sayarız!”

Cenab-ı Hak Bedir şehitlerinden ve gazilerinden ebediyyen razı olsun ve bizleri şefaatlerine nâil eylesin. (âmin).

Oğullarına “beni şehit olarak gitmekten
alıkoymak mı istiyorsunuz?” diye çıkışan
özürlü sahabî

HZ. AMR B. CEMUH

Sefer heyecanı bütün Medine’yi sarmıştı. Yediden yetmişe herkeste bir telâş görölüyordu. Kimi, cihada çıkacak kocasına, yahud yakınına yol azığı hazırlıyor, kimi de cihadda giyeceği bir zırh, yahut kullanacağı bir silah tedâriki için koşturup duruyordu. Savaşa değil de bayram yerine gidiliyordu sanki. Oysa çıkılan bu sefer, Mü’minler için dönüm noktası teşkil edecekti. Bedir’in intikamını alacaklarını söyleyen müşriklerin büyük kalabalıkla gelecekleri biliniyordu. Buna rağmen herkes cihada gitmeye can atıyordu. Henüz çocuk yaşta olanlarla, çok yaşlı olanlar da orduya katılmak istiyorlardı. Ne var ki Peygamber Efendimiz çocukların orduya katılmasına, çocuk yaşta şiddetle tanışmasına müsaade etmemişti. Yaşlı ve sakat olanların da Medine’de kalmalarını tavsiye etmişti.

Herkes gibi Hz. Amr b. Cemuh da cihada gitmek için büyük iştiaak duyuyordu. Ne var ki, dört oğlu onun Medine’de kalmasını, ayağından sakat olması dolayısıyla, ma’zeretli olduğunu söylüyorlardı.

Hz. Amr (ra) oğullarına, “Beni de sefere çıkarınız,” diye ısrar etti. Oğulları yine:

“Resûlullah, senin sefere çıkmayabileceğini söyledi. Yüce Allah da seni ma’zeretli saymıştır,” deyince onlara dönerek şöyle dedi:

“Yazıklar olsun size! Siz, beni Bedir seferinde Cenneti kazanmaktan alıkoymuştunuz. Uhud seferinde de mi alıkoacaksınız?

Herkes Cennete giderken, ben evde oturup kalamam!”

Oğullarının ikna olmadığını gören Hz. Amr (ra) doğrucu Peygamber Efendimizin huzuruna gitti ve şöyle dedi:

“Ya Resûlallah! Bu oğullarım, şunu bunu bahâne ederek beni sefere çıkmaktan alıkoymak istiyorlar.

Vallahi ben, seninle birlikte sefere çıkmayı ve Cennete şu aksak halimle dolaşmayı arzu ediyorum.

Yâ Resûlallah! Sen, benim Allah yolunda çarpışmamı ve şehit düşüp şu aksak ayaklarımla Cennette gezip yürümemi uygun görmez misin?”

Bunun üzerine Peygamber Efendimiz şöyle buyurdu:

“Evet, uygun görürüm. Amma Allah, seni mâzeretli saymıştır.

Sen cihadla mükellef değilsin!”

Hız. Amr (ra) yine ısrar edince, bu defa, Hız. Amr'ın oğullarına dönerek şöyle dedi:

“Siz, onu seferden alıkoymaya mecbur değilsiniz.

Onu serbest bırakınız. Umulur ki Allah, ona şehitlik nasib eder.”

Kâinatın Efendisinden müsaadeyi alan Amr b. Cemuh, sevincinden yerinde duramaz oldu. Sûratle evine gitti. Silahlarını kuşandı.

Daha sonra ellerini Dergâh-ı İlahiyeye kaldırarak şu şekilde dua etti:

“Allah'ım! Bana şehitlik nasib et!”

* * *

Uhud harbi esnasında, oğulları Hz. Amr'a (ra) göz kulak olmaya çalışıyorlardı. Fakat bir ara onu gözden kaybettiler. Hz. Amr (ra) onlardan ayrılarak, büyük bir şevkle müşriklerin arasına dalmıştı. Bir müddet kahramanca çarpıştıktan sonra şehit düştü. Oğulları onun cesediyle karşılaştıklarında, Uhud seferine çıkarken yaptığı duayı hatırlayıp, Cenab-ı Hakkın edilen duayı kabul buyurduğunu anladılar...

Ölmeden cennetin kokusunu duymaya
başlayan şehit

HZ. SA'D B. REBİ'

Uhud harbinin en dehşetli ânıydı. Hz. Sa'd b. Rebi' tekbirlerle müşrik safları içine daldı. Onun bu cansiperâne hamlesini Resûlüllah da görmüştü. Müşriklerle epey müddet tek başına savaştı, Hz. Sa'd, sırtına yediği kılıç darbesi ile yere düştü. Onun yere düştüğünü gören müşrikler üst üste kılıçlarını indirmeğe, mızraklarını saplamağa koyuldular. Daha sonra da öldü zannıyla bıraktılar. Vücudunun yetmiş yerinde kılıç, mızrak ve ok yarası bulunmasına, iki dişinin kırılmış olmasına rağmen, Hz. Sa'd (ra) henüz son nefesini vermemişti.

Çarpışma durduğu zaman, Peygamber Efendimiz Hz. Sa'd b. Rebi'i sordu. "Sa'd b. Rebi'nin ne yaptığını, onun canlılar arasında mı, yoksa ölüler arasında mı bulunduğu görüp bana kim haber getirir?" buyurdu. Hz. Übeyy b. Kâ'b (ra) ile Hz. Zeyd b. Sâbit (ra) ayrı ayrı Hz. Sa'd b. Rebi'yi aramaya gittiler.

Hz. Übeyy b. Ka'b (ra) vâdideki şehitler arasında dolaştı, fakat Hz. Sa'd'ı bulamadı. Seslendi, yine cevap almadı. Bu defa, "Ey Sa'd! Resûlüllah, beni, sana gönderdi!" dedi. Resûlüllah'ın ismini işiten. Hz. Sa'd (ra) inilti halinde ses çıkardı. Bu sesi işiten Hz. Übeyy, o tarafa gitti. Hz. Sa'd'ın son nefesini vermek üzere olduğunu gördü. Başucuna diz çökerek oturdu. Hz. Sa'd'ın başını dizlerinin üzerine koydu ve ona:

“Ey Sa’d! Resûlullah, senin sağlar arasında mı, yoksa ölüler arasında mı bulunduğunu görüp kendisine haber götürmemi bana emretti.” dedi.

Hiz. Sa’d (ra) “Ben, artık ölüler arasındayım!” diye cevap verdi ve daha sonra kısık bir sesle şunları söyledi:

“Resûlullah’a selâmımı ilet ve Sa’d b. Rebi’ ümmetlerini doğru yola sevkeden Peygamberlerin alacakları mükâfatların en hayırlısı ve en üstünü ile, Allah, seni mükâfatlandırsın! diyor! de.

Kavmim Ensara da selâmımı ilet!

Onlara da; ‘Sa’d b. Rebi’, size: Allah! Allah! siz, Akabe gecesinde, Resûlullah hakkında koruma andı içmediniz mi? Vallahi, gözlerimiz kımıldarken, Peygamberimiz Aleyhisselâm’ı düşmanlardan korumaz da ona bir musibet erişirse, sizin için, Allah katında ileri sürülebilecek hiç bir mâzeret yoktur, diyor!’ de!” dedi.

Hiz. Sa’d (ra) bu sözleri söyledikten sonra kelime-i tevhidî söylemeğe başladı ve tam cümlesini bitirir bitirmez ruhunu teslim etti.

Hiz. Zeyd b. Sâbit (ra) da, Hiz. Sa’d’a rasgelmiş ve ona Resûlullah’ın selâmını ulaştırmıştı. Hiz. Sa’d, Hiz. Zeyd’e de şöyle demişti:

“Resûlullah’a selâm olsun! Sana da selâm olsun! Ona tarafımdan ‘Yâ Resûlallah! Ben, artık, cennetin kokusunu almağa, başladım!’ diyor, de!”

Hiz. Übeyy ve Hiz. Zeyd gelerek durumu Resûlullah’a anlattılar. Bunun üzerine Peygamber Efendimiz, ellerini kaldırarak şöyle dua etti:

“Allah’ım! Sa’d b. Rebi’i sen (rahmetinle) karşıla! On-
dan râzı ol!

Allah, ona merhamet etsin! O, sağlığında da, ölürken de Allah ve Resûlü için nasihat ederdi.”

* * *

Hiz. Sa’d’ın (ra) son ânında bile nasihatta bulunmak-
tan ve mü’minlere doğru yolu işaret etmekten geri durma-
yışı mücahidleri hislendirmişti...

Şehitlerin efendisi

HZ. HAMZA

Allah'ın ve Resûlullah'ın Arslanı diye yâdedilen Hz. Hamza (ra) Uhud meydanında yine, Bedir'de olduğu gibi, iki elinde iki kılıç fırtına gibi esiyordu. Hücum ettiği yeri darmadağın ediyor, onun geldiğini gören müşrikler çil yavrusu gibi kaçışiyordu. Gür sesiyle getirdiği tekbirler müşriklerin yüreğine korku salarken, mü'minleri şevke getiriyordu.

Celâdet ve kahramanlık timsali Hz. Hamza (ra) bu şekilde dillere destan olacak bir savaş verirken, bir çift gözün sinsice kendisini takip ettiğinden habersizdi. Hz. Hamza'yı (ra) gözetleyen, Cübeyr b. Mut'im'in kölesi, Vahşi idi.

Bedir'de amcası ölen Cübeyr b. Mut'im, Uhud'a gelmeden önce, Vahşi'ye, Hz. Hamza'yı (ra) öldürdüğü takdirde kendisini âzâd edeceğini söylemişti. Bedir'de babası ölen Ebu Süfyan'ın karısı Hind de ona, zengin edecek kadar para vereceğini vâdetmişti. Bu vaatleri alan Vahşi, bir insan avcısı kesilmiş, harbin başından itibaren Hz. Hamza'yı kollamaya başlamıştı.

Vahşi, kargı kullanmakta usta idi. Uzaktan fırlattığı kargıları istediği hedefe %100 isabetle saplayabiliyordu. Bu bakımdan Uhud'da, Hz. Hamza'yı uzaktan kargı ile vurmaya planlamıştı.

Müşriklerin arasında fırtına gibi esen Hz. Hamza'nın (ra) bir aralık tökezleyerek yere düştüğünü gören Vahşi, âniden kargısını fırlattı. Kargı, Hz. Hamza'nın böğrüne saplandı. Resûlullah'ın amcası, oracıkta şehit düştü.

Vahşi, korka korka Hz. Hamza'nın (ra) mübârek cesedinin yanına gitti. Şehit olduğunu görünce, göğsünü yarıdı, ciğerini çıkararak, Hind'e götürdü.

Muazzez şehidin ciğerini alan Hind, ciğeri dişledi. Ayrıca, "Şehitlerin Efendisi" diye yâdedilecek Hz. Hamza'nın (ra) kulaklarını keserek kendisine bilezik yaptı.

Muharebenin sonunda harb meydanını dolaşarak şehitleri tesbit eden Resûlullah Hz. Hamza'nın cesedinin hunharca parçalandığını görünce mübarek gözlerinden yaşlar boşanmağa başladı. Bu muazzez şehidin cesedine seslenerek şöyle dedi:

"Ey Hamza! Hiç bir zaman, hiç bir kimse senin gibi böyle bir musibete uğramamış ve uğramayacaktır! Benim için bundan daha büyük bir musibet olamaz!

"Ey Resûlullah'ın amcası Hamza!

"Ey hayırlar işleyen Hamza!

"Ey Resûlullah'a koruyucu olan Hamza!

"Allah sana rahmet etsin!

"Eğer İslâm'da yas tutmak gerekseydi, senden sonra sevinmeyi bırakıp sana yas tutardım."

Resûlullah'ın çok mahzun olduğunu gören sahabeler de hüzünlenmişler, kendilerini tutamayarak ağlamaya başlamışlardı.

Hz. Hamza'nın şehâdet haberi, bir anda her tarafa yayıldı. Haberi duyan, Hz. Hamza'nın kızkardeşi ve Peygamber Efendimizin halası Hz. Safiyye (ra) koşa koşa harp meydanına geldi. Peygamber Efendimiz onun, mübarek

şehidin parçalanmış cesedini görmesini istemiyordu. Tahammül edemeyeceğini düşünmüştü. Hz. Safiyye (ra) görmek için ısrar ediyor ve şöyle diyordu:

“Eğer ona yapılanı görmemek için döneceksem, ben zaten kardeşimin cesedinin kesilip biçildiğini öğrenmişim. O, bu musibete Allah yolunda uğramıştır. Biz, Allah yolunda bundan daha beterine de razıyız. Sevâbını Allah’tan bekliyeceğiz. İnşallah sabredip, katlanacağız.”

Bunun üzerine Peygamber Efendimiz, Hz. Safiyye’nin, şehitlerin Efendisinin mübarek nâşını görmesine müsâade etti. Hz. Sâfiyye kardeşinin yanına giderek başı ucuna diz çöktü. Kardeşi için Cenab-ı Hak’tan rahmet ve mağfiret niyazında bulundu. Sessizce ağlıyordu. Gözlerinden dökülen yaşlar toprağı ıslatmaktaydı. Uhud şehidinin başucundan kalkıp, giderken, “İnnâ lillah ve inna ileyhi raciûn” dedi.

* * *

Allah yolunda seve seve canını fedâ eden bir zâtın kız kardeşi olmanın bahtiyarlığı, ızdırâbını dindirecek en büyük teselli kaynağı idi...

Allah Resûlü'nün diri olduğuna tanıklık ettiği
Uhud şehidi

HZ. MUS'AB B. UMEYR

Uhud Harbinin en müthiş ânydı. Peygamber Efendimizin etrafında halkalanan bir avuç sahabe, vücutlarını Kâinatın Efendisine gelebilecek darbelere siper etmek için birbirleriyle yarışıyorlardı.

Bir ara müşriklerin azıllarından İbn-i Kamia Resûlullah'ın bulunduğu yere kadar geldi. Baştan başa zırhlara bürünmüştü. "Gösteriniz bana Muhammed'i! O kurtulursa, ben kurtulmayayım!" diye haykırıyordu.

İbn-i Kamia'yı, kocası Zeyd b. Âsım ve oğulları Habîb ve Abdullah ile birlikte Peygamberimizin önünde çarpışan Nüseybe Hatun karşıladı.

İbn-i Kamia, Nüseybe Hatun'un omuzuna bir kılıç darbesi indirdi. Bu kahraman Mücahide, o haliyle bile kılıcını elinden bırakmadı ve İbn-i Kamia'ya üst üste kılıç çaldı. Ne var ki, kılıç zırhlı delip geçememiş ve bu azgın müşriğe tesir etmemişti.

Yaralanan oğlunun yarasını sardıktan sonra, "Kalk yavrucuğum! Müşriklerle çarpış!" diyecek olan bu fazilet timsali Hanım yaralanınca, Peygamber Efendimiz Nüseybe Hatun'un oğlu Abdullah'a seslenerek, "Ey Ümmü Umâre'nin oğlu! Annene, annene yardım et!" dedi.

Nüseybe Hatun'un yaralandığını gören, Hz. Mus'ab b. Umeyr, İbn-i Kamia'nın karşısına dikildi. Hz. Mus'ab aynı

zamanda İslâm ordusunun sancaktarlığını yapıyordu. Bir elinde sancağı tutuyor, diğer elindeki kılıçla zırhlar içerisindeki müşrikle vuruşuyordu. İbn-i Kamia'nın ise hem zırhı, hem kalkanı vardı.

Hız. Mus'ab Resûlüllah'a bir zarar erişmemesi ve sancağın yere düşmemesi için hayatını fedaya çoktan hazır-
dı. Bu bakımdan karşısında değil bir İbn-i Kamia, onun
gibi zırhlı yüzlerce müşrik olsa, yine karşılıklarına dikilir, yi-
ne hücum ederdi...

İbn-i Kamia, bir hamle ile, Hız. Mus'ab'ın (ra) sağ elini
kesti. Hız. Mus'ab, sancağı sol eline aldı. İbn-i Kamia, sol
elini de kesince bu defa kollarıyla sancağı tutup, sınıksız
göğsüne bastırdı. İbn-i Kamia, "Al bunu benden! Ben,
İbn-i Kamia'dan!" diye bağırarak mızrağını Hız. Mus'ab'ın
(ra) göğsüne sapladı. Hız. Mus'ab, "Allah!" deyip yere yıkıl-
dı. Bu onun son sözü idi. Şehit düştü. Hız. Mus'ab'ın şehit
düşüğünü gören Peygamber Efendimiz, çok mahzun ol-
du. İbn-i Kamia'ya, "Allah, seni zelil ve perişan etsin!" de-
di.

* * *

Hız. Mus'ab'ı (ra) şehit eden ve daha sonra Peygamber
Efendimizi de yaralayacak olan İbn-i Kamia'yı Uhud har-
bi dönüşünde Mekke'de kendi sürüsünden bir koç, boy-
nuzlarıyla toslaya toslaya didik didik edecekti.

* * *

Mekke'de iken Müslüman olan ve daha sonra ilk ön-
ce Habeşistan'a, daha sonra Medine'ye hicret eden Hız.
Mus'ab b. Umeyr (ra), İslâmiyyetin Medine'de yayılmasın-
da mühim hizmet görenlerdendi. Mekke'de maddi bakım-
dan çok zengin iken, her şeyi bir tarafa bırakarak, Resû-
lüllah'ın huzuruna gelmiş ve Müslüman olmuştu.

Peygamber Efendimiz sahabelerle birlikte Uhud şe-
hidlerini tesbit ederken, Hız. Mus'ab'a rastgeldi. Onu kısa
bir hırka içerisinde yerde kolları kesik bir halde uzanmış
görünce çok mahzun oldu. Baş ucunda durarak:

“Mü'minlerden öyle yiğitler vardır ki, onlar, Allah'a verdikleri sözde sadâkat gösterdiler. Onlardan kimisi şehit oluncaya kadar çarpışacağına dâir yaptığı adağını yerine getirdi. Kimisi de şehit olmayı bekliyor.

“Onlar verdikleri sözü aslâ değıştirmediler.” (Ahzâb sûresi 23. âyet) meâlindeki âyet-i kerîmeyi okudu.

Resûlüllah, Hz. Mus'ab'ın üzerindeki dabaklanmış koç postunu işaret ederek, oradaki sahabelere şöyle dedi:

“Bakınız şu yiğite ki, Allah, onun kalbini nurlandırdı da, o anne ve babası arasında, sizin görmediğiniz yiyecek ve içeceklerin en iyileriyle beslenmekte iken, Allah ve Resûlünün sevgisi ona anne ve babasını bıraktırdı!”

Resûlüllah, Hz. Mus'ab'a hitaben şöyle seslendi:

“Ben seni, Mekke'de gördüğüm zaman, senden daha ince ipek elbise giyen, senden daha güzel, uzun saçlı bir yiğit yoktu! Şimdi, sen bir hırka içinde saç başı karma karışık bir haldesin!”

Peygamber Efendimiz, Hz. Mus'ab'a ve diğer şehitlere dönük olduğu halde şöyle buyurdu:

“Ben, sizin Allah katında diriler olduğunuza şâhidim!”

Daha sonra Resûlüllah, sahabelere döndü ve:

“Bunları, ziyâret ediniz ve selâmlayınız. Varlığım, kudret elinde bulunan Allah'a yemin ederim ki, bunlar, Kıyâmet gününe kadar, kendilerini selâmlayanlara mukabele ederler!” dedi.

Peygamber Efendimiz, bir kabir kazılmasını emredince, derhal bir kabir kazıldı.

Hz. Mus'ab (ra) kabre indirilmeden önce bir örtüyle sarılmak istendi. Ne var ki onu saracak, kısa bir hırkadan başka bir şey bulunamadı. Hırka, baş tarafına örtüldüğünde ayakları açıkta kalıyor, ayak tarafına çekildiğinde baş tarafı açıkta kalıyordu.

Bunu gören Resûlüllah, “Onu, baş tarafına çekiniz!

Ayaklarını ızhır otu ile kapatınız!” buyurdu.

Hız. Mus'ab'ı (ra) kabre, kardeşı Hız. Ebu'r-Rum b. Umeyr (ra) ile, Hız. Âmir b. Rebîa (ra), Hız. Suveybıt b. Amr b. Harmeıe (ra) indirdi.

* * *

İslâm'ın bu aziz sancaktarı ve diğır Uhud şehitlerinin ardından, silah arkadaşları ve bütün mü'minler gözyaşı döküyorlardı...

Allah yolunda onlarca kılıç ve mızrak darbeleri
 alarak canlarını veren; burun ve kulakları
 müşriklerce kesilen, karınları yarılan, ciğerleri
 dişlenen bahtiyarlar kervanı

UHUD ŞEHİTLERİ

Hz. Amr b. Cemûh (r.a.), Hz. Sa'd b. Rebi' (r.a.), Hz. Hamza (r.a.), Hz. Mus'ab b. Umeyr (r.a.) gibi dört Uhud şehidinin son anlarına baktık^tan sonra, şimdi de İslam tarihinde çok mühim bir yeri olan Uhud savaşına, bu savaşta sahabelerin fedakârlıklarına, kahramanlıklarına ve diğer Uhud şehitlerinin canlarını nasıl fedâ ettiklerine hülâsa olarak göz gezdirelim ve bu mühim hâdiseden ibret almaya çalışalım...

Müşriklerin kini

Bedir'de ağır hezimete uğrayan Mekke Müşrikleri, Medine'de günden güne parlayan İslam güneşini kendi akıllarınca söndürmek için planlar yapıyorlardı. Niyetleri, yalnızca Bedir'in intikamını almak değil, bütün Müslümanları ortadan kaldırmaktı. Bunun için vargüçleriyle çalışıyorlardı.

Müşrikler, ticaret kervanının bütün kazancını Müslümanlarla savaş için harcamayı kararlaştırdılar. Civar kabilelerden paralı askerler topladılar. Hicretin üçüncü yılında (625) o zamana ve o muhite göre çok büyük bir ordu teşkil ettiler.

Müşrikler üç bin kişiydi. Bunların 700'ü zırhlıydı. Orduda 200 at ve 3000 deve vardı.

Mekke müşrikleri artık galibiyetten o kadar eminlerdi ki, her konakladıkları yerde eğlenceler tertip ediyor, su gibi içki içiyorlardı.

İslam ordusu

Peygamber Efendimiz (a.s.m.) Müşriklerin her hareketini tâkip ediyordu. Müşrik ordusunun yola çıktığını haber alınca sahabeleri topladı, onlarla istişare etti.

Peygamber Efendimiz Medine'de kalınıp "müdafaa savaşı" yapılması taraftarıydı. Ancak Bedir savaşına iştirak edememiş olanlar, hususan gençler, müşriklerle Medine dışında karşılaşılıp bir meydan savaşı verilmesi görüşündeydi. bu görüşte olanlar ekseriyette olunca, Peygamber Efendimiz ümmete istişare hususunda da örnek oldu ve Medine dışında savaşılmaması görüşü istikametinde hareket edileceğini açıkladı. Akabinde de harp hazırlıklarını başlattı. Kendisi de zırhını giydi, kılıcını kuşandı.

Müdafaa savaşını kabul etmeyenler, daha sonra Peygamberimizin görüşüne uymayıp derin ızdırabını hissetmeye ve pişmanlık duymaya başladılar. Peygamberimize gelerek;

"Yâ Resûlallah! Senin hoşlanmadığın şeyi bizim istememiz yaraşmaz. Eğer, Medine'de kalmak istiyorsan, Medine'de kal! Sana aykırı hareket etmemiz doğru değildir. Sen, nasıl istersen, öyle yap!" dediler.

Peygamberimiz onlara şu cevabı verdi:

"Bir Peygamberin, zırhını giydikten sonra, düşmanla çarpışmadan ve Allah onunla düşmanları arasındaki hükmünü vermeden, zırhını sırtından çıkarması, yaraşmaz! Ben, size, ne buyurursam, hemen onu işlemeğe bakınız! Haydi, Allah'ın ismini anarak gidi-

niz! Sabır ve sebat ettiğiniz takdirde, Allah'ın yardımı, sizin içindir!"

İslam ordusunun yola çıktığı gün Cuma idi. O gün Peygamber Efendimiz Cuma namazını kıldırdı. Müslümanlara va'z etti. Cihadı ve cihad için nasıl hazırlanılacağını anlattı. Düşman karşısında sebat eden, güçlülere göğüs gerenlerin, Allah'ın yardımına kavuşacaklarını haber verdi. Daha sonra şöyle dedi:

"Cihadda geri durmak, gecikmek âcizliktir. Yardım kavuşmak, sabır ve sebatladır. Sabr ve sebat ediniz! Sabır ve sebat ettiğiniz takdirde yardım sizinledir!"

Peygamber Efendimiz o gün cemaata ikindi namazını da kıldırdı. Daha sonra sayısı 1.000 kişiyi bulan ordu yola çıktı. Bir müddet sonra baş münafık Abdullah b. Übeyy b. Selûl öncülüğünde 300 münafık ordudan ayrıldı. Böylece Mü'minler ordusunun sayısı 700 kişi kaldı. Bunlardan ancak 100'ü zırhlı, 2'si atlı idi.

İslam ordusu Uhud'a gelince Peygamber Efendimiz bu mevkiin en stratejik noktası olan "Ayneyn Geçidi"ne 50 okçu yerleştirdi ve bunlara, "Ne pahasına olursa olsun, harp safhaları nasıl olursa olsun kesinlikle yerlerinden ayrılmamalarını" tenbihledi.

11 Şevval Cumartesi günü (27 Mart 625) iki ordu harp sahasında karşı karşıya geldi.

Uhud savaşının verdiği dersler

Bu savaşta, Allah'ın rızasını kazanmak için canlarını fedâ eden şehitlerin, cansiperâne çarpışan gazilerin davranışlarından ve harbin safhalarından çıkartılacak pek çok dersler vardır.

Uhud savaşını başlıca üç safhada değerlendirmek gerekir. Birinci safhada müşrikler ağır bir mağlubiyete

uğramış ve bozguna uğrayıp kaçmışlardır. Bu hâdisenin hemen ardından harbin bittiğini zanneden okçulardan bazıları, Peygamber Efendimizin emrini beklemeden yerlerinden ayrılmışlardır. Bu hâdisenin ardından savaş tablosu değişmiş, bu defa mü'minler geri çekilmek durumunda kalmışlardır. Bu ikinci safhada mü'minler birçok şehit vermiş, Peygamber Efendimiz yaralanmıştır. Müşrikler gaddarlıklarını göstererek şehitlerin burunlarını, kulaklarını kesmiş, iç uzuvlarını dahi parçalamışlardır.

Mü'minlerin toparlanmasının ardından müşriklerin yüreğine korku düşmüş ve geri çekilmişlerdir. Üçüncü safhada da İslam ordusu ağır yaralıları ile birlikte müşrikler ordusunun peşine düşmüştür.

Biz bu savaştaki; kıyamete kadar gelecek Ümmet-i Muhammed'e örnek teşkil edecek olan sahabelerin kahramanlıklarına, şehitlerin şehadetten önceki davranışlarına bazı misallerin ışığında göz gezdireceğiz.

Uhud'un ilk şehidi

Uhud savaşına iştirak eden bütün sahabeler, canla, başla çarpışmışlardır. O çarpışmalar esnasında vurulup şehit düşen ilk sahabe Hz. Abdullah b. Amr b. Harâm'dır.

Hz. Abdullah b. Amr'ın oğlu Hz. Câbir, babasının şehadetinden önce kendisine söylediklerini şu şekilde naklediyor:

“Babam, Uhud'a hazırlandığı sırada geceleyin beni çağırdı. Bana: ‘Yavrucuğum! Bilmiyorum, belki de yarın Uhud günü ilk şehit ben olurum. Sana, baban Abdullah'ın kızlarını hayırla vasiyet ederim. (Kız kardeşlerine iyi bak.) Üzerimde borç var. Borcumu öde!’”

Hz. Abdullah b. Amr, tam da temenni ettiği gibi, Uhud'da şehit düşenlerin ilki olmuştu.

Şehidin Allahu Teâlâ ile konuşması

Hız. Abdullah b. Amr, Allah'ın mülkü ve bir emaneti olan canını, Allah'ın dinini yüceltmek uğruna fedâ etmeyi o kadar arzu etmekteydi ki, bu ihlasının mükafatını peşinen görecekti. Allahu Teâlâ şehadetinden hemen sonra kendisiyle konuştu. Peygamber Efendimiz bu durumu, Uhud'un ilk şehidinin oğlu Hız. Câbir b. Abdullah'a nakletmiştir. Şimdi hadis-i şerife bakalım:

Câbir b. Abdullah der ki: “Resulullah bana: ‘Ey Câbir! Sana bir şeyi müjdeleyeyim mi?’ diye sordu.

“Olur! Müjdele ey Allah'ın Peygamberi!” dedim.

Buyurdu ki:

“Uhud'da şehit olunca, babanı, yüce Allah, diriltilip ona: ‘Ey Abdullah b. Amr! Sana, ne yapmamı arzu edersin?’ diye sordu. O da: ‘Ey Rabbim! Ben, dünyaya döndürülmemi ve yine Senin yolunda çarpışarak tekrar öldürülmemi dilerim!’ dedi.

Yüce Allah: ‘Ben, şehitler geri dönmeyecekler diye hükmettim!’ dedi.

‘Öyle ise, Ya Rab! Geride kalanlara bunu ulaştır!’ dedi. Bunun üzerine Âl-i İmran Sûresinin 169-171'inci âyetleri nâzil oldu.”

Allahu Teâlâ, Uhud'un bu ilk şehidinin isteği üzerine, âyet-i kerime ile “Şehitlere ölü denilmemesini” ferman buyurmuştur. Âl-i İmran suresinin 169-171. Âyet-i kerimelerinin meâli şöyledir:

“Allah yolunda şehit edilenleri ölü sanma. Onlar Rablerinin katında hayat sahibidirler ve onun nimetleriyle rızıklandırılır.

“Onlar, Allah'ın kereminden bağışladığı nimetlerle sevinç içindedirler. Arkada kalan ve henüz kendilerine katılmamış olan kardeşlerinin âhiretteki hallerini görüp sevinirler ve bilirler ki, onlar üzerine hiçbir korku olmayacak

ve onlar hiçbir üzüntüye uğramayacaklardır.

“O şehitler, Allah’dan kendilerine erişen büyük bir nimetle, pek ziyâde bir mükâfatla ve mü’minlerin mükâfâtını Allah’ın zâyi etmediğini görmekte sevinirler.”

Şehadetinden sonra Allahu Teâlâ ile konuşma şerefini ve lutfuna nâil olan Hz. Abdullah b. Amr’dan sonra şehit olanlardan bazılarının son anlarına bakmaya devam edelim:

Hız. Hanzala b. Ebî Âmir (r.a.)

Hız. Hanzala, Uhud savaşıından bir gün önce Abdullah b. Übeyy b. Selûl’ün kızı Cemile ile nikahlanmış ve dünya evine girmişti.

Hanzala, Cuma’yı Cumartesiye bağlayan geceyi Medine’de ailesinin yanında geçirmek için Peygamber Efendimizden izin almış, Peygamberimiz de kendisine izin vermişti.

İslam ordusu Cuma günü yola çıkmış, Hanzala da o gece gerdege girmişti. Cumartesi günü sabahleyin Uhud’a yetişmek için yıkanmadan yola çıkmıştı.

Yola çıkacağı sırada karısı Cemile, kavminden dört kişi çağırđı. Hanzala ile o gece zıfak olduklarını söyleyip doğacak çocuğun da Hanzala’ya âit bulunacağına, onları şahit tuttu.

Şahitler; “Buna niye lüzum gördün?” diye sorunca da şöyle dedi:

“Rüyada semânın açıldığını ve Hanzala’nın içeri girdikten sonra kapandığını gördüm! Bu, onun şehit olacağına işarettir.”

Hız. Hanzala, tam Peygamber Efendimiz safları düzelttiği sırada Uhud’a gelip orduya dahil olmuştu.

Hanzala Uhud’da arslanlar gibi çarpıştı. Müşriklerin

bozguna uğradığı bir sırada Hanzala b. Ebî Âmir, Ebû Süfyan'ın önünü kesti. Atının bacaklarına vurdu. Ebu Süfyan attan düştü. "Ey Kureyş cemaati! Ben Ebû Süfyan b. Harb'im! Hanzala beni kılıçla boğazlamak istiyor!" diye bağırmaya başladı. Ancak müşriklerin hepsi de başlarının derdindeydi. Onun sesini duydukları halde, kimse yardıma gelmiyordu.

Hanzala tam kılıcını indireceği sırada, müşriklerden Şeddad b. Esved b. Şeub arkadan sinsice sokularak mızrağını sapladı. Hanzala dönüp mukabele etmek istediye de ikinci bir mızrak derbesi ile oracıkta şehit düştü.

Hanzala, Melekler tarafından yıkanıyor

Peygamber Efendimiz, Hanzala'nın Melekler tarafından gökle yer arasında, gümüş bir tepsi içinde yağmur suyu ile yıkandığını görmüştü. Bu durumu sahabelere haber verdi. Sahabeler baktılar ki Hanzala'nın başından yağmur suyu akıyor...

Şehitler yıkanmazdı. Fakat Melekler, Hanzala'yı yıka-mışlardı. Bunun hikmeti neydi? Peygamber Efendimiz adam gönderip Hanzala'nın hanımına bunun sebebini sordu. O da, Uhud'a çıktığı zaman Hanzala'nın cünüp olduğunu bildirdi. Hanzala Uhud'a yetişmek için acele ettiğinden gusl etmeyi unutmuştu.

Bu hâdiseden sonra, Evsliler, "Gasîlü'l-melâike (Melekler tarafından yıkanmış) Hanzala, bizdendir!" diye Hanzala'dan iftihar ederek bahsederlerdi.

Hz. Abdullah b. Cübeyr (r.a.)

Hz. Abdullah b. Cübeyr, son Akabe bey'atında bulunan Ensardandı. Gözüpek bir kahramandı. Medine'de bir yandan İslâmın yayılması için çalışıyor, bir yandan da putperestlikle alay ediyor, arkadaşı Hz. Sehl b. Huneyfle birlikte geceleyin Medine'li müşriklerin putlarını kırıyor,

daha sonra onları yaksınlar diye müslümanlara getiriyordu.

Peygamber Efendimiz Uhud savaşında Abdullah b. Cübeyr'i okçuların başına kumandan tayin etti. Müşrikler bozguna uğrayınca, okçulardan çoğu savaşın bittiğini zannederek yerlerinden ayrılmıştı. Abdullah b. Cübeyr, **“Resûlullah'ın size söylediği şeyi unuttunuz mu?”** diye onları ikaz ettiyse de dinletemedi. Okçular tepesinde Abdullah b. Cübeyr ile on arkadaşından başka hiç kimse kalmadı. Bu durumu gören müşriklerin süvari birlikleri, okçular yüzünden savaşın başından beri bir türlü gerçekleştiremedikleri hamleyi gerçekleştirdiler ve Müslümanlara arkadan saldırdılar.

Abdullah b. Cübeyr, arkadaşlarına; “Açılınız ve yayılınız!” diye seslendi. Okçular son okları bitinceye kadar müşriklere ok attılar. Abdullah b. Cübeyr'in oku tükendi. Mızrağıyla vuruşmaya başladı. Mızrağı kırılınca da kılıcını sıyırdı. Bu arada diğer arkadaşları şehit düşmüştü. Abdullah b. Cübeyr üzerine çullanan müşriklerle çarpışırken, arkadan yaklaşan İkrime b. Ebi Cehil'in kılıç darbesiyle şehit düştü.

Müşrikler, bu kahraman sahabenin karnını, göbeğinden böğrüne ve oradan omuzuna kadar mızrakla yardılar.

Müslümanlar dağa çekildikleri sırada onu bu vaziyette buldular. Abdullah b. Cübeyr'in kardeşi Havvat b. Cübeyr, sarığını çıkarıp Abdullah b. Cübeyr'in yarasını bağladı. Zira iç organları yere dökülmüştü. Havvat, koltuk altlarından, arkadaşı Ebû Hanne de bacaklarından tutup onu taşıdılar.

Hız. Mücezzet b. Ziyad (r.a.)

Hız. Mücezzet b. Ziyad (r.a.) kargaşa ânında, münafıklardan Hâris b. Süveyd tarafından şehit edildi. Bu münafık, o kargaşada parolanın bile unutulduğu bir sırada Hız.

Mücezzer'e arkadan yaklaşıarak boynuna kılıcını indir-mişti.

Hız. Abdullah b. Cahş (r.a.)

Peygamber Efendimizin halası Ümeyme'nin oğlu olan Hz. Abdullah b. Cahş ilk müslümanlardandı. Habeşistan'a ikinci hicrette, o da hicret etmiş, ancak sonradan Mekke'ye dönmüştü. Medine'ye hicret izni verilince de, bütün malını, mülkünü Mekke'de bırakarak ailesiyle birlikte hicret etmişti. Bedir'de gazi olan Abdullah b. Cahş'ın en büyük arzusu şehitlikti.

Uhud günü, sabahın erken saatlerinde arkadaşı, Hz. Sa'd b. Ebi Vakkas'a, "Biraz benimle gelmez misin? Allah'a dua edelim de birbirimizin dileklerine âmin diyelim." diyen Abdullah b. Cahş, daha sonra arkadaşıyla birlikte تنها bir köşeye oturarak dua etmeye başlamıştı.

Sa'd b. Ebi Vakkas şu şekilde duâ etti:

"Yâ Rab! Sabahleyin düşmanla karşılaşınca, beni, son derece kinli, kızgın, harbci bir adamla karşılaştı. Senin yolunda onunla çarpışayım. O da benimle çarpışsın. Sonra, ona karşı bana zafer nasib et, onu öldüreyim."

Abdullah b. Cahş arkadaşının duâsına "âmin" dedikten sonra bu defa kendisi kibleye döndü. Ellerini semâya kaldırarak şu şekilde duâ etti:

"Allah'ım! Bana, sabahleyin, son derece kinli, kızgın, harpçi bir adamla karşılaşmak nasip et. Senin yolunda onunla çarpışayım. O da benimle çarpışsın ve beni şehit etsin. Elbisemi soysun. Sonra da burnumu kulağımı kes-sinler. Sana kavuştuğum zaman:

'Ey Abdullah! Burnun, kulağın nerede, ne diye kesildi?' diye bana sor. Ben de: 'Yâ Rab! Senin ve Resûlünün yolunda kesildi!' diyeyim. Sen de: 'Doğru söyledin!' diyerek beni tasdik edesin!"

Bu şekilde bir duâ karşısında Hz. Sa'd b. Ebî Vakkas bir an duraklamıştı. Abdullah b. Cahş ona, "Ey Sa'd! 'Âmin!' desen al" diye seslenince, "Âmin" dedi.

İki arkadaşın duâsı da kabul olmuştu. Sa'd b. Ebî Vakkas azılı bir müşriği öldürürken, Abdullah b. Cahş ise zorlu bir müşrikle karşılaşmış ve şehit olmuştu. Dünyada cesedine yapılmasını istediği şeyler de yapılmıştı.

"Gündüzün sonuna doğru, onun kulak ve burnunu bir ipe dizili olarak gördüm." diyen Sa'd b. Ebi Vakkas şunu da ilave etmektedir:

"Vallahi, Abdullah b. Cahş'ın duâsı, benim duamdan hayırlı idi."

Hız. Vehb b. Kabûs (r.a.)

Uhud'da kahramanca çarpışarak şehit düşenlerden birisi de Hz. Vehb b. Kabûs'tu (r.a.) Kendisi ve yeğeni, Uhud savaşı başlamadan az önce Müslüman olmuşlardı.

Hız. Vehb b. Kabûs-u Müzenî ile kardeşinin oğlu Hâris b. Ukbe, Müzeyne dağından Medine'ye davar getirmişlerdi. Şehre girince, etrafın sessizliğine, ahâlinin olmayışına şaşırılmış ve "Halk nerededir?" diye sormuşlardı. "Uhud'dadır. Resûlullah, Kureyş müşrikleriyle çarpışmağa gitti." cevabını alınca da ikisi birden: "Biz de onun izin-den gitmek isteriz!" demişlerdi.

Sûratle Uhud'a giden Hz. Vehb b. Kabûs ve yeğeni, savaşın başladığını görünce kılıçlarını sıyrarak müşriklerin üzerine hücum etmişlerdi. Ondaki sonrasını Hz. Sa'd b. Ebî Vakkas'tan dinleyelim. Bu kahraman sahabe ile yeğeninin fedakarlıklarını ve şehadetlerini şu şekilde anlatıyor:

"Uhud'da müşrikler bizi her tarafta kuşattılar. Resûlullah da kuşatılmış olarak aramızda bulunuyordu. Her taraftan bize doğru takım takım askerî birlikler ilerlemek-

te, çenberi daraltmakta idiler. Müşriklerin içinden bir birlik ayrılıp Müslümanlara doğru gelirken, Resûlullah: ‘Şu birliği kim karşılar?’ diye sordu.

Vehb b. Kabûs: ‘Ben, yâ Resûlallah!’ dedi.

Kalkıp onlara karşı durdu, ok yağdırdı. Hepsini püskürttükten sonra geri döndü.

Müşriklerin arasından başka bir birlik ayrılıp Müslümanlara doğru gelirken, Resulullah: ‘Bu birliğe kim karşı koyar?’ diye sordu. Vehb b. Kabûs: ‘Ben, yâ Resûlallah!’ dedi. Kalktı kılıcını çekip onları karşıladı. Püskürttükten sonra geri döndü.

Sonra, başka bir birlik göründü. Resûlullah, yine: ‘Şunlara kim karşı koyar?’ diye sordu.

Vehb b. Kabûs: ‘Ben, yâ Resûlallah!’ dedi.

Resûlullah: ‘Kalk, öyle ise, seni cennetle müjdelerim!’ dedi.

Vehb, sevinçle: ‘Vallahi, onu elden kaçırmam ve kaçırmak da istemem!’ diyerek kalktı. Kılıcını çekip müşriklerin içine daldı.

Resûlullah ve sahabileri onu seyrediyorlardı. Vehb, müşriklerin en gerilerine kadar vardı. Resûlullah: ‘Allah’ım! Rahmet et, acı ona!’ diyordu. Vehb müşriklere tekrar saldırdı. Müşrikler onu ortaya aldılar. Kılıç ve mızraklarını, onun üzerine çevirdiler. En sonunda onu şehit ettiler. Vehb’in cesedinin yirmi yerinde mızrak yarası vardı. Müşrikler, cesedini kesip biçerek ondan öç aldılar. O zaman ben de kalkıp Vehb’in peşine düşmüş ve harp meydanının en şiddetli yerine dalmıştım. Müşriklerin ikinci saldırısında o, şehit olup Allah’ın rahmetine kavuştu. Vallâhi, onunla birlikte ben de şehit olmayı özlemiştim. Ne çâre ki, ecelim beni geciktirdi!..

Resûlullah, Vehb’in cesedi başında durarak: ‘Allah, senden razı olsun. Ben de razıyım senden!’ dedi.

Müzenî'nin olduğu şekilde şehit olmak ve Allah'a o şekilde kavuşmak, bana ne kadar sevgili idi.”

Sa'd b. Ebî Vakkas bu muazzez şehidin son anlarını bu şekilde naklediyor. Hz. Ömer de onun hakkında şöyle demektedir:

“Ben, Müzenî'nin öldüğü şekilde ölmeyi, ne kadar arzu ederdim!”

Henüz yeni Müslüman olan Hz. Vehb b. Kabûs-u Müzenî (r.a.) işte bu şekilde sahabelerin ileri gelenlerinin de imrendikleri bir şekilde can vererek şehâdet şerbetini içmişti. Yeğeni Hâris b. Ukbe de tıpkı amcası gibi kahramanca çarpışmış ve şehit olmuştu.

Hız. Hallad (r.a.) - Hız. Ebû Amr (r.a.)

Savaşın kızıştığı bir sırada Peygamber Efendimizin sesi duyuldu. Şöyle diyordu:

“Kalkınız, müttakiler için hazırlanan gökler ve yer genişliğindeki cennete gidiniz!”

Bu sesi işiten Hız. Amr b. Cemuh aksayarak ayağa kalkmış.

“Vallahi, cennette hiçbir şeye üzülmeyiz!” diyerek harp meydanına yönelmişti. Onun peşi sıra oğlu Hız. Hallâd da ayağa kalktı ve “Vallahi, ben, cenneti özlemekteyim!” diyerek çarpışmaya gitti.

Peygamberimizin seslenişini Hız. Ebû Amr da duymuş ve “ne iyi! Ne iyi!” diyerek harp meydanına yönelmişti. Bir sahabe kendisine şöyle sesleniyordu:

“Ey Ebû Amr! Satışın, alış-verişin kazancı, cennettir.”

Amr b. Cemuh ile oğlu Hallâd, müşriklerden Esved b. Câvene tarafından şehit edildiler. Ebû Amr de onların peşi sıra şehâdet şerbetini içti.

Hız. Ziyad b. Seken (r.a.)

Uhud savaşının ikinci safhasıydı. Okçuların yerlerinden ayrılmasından sonra müşriklerin süvari birlikleri hücumu geçmiş, işte ondan sonra İşlam ordusunun savaş düzeni bozulmuştu. Büyük bir kargaşa yaşanmaktaydı. Peygamber Efendimizin yanında birkaç kişi kalmıştı. İşte o sırada Peygamberimiz şu şekilde seslendi:

“Allah'ın kulları! Bana doğru geliniz! Allah'ın kulları! Bana doğru geliniz!”

Bu çağrı üzerine Peygamberimizin yanında otuz kişi toplandı. Hepsi de; “Senin yanından hiç ayrılmamak üzere yüzümüz yüzünün önünde siper ve kalkan, vücudumuz, vücuduna fedâdır! Sen, Allah'ın selâmetinde olasın!” diyordu. Bu kahramanlar, dedikleri gibi yaptılar, vücutlarını müşriklerin oklarına, mızraklarına, kılıçlarına karşı kalkan olarak kullandılar. Peygamber Efendimize en küçük bir zarar gelmemesi için uğraştılar. Hemen hemen tamamı da şehit düştü.

Müşrikler Peygamber Efendimizin bulunduğu mevkii kesin şekilde tesbit etmişti. Gruplar halinde saldırıyorlardı. Peygamberimiz, etrafı müşriklerle sarıldığı bir esnada, “Allah yolunda vücudunu kim bize satar, fedâ eder?” deyince, Ensardan beş kişi hemen ayağa fırlamış, Peygamberimizin önünde çarpışa çarpışa şehit düşmüşlerdi.

Hız. Zeyd b. Seken de işte bu şekilde vücudunu Allah'ın Peygamberine yöneltilen kılıçlara siper eden kahramanlardan birisi idi. On dört yerinden yaralanıp yere düşmüştü. Peygamberimiz onun yere düştüğünü görünce, “Onu, benim yanıma yaklaştırınız!” buyurdu. Sahabeler Ziyad b. Seken'i Peygamberimizin yanına getirdiler. Sevgili Peygamberimiz, ayağını bu fedakar sahabenin başına yastık yaptı. Son nefesini verinceye kadar başı Peygamberimizin ayağı üzerine kaldı.

H. Şemmas b. Osman (r.a.)

H. Şemmas b. Osman da Peygamberimizin yanından ayrılmayan kahramanlardandı. Kılıcıyla ve vücuduyla Peygamberimizi müşriklerin darbelerine karşı koruyordu. Peygamberimiz onun hakkında: “Şemmas’ı, kendime siper ve kalkan gibi buldum!” buyurmuştur.

H. Şemmas, bir ara müşriklerin Peygamberimize çok yaklaştıklarını görünce atılıp vücudunu kalkan gibi Peygamberimize siper etmiş ve Peygamberimizin önünde vurularak şehit düşmüştür. Şehit düştüğünde otuz dört yaşında idi.

H. Abbas b. Ubâde, H. Hârice b. Zeyd, H. Evs b. Erkâm

H. Abbas b. Ubâde (r.a.) Birinci ve İkinci Akabe bey’atında bulunan, Peygamberimizin sohbetinde bulunmak için Medine’yi terkedip Mekke’ye gelen, hicret başlayınca Medine’ye hicret eden kahraman sahabelerdendi. H. Hârice b. Zeyd ve H. Evs b. Erkâm da kendisi gibi Medineli ilk Müslümanlardandı. Bu üç kahraman, kargaşanın başladığı sırada yüksek sesle şöyle diyorlardı:

“Ey Müslümanlar topluluğu! Vallahi, sizin bu uğradığınız musibet, Peygamberinize karşı isyânınızın neticesidir. O, sabır ve sebat ederseniz, yardıma kavuşacağınızı vâ’d etmişti size.”

Abbas b. Ubâde, başından miğferini, sırtından zırhını çıkardı. “Eğer, biz, koruyucuların yanında yer almaz da Resûlullah bir musibete uğrayacak olursa, artık, Rabbimiz katında bizim için ileri sürülecek bir mazeret bulunmaz!” diyordu.

Harice b. Zeyd de arkadaşı gibi, zırhını çıkarmıştı. O da şöyle diyordu: “Rabbimiz katında bizim için ne mâzeret var, ne de hüccet!”

Daha sonra üç arkadaş kılıçlarını sıyırarak müşriklerin arasına daldılar. Her üçü de vücutlarına saplanan pek çok kılıç ve mızrak darbeleriyle yaralanıp yere düştüler. Müşrikler onların burunlarını, kulaklarını keserek işken-ce ile şehit ettiler. Şehit olduğunda Hz. Hârice b. Zeyd'in vücudunda on dokuz mızrak yarası vardı.

H. Enes b. Nadr (r.a.)

H. Enes b. Nadr (r.a.) Medine dışında olduğu için Bedir savaşına katılamamıştı. Peygamber Efendimize şöyle diyordu:

“Yâ Resûlallah! Medine dışında bulunduğum için, müşriklerle çarpıştığım ilk gazâdan uzak kaldım. Eğer, Allah, beni, müşriklerle harp meydanında bulundursa, onlara neler yapacağımı, Allah, herkese gösterecektir!”

H. Enes dediğini yapacaktı. Uhud günü son nefesine kadar kahramanca çarpışacaktı.

Uhud savaşının ikinci safhasında İslam ordusunda kargaşa meydana gelince ve Peygamber Efendimizin de şehitler arasında olduğu şayiâsı yayılınca, sahabelere hitaben şöyle demişti:

“Ey Müslümanlar! Eğer, Muhammed öldürülmüş ise, Muhammed’in Rabb’ı da öldürülmedi ya! Muhammed’in çarpıştığı dâvâ üzerinde siz de çarpışınız!”

Böyle seslenen H. Enes b. Nadr, şu şekilde dua ettikten sonra yalın kılıç harp meydanına dalmıştı:

“Allah’ım! Şu müslümanların yapmış oldukları şeylerden dolayı, Senden af ve özür dilerim. Şu müşriklerin, Resûlullah’a karşı işledikleri cinayetlerden beni uzak tutman için de Sana sığınırım!”

Savaş meydanında arslanlar gibi vuruşan Enes b. Nadr, bir yandan da rasgeldiği mücahidleri savaşa teşvik ediyor, onlara moral veriyordu.

Hız. Enes b. Nadr, vücudu paramparça oluncaya, eli kılıç tutmaz hale gelinceye kadar savaşıarak şehadet şerbetini içti. Mübarek cesedi bulunduğunda vücudunda seksenden fazla kılıç, mızrak ve ok yarası olduğu görüldü. Yalnızca yüzünde yetmiş darbe vardı. Müşrikler, burnunu, kulaklarını ve sair uzuvlarını keserek onun cesedinden hınçlarını almak istemişler, onu tanınmaz hale getirmişlerdi. Öyle ki en yakın arkadaşları bile onu tanıyamamıştı. Onu ancak kız kardeşi Rübeyyi', parmaklarının ucundan ve dişlerinden tanıyabilmişti.

Ahzab Suresinin 23. Âyetinin, Enes b. Nadr ve benzerleri hakkında nâzil olduğu rivâyet edilir. Bu âyet-i kerimenin meâli şöyledir:

“Mü'minlerden öyle yiğitler var ki, onlar, Allah'a verdikleri sözde sadâkat gösterdiler. Onlardan kimisi şehit oluncaya kadar çarpışacağına dair yaptığı adağını yerine getirdi. Kimisi de şehit olmayı bekliyor. Onlar, verdikleri sözü aslâ değiştirmediler.”

Hız. Sâbit b. Dahdahâ

Hız. Sâbit b. Dahdaha Ensardan'dı. Çok fedakâr ve çok cömertti.

“Allah'ın rızasını kazanmak için, Allah'a gönül hoşluğuyla bir ödünç verecek kimdir ki, Allah, ona, karşılığında kat kat versin?” meâlindeki Bakara suresinin 245. Âyet-i kerimesi nâzil olunca, Medine'nin en verimli bahçelerinden birisi olan bahçesini fakir ve muhtaçlara bağışlamıştı.

Hız. Sâbit b. Dahdaha hep şehitlik ister ve şehit olmayı umardı. Uhud savaşının en dehşetli anında ortaya çıkarak Ensar topluluğuna şu şekilde seslenmişti:

“Ey Ensar topluluğu! Bana doğru geliniz! Bana doğru geliniz! Ben, Sâbit b. Dahdâha'yım! Şayet, Muhammed öldürülmüşse, hiç şüphesiz, Allah Hayy-ü

lâyemûttur, ölümsüzdür! Dininiz uğrunda çarpışınız! Şüphe yok ki, Allah, sizin yardımcınızdır!”

Bu sesleniş üzerine Ensardan bir topluluk etrafında toplanmıştı. Bu Ensar topluluğu, Hz. Sâbit b. Dahdaha ile birlikte kahramanca çarpışa çarpışa şehit düştüler.

Sahabelerin kahramanlıkları

Uhud savaşı her safhasında kıyamete kadar gelecek bütün Mü'minlere örnek teşkil edecek kahramanlıklarla, fedakarlıklarla, ihlas dersleriyle doludur. O gün her saha-be kahramanca çarpışmıştı.

Bazı şehitlerin son anlarına baktık. Şimdi de bazı sa-habelerin gösterdikleri kahramanlıklara, fedakârlıklara kısaca bakalım...

Uhud savaşının unutulmaz kahramanlarından birisi olan Hz. Ali'nin (r.a.), katıldığı bütün savaşlarda olduğu gibi bu savaşta da yaptıkları başlıbaşına bir destandır.

“Allah'ın Arslanı” lakaplı Hz. Ali, Uhud savaşının en kızgın anlarında, Peygamber Efendimizin (a.s.m.), “Hü-cum et onlara!” diyerek, üzerlerine hücum eden her müş-rik güruhunu hedef gösterişinde ileri atılıyor, müşrikleri darmadağın ediyordu.

Hz. Ali'nin bu şekilde müşrikleri peş peşe tepelemesi üzerine Hz. Cebrail, “Yâ Resûlallah! Bu, sizin için yapılan iyilik ve civan mertliktir!” demişti, bunun üzerine Peygam-berimiz şöyle dedi:

“O, bendendir, ben de ondan'ım!” Cebrail Aleyhis-selam da şöyle dedi: “Ben de her ikinizden'im!”

O sırada şöyle bir ses işittiler:

“Ne zülfikar gibi kılıç var, ne de Ali gibi yiğit!”

Hz. Ali bir elinde de Peygamber Efendimizin sancağı- nı taşıyordu. Çarpışma sırasında eli yaralanınca sancak

elinden düştü. Bunun üzerine Peygamber Efendimiz şöyle buyurdu:

“Ali, onu sol eline alsın. Çünkü, kendisi benim dünyada ve âhirette sancaktarımdır!”

Hız. Ali (r.a.) âdeta tek başına bir ordu gibiydi. Tek başına müşrik birliklerinin arasına dalıyor, onları darmadağın ediyordu. Müşrikler Hız. Ali'ye dış biliyor, onun üzerine saldırmak için birbirlerini teşvik ediyor, cesaret veriyorlardı.

Hız. Said b. Müseyyeb'in rivâyetine göre, Hız. Ali'ye on altı kere kılıç vurulmuş ve yere düştükçe de, Cebrâil tarafından kaldırılmıştır.

Hız. Ali bir ara sağa sola bakmış, Peygamber Efendimizi görememiş, Resulullah'ın şehit olduğunu düşünerek, kendisi de şehit oluncaya kadar çarpışmak niyetiyle müşriklerin arasına dalmıştı. Kendisi bu durumu şu şekilde naklediyor:

“Resûlullah'ın yanından Müslümanlar uzaklaşınca, Resulullah'ı göremedim. Kendi kendime: ‘Vallâhi, onu göremiyorum. O, savaştan kaçacak bir zat değildir. O, ölenler arasında da yok. O halde yüce Allah, ona karşı yaptığımız uygunsuz hareketten dolayı bize gazap ederek Peygamberini insanlar arasından kaldırmıştır! Benim için çarpışa çarpışa ölmekten hayırlısı olamaz!’ dedim. Kılıcımın kınını kıldım. Kılıcımı elime alıp müşriklerin üzerine yürüdüm ve onları dağıttım. Dağıtınca, Resûlullah'ın, onların ortalarında kalmış olduğunu gördüm. Anladım ki, yüce Allah, onu, melekleriyle korumuştur.”

Hız. Talha b. Ubeydullah

Uhud savaşının unutulmaz isimlerinden birisi de Hız. Talha b. Ubeydullah'tır. O hiçbir zaman Peygamber Efendimizin yanından ayrılmamış, vücudunu Peygamberimize siper etmiştir.

Müşriklerden bir grubun Peygamberimize doğru ilerlediği bir sırada Peygamber Efendimiz, “Şunları kim karşılar?” diye her soruşunda, Talha b. Ubeydullah ayağa fırlayarak, “Ben!” diye cevap vermişti.

Hız. Sa'd b. Ebi Vakkas arkadaşının kahramanlığı için şöyle demektedir:

“Talha, Uhud günü Resûlullah'a karşı bizim en cömert davrananımızdı. Biz, Resûlullah'ın başından oraya buraya dağılıp ayrıldığımız halde, o, Resûlullah'ın yanından hiç ayrılmamıştı. Resûlullah'ın yanına döndükçe, Talha'yı hep onun çevresinde dönüp dolaşarak kendisini ona siper ve kalkan yaptığını gördüm.”

Hız. Talha, bir defasında azılı müşriklerden Mâlik b. Zühre'nin Peygamberimizi nişanlayarak attığı okun Peygamberimize değmek üzere olduğunu görünce, elini oka karşı tutmuş, ok parmağına değip elini çolak yapmıştı.

Hız. Talha (r.a.) gövdesinin her yerinden yaralanmıştı. Bunlardan bazıları ağır yaralardı. Baş ve gövde damarlarından birisi kesilmişti. Yarasından akan kanlar yüzünden, takati kesilmiş ve bayılmıştı.

Hız. Ebu Bekir (r.a.), Peygamberimizin yanına gittiğinde, Peygamberimiz ona: “Amucanın oğlu ile ilgilenmeni sana tavsiye ederim!” diyerek Hız. Talha'ya yardıma gitmesini istemişti.

Hız. Ebu Bekir, Hız. Talha'yı baygın vaziyette buldu. Yüzüne su serpince ayıldı. Ayılır ayılmaz ilk sözü şu oldu:

“Resûlullah ne yapıyor?”

Hız. Ebu Bekir: “İyidir. Beni, sana o gönderdi!” deyince, Hız. Talha bütün acılarını unutarak sevinç içerisinde şöyle dedi:

“Allah'a şükürler olsun. O, sağ olduktan sonra, her musibet hiçtir!”

Peygamber Efendimiz, Hız. Talha'nın yaralı bedenini

sığamış ve “Allah’ım! Ona şifâ ve kuvvet ver!” diye duâ etmişti. Bu dua üzerine Hz. Talha sapasağlam ayağa kalkmış ve yeniden müşriklerle çarpışmaya gitmişti.

Savaşın sonunda Hz. Talha’nın gövdesinde tam yetmiş beş yara meydana gelmişti. Başı dört köşeli yarılmış, uyluk damarı baştan aşağı kesilmiş, parmakları çolak olmuş bulunuyordu.

Hz. Ebû Dücâne

Hz. Ebû Dücâne çok cesur, cengâver bir mücâhitti. Savaş zamanı başına kırmızı bir sarık sarar, düşmanın yüreğine korku salmak için çalımlı çalımlı yürürdü. Savaş taktiklerini çok iyi bilir ve harp esnasında bunları uyguları.

Uhud savaşının iyice kızıştığı bir sırada Peygamber Efendimiz, üzerinde: **“Korkaklıkta ar, ilerlemekte şeref ve itibar var!/İnsan, Kader’den korkaklıkla kurtulamaz!”** Beyti yazılı kılıcını havaya kaldırarak, “Bu kılıcı benden kim alır?” diye sormuştu. Bunun üzerine pek çok sahabe, “Ben! Ben!” diyerek elini kılıca doğru uzatmıştı.

Ne var ki, Peygamberimiz kılıcı hiçbirine vermedi. Medineli Müslümanlardan Ebu Dücâne ayağa kalkarak, “Ya Resûlallah! Nedir onun hakkı?” diye sordu. Peygamberimiz şöyle dedi:

“Onun hakkı, eğilip bükülünceye kadar onu düşmana vurmandır! Onun hakkı, onunla Müslüman öldürmemen, onunla kâfirlerin önünden kaçmamandır! Onunla, Allah sana zafer, yahut şehitlik nasip edinceye kadar Allah yolunda çarpışmandır!”

Bunun üzerine Ebû Dücâne (r.a.): “Ya Resûlallah! Ben, onu, hakkını yerine getirmek üzere alıyorum!” dedi. Peygamberimiz de elindeki kılıcı ona teslim etti.

Ebû Dücâne kılıcı eline alınca, her savaşta yaptığı gibi başına kırmızı sarığını sardı, çalımlı bir şekilde yürüye-

rek müşriklerin üzerine atıldı. Önüne çıkanı kılıçla vurup devirdi. Bu şekilde müşrik saflarını bir baştan bir başa yararak ilerledi. Kadınların olduğu çadırların yanına kadar gitti. Ebû Süfyan'ın karısı Hind'i gördü. Kılıcını kaldırdı, tam indirmek üzereyken vazgeçti. Sonradan Hz. Zübeyr b. Avvam'a bu davranışını şu şekilde açıkladı:

“Resûlullah'ın kılıcına saygı gösterdim de onu, kadın kanına bulaştırmadım!”

H. Ömer (r.a.)

Uhud savaşı kızıncı Hz. Ömer sırtından zırhını çıkarmıştı. Niyeti şehit oluncaya kadar vuruşmaya devam etmek ve şehadet şerbetini içmekti. Zırhı kardeşi Zeyd b. Hattab'a uzatarak şöyle dedi: “Ey kardeşim! Al şu zırhımı. Zırhımı senin giymen için yemin ettim!”

H. Zeyd zırhı giymiş, ancak bir müddet sonra o da sırtından çıkarmıştı. H. Ömer, “Niçin çıkardın?” diye sorunca da şu cevabı vermişti:

“Senin, kendin için istediğin şeyi, yani şehitliği, ben de kendim için istiyorum!”

Böylece iki kahraman kardeş şehitliğe soyunmuştu.

H. Sa'd b. Ebî Vakkas

H. Sa'd b. Ebî Vakkas (r.a.) ok atmada çok ustaydı. Uhud savaşı esnasında Peygamber Efendimiz, H. Sa'd'ı önüne oturtarak ok attırmıştı.

H. Sa'd her ok atışta Besmele çekiyor ve “Allah'ım! Senin okundur! Onunla, düşmanı vur!” diyordu. Peygamber Efendimiz de sık sık onu şöyle diyerek teşvik ediyordu:

“Allah'ım! Sa'd'ın duasını kabul et! Allah'ım! Sa'd'ın atışını, okunu doğrult! Devam! Devam Sa'd! Babam,

anam sana fedâ olsun!"

Hız. Sa'd'ın ok çantası boşalınca Peygamberimiz kendi çantasında bulunan okları da vermişti.

Hız. Sa'd müşriklerin attığı okları da yakalıyor ve onları kendi oklarıyla vuruyordu.

Nüseybe Hatun'un kahramanlıkları

Hız. Ümmü Umâre Nüseybe bint-i Kâ'b (r.a.) Uhud savaşına kocası ve iki oğluyla birlikte iştirak etmişti. Niyeti yaralanan Müslümanlara su yetiştirmekti. Uhud savaşının ikinci safhasında, Müslümanlar bozulmağa başlayınca, kocası ve iki oğlu ile birlikte çarpışmaya katılmış, kılıçla müşrikleri peygamberimizden uzaklaştırmaya çalışmıştı. Nüseybe Hatun o gün o kadar kahramanca çarpışmıştı ki, tam on üç yerinden yaralanmıştı. Hele, İbn-i Kammia'nın omuzuna vurduğu kılıç darbesiyle açılan bir yara vardı ki, tam bir yıl onun tedavisiyle uğraşacaktı.

Nüseybe Hatun'un kocası ve oğulları da muhtelif yerlerinden yaralanmıştı. Bir defasında oğlu Abdullah sol kolundan yaralanmıştı. Annesi Nüseybe Hatun yanına koşarak yarasını sarmış, daha sonra "Kalk yavrucuğum! Müşriklerle çarpış!" diye oğlunu harp meydanına sürmüş, kendisi de kılıçla müşriklerle çarpışmaya devam etmişti. Peygamber Efendimiz bir ara, "işte oğluna vuran şu adam!" deyince, oğlu Abdullah'ı yaralayan adama vurup çökertmiş, bunun üzerine Peygamber Efendimiz gülümsemişti.

Peygamber Efendimiz Nüseybe Hatun'un ağır yaralandığını görünce, bu defa Abdullah'a seslenerek, "Annemin, annenin yarasını sar!" demişti.

Peygamber Efendimiz Nüseybe Hatun ile kocasına ve oğullarına dua etmişti. Nüseybe Hatun'un dileği başkaydı. Peygamberimize şöyle dedi:

"Allah'a dua et de cennette sana komşu olalım!"

Bu istek üzerine Peygamber Efendimiz şu şekilde dua etti:

“Allah’ım! Bunları, cennette bana komşu ve arkadaş et!”

Artık dünyalar Nüseybe Hatun’un olmuştu. Yaralıların acılarını çoktan unutmuştu. Şöyle diyordu:

“Eh, bu yeter! Bana, artık ne musibet gelirse gelsin dünyada!”

Nüseybe Hatun, Medine’ye dönüldüğünde çok ağır yaralı olarak evinde istirahatata çekilmişti. Müşriklerin tâkip edildiği “Hamrâül’esed Seferi”ne davet olunduğunda katılmak istedi. Ancak çok kan kaybettiğinden yerinden kımlıdayamadı. Bu duruma çok üzüldü.

Peygamber Efendimiz seferden döner dönmez, Hz. Abdullah b. Ka’b’ı göndererek Nüseybe Hatun’un halini sorurdu. Selâmet haberini alınca, sevindi.

Yaralı sahabelerin fedakârlığı

Uhud gazilerinin ne kadar kahraman ve fedakar oldukları, savaşın üçüncü safhasında bir kere daha görülmüştür. Uhud’dan ayrılan ve yüreklerine korku düşen Mekke Müşrikleri yolda, tekrar geri dönerek sağ kalan bütün Müslümanları öldürmeye niyetlenmişlerdi. O sırada İslam ordusu Medine’ye ulaşmış, yaralıların tedavisine başlanmıştı.

Peygamber Efendimiz, Müşriklerin hareketından haberdar olunca, Hz. Bilal-i Habeşi’ye şu şekilde ilanet yapmasını emretti:

“Resûlullah, düşmanınızı tâkip etmenizi size emrediyor! Dün, Uhud’da bizimle birlikte çarpışmada bulunmayanlar gelmeyecek, ancak, çarpışmada bulunanlar gelecekler!”

Peygamberimiz Uhud’dan Medine’ye Cumartesi günü-

nün akşamında dönmüş, Pazar günü sabah namazını kıldırıktan sonra da bu ilanâtı yaptırmıştı.

Bu çağrıyla işiten sahabeler, yaralarına aldırış etmek-sizin derhal hazırlanıp sefere katılmışlardı. Aralarında öy-leleri vardı ki, ayakta güçlkle durabiliyorlardı. Abdül'eş-hel oğullarından iki kardeş de bunlardandı. Hz. Abdullah b. Sehl ile Râfi b. Sehl çok yaralı idiler.

Kendilerini taşıyacak bir binek hayvanı da yoktu. Bu iki yaralı kardeş nöbetleşe birbirini sırtlarında taşıyarak sefere katılmış, ancak çok ağır ilerleyebildiklerinden, Pey-gamberimizin yanına yatsı vakti gelebilmişlerdi.

Üseyd b. Hudayr'ın yedi yarası vardı. Peygamberimi-zin çağrısını işitir işitmez tedaviyi bıraktırdı ve kılıcını kaptığı gibi sefere koştu.

Selime oğullarının, dâvete icâbetle gelen kırk yiğidinin tamamı da yaralı idi. Tufeyl b. Nûman'ın on üç, Hırâş b. Simne'nin on, Kâ'b b. Mâlik'in on dokuz yarası vardı.

Peygamber Efendimiz de yaralı idi.

İşte bu şekilde kahramanlar ordusu Hamrâül'esed mevkiine kadar gidip orada konakladı. Peygamberimizin emriyle geceleri beş yüz ateş yakıldı.

Müşrikler, İslam ordusunun toparlanıp üzerlerine geldiğini öğrenince paniğe kapıldılar ve kaçarcasına Mek-ke'ye doğru ilerlediler. Bunun üzerine Peygamber Efendi-miz, Hamrâül'esed'de üç gün kaldıktan sonra Medine'ye döndü.

Uhud Şehitlerinin listesi

Uhud'da savaş alanında şehâdet şerbetini içenlerin sayısı 70'tir. Bu rakam, Bedir'de esir alınıp da fidye (kur-tuluş akçesi) karşılığında serbest bırakılan müşriklerin sayısı kadardır.

Aldıkları yaranın tesiriyle sonradan vefat edenler ve

keşif kolu olarak gönderilip de pusuya düşürülerek şehit edilenlerle birlikte Uhud şehitlerinin toplam sayısı 97'dir. Bu mübarek şehitlerin isim listesi şöyledir:

1. Hamza b. Abdülmuttalib **2.** Abdullah b. Cahş **3.** Mus'ab b. Umeyr **4.** Şemmâs b. Osman **5.** Hâtüb'in azatlı kölesi Sa'd b. Havlî **6.** Ebû Seleme Abdul'esed-i Mahzûmî **7.** Abdullah b. Hübeyb **8.** Abdurrahman b. Hübeyb **9.** Vehb b. Kabûs **10.** Haris b. Ukbe **11.** Amr b. Muaz **12.** Hâris b. Enes **13.** Ziyad b. Seken **14.** Seleme b. Sâbit **15.** Amr b. Sâbit **16.** Rifâa b. Vakş **17.** Huseyl b. Câbir Yemânî **18.** Sayfî b. Kayzî **19.** Hubab b. Kayzî **20.** Abbad b. Sehl **21.** İyas b. Evs **22.** Ubeyd Atik b. Teyyihan **23.** Habîb b. Kayyım **24.** Habîb b. Zeyd b. Temîm **25.** Ebû Süfyan b. Hâris **26.** Hanzala b. Ebî Âmir **27.** Üneys b. Katâde **28.** Abdullah b. Cübeyr **29.** Ebû Sa'd Hayseme **30.** Abdullah b. Seleme **31.** Sübey' (Süveybık) b. Hâtüb **32.** Hârice b. Zeyd **33.** Sa'd b. Rebi' **34.** Evs b. Erkam **35.** Malik b. Sinan **36.** Sa'id b. Süveyd **37.** Utbe b. Rebi' **38.** Sâlebe b. Sa'd **39.** Hârise b. Amr **40.** Sakf b. Ferve **41.** Abdullah b. Amr b. Vehb b. Sâlebe **42.** Damre Kays b. Sâlebe **43.** Nevfel b. Abdullah **44.** Abbas b. Ubâde **45.** Numan b. Mâlik **46.** Abde (Ubâde) b. Hassas **47.** Mucezzer b. Ziyad **48.** Antere (Süleyim b. Amr'ın azatlı kölesi) **49.** Rifâa b. Amr b. Zeyd **50.** Abdullah b. Amr b. Harâm **51.** Amr b. Cemuh **52.** Hallâd b. Amr b. Cemuh **53.** Ubeyd b. Muallâ b. Levzan **54.** Zekvan b. Abd-i Kays **55.** Amr b. Kays b. Zeyd **56.** Kays b. Amr b. Kays b. Zeyd **57.** Salit b. Amr **58.** Âmir b. Mahled (Muhalled) **59.** Ebû Useyre b. Hâris **60.** Amr b. Mutarrif **61.** Evs b. Harâm **62.** Enes b. Nadr **63.** Kays b. Muhalled **64.** Keysan (Neccar oğullarının âzadlıları) **65.** Süleyim b. Hâris **66.** Nûman b. Abd-i Amr **67.** Hâris b. Evs b. Muaz **68.** Yezîd b. Hâtüb **69.** Ebû Hayye (Habbe veya Hanne) b. Amr **70.** Sabit b. Amr **71.** Evs b. Sâbit **72.** Ebû Eymen (Üseyr Amr b. Cemuh'un âzadlısı) **73.** Süleyim b. Amr b. Hadîde **74.** Sehl b. Kays **75.** Mâlik b. Nümeyle **76.** Hâris b. Adiy b. Hareşe **77.** Mâlik b. İyas **78.** İyas b. Adiy **79.** Amr b. İyas **80.** Umeyr b. Adiy **81.** Muhayrik **82.**

Sâbit b. Dahdaha **83**. Mâbed b. Mahreme **84**. Râfi b. Yezid (Zeyd) **85**. Kurre b. Utbe **86**. Sehl b. Adiy **87**. Yesar (Ebülheysem b. Teyyihan'ın âzadlısı) **88**. Kays b. Hâris (Muharris) **89**. Hâris b. Sâbit **90**. Hıdâş b. Katâde b. Rebîa **91**. Akrebetülcühenî **92**. Râfi b. Mâlik **93**. Ebû Zeyd'ül-Ensârî **94**. Sa'd b. Hârice b. Zeyd **95**. Salîb b. Süfyan **96**. Nûman b. Süfyan **97**. Ebû Hübeyre b. Hâris.

Şehitler selamları alıyor

Hacca ve Umreye gidenler, Medine-i Münevvere'deki Uhud dağının eteğinde bulunan şehitliği muhakkak ziyaret ederler. Burada Uhud muharebesini hatırlarlar ve Uhud şehitlerini duâlarla yâdederek, onları selamlarlar.

Peygamber Efendimiz, her yıl Uhud şehitlerini ziyaret ederlerdi. Uhud'da Şı'b'ın ağzına vardığı zaman yüksek sesle, **“Sabrettiğiniz için selam olsun size! Âhiret saâdeti ne güzeldir!”** meâlindeki Ra'd suresinin 24. Âyetini okurdu.

Peygamberimiz Uhud şehitlerinin ziyaretçilerin selamını aldıklarını şu şekilde beyan buyurmaktadır:

“Allah'ım! Bu kulun ve Peygamberin, şunların şehit olduklarına ve Kıyâmet gününe kadar kendilerini ziyaret eden ve selamlayanlara mukabelede bulunacaklarına şehâdet eder!”

Sahabeden birçok zat, selamlarına şehitlerin sesli olarak mukabele ettiklerini bizzat işitmişlerdir.

Bozulmayan cesetler

Uhud Harbinden 46 yıl sonra Uhud şehitlerinin başka bir yere nakli kararlaştırıldı. Zira orası su yolu ve sel sularının aktığı yer üzerindeydi. Mezarlar kazıldığında uhud şehitlerinin ter ü taze durdukları görüldü. Sanki uykuya dalmış gibiydiler. Hz. Hamza'nın ayağının yanı,

otsuz, ince çakıllı düz bir yere değince kanamıştı.

Halbuki Medine toprağı çorak olduğundan gömülen ölü, kabrinde bir gecede bozulurdu.

Abdullah b. Amr b. Haram'la Amr b. Cemuh bir kabre birlikte gömülmüşlerdi. Sel suları onların kabrini de oymuştu. Aradan 46 yıl geçtikten sonra kendilerine yeni bir kabir kazıldı. Oraya kaldırılmak üzere kabirleri açıldığı zaman, sanki dün ölmüş gibi cesetleri hiç değişmemiş bir halde buldular. Abdullah b. Amr, yaralandığı zaman, elini yarasının üzerine koymuş ve şehit olunca da öylece gömülmüştü. Kabri açılıp da eli, yarasının üzerinden ayrılmak ve uzatılmak istenince, yarası kanamağa başladı. Eli, olduğu gibi bırakıldı. Eli, eski yerine, yarasının üzerine konulunca, kanama durdu ve dindi.

Gömüldükten 46 yıl geçtikten sonra, şehitlerin kabirleri açıldığı zaman, kabirlerden misk kokusu gibi bir koku yayılmıştır.

Uhud şehitlerinin mükâfatı ve faziletleri

İslâm'ın şanlı bahadırları olan Uhud şehitlerinin fazileti ve uhrevî mükafatları çok büyüktür. Peygamber Efendimiz (a.s.m.) bu hususta şöyle buyurmaktadır:

“Uhud'da kardeşleriniz şehit oldukları zaman, Allah, onların ruhlarını yeşil kuşların kursaklarına koydu ki, onlar, cennetin ırmaklarından sulanır, meyvalarından yerler. Arş'ın gölgelerine asılı altun kandillere gidip yuvalanır, tüneler.

“Onlar, böyle, yiyecek ve içeceklerinin hoşluğunu, güzelliğini görünce: ‘Keşke, Allah'ın bize neler ikram ettiğini, kardeşlerimiz bilselerdi de Cihaddan çekinmeseler, çarpışmaktan korkup düşmandan yüz çevirmeselerdi’ dediler.

“Yüce Allah, ‘tarafınızdan, ben onlara bu söylediklerinizi tebliğ eder, ulaştırırım!’ dedi ve indirdiği âyetlerle şöyle buyurdu (meâlen):

‘Allah yolunda öldürülenleri sakın, ölümler sanma! Bilâkis, onlar Rab’ları katında diridirler. Öyle ki, Allah’ın lutuf ve inayetinden kendilerine verdiği şehitlik mertebesiyle hepsi de sevinerek cennet nimetleriyle rızıklanırlar.

‘Arkalarından şehitlikle henüz kendilerine katılamayanlar hakkında da: onlara hiçbir korku yoktur. Onlar mahzun da olacak değiller!’ diye müjde vermek isterler.

‘Onlar, Allah’dan gelen bir nîmetle, hattâ daha fazlasıyla ve Allah’ın mü’minlere olan mükâfatını zâyi etmeyeceği müjdesiyle sevinirler.’ (Âl-i İmran/169-171)

Yüce Allah onlara dönüp: ‘Ey kullarım! Canınız neyi çekiyorsa, söyleyiniz, size onu ziyadesiyle tattırayım’ der.

Onlar: ‘Ey Rabimiz! Bize verdiğin nimetlere üstün bir nimet yok ki, isteyelim. Biz, cennette istediğimiz şeylerden yeyip duruyoruz ya!’ derler.

Sonra, yüce Allah, tekrar görünür ve: ‘Ey kullarım! Canınız neyi çekiyorsa, söyleyiniz, size onu ziyadesiyle tattırayım’ der.

Onlar, yine ‘Ey Rabbimiz! Senin bize verdiğin nimetlere üstün bir nimet yok ki, isteyelim. Biz cennette istediğimiz şeylerden yeyip duruyoruz ya!’ derler.

Sonra, yüce Allah, onlara tekrar görünür ve: ‘Ey kullarım! Canınız neyi çekiyorsa, söyleyiniz, size onu ziyadesiyle tattırayım.’ der.

Onlar yine: ‘Ey Rabbimiz! Senin bize verdiğin nimetlere üstün bir nîmet yok ki, isteyelim! Biz, cennette istediğimiz şeylerden yeyip duruyoruz ya! Biz istesek istesek ancak, ruhlarımızın, cesetlerimize geri çevrilip dünyaya döndürülmemizi ve Senin yolunda çarpışarak tekrar öldürülmemizi isteriz!’ derler.

Şehitler dünyaya dönmek isterler

Şehitlerden başka hiçbir mü'min tekrar dünyaya dönmek istemez. Zira mü'min için dünya âhiret hayatına nisbeten bir zindan gibidir. Peygamber Efendimiz şehitlerin dünyaya dönme arzusunu ve sebebini şu şekilde beyan buyurmaktadır:

“Varlığım, kudret elinde bulunan Allah’a yemin ederim ki, dünyadan ayrılan bir mü'min, dünyaya ve dünyadakilere, gündüzün bir saatinde bile, geri dönmeyi arzu etmezler. Ancak, şehitler, Allah yolunda çarpışarak öldürülmeleri için, dünyaya tekrar dönmeyi arzu ederler!”

Peygamber Efendimiz, Allah yolunda öldürülen şehitlere, ölüm acısı, bir pire ısırmasından veya çimdiklenmekten hafif geldiğini haber vermiştir.

Peygamberimiz, şehit için altı haslet bulunduğunu belirtmekte ve bu hasletleri şu şekilde açıklamaktadır:

1. Kanının dökülen ilk damlasıyla şehitin bütün günahları bağışlanır. (Bir başka hadis-i şerifte Cebrail Aleyhisselam ‘Borç, müstesna!’ demiş, Peygamber Efendimiz de bunu tekrarlamıştır. Yani borç hariç bütün günahları affolmaktadır.)

2. Şehit, Cennetteki makamını görür.

3. Kabir azâbından kurtulması için kendisine imdad ve yardım olunur.

4. Kıyametin en büyük korkusundan emniyet ve selâmette kalır.

5. Şehidin başına, dünyadan ve dünyadakilerden daha hayırlı ve değerli olan Yakuttan Vakar Tac'ı konur.

6. Şehidin yakınlarından yetmiş kişiye şefâatına müsaade olunur.

Cesedine müşriklerin el sürmesi arılar
tarafından önlenen, sel sularının sürükleyip
kaybettiği şanlı şehit

HZ. ÂSİM B. SÂBİT

Reci' denilen yerde görülmemiş bir çarpışma cereyan ediyordu. Baştan ayağa silahlı yüz kişiye karşı on kişi kendilerini kahramanca müdafaa ediyordu. Bu on kişi, Peygamber Efendimiz'in Adal ve Kare kabilelerine İslâm'ı öğretmek için gönderdiği sahabelerdi.

* * *

Hicretin dördüncü senesinde Medine'nin civarındaki kabilelerde Müslüman olanların sayısı artmağa başlamıştı. Bu durum müşrik kabilelerin kin ve haset damarını kamçılıyordu. Adal ve Kare kabilesi ileri gelenleri bir araya toplanarak bu durumu görüşmüş ve sonunda kinlerini tatmin için bir plan yapmışlardı. Plana göre, Medine'ye bir heyet gönderecek ve kendilerine İslâm'ı öğretecek muallimler isteyeceklerdi. Daha sonra da bu muallimleri tutup Mekke'li müşriklere teslim edecekler, böylece hem kinlerini tatmin etmiş, hem de Mekke'li müşriklerden mükâfat almış olacaktı. Bu karâra vardıldıktan sonra altı kişilik bir heyeti Medine'ye göndermişlerdi. Peygamber Efendimizin huzuruna çıkan heyet şöyle demişti:

"Yâ Resûlallah! Kabilemizin arasında İslâmiyet yayılmış durumda. Sahabilerden bir kaçını İslâm hükümlerini tebliğ etmek, Kur'an okuyup öğretmek üzere bizimle berâber gönder!"

Peygamber Efendimiz bu teklif üzerine, Mersed b. Ebî Mersed başkanlığında on sahabeyi irşad vazifesiyle, gelen heyetlerin yanı sıra göndermişti. İrşad heyeti, Recî' mevkiine gelmişti ki yaklaşık yüz kişinin hücumuna mâruz kalmışlardı. Bunu gören sahabeler, derhal kılıçlarını sıyrarak çarpışmaya girişmişler bir taraftan da arkalarında ki dağa sığınmağa çalışmışlardı.

İslâma ve Kur'an'a hizmet için yola çıkmış olan sahabeler sırt sırta vermişler tekbirler getirerek savaşıyorlardı. Ne var ki, durumları gittikçe güçleşiyordu. Mersed b. Ebî Mersed ve Hâlid b. Ebî Bukeyr şehit düştü.

Sahabeleri pusuya düşürenler, sık sık teslim olmalarını istiyorlar, teslim oldukları takdirde canlarına dokunmayacaklarını söylüyorlardı. Onlara cevabı, arkadaşları nâmına Hz. Âsım b. Sâbit verdi:

“Ben, müşriklerin himâyesini ömrüm boyunca kabul etmemek üzere yeminliyim. Aslâ teslim olmam.”

Müşriklerin gözü en fazla Hz. Âsım b. Sâbit'in üzerinde idi. Çünkü, Sülâfe isminde müşriklerin azıllarından bir kadın, Hz. Âsım b. Sâbit'in başını getirene mükâfat vadetmişti. Hz. Âsım b. Sâbit (ra) Uhud harbinde bu azılı kadının iki oğlunu öldürmüştü. Sülâfe, Hz. Âsım'ın başını ele geçirdiği takdirde onunla şarap içeceğine dair yemin etmişti.

Hz. Âsım, bulunduğu yerden müşrikleri ok yağmuru na tutuyordu. Bir yandan ok atarken, bir yandan da müşriklere şöyle sesleniyordu:

“Ben ne diye çarpışmayayım ki, gücüm, kuvvetim yerinde, oklarım yanımda, yayımın kirişi kalın, enli temrûnler sebebiyle kayıp gitmekte. Ölüm hak, dünya boş ve geçicidir. Takdir edilen elbette başa gelecektir! İnsanlar er geç Allah'a dönecektir.”

Hz. Âsım, ok torbasında ok kalmadığını görünce mızrağını çekti, bir müddet de onunla çarpıştı. Mızrağı da kırılınca, kılıcını sıyırdı. Bu sırada üç sahabe daha şehâdet

şerbetini içmişti. Böylece dört kişi kalmışlardı. Müşrikler gözleri dönmüş bir halde saldırmaya devam ediyorlardı.

Hız. Âsım b. Sâbit (ra) sürüler hâlinde saldıran bu müşrikleri yarıp geçmenin imkânsız olduğunu görmüştü. Fânî dünyada geçireceği zamanın sonuna yaklaştığını anladı. Kalben Cenab-ı Hakka müteveccih olarak şu şekilde niyaz etti:

“Allah’ım! Müslüman olduğum günden beri senin yüce dinini müdafaa ve himâye etmek için nefsimi fedâ ettim. [Akabe biatından önce Müslüman olan Medine’li Hız. Âsım b. Sâbit, iştirak ettiği Bedir ve Uhud muharebelerinde büyük kahramanlıklar göstermiştir.] Bugün son günümüdür. Sen de benim cesedimi muhafaza et!”

Hız. Âsım bundan sonra tekbirler getirerek müşriklerin içerisine daldı. Bir anda üzerine çullanan müşriklerin kılıç darbeleri ile şehit oldu.

Alacakları mükâfatı düşünen müşrikler Hız. Âsım’ın cesedinin yanına koşuştular. Tam başını kesecekleri anda, bulut gibi bir arı sürüsü üzerlerine hücum etti.

Müşriklerin her birisi bir tarafa kaçmağa başladı. Biraz sonra yine Hız. Âsım b. Sabit’in (ra) cesedinin yanına doğru gitmeye başladılar; fakat arılar, muhafız gibi cesedin etrafını sarmışlar, hiç kimseyi yanına yaklaştırmıyorlardı. Bu sırada üç sahabeyi yakalamış olan müşrikler, Âsım’ın cesedini ertesi günü almayı kararlaştırarak oradan uzaklaştılar.

O gece görülmemiş bir yağmur yağdı. Her taraftan seller gidiyordu. Bu seller Hız. Âsım’ın cesedini de sürükleyip götürdü. Ertesi sabah Hız. Âsım’ın cesedinin bulunduğu yere giden müşrikler, elleri boş geri döndüler.

Cenâb-ı Hak, uğrunda hayatını fedâ etmekten çekinmeyen bu muazzez kulunun duâsını kabul etmiş ve mübarek cesedine müşriklerin dokunmasına müsaade etmemişti...

40 müşrikin mızraklarla delik deşik ettiği,
ama yüzünü Kâbe'den döndüremediği
şehit sahabi

HZ. HUBEYB B. ADİYY

ki sahabenin esir alındığını işiten Mekke'li müşrikler yollara dökülmüştü. Hepsi de Recî' mevkiinde pusuya düşürülüp esir alınan iki sahabeyi görmek istiyordu. Bu sahabelerden biri, Hz. Hubeyb b. Adiyy (ra) diğeri de Hz. Zeyd b. Desinne (ra) idi. Yedi arkadaşları gözleri önünde şehit düşmüştü. Üç kişi yakalanmışlar, içlerinden, Hz. Abdullah b. Tarık (ra) kaçmaya teşebbüs etmiş, ne yazık ki, kurtulamayıp o da şehit düşmüştü. Geriye sadece ikisi kalmıştı.

Mekke'li müşrikler bu iki sahabeyi pusuya düşürenlerden satın almak için birbirleriyle yarıştılar. Bilhassa Bedir ve Uhud'da yakınlarını kaybetmiş olanlar, bu iki mümtaz sahabeyi almak için birbirleriyle çekişiyorlardı. Elleri kolları bağlı bu iki kahramanı öldürmeye can atıyorlardı. Sonunda iki sahabeyi Bedir'de yakınları öldürülenlerden iki aile satın aldı ve hapsetti.

Müşrikler bu iki sahabeyi şehit etmekle, sanki büyük bir zafer kazanacaklarmış gibi sevinçli idi. Herkesin gözü önünde ve işkence ile öldürmeye karar vermişlerdi.

Kararlaştırılan günde Ten'im mevki tıklım tıklım dolmuştu. Hz. Hubeyb elleri bağlı bir vaziyette meydanın ortasına dikilmiş olan direğin yanına götürüldü. Direğin çevresinde, Bedir ve Uhud'da babaları ölen kırk kişi elle-

rinde mızraklarla bekliyorlardı. Hz. Hubeyb onlara ve meydanı dolduranlara aldırış etmeden direğe doğru yürüdü. Cenab-ı Hakkın rızası için hayatını fedâ etmeyi en büyük şeref ve saadet bilen Hz. Hubeyb'in (ra) hiç telaşa kapılmadığını gören müşriklerin öfkesi daha da arttı.

Hz. Hubeyb (ra) iki rekat namaz kılmak için müsaade istedi. Bu talebinin kabul olunması üzerine iki rekat namaz kıldı. Namazlarda kısa sure okumuştı. Selam verdikten sonra müşriklere dönerek:

“Vallahi, eğer ‘Hubeyb ölümden korktu da namazı uzattı’ demeyecek olsaydınız, namazı uzatır ve çoğaltırdım!” dedi.

Müşrikler, Hubeyb'i (ra) direğe bağladıktan sonra şöyle dediler:

“Muhammed'in dinini terk eder ve ecdâdının dinine geri dönersen sana emân verimiz.”

Hubeyb'in cevabı şöyleydi:

“Vallahi hayır! İslâm'dan aslâ dönmem. Hattâ dünya, içindekilerle beraber bana verilse yine de dönmem. Yüz canım da olsa, bu uğurda hepsini fedâ etmekten çekinmem!”

Bu cevap karşısında müşrikler hayrete düştüler. Bu nasıl inançtı? Ölüme giden yolun başında bulunan birisi, nasıl bu şekilde konuşabilirdi?..

Hz. Hubeyb (ra) için ölüm bir son değil, bir başlangıçtı. Ebedî hayatın başlangıcı idi. Bedir'de, Uhud'da şehit düşen arkadaşlarıyla birlikte olmaya vesile idi...

Ellerinde mızrak olan kırk müşrik nişan alıp mızraklarını fırlatmaya hazırlandıkları sırada, Hz. Hubeyb'in (ra) sesi duyuldu. Cenab-ı Hakka şu şekilde niyazda bulunuyordu:

“Ya Rabbi! Şu anda düşman yüzlerden başka yüz göremiyorum! Allah'ım, burada selâmımı Resûlüne ulaştıracak hiç kimse yok! Ne olur ona selâmımı sen ulaştır!

“Allah’ım! Sen, bize Resûlünün Peygamberliğini bildirdin. Bize revâ görülenleri de ona bildir.”

Cümlesini bitirdiği anda, Medine’de bulunan Peygamber Efendimiz “Aleykesselâm” dedi. Sahabeler merakla kendisine bakınca şöyle buyurdu:

“Kureys, Hubeyb’i şehit etti.”

Müşrikler, Hubeyb’i işkence ederek öldürmeğe karar vermişlerdi. Bu yüzden mızrakları teker teker saplıyorlardı. Hz. Hubeyb vücuduna isabet eden her darbe ile, inleme yerine, tekbir getiriyor, kelime-i tevhidi haykırıyordu. Bunu işiten müşrikler daha büyük bir hırsla mızrakları saplıyorlardı.

Hız. Hubeyb’in yüzü Kâbe’ye dönmüştü. Karşısında Beytullah’ı gören Hz. Hubeyb:

“Hamdolsun O Allah’a ki, yüzümü kendisinin, Resûlünün ve Mü’minlerin razı oldukları kibleye çevirdi!” dedi.

Müşrikler Hubeyb’in yüzünü zorla Kâbe’den çevirdiler. Hz. Hubeyb (ra) Cenab-ı Hakka şöylece niyaz etti:

“Allah’ım! Eğer ben senin katında hayırlı bir kul isem, yüzümü kiblene çevir!”

Hız. Hubeyb (ra) böyle dedikten sonra son bir gayretle yüzünü kibleye çevirdi. Müşrikler ne kadar gayret ettilerse de Hz. Hubeyb’in yüzünü artık Kâbe’den çeviremediler. Oraya toplananlar bu manzara karşısında dehşete kapılmışlardı.

Hız. Hubeyb (ra), “Lâilâhe illallah Muhammedü’r-Resûlüllah!” dedikten sonra ruhunu Rahmân’a teslim etti. Müşrikler ise hâlâ mübarek vücuduna mızrak saplıyorlardı.

Ten’im mevkiine bayram yerine gidercesine sevinç içerisinde gelen müşrikler, Hubeyb’in bu şanlı direnişi karşısında, hırslarından kahrolmuşlardı.

“Resûlullah’ın ayağına bir diken batmaktansa, ben evimden, hayatımdan, çoluk çocuğumdan olmaya razıyım” diyen şehit sahabî

HZ. ZEYD B. DESİNNE

Mekke’li müşrikler, Hz. Hubeyb’i (ra) şehit etmekle, yüreklerindeki kin ateşini dindirememişlerdi. Bütün öfkelerini, Hz. Hubeyb ile birlikte yakalanan ve kendilerine para karşılığında teslim edilen Hz. Zeyd b. Desinne’den almak istiyorlardı.

Hz. Zeyd, öfkeyle bağrıışan kalabalığın arasında Ten’im denilen yere getirildi. Meydanın ortasındaki direğe bağlandı.

Hz. Zeyd’in etrafını, kalplerindeki siyahlık yüzlerine aksetmiş, bir yığın gözü dönmüş müşrik sarmıştı. Kimisinin elinde kılıç, kimisinin elinde mızrak, kimisinin de okla yay bulunuyordu. Hz. Zeyd (ra)’in öldürüleceğini bildiği halde gayet sâkin duruşu onları kahrediyordu. Hz. Zeyd için ölmek, müşriklerin zannettikleri gibi bir “son” değil, bir “başlangıç”tı. Dünyadaki vazifenin sona erişiydi. Hiç ölmeyecek ebedi bir âleme gitmekti. Hem, Hz. Zeyd (ra) müşrikler tarafından öldürülmekle, en yüce mertebe olan şehâdet rütbesine kavuşacaktı. Bu inançla, huzurluydu, sâkindi, telaşsızdı...

Henüz Müslüman olmamış olan Ebu Süfyan, Hz.

Zeyd'in yanına yaklaşıarak sordu:

“Ne dersin yâ Zeyd! Keşke senin yerinde sizi putlara tapmaktan men eden Muhammed bulunsaydı da seni şimdi çocuklarının yanına götürseydik, ister miydin?”

Hız. Zeyd'in (ra) cevabı, oradakilerin yüzünde tokat gibi şakladı:

“Lâ Vallahi, aslâ istemem. Resûl-i Ekrem'in ayağına bir diken batmaktansa, evimden, hayatımdan, çocuklarımdan olmağa razıyım!”

Ebu Süfyan şaşkınlığını saklayamadı:

“Ben, yeryüzünde o'nun kadar sevilen başka bir kişi görmedim!” dedi.

Müşrikler ne kadar ısrar ettilerse de, Hız. Zeyd, inancını onların yüzüne haykırmaktan çekinmedi. Yüksek sesle söylediği kelime-i tevhid Ten'im mevkiini cınlattı. Vücuduna saplanan her ok ve mızrak darbesi karşısında “Allah!” diye haykırıyordu.

Hız. Zeyd (ra) dilinden Lafzullahı düşürmedi ve sonunda şehâdet rütbesine kavuştu.

Çirkinliğinden insanların hor görüp
aşağıladığı, cesedinin tozlarını hurilerin
temizlediği, Hayber'in şehit çobanı

HZ. YESAR

 slâm ordusu Hayber'i muhasara ettiği zaman, Hayber Yahudilerinin arasında bulunan birisi vardı ki, Yahudilerin aksine gayet sakin ve telaşsızdı. Onların telaşla sağa sola koşturmalarına aldırmadan koyunları ile meşgul oluyordu. Bu zât, Hayber'de bulunan Yesar isimli Habeşli bir köle idi. Bir ara merak edip bir Yahudiye niçin silahlandıklarını, kime karşı çarpışacaklarını sormuş, “Şu kendini ‘Resûl’ diye ilân eden adamı öldürmek istiyoruz” cevabını almıştı.

Yesar meraklanmıştı. Bir tek şahıs, bir ordu kadar nasıl tesirli olabiliyor ve yüzlerce, binlerce Yahudi ona karşı niçin savaşmak istiyordu? Merakını yenmek için, Resûlullah'ın yanına gitmeğe karar verdi ve davarlarını önüne katarak kaleden ayrıldı.

Peygamber Efendimizin huzuruna varır varmaz, ruhunda ve iç âleminde fırtınalar estiğini farkettiler. Resûl-i Ekrem'in tebessümü, nurlu yüzü, hal ve hareketleri Yesar'ı hayran bırakmıştı. Sâfi kalble sordu:

“Sen neler söylüyor ve nelere dâvet ediyorsun?”

Peygamber Efendimiz, Hz. Yesar'a şu cevabı verdi:

“İslâmiyete dâvet ediyorum. Allah'tan başka ilâh

bulunmadığına ve benim de Onun Resûlü olduğuma şehâdete, Allah'tan başkasına ibâdet etmemeğe çağırıyorum.”

Yesar, bu açık seçik ifadeler karşısında ruhunun aydınlandığını hissetti. Kalben tam olarak tatmin olmak için yine sordu:

“Peki ben dediğin gibi iman eder ve şehâdette bulursam bana ne var?”

Peygamber Efendimiz şöyle buyurdu:

“Eğer bu imân ve şehâdet üzere ölürsen Cennet var!”

Hız. Yesar kalbinde bir inşirah hissetti. İslâm'ın nûru kalbini ve aklını aydınlatmıştı. Oracıkta kelime-i şehâdet getirdi ve Müslüman oldu.

Hız. Yesar (r.a.), birkaç saat önceki halini hatırlamak bile istemiyordu artık. Bütün sahabeler kendisini muhabbetle kucaklamıştı. Her biri ile ayrı ayrı kardeş olmuştu. Bu ne büyük saadetti. Zulmetten kurtulmuş nûra kavuşmuştu. Oysa Yahudiler o zamana kadar kendisine yapmadıkları işkence ve hakaretleri bırakmamışlardı. Gece gündüz durmadan çalışmasına rağmen, dayak yemekten, hakârete mâruz kalmaktan kurtulamamıştı.

Hız. Yesar (r.a.) Yahudilerden iyilik nâmına birşey görmemesine rağmen, İslâm'ın verdiği şuurla, emânet aldığı malları onlara teslim etmeden rahat edemiyecekti. Fakat gittiği takdirde kendisini bırakmayıp, hemen oracıkta öldürürlerdi. Durumu Peygamber Efendimize bildirince, şu tavsiyeyi aldı:

“Sürüyü karargâhtan çıkar. Onlara doğru ufak taşlar at ve bağır! Onlar, sahiplerinin yanına dönecektir.”

Bunun üzerine Yesar Resûlullah'ın dediğini aynen tatbik etti ve davarları Hayber'e doğru sürdü.

Savaş başlamadan önce Yesar yine Kâinatın Efendisi-

nin huzuruna varmış ve kalbinde kalan son bir merakı daha izale için sormuştu:

“Ya Resûlallah! Ben Habeşli, çirkin yüzlü ve fakir bir adamım, bir köleyim! Bu halimle Yahudilerle çarpışır ve ölürsem yine Cennete girer miyim?”

Peygamber Efendimiz;

“Evet, girersin!” buyurmuştu.

Bu cevabı aldığı andan itibaren, Hz. Yesar muharebenin başlamasını sabırsızlıkla bekler olmuştu.

Kaleye doğru hücum başladığında Hz. Yesar en ön saflarda yer aldı. Düşmanın attığı oklara, savurduğu mızraklara aldırmadan ilerliyordu. O da kardeşleri gibi tek-birler getiriyor, kahramanca çarpışıyordu. Sonunda kale-den atılan taşlarla şehit düştü.

Peygamber Efendimiz, Karargâha getirilen Hz. Yesar'ın cenâzesini görünce, ona dua etti. Bir ara başını ondan çevirdi. Bu hareketinin sebebi sorulunca şöyle buyurdu:

“Şehit, vurulup yere düştüğü zaman Cennet hûrilerinden iki zevcesi gelip yüzünden tozları silerler ve: ‘Allah, seni toza toprağa bulayanın da yüzünü toza toprağa bulasın! Seni öldüreni öldürsün!’ derler. Allah, bu kuluna ikrâm edip, onu hayra sevk etti. Allah’a hiç secde etmediği (ibadete vakit bulamadığı) halde, Cennet hûrilerinden ikisini, onun başucunda tozlarını silerken gördüm.”

Hz. Yesâr iman etmiş, ardından bir vakit namazı kılma fırsatını bulamadan şehit düşmüştü. Ama öylesine sarsılmaz bir imâna ve Allah yolunda ihlasla çarpışma arzusuna sahip olmuştu ki, sonunda arzuladığı şehâdet mertebesine kavuşmuş ve Cenab-ı Hakk'ın ve Resûlünün rızasına nâil olmuştu...

Yermük'te şehit düşen 3 arkadaştan biri

HZ. İYAŞ

Yermük muharebesinde İslâm ordusu, kendisinden yaklaşık yedi misli daha kalabalık olan Bizans ordusu karşısında tarihe şanla geçecek bir mücadele veriyordu. Mücahidler şehâdet sevdâsıyla, düşman saflarına atılıyorlardı.

Hz. İyaş da (r.a.) bunlardan birisi idi. Arkadaşları, Haris ve İkrime ile birlikte düşman saflarına dalmışlardı. Büyük bir şevkle savaşıyorlardı. Gözlerine şehâdet rütbesiyle bekâ âlemine gitmekten başka birşey görünmüyordu. O şevk ve imanla, sadece üçü kalsa yine de düşmana karşı hücum ederlerdi.

Hz. İyaş (r.a.) etraflarının kat be kat düşman askerleriyle çevrildiğini gördü. Arkadaşlarını ikaz ederek, çemberi yarmalarını söyledi. Ne var ki bu mümkün olmadı. Her üçü de aldıkları ağır kılıç ve mızrak yaraları ile atlarından yuvarlandılar. Düşmanlar onları öldü zannederek oradan uzaklaştılar.

Hz. İyaş ve arkadaşları son nefeslerini vermek üzereydiler. O esnada, harp meydanını dolaşarak, amcasının oğlu Hâris'i ve diğer arkadaşlarını arayan Hz. Huzeyfe (r.a.) onları gördü. Koşarak Hz. Haris'in yanına gitti. Kırbasını çıkararak, "su istiyor musun?" diye sordu. Haris'in konuşacak hâli yoktu. Ancak bakışlarıyla istekli olduğunu

anlatıyor ve “çabuk, yetiştir!” demek istiyordu. Haris tam suyu içeceği esnada biraz ilerde yatan İkrime’nin sesi duyuldu: “Su! su! Allah rızası için bir damla su!” diye inliyordu. Haris sesi duyar duymaz, içmekten vazgeçti ve gözleriyle Hz. Huzeyfe’ye (r.a.) işaret ederek suyu İkrime’ye götürmesini istedi. Hz. Huzeyfe alelacele İkrime’ye doğru gitti. İkrime’nin başını dizine dayadı, kırba ile su içirmeye çalıştı. İkrime tam suyu yudumlamaya başlayacakken bir ses duyuldu:

“Su! Su! Ne olur bir tek damla olsun su!” diyordu.

İkrime sestten tarafa döndü ve Hz. Huzeyfe’ye bakışlarında suyu sesin sahibine götürmesini istedi. Bu sesin sahibi Hz. İyaş (r.a.) idi. Hz. Huzeyfe bu defa hızla Hz. İyaş’ın yanına vardı. Ne var ki artık Hz. İyaş, su içecek halde değildi. Rûhunu teslim etmek üzere idi.

Hz. Huzeyfe, Hz. İyaş’ın şöyle dediğini işitti:

“İlâhî! İmân dâvâsı uğrunda canımızı fedâ etmekten asla çekinmedik. Artık bizden şehâdet rütbesini esirgeme, Hatalarımızı affeyle!”

Hz. İyaş bu sözleri söyledikten sonra, kelime-i şehadet söylemeğe başladı. Bitirir bitirmez de ruhunu Râh-mân’a teslim etti.

Hz. Huzeyfe (r.a.) Hz. İyaş’ın şehit olduğunu görünce elindeki kırba ile geriye döndü ve bir koşuda İkrime’nin yanına vardı. Kırbayı uzattı. Ne var ki İkrime de şehit olmuştu. Oradan amcası oğlu Haris’in yanına koştu. Onun da şehit olduğunu gördü.

* * *

Üç arkadaş bekâ âlemine göçecekleri demde bile nefislerini yekdiğerine tercih etmede birbirleriyle yarışmışlardı. Hz. Huzeyfe (r.a.) bu tablo karşısında gözyaşlarını tutamadı...

Ölürken “Vallahi, ben kazandım gitti” diyerek
bağırarak Bîr-i Maûne şehidi

HZ. HARAM B. MİLHAN

Yetmiş kişilik güzide sahabe topluluğu Bîr-i Maûne mevkiinde konaklamıştı. Hepsi de İ'lâ-yı kelimetullah için çıktıkları bu yolculuktaki yorgunluğa aldırış bile etmiyor ve Beni Âmir kabilesi ile o civardaki diğer kabilelere İslâm'ı ne şekilde tebliğ edeceklerini düşünüyorlardı.

Beni Âmir kabilesinin reisi Ebû Berâ'nın talebi üzerine kendilerini Resûlullah vazifelendirmişti. Peygamber Efendimiz, bu güzide sahabelerine diğer kabilelerin zarar vermesinden endişe etmiş ve bu endişesini Ebû Berâ'ya söylemişti. Ebu Berâ, “Onları ben himâyeme aldıktan sonra, Necid halkının onlara dokunması hadlerine mi düşmüş? demiş ve yeğeni Âmir b. Tufeyl'e bir mektup yazarak gelen heyete iyi davranılmasını ve en iyi şekilde ağırlanmasını söylemişti.

Bîr-i Maûne'de konaklayan sahabeler, namaz için hazırlık yapıyorlardı. Bu arada, içlerinden birisini; geldiklerini Âmir b. Tufeyl'e bildirip, Ebu Berâ'nın mektubunu vermekle vazifelendirdiler. Bu vazifeyi alan sahabi, Hz. Haram b. Milhan idi.

Hız. Haram b. Milhan mektup ile birlikte yola çıktı ve Âmir b. Tufeyl'i bularak mektubu ona verdi.

Âmir azılı bir müşrikti. 70 kişinin İslâmiyeti tebliğ etmek üzere geldiğini duyunca öfkeden çılgına döndü. O öfke ile kılıcını çekti ve Hız. Haram b. Milhan'ın üzerine saldırdı. Bu muazzez sahâbi kendisini müdafaaya fırsat bulamadan üst üste inen kılıç darbelerine maruz kaldı. Yere düşerken ağzından şu sözler döküldü:

“Allahü Ekber! Kâbe'nin Yüce Rabbine yemin olsun ki, kazandım gitti!”

Daha sonra kelime-i tevhidi söyleyen Hız. Haram b. Milhan oracıkta ruhunu teslim etti ve şehit oldu.

Gözü dönmüş Âmir b. Tufeyl; daha sonra adamlarını toplayacak, namaza durmuş olan sahâbelere hücum edecek ve onları da şehit edecekti. “Bî'r-i Ma'ne Faciâsı” olarak tarihlere geçecek bu hadise, Peygamber Efendimize büyük üzüntü yaşattı. Bir ay boyunca cânilere beddua etti.

Peygamber Efendimizin duası üzerine, cânilerin bulunduğu bölgede müthiş bir kuraklık ve kıtlık başgösterdi. O bölgenin ahâlisi ne içecek tek damla su, ne de yiyecek bir lokma bulabildiler. Hepsisi de açlıktan ve susuzluktan kıvranmağa başladılar.

70 sahâbeyi şehit eden cânilerin lideri, Âmir b. Tufeyl'in ise vücudunda yüzlerce çıban çıkmıştı. Bu çıbanların verdiği ızdırapla, gece gündüz feryad ediyordu. Günlerce dehşetli ızdıraplar içerisinde kıvrandı ve sonunda ölüp gitti.

Sahâbeleri dâvet ederek bu fâcianın hazırlanmasına sebep olan Ebu Berâ ise, Âmir'den önce kederinden hastalanıp ölmüştü...

Kopan kolları yerine kendisine 2 kanat verilen
ve bunlarla cennete uçup giden Mûte şehidi

HZ. CA'FER B. EBÎ TALİB

Mûte muharebesi başlamak üzere idi. Mücahidler kendilerinden yaklaşık otuz misli daha kalabalık Haçlı ordusuyla çarpışacak olmalarına rağmen, gayet sakin idiler. Hepsi de pür dikkat, kumandanları, Hz. Zeyd b. Hârise'nin (ra) emrini beklemekteydi. Yüz bin kişilik, zırhlı askerden müteşekkil Haçlı ordusu ise kendilerinden son derece emindi. Bir avuç İslâm ordusunu kısa zamanda tamâmen imha edeceklerini düşünüyorlardı. Bu düşünce ile sabırsızlanmış ve hücumla kalkmışlardı. Onların harekete geçtiğini gören Hz. Zeyd de hücum emrini verdi. Bu emri işiten mücahidler ok gibi ileri fırladılar. Mücahidler içerisinde Hz. Ca'fer (ra) bir hamlede düşman saflarına ulaşmış ve yıldırım gibi tepelerine düşmüştü. Tek başına bir ordu gibiydi. Hangi tarafa hücum etse dar madağın ediyordu. Bir yandan da gözü beyaz sancakta, Hz. Zeyd'i (ra) kolluyor. Resûlullah'ın sözleri hâlâ kulaklarında çınlamaktaydı. Yola çıkmadan önce Peygamber Efendimiz, Hz. Zeyd'i (ra) kumandan tayin ettiğini bildirmiş ve şöyle buyurmuştu:

“Zeyd şehit olursa, yerine Ca'fer b. Ebû Talib geçsin! Ca'fer şehit olursa, yerine Abdullah b. Ravâha geçsin! Abdullah da şehit olursa, Müslümanlar aralarında munasib birini kendilerine kumandan seçsin!”

Hız. Ca'fer (ra) bu sözlerin hikmetini düşünürken, Hız. Zeyd'in (ra) vurulduğunu gördü. Mızraklar bedenine peşe peşe saplanmıştı. O vaziyette bile Hız. Zeyd sancağı elinden düşürmemeye çalışıyordu.

Hız. Ca'fer (ra), Hız. Zeyd'in bulunduğu tarafa doğru hamle yaptı ve kısa zamanda oradaki düşmanları darma-dağın ederek Hız. Zeyd'in yanına ulaştı. Ordu kumandanı şehit düşmüştü. Sancak hemen yanı başında duruyordu. Hız. Ca'fer sancağı aldı. Ak sancağın yeniden havada dalgalandığını gören mücahidler taze bir şevkle savaşıma başladılar.

Haçlı askerlerinin hedefi İslâm ordusu sancaktarı idi. Bu yüzden yüzlercesi, Hız. Ca'fer'den tarafa hücum ediyordu. Sonunda etrafını çevirmeğe muvaffak oldular. Hız. Ca'fer, döne döne savaşıyor, yanına kimseyi yaklaştırmıyordu. Bir ara nasıl olduysa oldu, sinsice yanına sokulan bir düşman askerinin indirdiği kılıç, sancağı tutan sağ kolunun bileğine indi. Bileği koparak yere düştü. Hız. Ca'fer ânında sancağı sol eline aktardı. O vaziyette iken bile kahramanca çarpışıyordu. Ne var ki düşman çokluktu. Darbeler üst üste iniyordu. Sol kolu da kesilmişti. Bu muazzez sahabi, sancağı yere düşürmemek için onu kollarıyla kavradı ve sınıksı sarıldı.

Bu muhteşem tablo düşmanı dehşete düşürmüştü. Bir anlık şaşkınlıktan sonra yeniden hücum ettiler ve dört bir taraftan kılıç üşürmeye ve mızrak saplamağa başladılar. Hız. Ca'fer (ra) doksandan fazla kılıç, ok ve mızrak darbesi ile şehit düştü.

* * *

Kolları kesildikten sonra vücudunu siper ettiği sancak yerde kalmayacak, kahraman mücahidler tarafından kaldırılarak canları bahasına dalgalandırılacaktı. Allah, bu şanlı şehitin kesilen kolları yerine, kendisine cennete uçuşması için 2 kanat verecek; o da bu kanatlarla cennete uçup gidecekti. Bu yüzden Peygamberimiz kendisine, "Cennete uçan" anlamında, Cafer-i Tayyar lâkabını takıyordu.

Son anlarında, yaşamak arzusuyla dolu nefsiyle kavga vererek ölümün üzerine cesaretle yürüyen ünlü komutan

HZ. ABDULLAH B. RAVAHÂ

Sam yakınlarındaki Mûte meydanında yüz bin kişilik Haçlı ordusu ile çarpışmaya hazırlanan mücâhidler birbirleriyle helalleşiyorlardı. Hz. Abdullah b. Ravahâ (ra) ise sakin bir köşede Dergâh-ı İlahiyeye el açmış şöylece duâ ediyordu:

“Yâ Rab! Bana şehitlik şerefini ihsan eyle, makamların en yükseği olan senin yolunda ölmek nimetinden beni mahrum eyleme.”

Daha sonra mücahidlerin yanına gelen Hz. Abdullah b. Ravahâ, orduda birçok mücâhidin, düşmanın çokluğundan bahsettiklerini ve tereddüde düştüklerini gördü. Bunun üzerine İslâm ordusuna şu şekilde seslendi:

“Ey Müslümanlar! Sizler evlerinizden çıkarken Dîn-i İslâm uğrunda şehit olmak niyeti ile çıkmadınız mı? Allah’a yemin ederim ki, biz Müslümanlar şimdiye kadar girdiğimiz harblerin hiç birisini silahlarımızın mükemmelliği, bineklerimizin çokluğu, sayımızın üstünlüğü ile kazanmadık. Bize, azlığımıza, maddî zaaf ve aczimize rağmen, zaferler kazandıran kuvvet sadece din kuvvetidir. Ölürssek şehit olur, bizden evvelki kardeşlerimize kavuşuruz. Kalırsak zaferi kazanır, İslâm’ın ulvî bayrağını

Mûte'ye dikeriz. Bizim için her iki taraf da birdir. Tereddüde aslâ sebep yoktur!"

Bu sözler, mücahidlerin bütün tereddütlerini silip götürdü. Hepsini de, "Yâ şehâdet, ya zafer!" diyordu.

Savaş esnasında, Hz. Abdullah b. Ravahâ (ra) tek başına düşman askerlerinin içine dalıyor, epey ilerledikten ve hayli düşmanı hakladıktan sonra geri dönüyordu. Bir ara yine hücum etmiş, bir nebze dinlenmek için geri dönmüştü. Bu arada, azık torbasından çıkardığı bir parça eti yemeye başladı. O sırada, Hz. Ca'fer'in şehit olduğunu işitti.

"Ca'fer'in gittiği dünyada benim işim ne?" diyen Hz. Ravahâ elindeki et parçasını bir tarafa fırlatıp attı. Kılıcını çekti ve atına atladığı gibi yıldırım süratiyle Hz. Ca'fer'in şehit düştüğü yere ulaştı. Ak sancağı aldı ve başının üzerinde sallamağa başladı. Sancağı gören mücahidler, tekbir getirmeğe başladılar.

Hz. Abdullah b. Ravahâ (ra) bir elinde sancak, diğer elinde kılıç çarpışmaktaydı. Bir ara eline isabet eden kılıç darbesi ile parmağı kesildi ve parmağı incecik bir et parçasının ucunda sallanmağa başladı. Bu, Hz. Abdullah'ın dikkatini dağıtıyordu. Hemen atından yere indi. Kesik parmağının ucuna basarak kopardı. Daha sonra tekrar atına atladığı gibi çarpışmaya devam etti.

Savaşın en kızgın ânında bile nefsi, Hz. Abdullah'ın peşini bırakmıyordu. Gözünün önüne, hurma bahçeleri, serveti ve ailesi geliyordu. Hz. Abdullah b. Ravahâ nefesine şöyle sesleniyordu:

"Ey nefsim! Ben, seni kendime boyun eğdireceğim diye yemin ettim. Sen, buna ya kendiliğinden razı olursun, ya da bunu sana zorla kabul ettiririm! Müslümanlar, toplanmışlar, bağırıyorlar. İçlerinden 'İnnâ lillâh ve İnnâ ileyhi raciûn' diyen ağlamaklı sesler yükseliyor.

“Anladığım kadarıyla, sen pek Cennetten hoşlanmamış görünüyorsun! Yıllardır hâlâ itmi'nana ermemişsin!

“Ey nefsim! Sen şimdi öldürülmezsen, daha hiç ölmeyecek misin ki? İşte, ölüm gelip çattı! Arzu etmediğin halde!

“Eğer, o iki kişinin yaptığını yapar, şehitliği tercih edersen, en isabetli işi yapmış olursun! Eğer, gecikirsen, bedbaht olursun!”

Nefsine bu şekilde serzenişte bulunan Hz. Abdullah (ra) elindeki sancakla birlikte yeniden düşman safları içine daldı. Onlarla vuruşa vuruşa, nihâyet şehâdet şerbetini içti. Fakat sancak yere düşmedi, bir başka mücahid'in (Ebû'l-Yeser Ka'b b. Umeyr) elinde dalgalanmaya devam etti.

Mûte'de harb bütün şiddetiyle devam ederken, aynı anda, kilometrelerce uzaklıktaki Resûlüllah, harbin bütün safhalarını sahabelerine naklediyor ve şöyle buyuruyordu:

“Zeyd b. Hârise sancağı eline aldı ve şehit oldu. Onun için Allah'tan af dileyiniz! Sonra sancağı Ca'fer aldı. O da şehit oldu. Onun için de Allah'dan af dileyiniz! Sonra sancağı Abdullah b. Ravahâ aldı. O da şehit oldu! Bu kardeşiniz için de Allah'dan af dileyiniz.”

Peygamber Efendimiz, daha sonra sahabelere, harbin diğer safhalarını da anlattı ve sancağın, Hz. Halid bin Velid'in eline geçtikten sonra harbin kızıştığını bildirdi.

* * *

Hz. Halid b. Velid (ra) Peygamber Efendimizin buyurduğu gibi, sancağı alacak ve o andan itibaren durum değişecekti. Bu İslâm cengâverinin ustaca taktikleri ile düşman neye uğradığını şaşırarak ve neticede İslâm ordusu kendinden 30 kat üstün düşman ordusuna mağlûb düşmeden, en az zayılatla Medine'ye dönecekti.

Yalancı peygamber Müseylime'nin işkenceyle
şehit ettiği peygamber elçisi

HZ. HABİB BİN ZEYD

Yemâme'li Müseylimetü'l-Kezzâb iyice azıtmıştı. Bu yalancı şahıs, kendi kendini peygamber ilan etmişti. Resûl-i Ekrem'e (a.s.m.) elçiler gönderiyor, yeryüzünün ikiye bölünmesini, yarısının kendisine, diğer yarısının da Kureyş'e taksim edilmesini istiyordu. Peygamber Efendimiz de (a.s.m.) cevabî mesajında yeryüzünün tamamının Allahu Teâlâya ait olduğunu bildirdi.

Bu azgın, küstah adama haddi bildirilmeliydi. Hicretin 9. yılıydı. Bu yalancı peygamber, daha önce yeni Müslüman olmuş olan nice insanın da aklını çelmişti. Fitne gittikçe büyüyordu. Peygamber Efendimiz (a.s.m.) ilk önce bir elçiyle birlikte mektup göndererek nasihat etmek ve Müseylime'yi dalâlet yolundan geri dönmeye çağırmak istedi.

Müseylime ordu toplamıştı. Peygamberliğini kabul etmeyenleri işkenceyle öldürüyordu. Onun için bu azgın adama elçi olarak gitmek çok mühim bir vazifeydi, Peygamber Efendimiz bu iş için Hz. Habîb bin Zeyd'i uygun buldu. Hz. Habîb bin Zeyd'in (r.a.) babası Hz. Âsım el-Ensârî Peygamber Efendimize Akabe'de biat edenlerdendi. Annesi Hz. Nüseybe binti Kâ'b ise İslam dâvâsı için müşriklere karşı silah kullanan ilk hanımdı.

Hız. Zeyd böylesine nurlu bir ailede yetişmiş ve çocukluğundan itibaren Peygamber Efendimizin nurlu sohbetlerinde bulunmuştu. Yaşı küçük olduğu için Bedir ve Uhud muharebelerine katılmasına izin verilmemişti. Ama daha sonraki gazalara iştirak etti. Metaneti, sebatı, gayreti, verilen vazifeleri yerine getirmedeki ciddiyeti, dillere destandı.

Hız. Habib bin Zeyd, elçilik vazifesini alır almaz, Yemâ-me'ye doğru yola çıktı. Orada Müseylime'nin yanına gitti ve ona Peygamber Efendimizin (a.s.m.) ikaz ihtiva eden mektubunu verdi.

Müseylimetü'l Kezzap pişman olup tevbe edeceğine müthiş şekilde öfkelen-di. Öfkesini Allah'ın Peygamberinin elçisinden çıkarmak istedi.

Müseylime bütün kavmini toplamıştı. Hız. Habib zincirlere bağlanmış şekilde Müseylime'nin karşısına çıkarıldı. Bu muazzaz sahabeye ağır işkenceler yapılmıştı.

Yalancı, mağrur ve zâlim Müseylime, "Sen Muhammed'in peygamber olduğuna inanıyor musun?" diye sorunca, Hız. Habib, inandığını haykırdı.

Müseylime'nin, "Benim peygamber olduğuma inanıyor musun?" deyince de inanmadığını söyleyen Hız. Habib, bu yalancı ile alay etti.

Bir yandan da Hız. Habib'e işkence yapılıyordu. Habibullah'ın terbiyesi altında yetişen bu sahabe "Lâ ilahe il-lallah Muhammedür Resulullah" diye haykırıyor, onların işkencelerine aldırmayacağını belirtiyordu.

Adamlarının gözü önünde rezil olan Müseylime, müthiş öfkelenmişti. Hız. Habib'in parça parça edilmesini emretti. Cellatlarını çağırdı. Hız. Habib'in vücudu doğrandı. O vücudundan kanlar fışkırırken, hâlâ kelime-i şehâdeti haykırıyordu. Bu şekilde dilinde Allah'ın ve Resulullah'ın ismiyle ruhunu teslim etti.

Şehadet haberi Medine'ye ulaştığında, Hz. Habib'in annesi **Nüseybe Hatun** şöyle dedi:

“Oğlumu böyle bir gün için yetiştirdim. Onun Allah katında şehitler zümresine dahil olduğuna inanıyorum.”

Hz. Ebu Bekir'in (r.a.) hilafeti zamanında Müseylime-tü'l-Kezzap'ın fitnesini ortadan kaldırmak için bir ordu hazırlanınca, Hz. Habib'in annesi Nesibe Hatun da bu orduya katıldı. Bu orduyla birlikte savaştı ve oğlunun katili Müseylimetü'l-Kezzap'ın mücahitler tarafından öldürüldüğünü gözleriyle gördü. Hz. Habib'in (r.a.) kanı yerde kalmamıştı. Onu şehit ettiren Müseylime, bu dünyada iken de kahrolup gitmişti. Ayrıca kıyamete kadar da ismi nefretle anılacaktı.

Hz. Habib (r.a.) ise şehitler kervanının nurlu, mübarek bir yolcusu olmuştu. İsmi dillerde ve gönüllerde sevgi ile yaşıyordu...

Davranışı Kur'an tarafından teyid edilen,
yalancı peygamber Müseylime'ye karşı
savaşırken şehit düşen

HZ. EBÛ AKÎL

Hz. Ebû Akîl (r.a.) her zaman malıyla, canıyla Kur'an hizmetine koşan ve Peygamber Efendimizin (a.s.m.) sohbetine âşık olan, her zaman şehitlik talebiyle duâ eden bir sahabeydi. Ensardandı. Kâinatın Efendisine ve Kur'an hakikatlerini Kâinata yaymak için hicret eden sahabelere kucak açanlardandı.

Bu muazzez sahabenin mühim bir vasfı da davranışının âyet-i kerime ile takdir edilmiş olmasıydı. Tevbe Sûresinin 79. Âyet-i kerimesi, Hz. Ebû Akil'in davranışı üzerine münafıkların dedikodularının tutarsızlığını ortaya koymuştu. Hâdise kısaca şu şekilde cereyan etmiştir:

Sevgili Peygamberimiz (a.s.m.) bir konuşmasında Sahabelerini Allah için sadaka vermeye teşvik etmişti. Bunun üzerine, sahabeler akın akın gelerek sadakalarını muhtaçlara vermesi için Peygamber Efendimize takdim ettiler.

Hiz. Abdurrahman bin Avf (r.a.) bütün sermayesini yarıya bölmüş, bir kısmını evinde bırakırken kalan yarısını da getirip Peygamber Efendimize teslim etmişti. Hiz. Âsım bin Adıyy de yüz vesak (yaklaşık 20 ton) hurma getirip

vermişti. Bu örnekler gibi, herkes imkanı nisbetinde sadaka getirmişti.

Sadakalar getirilirken Hz. Ebu Akîl de Peygamber Efendimizin yanında bulunmaktaydı. Bir ara oradan ayrılp evine gitti ve yanında bir miktar hurma ile döndü. Hurmayı Peygamber Efendimize takdim ederken şöyle dedi:

“Yâ Resulallah önceki akşam, ücret karşılığında sabaha kadar bir hurma bahçesini suladım. İki sa’ (ölçek) hurma kazandım. Bir ölçeğini âileme bıraktım, bir ölçeğini de Allah yolunda harcamanız için size getirdim.”

Ebû Akîl, tüm kazancının yarısını vermişti. Münafıklar onun bu davranışını gülere karşılamışlardı. Alaycı bir ifadeyle şöyle diyorlardı:

“Ebû Akîl, kendi karnını doyurmaktan bile acizken, diğer zenginlerle birlikte anılmak için bir sa’ hurma getirdi. Allah, Ebû Akîl’in getirdiği bu hurmaya muhtaç mıdır ki? O önce kendi karnını doyursun.”

Bu gibi konuşmalar Ebû Akîl’i çok üzmekteydi. Çok geçmeden şu meâldeki âyet-i kerime nâzil oldu:

“İçlerinden gelerek sadaka veren mü’minleri ve güçlerinin yettiğinden fazla veremeyenleri ayıplayanları ve onlarla alay edenleri Allah maskaraya çevirir. Onlar için can yakıcı bir azap vardır.” (Tevbe/79)

Ebu Akîl’in hüznü sevince dönerken, münafıklar artık onun hakkında tek kelime edemez olmuştu.

Hz. Ebu Akîl, cihada âşık bir sahabeydi. Peygamber Efendimizin yanibaşında, bütün savaşımlara iştirak etmişti. Bedir, Uhud, Hendek başta olmak üzere bütün muharebelerde şehâdet aşkıyla cihad etmişti. Ancak şehitlik ona ancak Hz. Ebu Bekir’in hilâfeti zamanında nasip olacaktı.

Yalancı peygamberle savaşıyor

Yemame'deki yalancı peygamber olan Müseylime'nin dehşetli fitnessi bir an evvel ortadan kaldırılmalıydı. Hz. Ebu Bekir (r.a.) bir ordu hazırladı. Ebû Akıl de bu ordunun neferlerinden biriydi.

İslâm ordusuyla yalancının ordusu karşı karşıya geldiğinde Ebu Akıl en önde savaşmaya başladı. Daha savaşın başlangıcında sol omuzuna saplanan bir okla yaralandı. Arkadaşları oku çekip çıkardılar. Kendisini de bir çadıra taşıdılar. Ok yarasıyla sol tarafı felç olmuştu. Yerinden kalkamıyordu.

Savaşın çok kızıştığı bir anda Ebu Akıl İslam ordusu arasında dağınıklığın ortaya çıktığını gördü, Ensardan olan Hz. Ma'n bin Adiy (r.a.) şöyle haykırıyordu:

"Allah'tan korkun! Allah'tan korkun! Siperinizi terk etmeyin, düşmanın üzerine dönün! Bu tarafa gelin"

Bu sesleniş üzerine Ensar tekrar bir araya toplanmıştı. Bu seslenişini işiten Ebu Akıl de bütün gücünü kullanarak ayağa kalkmıştı. Ona, "Ne yapıyorsun, sen savaşmazsın" denilince şöyle cevap verdi:

"Görmüyor musunuz, beni çağırıyorlar"

Arkadaşları, "Ma'n bin Adiy, Ensarı çağırıyor, yaralıları değil" deyince Ebu Akıl şu karşılığı verdi:

"Ben de Ensardanım, sürünerek de olsa dâvete icabet edeceğim ve peşlerinden gideceğim."

Bu sözleri söyleyen Ebû Akıl akabinde belini bağlayarak ayağa kalktı. Kılıcını sağ eline aldı ve Ensar'ın arasına karışarak savaşmaya başladı. Ebû Akıl'in yaralı olan sol kolu omuzundan ayrılıp yere düşmüştü. Ayrıca çok ağır dört darbe daha almıştı. Artık takati kalmamış, yere yıkılmıştı. Bu arada Allah düşmanı Müseylime de vurulup öldürülmüştü.

Hız. Abdullah bin Ömer (r.a.) o kargaşada Ebu Akıl'ın son nefesini vermek üzere olduğunu görüp yanına koştı. Ebu Akıl onu görür görmez, savaşı kimin kazandığını sordu. Abdullah bin Ömer şöyle dedi:

“Müjde sana, Allah düşmanı gebertildi.”

Bu müjdeyi alan Ebû Akıl, parmağını yukarı kaldırdı ve “Elhamdülillah” dedi. Akabinde de ruhunu teslim etti.

Hız. Abdullah Medine'ye dönüşünde hâdiseyi babası Hız. Ömer'e (r.a.) anlatınca, Hız. Ömer şöyle dedi:

“Allah rahmet etsin. O hep şehitlik isteyip duruyordu. Ve ben onu tanıyalıberi o, Peygamber Ashabının en seçkinlerinden ve İslâm'a ilk girenlerdendi.”

İslâm dünyasının 1300 senedir ölümüne
ağladığı, Peygamberimizin Kerbela'da şehit
düşen sevgili torunu

HZ. HÜSEYİN

Hz. Hüseyin (ra) ve maiyyetindekiler, Kûfe'ye gider-
ken, hiç ummadıkları bir haberle karşılaştılar. Kû-
fe'ye gönderilen, Müslim b. Âkil şehit edilmişti. Hz.
Hüseyin'i dâvet üstüne dâvet eden Kûfeliler nasıl olur da,
onun gönderdiği bir zâtı öldürürdü?.. Durum daha sonra
anlaşıldı. Bir grup Kûfeli gelerek, olanı biteni anlattı.

Hz. Hüseyin'in (ra) Kûfe'ye, durumu öğrenmek, ahâli-
nin hangi tarafa meyilli olduğunu anlamak için gönderdi-
ği Müslim b. Âkil kısa zamanda binlerce kişiden Hz. Hü-
seyin (ra) nâmına biat almıştı. Daha da binlerce kişi gele-
rek biat ettiklerini bildiriyorlardı. Bu durum Hz. Muavi-
ye'nin (ra) vefatından sonra yerine geçen Yezid ve adamları-
nı telâşlandırmıştı.

Yezid zaten epey müddettir, diken üzerinde oturuyor-
muşçasına kendisini rahatsız hissetmekteydi. Oturduğu
makamın temellerinin sağlam olmadığını hissediyordu.
Çünkü, Hz. Zübeyr ve Hz. Ömer'in oğulları ile Hz. Hüse-
yin kendisine biat etmemişlerdi. Üstelik Kûfe ahâlisi, ha-
life olarak Hz. Hüseyin'i tanıdıklarını açıkça belli etmişler
ve onu şehirlerine dâvet etmişlerdi. Müslim b. Âkil gelin-
ce de biatlarını bildirmişlerdi.

Bu gelişmeleri dikkatle takip eden Yezid, Basra valisi

İbn-i Ziyâd'ı Kûfe'ye tayin etmiş ve ona, Hz. Hüseyin'e (ra) olan teveccühü önlemesi yolunda talimat vermişti. İbn-i Ziyad Kûfe'ye gider gitmez, türlü oyunlarla, Müslim b. Âkil'in etrafında toplananları dağıtmış, daha sonra da Müslim'i şehit etmişti.

Bütün bu olup biteni nakleden Kûfeliler, Hz. Hüseyin'den geri dönmesini rica ettiler.

Hz. Hüseyin (ra) Kûfe'ye gidilmesi taraftarının çokluk olduğunu görünce yola devam edilmesini istedi. Bir müdet gittikten sonra önlerine İbn-i Ziyad'ın gönderdiği, Hür İbn-i Yezîdî't-Temîmî kumandasında bin kişilik bir ordu çıktı.

İbn-i Ziyad'ın adamı Hür, Hz. Hüseyin'e, doğruca Kûfe'ye gideceklerini söyledi. Hz. Hüseyin bunun tevkif olduğunu anlayıp şöyle dedi:

“Ben buraya sizin dâvetnâmelerinizle geldim. Eğer siz ahdinizden döndünüzse ben de geri dönüp geldiğim yere giderim.”

Hür, bu serbest bırakılma teklifi kabul etmedi, aldığı emri yerine getireceğini söyledi ve askerlerini kafilenin iki tarafına dizerek, onları zorla Kûfe'ye doğru götürmeye başladı.

Hür, yolda İbn-i Ziyad'dan bir mektup aldı. Bu mektupta, Hz. Hüseyin'in tevkif edilmesi ve susuz bir yerde tutulması söyleniyordu.

Kâfile iki Muharrem günü Kerbelâ'ya ulaştı ve orada konakladı. Ertesi günü İbn-i Ziyad'ın gönderdiği dört bin kişilik ordu gelerek öncekilere katıldı. 500 asker, İbn-i Ziyad'ın talimatı üzere, Hz. Hüseyin ve maiyyetindekilerin nehirden su almaması için, nehirle onların konakladıkları yer arasında mevzilendiler. Hiç kimseyi nehre yaklaştırmadılar. Bu askerlerden, Abdullah İbni Ebî'l-Husayni'l-Ezdî isimli birisi:

“Yâ Hüseyin! Uzaktan suya bakarsın. Amma susuzluktan ölünceye kadar bir damlasını tadamazsın!” diye bağırdı.

Hız. Hüseyin bu sözleri işitince, “Yâ Rabbi! Bunu susuzlukla telef et” diye dua etti. (Kerbelâ faciasından sonra bu adam, müthiş bir hastalığa yakalanacaktır. Bu öyle bir hastalık ki, bir damla su içse, kusmakta, akabinde müthiş bir harâret bastırarak yeniden su içmekte, yeniden kusmakta idi. Nihayet bu şekilde, tek damla su içmeden can verecektir.)

Hız. Hüseyin, kendilerini kuşatma altına alanlara haber göndererek şu teklifte bulundu:

“Ya bizlere izin veriniz, geri dönelim. Yahut da İslâm’ın bir hudut boyuna gidip, bir bekçi gibi, dîn-i İslâm’a hizmet eyliyelim.”

Bu teklif İbn-i Ziyad’ın adamlarınca reddolundu. Onlardan bir kısmı, “Hüseyin elimize düşmüşken onun bu teklifini nasıl kabul edebiliriz?” diyordu. Daha sonra İbn-i Ziyad’ın kesin tâlimatını aldılar. Şöyle diyordu:

“Hüseyin ve ashabı, benim hükmüme razı olarak teslim olurlarsa, onları bana gönderiniz. Eğer teslim olmazsa, harbedin ve hepsini atlara çiğnetiniz!”

Hız. Hüseyin (ra) bu esnada çadırının önünde bir müddet dalmıştı. Hemşiresi Zeynep yanına gelince başını kaldırdı ve ona:

“Şimdi uyurken, rüyamda dedem Resûlüllah (asm) Hazretlerini gördüm. ‘Bize geleceksin!’ buyuruyordu.” dedi.

Bunu işiten Zeynep ağlamağa başladı. Hız. Hüseyin hemşiresini, “Kız kardeşçğim! Size ne var? Allahu Teâlâ size lûtf ve inâyet eyler.” dedi. Daha sonra yanındakileri bir araya toplayarak, onlara duâ etti ve şu konuşmayı yaptı:

“Size izin verdim. Gece karanlığında hepiniz gidiniz. Her biriniz ehl-i beytimden birinin elini tutarak şehir ve köylere dağılınız. Cenâb-ı Hak cümlenize hayır ile mükâfat buyursun. Düşmanlar ancak beni talep ederler. Beni ele geçirdiklerinde sizin arkanıza düşmezler.”

Bu sözleri işiten herkes, “Aslâ seni bırakmayız. Allah göstermesin sana bir hâl olursa, biz ondan sonra sağlık istemeyiz!” diye haykırdı.

Hız. Hüseyin’in fedakâr arkadaşlarından Müslim ayağa kalkarak şöyle dedi:

“Biz senin hakkını edâ ile huzûr-i Bâride ma’zûr olmayalım mı? Vallahi o düşmanların göğüslerinde mızrağımı kırıp ta kılıçla başlarına vurmamak senden ayrılmam. Silâhım olmasa da ölünceye kadar taş ile cenk ederim.”

Karar verilmişti, son ferd şehit düşünceye kadar çarpılacaktı. Bunun üzerine Hız. Hüseyin müdafaâ tertibatı aldırdı. Çadırların birbirlerine yaklaştırılmasını, iplerinin birbirlerine sımsıkı bağlanmasını söyledi. Böylece bir siper teşkil edilmiş olacaktı.

Düşman askerleri üzerlerine gelirken, Hız. Hüseyin (ra) devesine binerek meydana çıktı ve gözlerini kin bürümüş bu intikamcı gürûha şöyle seslendi:

“Ey insanlar! Benim kim olduğumu düşününüz, sonra da vicdanınıza danışınız. Bakınız ki benim katlim size helâl olur mu? Ben sizin Peygamberinizin kızının oğlu değil miyim?”

Benden ne istiyorsunuz. İçinizden birini mi katlettim, yahud mallarınızı mı gasbettim? Ya fûlan veya fûlan! Bura gel diye bana dâvetnâme göndermediniz mi? Eğer beni istemiyorsanız, bırakın geri dönüp mahallime gideyim.”

Bu sözler İbn-i Ziyad’ın gönderdiği adamların kalbini yumuşatmaya yetmedi. İçlerinden sadece, Hür çıkıp, Hız. Hüseyin’in safına katıldı. Daha sonra çarpışma başladı.

Hız. Hüseýin ve ahabı kendilerinden yaklaşık altmış misli kalabalık olanların karşısında kahramanca çarpışıyorlardı. Kadınlar ve çocuklar da çarpışmalara katılmışlar, hepsi de Hız. Hüseýin'in etrafında pervâne olmuşlar, ona bir zarar gelmemesi için kılıç ve mızrak darbelerine vücudlarını siper etmeye çalışıyorlardı.

Abdullah İbn-i Umeyr ile birlikte, elindeki çadır direği ile çarpışan zevcesi Ümmü Vehb, şöyle diyordu: **"Anam babam sana fedâ olsun. Evlâd-ı Fâtıma'nın uğrunda çarpış!"**

Abdullah, hanımına geriye dönmesini söylediyse de, kocasını yalnız bırakmamakta kararlı olan Ümmü Vehb çarpışmaya devam etti. Sonunda Abdullah şehit düştü. Ümmü Vehb, onun yüzünden tozları silerken, şöyle diyor-du:

"Âfiyet olsun, naîm-i Cennete eriştin!"

Tam bu sırada, Şimr isimli İbni Ziyad'ın ileri gelen bir adamı kölesine emir vererek bu mübarek hanımı da şehit ettirdi.

Hız. Hüseýin ve ahabına namaz kılmak için bile müsaade etmiyorlardı. Buna rağmen, nöbetleşe namaz kılıp, akabinde çarpışıyorlardı.

Hız. Hüseýin'in maiyyeti teker teker şehit düşmekteydi. Hız. Hüseýin'in oğlu Ali Ekber babasının önünde çarpışırken şehit düştü. Ardından; Hız. Hüseýin'in diğer oğlu Abdullah, Hız. Hasan'ın oğulları, Ebu Bekir ve Kâsım teker teker şehit düştüler.

Hız. Hüseýin'in henüz çocuk yaştaki oğlu Ali Asgar babasının yanında dururken, bir ok kendisine isabet etti ve bu masum da oracıkta şehit düştü. Hız. Hüseýin bu küçük oğlunun şehit düşmesi üzerine çok mahzun oldu, caniler aleyhine duâ ederek gözyaşı döktü.

Hız. Hüseýin elinde kılıç, kahramanca çarpışyordu. Bir ara harareten kavrulmuş dudağını suya değdirip

kuvvet toplamak istedi ve sudan tarafa yöneldi. O anda üzerine ok yağmağa başladı ve bir ok, ağzına değerek yaraladı. Yüzü kan içerisinde kalmıştı.

Hız. Hüseyin (ra) maiyyetindeki herkesin şehit düştüğünü gördü. Kadın ve çocuklardan başka kimse kalmamıştı. Bunu görünce bir hamlede ailesinin bulunduğu çadırlara ulaşmak istedi. Şimr isimli kin dolu adam, bir grup askerle çadırın önünü tuttu. Bunu gören Hız. Hüseyin onlara dönerek şöyle dedi:

“Yazık sizlere, dîniniz yoksa, rûz-i cezâdan korkmazsanız, bâri haseb ve neseb sâhibi hür adamlar olunuz. Benim mallarımı ve ailemi azgın ve câhil adamlarınızdan koruyup himâye ediniz.”

Bu sırada Şimr, adamlarını kışkırtarak, Hız. Hüseyin'i bir an önce öldürmelerini söylüyordu. Hız. Hüseyin ise tekbirler getirerek sağa sola hücum ediyor, önüne çıkanı deviriyordu. Bu sırada vücuduna pek çok ok isabet etmiş, kılıç ve mızrak darbesi yemişti.

Hız. Hüseyin yaralı arslan gibi meydanda dolaşırken şöyle dedi:

“Beni öldürmek için mi toplandınız? Bundan sonra Allah size felâh vermez. Cenâb-ı Hak, hayâl ve hâtırınıza gelmedik sûretlerde sizden benim intikâmımı alır. Allah'ın azâb-ı elîmine ducar olursunuz.”

Bu sözler üzerine herkes donup kalmıştı sanki. Kimse yaklaşıma cesaret edemiyordu. O anda yine Şimr'in sesi duyuldu. “Ne bakıyorsunuz, niçin bu adamı öldürmüyorsunuz?” diye bağırıp duruyordu. Bunun üzerine İbn-i Ziyâd'dan alacakları mükâfatı düşünenlerden Zür'a kılıçla Hız. Hüseyin'in (ra) sol eline vurdu. Aynı anda bir başkası sol omuzuna kılıcını indirmişti.

Hız. Hüseyin yere düştü. Doğrulmaya çalışırken, Sinan İbn-i Enes isimli bir cânı mızrağını sapladı. Daha

sonra da kılıcıyla mübarek başını kesti. Diğerleri de silâhları ile elbisesini kapıştılar. Bu tüyler ürpertici cinayet, Hz. Hüseyin'in yakınları olan kadınların ve çocukların gözleri önünde işlenmişti. Câniler onların sel gibi boşanan gözyaşlarına aldırış bile etmiyorlardı.

10 Muharrem H. 61 Cuma günü (10 Ekim M. 680) cereyan eden bu fâciada Hz. Hüseyin'in yanı sıra 71 mücahid şehit düşmüştü. Fâciadan, Hz. Hüseyin'in oğullarından Zeynel-Âbidîn hasta vaziyette yattığı için sağ olarak kurtulmuştu. Hz. Hüseyin'in, Hasan ve Ömer isimli oğulları ise çok küçük yaşta idiler. Bu bakımdan onlar da katliâmından kurtulmuşlardı.

* * *

Cânilerin cinayetleri yanlarına kâr kalmadı. Bir müddet sonra Muhtar İbn-i Ubeyd, ordusuyla birlikte Kûfe'yi muhasara etti ve Kerbelâ'daki cinayete karışanları teker teker yakalayarak kılıçtan geçirdi. Kılıçtan geçirilen yaklaşık altı bin câni arasında İbn-i Ziyad ve katliamdan sorumlu diğer ileri gelenler de vardı...

Kerbelâ faciası asırlar boyunca unutulmadı. Kâinatın Efendisinin bu şehit torunu, her zaman rahmetle yâdedildi, ardından gözyaşları döküldü...

Annesinin kendi eliyle şehitliğe yolladığı,
Haccac'ın zulmüne tek başına karşı koyan
büyük sahabî

HZ. ABDULLAH B. ZÜBEYR

Tarihlere, “zâlim” diye geçen Haccac, Mekke'yi muhasara etmişti. Teslim olunmadığı takdirde şehirde taş üstünde taş koymayacağını, hatta Kâbe'yi de yıkaacağını söylüyordu. Hz. Abdullah b. Zübeyr'in (ra) etrafında halkalanmış bir avuç mücahit, yaklaşık altı aydır Haccac'ın ordusuna kahramanca mukavemet ediyordu.

Hz. Abdullah b. Zübeyr, şehirde başgösteren açlık ve kıtlığın yanı sıra, askerlerinin çoğunun şehit olduğunu ve sayılarının gittikçe azaldığını görerek, daha fazla dayanamayacaklarını düşünüyordu. Ne yapmalıydı? Hz. Ebu Bekir'in (ra) büyük kızı olan annesi, Hz. Esmâ (ra) ile istişare etmeyi düşündü ve annesinin yanına gitti. Durumu öğrenen Hz. Esma (ra) oğluna şöyle dedi:

“Oğlum, ben senin ya zafere kavuşup Müslümanları kurtardığını, yahut da inandığın dâvân uğrunda şehit olduğunu işitmek istiyorum. Sen hak yolunda şehit olmalısın, yahut da bu dâvânı zafere ulaştırınca ya kadar mücadeleye devam etmelisin. Cenab-ı Hakk'ın huzurunda bir mücâhidin annesi olmakla iftihar etmeliyim.”

Hız. Abdullah (ra) maiyyetindekileri düşünüyordu. Yoksa, 14 yaşında babası Hız. Zübeyr (ra) ile birlikte Yermuk Gazasına iştirak etmek için ısrar eden, Mısır'ın fet-hinde bulunan bir şahsiyet olarak, Hak dâvâ uğruna şehit düşmeyi en büyük gâye bilmiş ve şehit düşünceye kadar savaşmaya ahdetmişti. Ne var ki, kendisinin şehâ-detinden sonra ne olacaktı? Hız. Abdullah, en çok bunu düşünüyordu.

Annesinin sözlerini can kulağı ile dinleyen bu İslâm kahramanı, ordugâha döndüğünde hiç ummadığı bir manzara ile karşılaştı. Bütün askerleri dağılmıştı. Yeniden annesinin yanına döndü ve durumu anlattı. Savaşa devam ettiği takdirde, şehit düşeceği muhakkaktı. Fakat bir netice alınmayacaktı. Öte yandan teslim olduğu takdirde hem serbest bırakılacağı, hem de istediği kadar mala mülke kavuşacağı teklifini almıştı. Ne yapmalıydı?

Hız. Esmâ'nın (ra) cevabı şöyle oldu:

“Oğlum, Sen Hak'ta mısın, bâtılda mısın? Hakka hizmet ettiğine inanıyorsan, tereddüt ve vesveseleri bir tarafa iterek, bütün gayretinle yoluna devam et. Şayet şimdiye kadar yaptığın mücadeleni, dünya nimetleri için yapmış isen, senden fenâ bir evlâd, benden de bedbaht bir anne yok demektir. O takdirde hem kendini hem de seninle çarpışan bunca şehitleri heder etmişsin demektir. Eğer arkadaşların çekildiği için sana da dâvâdan vazgeçip teslim olma fikri geliyorsa, şunu iyi bil ki, Ebû Bekir'in kızı böyle düşünen bir Müslüman gencin annesi olmaktan utanır. Bir mücadelede de bu fikri yakıştıramaz.”

Hız. Abdullah (ra) annesinin sözlerini dinledikten sonra bir endişesini belirtti:

“Anneciğim!” dedi “Beni yakaladıktan sonra kulağımı, burnumu kesecekler.”

Hız. Esmâ (ra) bunun üzerine oğluna şu cevabı verdi:

“Evlâdım, kesilen koyun asılmakla, soyulmakla ızdırap duymaz. İzzetle mücadele ederek maruz kalacağın bir kılınç darbesi, zilletle yaşamak için maruz kalacağın bir kamçı darbesinden daha hayırlıdır. Sakın ölümden korkup ta sana zillet verecek bir şeikle razı olma!”

Hız. Abdullah (ra) annesinin bu sözlerinden sonra, kalbinin yeni bir azim ve şevkle dolduğunu hissetti. Annesinin elini öptü, duasını aldı, helâlleşti. Daha sonra tek başına Haccac'ın ordusunun üzerine yürüdü. Şehit olunca kadar çarpıştı ve sonunda dört bir taraftan üzerine inen kılıç darbeleri ile şehit düştü.

* * *

Haccac, öfkesini Hız. Abdullah'ın (ra) mübarek cesedinden almaya çalıştı ve bir darağacına astırdıktan sonra günlerce bekletti. Daha sonra Hız. Esmâ'ya (ra) teslim etti. Hız. Esmâ (ra) şehit oğlunun cesedini alarak defnetti. Kendisi de oğlunun şehâdetinden beş gün sonra vefat etti.

İktidara getirdiği kişiler tarafından rakip
görülerek şehit edilen halk kahramanı

EBU MÜSLİM HORASÂNÎ

Ebu Müslim, Halife Cafer'in dâvetini alınca Irak'a doğru yola çıktı. Oysa Cafer, onu taltif için değil, hayatına son vermek için çağırmış ve bunun için de plânlarını hazırlamıştı.

Koskoca bir devleti değiştiren, yerine başka bir devletin kurulmasına vesile olan bu bahadırın tuzağa düşürüleceği kimin aklına gelebilirdi ki?..

Adı dillere destan olan Ebu Müslim ki, Horasan'da, ırkçılık gütmeye başlayan Emevi saltanatına karşı ayaklanmayı başlatmış ve kurduğu ordularla Emevîleri yenerek, bu saltanatın sona ermesinde, saltanatın Abbasîlere geçmesinde en büyük rolü oynamıştı. Çinlilerin tecâvüzünü durdurması ve onları perişan etmesi İslâm âleminde büyük sevinç uyandırmış ve bu kahraman herkesin muhabbetini kazanmıştı. Horasan'da camiler yaptırıyor, ahâlinin bütün meseleleriyle meşgul oluyordu. Bu cihetlerden de herkesin göz bebeği olmuştu. Kim derdi ki, bu umumî teveccüh ve muhabbet, bu şanlı kahramanın başını yiyecek diye...

İkinci Abbasî Halifesi, ahâlinin Ebu Müslim'e gösterdiği bu büyük alâkadan rahatsız olmuş ve bu değerli şahsiyeti makamına rakip görmeye başlamıştı. Ancak birden-

bire karşısına geçip, alt etmeye çalışmanın ne kadar tehlikeli bir davranış olacağını hesap ederek, Ebu Müslim'i hile ile ortadan kaldırmaya karar vermiş ve onu yanına dâvet etmişti.

Ebu Müslim Halifenin dâvetine giderken hiçbir ard niyeti hatırına getirmedeği için yanına fazla adam almamıştı. Bu durum, Halife Cafer'in Rumiye şehrinde bekleyen adamlarının işini kolaylaştırdı. Buraya gelmiş olan Ebu Müslim'in üzerine âniden hücum ederek, şehit ettiler.

* * *

Abbasi idarecilerinin, kendilerini iktidara getiren bir şahsı, bu şekilde öldürtmeleri ahâli tarafından tel'in edildi. Ebu Müslim ise gönüllerde yaşamaya devam etti...

Osmanlının en çok savaş kazanan muzaffer
hükümdarı, şehit padişah

SULTAN I. MURAD

27 yıllık saltanatı müddetince iştirak ettiği 37 muharebenin hepsinden de zaferle çıkan Sultan I. Murad Han, Kosova sahrasını dolduran Haçlı ordusunu görünce derin düşüncelere daldı. Osmanlı ordusunun en az iki misli olan bu ordu, Avrupa'nın o zamana kadar hazırladığı en büyük ordulardan birisi idi. Macaristan, Lehistan ve Sırbistan'dan başka; Bosna Krallığı, Eflak, Boğdan, Hırvatistan, Bohemya ve Bulgaristan Krallığı da en seçkin askerleriyle birlikte bu Haçlı ordusuna iştirak etmişlerdi.

Kosova'da cereyan edecek savaş Osmanlı Devleti için hayatî ehemmiyet taşımaktaydı. Savaş sonrasında, Balkanlar ya Osmanlılarda kalacak, yahut Haçlıların eline geçecekti. Osmanlı ordusunun mağlup olması halinde, Anadolu da tehlikeye girecek ve Haçlı taarruzu karşısında müdafaasız duruma düşecekti.

Sultan Murad, oğlu Yıldırım Bayezid'in ve diğer kumandanları; Hacı Evranos Bey'in, Çandarlı Ali Paşa'nın, Timurtaş Paşa'nın, Hamza Bey'in görüşlerini aldı. Hepsi de temkinli konuşuyordu. Durumun ciddiyeti apaçık ortada idi.

Koca Hünkâr, cemaatle kılınan yatsı namazından sonra çadırına çekildi. Nafîle namazı kıldı, daha sonra ellerini Dergâh-ı İlâhiyyeye açarak şöylece dua etti:

“Ya Rabbi! Sen ol padişahlar padişahısın ki yeryüzündeki insanların sığınağısın ve bütün kulların ümit kapısı-sın. İslâm sancağını düşman elinde parçalatma ve bu zayıf, kuvvetsiz kulunu cihan içre adı kötüye çıkmış bir insan etme...”

Cihangir padişah Kâinatın Hâlıkının huzurunda, bütün mevcudiyetiyle O'na yönelmişti. Gözlerinden damlayan yaşlar seccadeyi ıslatıyordu. Dudaklarından dökülen ve kanatlanıp Dergâh-ı İlâhî'ye ulaşan duâsı şöyleydi:

“Âb-ı rû-yi Habîb-i Ekrem için

[Peygamber Efendimizin (a.s.m.) yüzü suyu hürmetine]

Kerbelâ'da revân olan dem için

[Kerbelâ'da akan kan hürmetine]

Şeb-i firkatte ağlayan göz için

[Dostlardan ayrılık gecesinde ağlayan göz için]

Râh-ı aşkından sürünen yüz için

[Allah'a muhabbetle secdeye kapanan yüz için]

Ehl-i derdin dil-i hazîni için

[Hak âşıklarının hüznü kalpleri için]

Cana tesîr eden enîni *[inlemesi, feryadı]* için

Eyle yâ Rab lûtfunu hemrâh *[yoldaş]*

Hıfzını eyle bize pişt ü pâh *[öncü, rehber]*

Ehl-i İslâm'a ol muîn ü nasir

[Müslümanlara yardım et]

Dest-i â'dâyı bizden eyle kasir

[Düşmanın elini kısa et, bize ulaştırma]

Bakma yâ Râb bizim günahımıza

Nazar it can ü dilden *[gönülden]* “âhımıza”

* * *

Padişahın duâsı çadırın dışına taşıyordu. Nöbetçiler de diz çökmüşler, gözyaşları içerisinde padişahın duâsına “Âmin!” diyorlardı. Sultan Murad Hüdâvendigâr duasına devam ediyordu:

“İtme Yâ Rab mücâhidini *[mücahitleri]* telef

Tiğ-ı â'dâya *[düşmanın kılıcına]* kılma bizi hedef

Cismimiz sakla kerb-i ma'rekeden

[Vücudumuzu savaş meydanının kaygısından sakla]

Çünkü İslâm'ı bekleyen mühlikeden *[öldürücü tehlikelerden]*

Bunca yıl sây ü ictihâdımızı

[Senelerce yaptığımız çalışmalarımızı]

Gazevât içre yahşi âdımızı

[Gazalara ortaya çıkan güzel namımızı]

İtme Yâ Râb kahrın ile tebah

[Ya Rabbi, kahhar isminle mahv etme!]

Yüzümüzü halk içinde itme *[etme]* siyah

Râh-ı din içre ben fedâ olayım

[Din yolunda ben feda olayım]

Dîn yolunda beni şehid eyle

Âhirette beni saîd *[mesut, bahtiyar]* eyle

Mülk-i İslâm'ı pâyimâl itme

[İslam yurdunu ayak altında çiğnetme!]

Menzil-i fırka-i zilâl itme

[Zillet içerisindeki kafirlerin mekanı yapma!]

Keremin çokdur ehl-i İslâm'a

[Müslümanlara lütfun, ihsanın çoktur]

Dilerim kim irişe itmâma”

[Ya Rabbi, Senden lutfunu, ihsanını tamamlamanı niyaz ederim.
Bizi muzaffer eyle.]

* * *

Sultan Murad sabaha kadar ibâdet ve duâ etti. Sabah namazını cemaatle kıldıktan sonra atına atladı ve ordu-
nun tertibine, dizilişine nezâret etti, hücum plânını yeni-
den gözden geçirdi. 20 Haziran 1389 günü, güneş dağla-
rın ardından yükselirken, Kosova sahrasını gür bir ses
çınılattı: **“Bismillah! Hücum!”** Bu sesin ardından, binler-
ce ses, aynı sözleri haykırdı: **“Allah, Allah!”** bu seslere
ovayı çevreleyen dağlar da cevap verdi. Orada toplanan
sesler semâya yükseldi. Şimdi, Kosova ovasında sadece,
“Allah, Allah” sesleri duyuluyordu...

Plânlandığı gibi, Osmanlı ordusu dört bir koldan müt-
hiş bir hücumla geçmiş, yine planlandığı gibi sağ ve sol ce-
nahların bir kısmı ok gibi ileriye fırlayarak düşman ordu-
su çember içine alınmıştı.

Saatler ilerledikçe düşman ordusu erimeye başlamış-
tı. Sultan Murad bu durumu görerek sevincinden şükür
secdesine kapanmıştı. Savaş başlayalı altı saat olmuştu.
Sultan Murad çadırın önünde bir kaynaşmayı farketti. Ye-
niçeriler, bir Sırp'ı kollarından tutmuşlardı. Yeniçeriler
çekiyor, Miloş isimli Sırp direniyor, “Gidin, ben el öpme-
ğe geldim ve hem beşârete geldim. Lazar'ı tuttular, işte ge-
tiriyorlar.” diyordu. Sultan Murad, “Bırakın gelsün!” dedi.

Miloş yere sürünürcesine iki büklüm Padişah'a yak-
laştı. Birkaç adım kalmıştı ki kolundan bir hançer çıkar-
dı ve âniden Padişah'ın göğsüne sapladı. Yeniçeriler der-
hal atılıp Miloş'u yakaladılar, fakat artık çok geçti. Bir gün
önce çadırın önünde nöbet tutan yeniçeriler, padişah'ın;
“Din yolunda beni şehit eyle” deyişini hatırlayarak ağlaş-
maya başladılar.

Sultan Murad'ı çadırına taşıyıp, yatağına yatırdılar. Padişah, oğlu Yıldırım Bayezıt ile kırk yıllık silah arkadaş-ş-ı Hacı Evranos'u çağ-ırttı.

Yıldırım Bayezıt babasının çağ-ırttığını duyunca, ismi-ne uygun bir süratle atını koşturdu, bir solukta Otağ-ı Hümâyün'a ulaştı, koşarcasına içeri girdi. Babasını ya-takta bitkin vaziyette yatarken görür görmez, durumu an-ladı. Teessüründen ağlamamak için kendisini güç zapte-derek yatağına yaklaştı. Hürmetle babasının elini öptü. El-lerini kavuşturarak beklemeğe başladı. Padişah, başını oğluna çevirerek şefkatle süzdü, "Lazar'ı ne yapı-dun?" di-ye sordu. Haçlı seferinin tertipçisi olan ve savaşta ordu-nun merkezine kumanda eden Kral Lazar kısı kıvrak yaka-lanmıştı. Bu müjde daha önceden Sultan Murad'a bildiril-mişti. Padişah Lazar'ın sağ olup olmadığını öğrenmek is-temişti. Yıldırım Bayezıt; "Karargâh önünde irâdenüz bekler" deyince Sultan Murad kararını bildirdi:

"Tez onun ve oğlunun başları vurulsun ki, bunca İ-s-lâm şehidinin ve benim intikamum alınsun. Ama, esirlere hüsn ü muâmele şart. Onlar emir kulu kişilerdür."

Padişah, daha sonra oğluna ve diğer devlet ricâline nasihatlerde bulundu. "Attan inmiyesüz!" şeklindeki na-sihatını sık sık tekrar ediyordu.

Şanlı Hünkârın ağzından daha sonra kelime-i şehâ-det ile kelime-i tevhitte başka söz çıkmadı.

Kosova'da zafer kazanılmıştı, fakat cihangir bir padişah kaybedilmişti.

Padişah'ın şehit olduğunu işiten askerler ağlaşmağa başladı. Yıllardır kendilerini zaferden zafere koşturan ser-dârlarını kaybetmişlerdi.

Sultan Murad'ın iç organları Kosova sahrasına gö-müldü. (Sonradan oraya bir de türbe yapılacaktır. "Meş-hed-i Hüdâvendigâr" diye bilinen bu yer, hâlâ ziyaretçiler-

le dolup taşmaktadır.)

Şehit Padişah'ın cenazesi Bursa'ya nakledilerek Çekirge'deki türbesine defnedildi.

Padişah'ın vefat haberi bütün İslâm Âleminde teessür uyandırdı. Ömrü boyunca Müslümanların meseleleri ile yakından ilgilenen şehit padişah'ın hâtırası, her zaman hürmetle yâdedilecekti...

İstanbul'un Bizanslılardan alınmasının
sembol ismi, Fetih şehidi
ULUBATLI HASAN

28 Mayıs 1453 gününün gecesi, Osmanlı ordugâhında bambaşka bir hareketlilik göze çarpıyordu. Bizanslılar da bunun farkında idiler. Bir anda yakılan binlerce meş'ale gecenin karanlığını dağıtmış, her tarafı aydınlatmıştı. Mücahitler, meş'alelerin ışığında yatsı namazlarını kıldıktan sonra, birbirleriyle helâlleşmeğe başlamışlardı. Herkes boy abdesti almış, en yeni elbisesini giymişti. Sanki bayram yerine gideceklerdi. Hepsinin yüzünde bir coşkunluk, bir sevinç alâmeti vardı.

Herkesin sevinç içerisinde olduğu hengâmede, Ulubatlı Hasan denilen yiğit, bir köşede oturmuş düşünmekteydi. Arkadaşları, sırtı yere getirilemeyen bu bahâdırın hâline bir mânâ veremediler. Yanına vararak sebebini sordular. Ulubatlı Hasan, Zağanos Paşa'nın kendisini de ikinci hatta vuruşacakların arasına katmasına üzüldüğünü söyledi. Oysa o, ilk safta yer almak ve surlara ilk hücum edenlerden olmak istiyordu. Şimdiye kadar girdiği savaşlarda hep öyle olmuştu. Babasından bu dersi almıştı.

Bursa Karacabey'e bağlı Ulubat köyünden olan Hasan'ın babası da kendisi gibi askerdi. Sultan II. Murad'la birlikte savaşlara iştirak etmişti.

Babası, İkinci Kosova Meydan Muharebesine giderken kendisini de götürmüştü. Kosova'da babasıyla birlikte omuz omuza dövüşmüştü. Namlı yiğitlerden olan babası yanibaşında şehit düşmüştü. Hem şehit oğlu, hem de gâzi olan Ulubatlı Hasan'a en mühim günde gerilerde durmak çok ağır gelmekteydi. Hele o gün şanlı padişahın hitabesini dinledikten sonra yerinde duramaz olmuştu.

Fatih Sultan Mehmet Han o gün, kumandanlara ve kendisinin de arasında bulunduğu bir grup askere hitaben şu konuşmayı yapmıştı:

“Ey benim paşalarım, beylerim, cihad arkadaşlarım! Sizin cesâretiniz, gayret ve himmetiniz her zaman görülen meşhûdatımızdır.”

“Yarımkı cihadda yekdiğerinizi teşçi ediniz. Zafer için üç esas şart mevcuttur. Hulûs-u niyet, fena hareketlerden hayâ ve emirlere itâat. Yâni kemâl-i sükûnetle ve intizam dahilinde verilen emirleri bitamâmihâ icra ediniz, ettiriniz. İmânî bir heyecanın verdiği galeyan ile muharebeye koşunuz. Malik olduğunuz liyâkati gösteriniz. Zillet geride, şehâdet ileridedir. Bana gelince, sizin başınızda döğüşeceğime yemin ederim. Herkesin ne suretle hareket ettiğini bizzat takib eyleyeceğim. Şimdi mevkilerinize dönünüz. Çadırlarınıza gidiniz. Maiyyetiniz efrâdı da aynı surette hareket etsinler. Her tarafta bir sukûn-i mutlakin hükûmrân olmasını emrediniz. Bâdehu fecirle kalkar kalkmaz namazlarınızı kılıp, askerlerinizi muntazam bir şekilde tertip ediniz. Hiç bir şeyle ve hiç bir kimsenin tesiriyle temkininizi bozmayınız. Sâkin ve müsterih olunuz. Fakat muharebe borusunun sesini duyunca, sancakların rüzgârla dalgalandığını görünce derhal ileriye atılınız!”

Bu konuşmayı dinleyen kumandanlar ve askerlerin ruhları vücudlarına sığmaz olmuştu âdetâ. Zağanos Paşa, hepsinin hissiyâtına tercüman olmuştu:

“Müslümanlığımızı isbat edeceğiz. Hepimiz din uğru-

na baş koyduk padişahım” demişti.

Din uğruna baş konulduğu bir günde, Resûlullah'ın methettiği kimselerden olma şerefine hâiz olunacak bir günde geri durulur muydu?.. Ulubatlı Hasan, arkadaşlarının gayretleriyle de teselli bulmadı. Aklına koymuştu.

Kâideye aykırı olsa bile, durumu padişaha arzedecek, ön saflara alınmasını rica edecekti.

Kararını veren Ulubatlı Hasan, Otağ-ı Hümayun'a doğru yürüdü. Çadırın önündeki nöbetçiler kendisini durdurdular. O esnada, Fatih'in yaptığı içli duâ çadırın dışından duyulmaktaydı:

“Yâ İlâhî bir bölük ümmeti yerindirme, düşmanlarımızı sevindirme, bizi muzaffer eyle!” diyordu...

Ulubatlı Hasan'ın gözleri yaşla dolmuştu. “Âmin, Âmin” dedikten sonra hıçkıra hıçkıra ağlamağa başlamıştı.

Ulubatlı nöbetçiye padişahla görüşmek istediğini söyledi, nöbetçi razı olmadı. İkisi yüksek sesle konuşmaya başladılar. Sesleri duyan Fatih çadırdan dışarı çıktı ve ne olduğunu sordu. Bunun üzerine Ulubatlı Hasan durumu anlattı ve ön saflarda çarpışmak istediğini söyledi. Fatih, yakından tanıdığı Ulubatlı Hasan'ı çok severdi. Bu ihlâslı, yiğit, cesur askere takdirle baktı. Ona duâ etti, gönlünü aldı ve Zağanos'un mutlaka bir bildiği olduğunu, gönlünü ferah tutmasını söyledi.

Fatih'in dediği gibi Zağanos Paşa'nın bir bildiği vardı. İlk hatlara zayıf kuvvetleri yerleştirmiş, asıl vurucu gücü ikinci ve daha sonraki hatlara almıştı. Padişahla konuşan Ulubatlı Hasan'ın kalbi tatmin oldu, fakat o gece gözüne uyku girmedi. Sabaha kadar namaz kıldı, duâ etti. Muhteşem cemaatle kılınan sabah namazının ardından bölüğünün bulunduğu yere gidip, sıraya girdi.

Ulubatlı Hasan'ın bir gözü surlarda, bir gözü padi-

şahta, heyecanla bekliyordu. Nihayet beklediği an gelmişti ve cihangir Padişah, “Bismillah, Hücüm!” diyerek umumî taarruz emrini vermişti. Emrin ardından birinci kol şimşek gibi ileri fırladı. “Allah Allah” sesleri yeri göğü inletmekteydi. Mehterân coşmuştu. Bu tablo içerisinde Ulubatlı Hasan artık yerinde duramaz olmuştu.

İlk hatta dövüşenlerden hiç kimse surlara ulaşmağa muvaffak olamamış, hepsi de şehit düşmüşlerdi. Ulubatlı Hasan, “vezirler, daha ne bekler, bize neden müsaade etmezler?” diyordu. Bir elinde ak sancak, diğer elinde kılıç vardı. Otuz arkadaşı da kendisiyle birlikte aynı yere hücum edecek ve sancağı koruyacaklardı.

Nihayet beklediği an gelip çatmış, ikinci hattakilerin hücum etmeleri emredilmişti. Bunun üzerine Ulubatlı Hasan ve arkadaşları tekbirlerle surlara doğru hücum ettiler. Ulubatlı bütün arkadaşlarını geçmiş ve surlara ilk önce kendisi ulaşmıştı. Aynı sür’atle surlara dayalı merdivenlere tırmandı. Bu arada vücuduna saplanmış olan okları hissetmemişti bile.

Ulubatlı Hasan, sonunda surların tepesine çıkmağa muvaffak olmuştu. Çıkar çıkmaz gür sesiyle tekbir getirdi. Vücuduna saplanan oklara aldırış etmeden çarpışıyor, sancağın yanına kimseyi yaklaştırmıyordu. O esnada arkadaşları da surlara tırmanarak yanına ulaşmışlardı. Bunu gören Ulubatlı Hasan, sancağı sura dikti ve sancağa yaklaşmak isteyen düşman askerleriyle mücâdele etmeye başladı.

Ak sancağın surların üzerinde dalgalandığını gören askerler coşmuştu. Allah Allah sesleriyle surlara doğru akmağa başlamışlardı. Surlarda sancağın dalgalandığını gören Fatih tekbir getirmiş, daha sonra atından aşağı inerek şükür secdesine kapanmıştı. Etrafindakilere, “kim bu yiğit?” diyerek sancağı surlara ilk dikenin kim olduğunu sordu.

“Ulubatlı Hasan, Hünkârım!” cevabını alınca, ona duâ etti.

Ulubatlı Hasan vücuduna saplanan 27 oka rağmen elinden kılıcı düşürmüyor, çarpışmağa devam ediyordu. Fakat, gittikçe tâkattan düşmekteydi. Sonunda, sancağın dibine uzandı. Son nefesini vermeden önce hemen yanı başında Ezan-ı Muhammedi'nin okunduğunu görünce gözlerinden yaş boşanmağa başladı. Bu, sevinç gözyaşları idi. Fetih ezanını dinlemişti ya, artık gam yemezdi.

Arkadaşları onun baş ucuna çöküp, kaldırmak istediler. O esnada, “Allah!” diyen Ulubatlı'nın başı yana düştü. Bekâ âlemine göçmüştü. Kendisiyle birlikte surlara hücum eden arkadaşlarından 18'i daha şehit düşmüş, geriye ancak 12 kişi kalmıştı. Fakat onlar sancağı dalgalandıрмаğa muvaffak olmuşlardı. Bir müddet sonra da surların üzeri yüzlerce mücahidle dolmuştu...

Arkadaşları Ulubatlıyı Fatih'in huzuruna götürdüler. Fatih'in, gözleri yaşlarla doluydu. İstanbul surlarına ilk sancağı diken bu mübarek şehide duâ etti ve şöyle dedi:

“Ulubatlı Hasan'ım! Ne kadar şanslısın. Eğer sultan olmasaydım, Ulubatlı Hasan olmak isterdim!”

Ulubatlı Hasan, Peygamber Efendimizin senâsına mazhar olan askerlerin ilklerinden olmuş ve İstanbul gibi bir şehrin fethedilmesinin sembolü olmuştu.

* * *

İlâ-yı kelimetullah için hayatını seve seve fedâ etmekten çekinmeyen bu büyük kahraman, asırlar boyunca rahmetle yâdedilecek ve kendisinden sonra gelen nesiller tarafından örnek alınacaktı. Fatih, boşuna, “Ulubatlı Hasan olmak isterdim!” dememişti...

Şehit olarak ölmeyi esir olarak yaşamaya
tercih eden ünlü deniz amirali

İSHAK REİS

İshak Reis, büyük İspanyol ordusunun üzerine doğru geldiğini öğrenir öğrenmez kardeşleri Hızır Reis (Barbaros) ile Oruç Reis'e haber göndererek yardım istedi. Bulunduğu mevkiin stratejik ehemmiyeti büyüktü. Burasının İspanyolların eline geçmesi halinde, Cezayir'deki İslâm hakimiyeti tehlikeye düşerdi.

Bu esnada Cezayir'de bulunan Hızır Reis'in elinde de fazla kuvvet yoktu. Bununla birlikte, ağabeyine yardım olarak bir miktar leventle yerli ahâlden derlediği askerlerden bir grubu gönderdi.

Oruç Reis'e gelince, bu namlı deniz kurdunun İshak Reis'e yardım göndermesi imkânsızdı. Çünkü, asıl büyük kuvvetler kendisinin bulunduğu Tlemsen'e yürümekteydi. Bunu öğrenen Oruç Reis, elindeki kuvvetlerle müdafaa tertibatı almağa koyulmuştu.

İshak Reis yakın silah arkadaşlarına durumu bütün açıklığı ile anlattı. Onlarla istişare ederek, görüşlerini sordu. Hepsisi de elleri kılıç tutuncaya, son fertleri ayakta kalıncaya kadar mücadele edilmesi gerektiğini söylediler. Çünkü mücadele etmeyip, kaleyi teslim ettikleri takdirde, vahşetleri dillere destan olan İspanyollar daha da azgınlaşacak ve Müslüman ahâliye yapmadığını bırakmayacaktı.

Hem bu toprakları yüzlerce şehit pahasına ele geçirmişlerdi. Şehit kaniyla aldıkları bu yerleri gerekirse yine şehit kaniyla sulayacaklardı.

İshak Reis arkadaşlarının bu kararlı tavrı karşısında çok memnun oldu. Asker, cephane ve erzak azlığı umurunda bile değildi. Şehâdeti göze almış ve buna ittifakla karar vermişlerdi ya, gerisi mühim değildi. Her türlü neticeyi huzur-u kalble karşılamaya hazırды.

1518 yılının Ocak ayı başlarında İspanyol ordusu, İshak Reis'in kumandasındaki birliklerin koruduğu "Kal'atu'l-Kıl'a" [Kalelerin Kalesi. En sağlam kale] önlerinde gözüktü.

Don Martin de Argote kumandasındaki on iki bin kişilik İspanyol ordusu vakit geçirmeden Kal'atu'l Kıl'a'ya hücum etmeye başladı.

İshak Reis ve askerleri kaleyi kahramanca müdafaa ediyorlardı. İspanyol kumandanının teslim olunması için yaptığı teklif karşısında İshak Reis, son levend şehit olunca kadar teslim olmayacaklarını bildirdi.

Kale geceli gündüzlü top ateşine tutuluyordu. İshak Reis, cephanenin bitmek üzere olduğunu görünce, akıllara durgunluk veren bir cesaretle düşmana hücum etmeğe karar verdi. Kendisi başta olmak üzere gece vakti, "Allah Allah" sesleriyle hücumla geçtiler. Ertesi gece, daha ertesi gece bu hücumlarını tekrarladılar.

Ocak ayının sonlarına doğru, kalede yiyecek tek lokma erzak kalmamıştı. Bütün cephane de bitmişti. Dört hafta boyunca, mahdut imkanlarla kaleyi müdafaa etmişlerdi, fakat artık müdafaa edecek durumları sona ermişti. Müdâfilerin onda dokuzu şehit düşmüştü. O vaziyette iken bile hiç kimse teslim olmayı düşünmüyordu.

İshak Reis ve askerleri tam dört gün dört gece aç acı-na savaştılar. 31 Ocak 1518 günü İshak Reis, hemen hep-

si yaralı olan yiğitleri erafına topladı. Onlarla helâlleşti ve âhirette buluşmak üzere herbiriyle teker teker vedâlaştı. Daha sonra başta kendisi olmak üzere bütün levantler abdest aldı ve düşmanın hücumunu beklemeğe başladılar.

Öğleye doğru düşman kuvvetleri hep birlikte hücumla geçti. Top ateşleriyle yıkılan kale bedenlerinden içeri girerek bir avuç kalmış olan mücahidlerin üzerine atıldılar.

İshak Reis ve askerleri sırt sırta vererek dövüşmeğe devam ettiler. Sonunda, İshak Reis ve üç arkadaşı dışında hepsi şehit düştü. Düşmanların teslim olmaları için yaptıkları teklifleri reddeden İshak Reis ve arkadaşları şehâdete susamışçasına düşmanların üzerine atıldılar ve çarpışa çarpışa şehit düştüler..

Afrika sahillerine İslam mührünü silinmeyecek
şekilde kazıyan şehit denizci

ORUÇ REİS

İspanyollar kısa zaman içerisinde bütün Cezayir kıyılarının ellerinden alınmış olmasını bir türlü hazmedemiyorlardı. Hele, son olarak Fas sınırı yakınındaki Tlemsen'i kaybedişleri, kendileri için en büyük darbe olmuştu. O zamana kadar adını sanını duymadıkları bir kumandan ve bir avuç askeri, nasıl olur da kendilerini mağlup ederdi?..

İspanyolları perişan eden bu kumandan Oruç Reis'ti. İspanyolların Cezayir ve diğer Afrika ülkelerindeki Müslümanları hunharca katletmeleri üzerine Barbaros kardeşler bu katliâma “dur!” demeğe karar vermişlerdi. Oruç Reis Cezayir taraflarını fethetme vazifesini almıştı. Bir avuç levendle Cezayir'e ayak basan Oruç reis, kısa zamanda, Cezayir'in mühim şehir ve kalelerini ele geçirerek, bu ülkede yeni bir İslâm devletinin temelini atmıştı.

Oruç Reis'in, zamanında en kuvvetli hristiyan devleti olan İspanya'nın elinden bu toprakları alması herkesi hayrete düşürmüştü.

İspanyollar ne yapıp edip, Cezayir'i ele geçirmeğe karar vermişlerdi. İlk olarak da Tlemsen'e saldıracaklardı.

Yaklaşık elli bin kişilik İspanyol ordusunun üzerlerine doğru geldiğini haber alan Oruç Reis, derhal tertibat

almağa koyuldu ve Tlemsen'in sokaklarını tahkim etmeğe, her sokağı bir kale suru haline getirmeğe başladı. Öte yandan da kardeşi Hızır Reis'ten ve Fas Sultanından yardım istedi. Ancak, Hızır Reis müşkil durumda olduğundan yardım gönderemeyecek, Fas Sultanı ise yardıma yanaşmayacak, dolayısıyla Oruç Reis elindeki imkânlarla şehri müdafaâ etme durumunda kalacaktı.

İspanyol orduları şehre hücum edince, Oruç Reis Tlemsen sokaklarında yaptığı tahkimatların ardından bu hücumlara karşı koymağa çalıştı.

Tam altı ay boyunca Oruç Reis'in askerleri ile İspanyollar arasında amansız bir mücadele cereyan etti. Oruç Reis, bütün çarpışmalarda ön saflarda yer almakta idi.

Oruç Reis'in kumandasındaki leventler şehri sokak sokak müdafaâ ediyorlardı. Sonunda şehirde tutunmanın imkânsız olduğunu görünce, kaleye çekilmeğe karar verdiler.

Kaleye çekildiklerinde Oruç Reis sadece 500 askeri- nin kaldığını gördü. Bu durumda müdafaâda kalmaları bir işe yaramayacaktı. Muhasara hattını yarıp çıkmaktan başka çare yoktu.

Oruç Reis, İspanyolları şaşırtmak için sık sık kaleden çıkarak baskın yaptı. Bu "vur kaç" taktiği İspanyolların gözünü yıldırmıştı. Ne var ki çarpışmalarda leventler birer birer şehit düşmüş, sonunda sadece 40 kişi kalmıştı.

Oruç Reis kaleyi bir müddet daha bu 40 kişi ile müdafaâ etti. Yiyecekleri ve cephaneleri de tükenince, en son çareyi denemeğe karar verdiler. Bir gece vakti hızla kaleden çıkıp, düşman hattını yarmaya çalışacaklardı.

Yola çıkmadan önce Oruç Reis bütün askerleriyle helâlleşti. Askerler, "Baba" diye hitap ettikleri Oruç Reis'in elini öperek duasını aldılar.

40 atlı gece yarısı ok gibi ileri atıldı ve bir hamlede

düşman saflarını yarıp geçti. İspanyollar neye uğradıklarını şaşırılmışlardı. Durumu öğrenir öğrenmez, derhal toparlanıp Oruç Reis'in peşine düştüler.

Oruç Reis, askerlerine, üzerlerinde silahtan başka ne varsa atmalarını söyledi. Askerler, üzerlerindeki bütün değerli eşyaları çıkarıp attılar. İspanyol askerler, bir müddet bu eşyaları yağma etmekle meşgul oldular. Bu kısa zamanı değerlendiren Oruç Reis ve askerleri Rio Salado ırmağına ulaşmıştı ki Don Garsia kumandasındaki İspanyol askerleri de kendilerine yetişti...

Oruç Reis ve yirmi levent karşıya geçmeğe muvaffak olmuştu. Ancak geride kalan yirmi levent yakalanmıştı. Hepsi de yaralı ve bitkin bir vaziyette idiler. Bu bakımdan bir müddet dövüşmüş, ancak yüzlerce asker tarafından kısıvrak yakalanmaktan kurtulamamıştı.

Yakalanan askerler, "Baba, bizi bırakma" diye feryat ediyorlardı. Onların bu acı feryatlarını işiten Oruç Reis durdu. Bir müddet düşündü. O anda gitseler kurtulmuş olacaktı. Yeniden asker toplayıp intikamlarını almaları mümkün olacaktı. Ancak, mertliği, cesareti, merhametliliği ile dillere destan olan Oruç Reis arkadaşlarını düşman elinde bırakıp gidemezdi.

Oruç Reis kararını verdi. Ya arkadaşlarını kurtaracak, ya da onlarla birlikte şehit olacaktı. "Ya Allah!" deyip ileri atılan Oruç Reis'in peşi sıra diğer yirmi levent de ırmağı geçti. Onlar geçinceye kadar yakalanan yirmi levent çoktan şehit edilmişlerdi.

Her tarafından kanlar akan Oruç Reis, düşman içine daldı. Cengâverliğini gösterdi. Kısa zamanda etrafındakileri yere serdi. O sırada yorgun ve bitkin olan diğer leventler şehit düşmüştü. Ayakta kalan sadece Oruç Reis idi. Yaralı aslan gibi sağa sola hamle yapıyordu.

Dehşetle açılmış gözlerle Oruç Reis'i seyreden Don Garsia eline bir mızrak alarak uzaktan Oruç Reis'e nişan-

layıp fırlattı. Mızrak Oruç Reis'in göğsüne saplandı. Denizlerin şanlı amirali o haliyle bile kılıcını elinden düşürmemişti. Sağa sola hamle yapmaya devam ediyordu.

Don Garsia sinsice sokularak, Oruç Reis'in kalbine kılıcını sapladı. Dizleri üzerine çöken Oruç Reis, "Allah" deyip ruhunu Rahmân'a teslim etti.

* * *

10 Ekim 1518'de, İslâm topraklarını müdafaa ederken şehit düşen Oruç Reis asırlar boyunca unutulmadı. Afrikalı Müslümanlar, o topraklara İslâm'ın mührünü silinmeyecek bir şekilde kazıyan Oruç Reis'in hatırasına her zaman hürmet edip, ruhunu rahmet ve şükranla yâdettiler...

80 yaşında şehit düşen,
denizlerin kurdu, büyük amiral

TURGUT REİS

Turgut Reis, Dersaâdetten gelen mektubu okuyunca çok sevindi. Mektubu getiren askere bolca hediyeler verdi. Aldığı bu haber, kendisi için en büyük müjde idi. Nihayet en büyük ideâli gerçekleşecekti.

Denizlerin bu şanlı amiraline göre, Akdenizde hâkimiyetin tam olarak kurulabilmesi için Malta'nın ele geçirilmesi şarttı. Saint-Jean şövalyelerinin elinde olan bu ada, Akdeniz'de Haçlıların kalesi olarak, Osmanlı donanmasına ve diğer gemilere yapılan hücumlarda üs olarak kullanılmaktaydı. Turgut Reis adayı ele geçirmek için altı sefer tertiplemişti. (1540, 1541, 1544, 1546, 1547 ve 1551 yıllarında) Ne var ki, çok muhkem kaleye sahip olan Malta'yı ele geçirememişti. Burasının daha büyük donanma ile ve daha çok askerle alınacağına kanaat getirdikten sonra Divan-ı Hümâyun'a müracaat etmiş, Malta üzerine sefer açılması yolundaki müracaatını sık sık tekrarlamıştı. Sonunda, Divan-ı Hümâyun, Turgut Reis'in teklifinin isabetli olduğunu kabul ederek, sefer kararı almıştı. Malta üzerine yapılacak sefere iştirak edecek kara ordularına, Mustafa Paşa; donanmaya da Piyale Paşa kumanda edecekti. Divan bu iki paşaya da; "Zinhâr Turgutça Paşa'nın reyine muhalefet etmeyiniz!" diye talimat vermişti.

Donanma-ı Hümâyun'un Malta önlerine ulaştığı 19 Mayıs 1565 tarihinde Turgut Reis henüz Malta'ya ulaş-

mamış bulunuyordu. Mustafa Paşa acele ederek karaya asker çıkarttı. Piyale Paşa, Turgut Reis gelinceye kadar beklenmesi gerektiği görüşünü Mustafa Paşa'ya kabul ettirememişti.

2 Haziran 1565 tarihinde Malta'ya ulaşan Turgut Reis, kuşatmanın başlatıldığını görünce çok kızdı. Çünkü kendisi defalarca adayı kuşattığı için, her tarafı karış karış biliyor ve kalenin zayıf noktalarına âşina bulunuyordu. O zayıf noktalara yapılacak hücumlarla adanın kısa zamanda ele geçirilmesi mümkün olacaktı. Hal böyle iken, ömrünü harb meydanlarında geçirmiş olan Turgut Reis, muharasanın kaldırılmasını da mahzurlu görmekteydi. Çünkü, böyle bir hareket karşısında düşmanın morali yükselecekti.

Askerler 80 yaşındaki deniz kurdunu aralarında görünce, taze bir şevkle vuruşmağa başlamışlardı. Turgut Reis, bütün hücumlarda en ön saflarda yer alıyor, getirdiği tekbirlerle, askerleri coşturuyordu.

Barbaros'un bu namlı arkadaşının hareketleri, sadece Malta önlerindeki askerlere değil, daha sonraki devirlerdeki askerlere ve idarecilere de örnek olacaktı.

Preveze, Cerbe ve daha pek çok deniz savaşlarının kazanılmasında mühim vazife yapan, Libya'yı baştan başa fetheden Turgut Reis, yaptığı bu kadar hizmetlere mukabil, aslâ mükâfat beklememiş, mevki ve makam verilmesini ummamış, tâliblisi de olmamıştı. O, her zaman Allah'ın rızasını ön planda tutmuş, ihlasla, din-i Mübin-i İslâm'a, devletine ve milletine hizmet için çalışmıştı. Bu karakteri dolayısıyledir ki, Kanuni Sultan Süleyman ve ahâli tarafından pek çok sevilmişti.

Turgut Reis, Malta'ya ulaştığı andan itibaren, tam onbeş gün geceli gündüzlü bir nefer gibi çarpıştı. Yapılacak hücumlar hakkında kumandanlara malumat verdi.

17 Haziran 1565 günüydü. O gün, kaleye doğru büyük bir taarruza geçilmesi kararlaştırılmıştı. Turgut Reis

askerlere hitaben bir konuşma yaptı. Din uğruna cihad etmenin faziletlerini anlattı. En büyük arzusunun Allah yolunda çarpışa çarpışa şehit düşmek olduğunu söyledi. Onu dinleyen askerler hislenmiş, yerlerinde duramaz olmuşlardı. Nihayet ön safa geçen Turgut Reis hücum emrini verdi. Emri verir vermez de ilerlemiş yaşına rağmen oldukça çevik hareketlerle ileri atıldı. Hücum esnasında Lafzullah'ı dilinden düşürmüyordu. Tam kalenin bedenine yaklaşılmıştı ki, hemen yanibaşında patlayan şarapnelin bir parçası başına isabet etti. Bembeyaz sakalı, al kanlara bulanmıştı, Askerler bu şanlı kumandanı derhal geri hatlara taşıdılar. Turgut Reis o halinde bile Malta'nın fetihini düşünmekte ve kumandanlara muhasarayı devam ettirmelerini söylemekteydi. Çok kan kaybetmişti. Gittikçe takatten düşüyordu. Son nefesini vermeden önce kelime-i şehâdet getirdi. Oradakilerin hıçkırıkları arasında ruhunu Rahmân'a teslim etti.

Turgut Reis'in cenazesi Trablusgarb'a götürüldü ve oraya defnedildi. Turgut Reis'in şehadetinin askerler üzerindeki tesiri büyük olmuştu. Bunu farkedenden Mustafa Paşa ile Piyale Paşa muhasarayı kaldırmaya karar verdiler...

Turgut Reis'in ismi asırlar boyunca hürmetle yâdedildi. Sadece bizim değil, başka milletlerin tarihlerinde mühim yer aldı.

Fransa'yı İspanya'ya karşı korumak için yola çıkan Osmanlı Donanmasının kumandanları arasında Turgut Reis de bulunmaktaydı. Kanûnî'nin emri ile Fransa'nın imdâdına yetişen donanma, İspanya'nın kolunu kanadını kırmış ve Fransa'yı tarihten silinmekten kurtarmıştı. Turgut Reis ve diğer kumandanların hizmetleri Fransa'da uzun yıllar unutulmadı. Ne var ki, yakın tarihte Fransa, kendilerine bu büyük iyiliği yapanları unutmak ve unutturmak için vargüçleriyle çalışmaya koyuldu. Fakat, Fransa'nın bütün gayretlerine rağmen, Turgut Reis'in Fransa'ya yaptığı iyilik gözlerden saklanamayacaktı. Çünkü o hizmetler, tarihin sinesine kazılmıştı...

Bediüzzaman'ın 498'i şehit düşen
gönüllü ordusu

BEŞ YÜZ “KEÇE KÜLAHLI” MÜCÂHİD ÖĞRENCİ

Birinci Dünya Savaşı'nın en şiddetli çarpışmalarının vukubulduğu bir cephesi de “Kafkas Cephesi” diye meşhur olan cephedir. Bu cephede askerlerimiz Rus orduları ve gözü dönmüş Ermeni komitecileriyle savaşmıştır. Bu şiddetli çarpışmalarda gönüllüler de yer almıştır.

Bu gönüllülerden teşkil olunan bir alay, yabancıların yazdığı tarih kitaplarında da ehemmiyetle kaydedildiği gibi, çok büyük fedakârlıklar ve kahramanlıklar göstermiştir. “Alay Kumandanlığını” Bediüzzaman Said Nursi'nin yaptığı bu “gönüllüler ordusu”nun hemen hemen tamamı medrese talebelerinden müteşekkildi.

Hem Medrese hem kışla

Bediüzzaman 1911'den sonra Van'da kalenin eteğindeki “Horhor Medresesi”nde talebe yetiştirmeye başlamıştı. Kısa zamanda talebelerin sayısı beş yüze ulaşmıştı. Bediüzzaman'ın düşüncesi; bu 500 talebeye temel İslâmî ilimleri öğrettikten sonra, dünyanın dört bir yanına göndermek ve böylece İslamiyetin bütün dünyaya yayılması na hizmet etmektir.

O sıralarda dünya kaynamaktaydı. Balkan savaşı

patlak vermiş, Osmanlı devleti büyük toprak parçaları kaybetmişti. Osmanlı devletinin elindeki topraklara göz diken cenebiler bununla da yetinmeyeceklerdi. Bediüzzaman büyük bir yangının topraklarımızı çevrelediğini farketmişti. Balkan savaşıdan da büyük bir savaş patlak verecek ve işte o zaman kendilerine de vazife düşecekti. Bu düşünce ile medresedeki talebelere askerî eğitim de yaptırmaya başladı. Artık raflarda kitaplarla silahlar yana duruyordu. Her gün muntazam savaş eğitimi ve atış tâlimleri yapıyordu. Bediüzzaman'ın talebeleri öylesine usta birer savaşçı olmuşlardı ki, atlarıyla çok süratli giderlerken mavzer tüfekleri ile uzaktaki yumurtayı vurabiliyorlardı.

Birinci dünya savaşı patlak verdiğiinde Bediüzzaman bütün talebeleriyle birlikte cepheye koştu. Kafkas Cephesinde vazife aldı. Kendisine “Gönüllü Alay Kumandanlığı” verildi.

Bediüzzaman cephede hem düşmanla savaşıyor, hem talebelerine ders veriyor, hem de ateş hattında bile “İşâratü'l İ'caz” isimli tefsirini yazdırıyordu.

“Keçe Külahlılar!”

Bediüzzaman'ın gönüllü alayındaki talebelere **“Keçe Külahlılar!”** deniliyordu. Bu isimle meşhur olmuşlardı. “Keçe Külahlılar geliyor!” denildi mi, Ruslar ve Ermeni komitacılar kaçacak delik arıyorlardı. Bediüzzaman o devre ile ilgili kendisine sorulan soruları cevaplandığı bir mektubunda şöyle demektedir:

“Aziz, Sıddık kardeşlerim!

“Dünkü suâle benzer, kırk sene evvel olmuş bir suâl ve cevabı size hikâye edeceğim. O eski zamanda, Eski Said'in talebeleri üstadlarıyla şiddet-i alâkaları fedâilik derecesine geldiğinden, Van, Bitlis tarafında Ermeni Komitesi, Taşnak fedâileri çok faaliyette bulunmasıyla Eski

Said onlara karşı duruyordu, bir derece susturuyordu. Kendi talebelerine mavzer tüfekleri bulup medresesi bir vakit asker kışlası gibi silahlar, kitaplarla beraber bulunduğu vakit, bir asker feriki (Tümen-fırka-kumandanı. Korgeneral) geldi, gördü, dedi: 'Bu medrese değil, kışladır. Bitlis hâdisesi münasebetiyle evhama düştü, emretti: 'Onun silahlarını alınız.' Bizden ellerine geçen onbeş mavzerimizi aldılar. Bir-iki ay sonra harb-i umûmi (Birinci Dünya Savaşı) patladı. Ben tüfeklerimi geri aldım. Her ne ise...

Bu haller münasebetiyle benden sordular ki: 'Dehşetli fedâileri bulunan Ermeni komitesi sizden korkuyorlar ki; Siz Van'da Erek dağına çıktığınız zaman, fedâiler sizden çekinip dağılıyorlar, başka yere gidiyorlar. Acaba sizde ne kuvvet var ki böyle oluyor?'

Ben de cevâben diyordum: Mâdem fani dünya hayatı, küçücük ve menfi milliyetin muvakkat menfaati ve selâmeti için bu hârîka fedakârlığı yapan Ermeni fedâileri karşımızda görünürler. Elbette hayat-ı bakiyeye ve pek büyük İslâm milliyet-i kudsiyesinin müsbet menfaatlerine çalışan ve 'Ecel birdir' îtikad eden talebeler, o fedâilerden geri kalmazlar. Lüzum olsa o kat'î ecelini ve zahiri birkaç sene mevhum ömrünü, milyonlar sene bir ömre ve milyarlar dindaşların selâmetine ve menfaatine tereddütsüz, müftehirane fedâ ederler." (Şuâlar, s.440)

Keçe Külahlılar, Rus ve Ermeni saldırısına maruz mazlumların yardımına koşarken, o dehşetli çarpışmalarda, düşmanlara "insanlık dersi" veriyorlardı.

Ermeniler, çok gaddarca, hunharca davranıyor; çocukları anne ve babalarının gözü önünde hançerle parça parça doğruyorlardı. Bediüzzaman'ın kontrolü altındaki nahiyeye yüzlerce Ermeni çocuğu toplanmıştı. Bediüzzaman, **"Bunlara ilişmeyiniz!"** diye emretti ve o Ermeni çocuklardan bir tekine zarar verilmedi. Daha sonra bu çocukları serbest bıraktı. Onlar da Rusların içerisindeki ailelerinin yanına döndüler. Bu hâdiseden sonra birçok

Ermeni çeteci, “Madem Molla Said bizim çoluk çocuklarımızı kesmedi, bize teslim etti; biz de bundan sonra Müslümanların çocuklarını kesmeyeceğiz” dedi.

“Keçe Külahlılar Birliği” Erzurum, Van, Muş ve Bitlis gibi yerlerde en ön saflarda savaşarak, binlerce sivil halkın düşman eline düşmesini önlemiş, masum insanların kurtulması için kendi hayatlarını fedâ etmişlerdir.

Erzurum’daki çarpışmalarda Bediüzzaman’ın en iyi yetişmiş yirmi talebesi şehit olmuştu. İşârâtü’l İ’caz tefsirinin kâtipliğini yapan Molla Habib, İran cephesinde bulunan Halil Paşa ile mühim bir muhabere vazifesini yapıp geri dönerken Vastan’da şehit düşmüştü. Bediüzzaman’ın yeğeni ve talebesi Ubeyd, Ruslar’la çarpışırken şehit düşmüştü.

Keçe Külahlılar yaklaşık iki sene cepheden cepheye koşmuş, çok çetin savaşlarda ön saflarda çarpışmış ve birer birer şehit düşmüşlerdir.

Alay Kumandanı olan Bediüzzaman, her çarpışmada en öne geçerek talebelerine örnek oluyordu. Bu şekilde çarpışırken vücuduna dört gülle isabet etmişti. Kurşunlardan üçü öldürücü bölgelere isabet etmişti, ancak biri hançerine, biri tütün tabakasına isabet etmiş; bir diğeri de şalvarını delip geçmiş, Allah’ın izniyle kendisine birşey olmamıştı.

Bediüzzaman bu savaşlarla ilgili çok az konuşmuş, hizmetleriyle alakalı çok az bilgi vermiştir. Savaş hatıralarından bir anektodu mecbur kalınca şu şekilde nakletmiştir:

“... Eski Harb-i Umumide (Birinci Dünya Savaşı’nda) Pasinler cephesinde şehit merhum Molla Habib’le beraber Rusya’ya hücum niyetiyle gidiyorduk. Onların topçuları bir-iki dakika fasıla (ara) ile bize üç top güllesi atıyordu. Üç gülle tam başımızın iki metre üstünden geçip, arkada dere içine saklanan askerimiz görünmedikleri halde geri kaçtılar. Tecrübe için dedim:

‘Molla Habib ne dersin, ben bu gâvurun güllesine gizenmeyeceğim.’ O da dedi: ‘Ben de senin arkandan çekilmeyeceğim.’

İkinci top güllesi pek yakınımıza düştü. Hıfz-ı İlâhî bizi muhafaza ettiğine kanaatla Molla Habib’e dedim:

‘Haydi ileri! Gâvurun top güllesi bizi öldüremez. Geri çekilmeye tenezzül etmeyeceğiz.’ dedim. Hem Bitlis muhasarasında ve avcı hattında Rus’un üç güllesi öldürecek yerime isabet etti. Biri de şalvarımı delip iki ayağımın arasından geçip o tehlikeli vaziyette sipere oturmağa tenezzül etmemek bir hâlet-i ruhiye taşıdığımdan, arkada kumandan Kel Ali, Vali Memduh Bey işittiler, ‘Aman çekilsin veya sipere otursun!’ dedikleri halde; ‘Bu gâvurun gülleleri bizi öldürmeyecek.’ dedim.” (Emirdağ Lahikası, c.2, s. 13)

Bediüzzaman işte bu şekilde cesurâne davranışlarıyla cepheadakilere örnek oluyordu.

Keçe Külahlılar alayının savaşta hizmetleri saymakla bitmez. Bunlardan birisine daha bakalım:

1916 yılı başlarında Ruslar Van ve Muş tarafını işgalden sonra Üç tümenle Bitlis’e hücum etmişti. Bitlis Valisi Memduh Bey ve Kel Ali, Bediüzzaman’a şöyle demişlerdi:

“Elimizde bir tabur asker ve iki bin kadar gönüllümüz var, biz geri çekilmeye mecburuz.”

Bediüzzaman da onlara şu cevabı vermişti:

“Etraftan kaçıp gelen ahâlinin ve hem de Bitlis halkının malları, çoluk ve çocukları düşman eline düşecek; biz mahvoluncaya kadar dört-beş gün mukavemete mecburuz.”

Bunun üzerine Vali ve o bölgenin kumandanı Kel Ali şöyle demişlerdi:

“Muş’un sukut etmesi (düşmesi) dolayısıyla otuz topumuzu askerler bu tarafa kaçırmağa çalışıyorlar. Eğer sen, o otuz topu gönüllülerinle ele geçirebilirsen, birkaç

gün o topraklarla mukabele ederiz ve ahâli de kurtulur.”

Bunun üzerine Bediüzzaman, **“Öyle ise ben ya ölürüm veya o toprakları getiririm”** diyerek yanında kalan üç yüz gönüllü ile birlikte yola çıktı.

Bediüzzaman, **“harp hiledir”** hadisinca, propaganda- larla düşmanın yüreğine korku salıyordu. Düşmanın ku- lağına ulaşacak şekilde şu haberi etrafa yaymıştı:

“Bitlis’i müdafaa eden gönüllü alay kumandanı üç bin adamla ve dağdaki meşhur Musa Bey bin kişi ile toprakları kurtarmaya geliyorlar.”

Bu haberler tesirini göstermişti. Toprakların peşine düş- müş olan Ruslar’ın Kazak birlikleri tereddüde düşmüş ve daha fazla ilerlemeye cesaret edememişti. O duraklama da Bediüzzaman’a ve talebelerine yetmişti. Topraklara yeti- şen gönüllü alaydan arta kalanlar, otuz topu sâlimen Bit- lis’e getirmişlerdi.

498 şehit

Gönüllü olarak savaşa iştirak eden Bediüzzaman’ın 500 talebesinden 498’i iki yıllık çetin savaşlar esnasında şehit düştü. Geriye yalnızca iki kişi kaldı. Onlar da 19 Şu- bat 1916’da Bediüzzaman’la birlikte Ruslar’a esir düştüler.

1914 Ekim’inden 1916 Şubat’ına kadar iki yıl boyun- ca çok çetin savaşlara iştirak eden 500 Keçe Külahlı kah- ramanın son temsilcileri, mücadelelerinin son demlerinde de fedakârlık örneği sergilemişlerdi.

Bediüzzaman, Rus ordusu Bitlis’e girince kurşunları bitinceye kadar onlarla çarpışmış, bu arada çok sevdiği yeğeni Ubeyd de şehit düşmüştü.

Bediüzzaman arkadaşlarıyla birlikte üç sıra düşman askerini yararak geçmiş, geri çekilirken yüksekçe bir yer- den atlarken ayağı taşa çarparak kırılmıştı. O vaziyette yaklaşık otuz altı saat sular ve çamurlar içerisinde sak-

lanmış, bu arada yanındakilere; **“Arkadaşlar! Durmayınız... Sizlere hakkımı helal ettim, beni bırakınız, siz kendinizi kurtarmaya çalışınız”** demişti. Ancak o fedakâr talebeler şu cevabı vermişlerdi:

“Sizi bu halde bırakıp gidemeyiz; şehit olursak, yine hizmetinizde iken olsun.”

Sonunda Ruslar gelip hepsini de esir almıştı. Bediüzzaman ve 500 Keçe Kûlahlı Mücahidler ordusunun son temsilcileri için çetin esaret günleri başlamıştı. Bediüzzaman için bu esaret hayatı Bolşevik ihtilaline kadar devam edecekti. Bediüzzaman Rusya’daki ihtilal kargaşasından istifade ederek esir kampından firar edecek ve maceralı bir yolculuktan sonra 23 Haziran 1918’de İstanbul’a vasil olacaktı.

Şehitlerin hayatı

Bediüzzaman, “Mektubat” isimli eserinde, “Hayat mertebelerini” anlatırken “Şehitlerin hayatı”nı da açıklamakta ve bu arada 500 kahraman talebesinden ve 498 şehitten biri olan yeğeni Ubeyd’in hayat safhasından da bahsetmektedir. Bediüzzaman bu hususta şöyle diyor:

“... Dördüncü tabaka-i hayat, şühedâ hayatıdır. Nass-ı Kur’ân’la, şühedânın, ehl-i kubûrun (Kabir ehlinin) fevkinde (üstünde) bir tabaka-i hayatları (hayat tabakaları) vardır. Evet şühedâ (şehitler), hayat-ı dünyeviyelerini (dünya hayatlarını) tarîk-ı hakta (hak yolunda) feda ettikleri için Cenab-ı Hak kemâl-i kereminden onlara hayat-ı dünyeviyeye benzer, fakat kedersiz, zahmetsiz bir hayatı âlem-i berzahta (berzah âleminde) onlara ihsan eder. Onlar kendilerini ölmüş bilmiyorlar. Yalnız kendilerinin daha iyi bir âleme gittiklerini biliyorlar. Kemâl-i saadetle mütelezziz oluyorlar. Ölümdeki firak acılığını hissetmiyorlar. Ehl-i kubûrun çendan (gerçi) ruhları bâkîdir, fakat kendilerini ölmüş biliyorlar. Berzahta aldıkları lezzet ve saadet, şühedânın lezzetine yetişmez.

Nasıl ki iki adam bir rüyâda cennet gibi bir saraya güzel girerler. Birisi rüyâda olduğunu bilir. Aldığı keyif ve lezzet pek noksandır. 'Ben uyansam şu lezzet kaçacak' diye düşünür. Diğer rüyâda olduğunu bilmiyor. Hakiki lezzet ile hakiki saadete mazhar olur.

İşte âlem-i berzahtaki emvât (berzah âlemindeki ölüler) ve şühedânın hayat-ı berzahiyeden istifadeleri, öyle farklıdır. Hadsiz vâkıâtla (olaylarla) ve rivâyâtla (rivayetlerle) şühedânın (şehitlerin) bu tarz-ı hayata mazhariyetleri ve kendilerini sağ bildikleri sabit ve katidir. Hattâ seyidü's-şühedâ (şehitlerin efendisi) olan Hazret-i Hamza (r.a.), mükerrer vakıâtla, kendisine iltica eden adamları muhafaza etmesi ve dünyevî işlerini görmesi ve gördürmesi gibi çok vakıâtla, bu tabaka-i hayat tenvir ve ispat edilmiş. Hattâ -ben kendim- Ubeyd isminde bir yeğenim ve talebem vardı. Benim yanımda ve benim yerime şehit olduktan sonra, üç aylık mesâfede esarete bulunduğum zaman, mahall-i defnini (defn yerini) bilmediğim halde, bence bir rüyâ-yı sâdıkada, tahte'larz bir menzil suretindeki (yer altında bir mevzi şeklindeki) kabrine girmişim. Onu şühedâ tabaka-i hayatında gördüm. O, beni ölmüş biliyormuş. Benim için çok ağladığını söyledi. Kendisini hayatta biliyor; fakat, Rus'un istilâsından çekindiği için, yeraltında kendine güzel bir menzil yapmış. İşte bu cüzî rüyâ, bâzı şerâit (şartlar) ve emârâtla (belirtilerle), geçen hakikate, bana şuhud derecesinde bir kanaat vemiştir." (Mektubat/12).

Gaziantep'te kurtuluş mücadelesinin
kıvılcımını çakan

ŞEHİT KÂMİL

yıntab'ın (Gaziantep) işgal edilişi, bütün vatan evladları gibi Kâmil'i de büyük bir üzüntü içinde bırakmıştı. Bir zamanlar neşe içerisinde gezilen sokaklar birer hapisane koridorları gibiydi sanki. Henüz çocukluk çağındaki Kâmil'in ruhunda derin yaralar açılmıştı.

Kâmil, bir simitçinin yanında çalışarak ailesine yardımcı olmaya çalışıyordu. Kazandığı paranın bir kısmını biriktirmeye başlamıştı. Kendisine parayı niçin biriktirdiği sorulduğunda, bu para ile tüfek alacağını ve onunla düşmana karşı koyacağını söylüyordu.

Kâmil'deki değişiklik ailesinin dikkatini çekmekteydi. O neşeli, şen şakrak çocuktan eser kalmamıştı. Devamlı düşünüyordu. Ailesine sık sık, "Keşke bir an önce harp olsa da, şu Fransız gavurlarına dünyanın kaç bucak olduğunu göstersek. Onlarla çarpışırken ölürsem, 'şehit' olacağım nasıl olsa, kalırsam da 'gazi' denilecek bana. Yeter ki onlar Yurdu-muzdan, yuvamızdan def olup gitsinler" diyordu.

21 Ocak 1920 günüydü. Asırlar boyunca hür yaşamış necip bir milletin evladlarının yüreği elem doluydu. Bir an bile görmeğe tahammül edemeyecekleri tabloyu devamlı görmek onları kahrediyordu. Hepsi de patlamaya hazır barut fıçısı gibiydi. Bir kıvılcım bekliyorlardı, patlamak ve yurtlarına göz dikenleri berhava etmek için...

Kâmil ve annesi bir akrabalarına uğramışlar, evlerine dönüyorlardı. Kâmil'in annesi, Müslüman hanımına yakışacak bir kılık ve kıyafette idi. Giyimiyle de iffet timsali idi. O bölgede herkesin giydiği yabanlık elbise olan çarşaf giymiş, yüzüne peçe geçirmişti.

Ana oğul, Fransızların fırın olarak kullandıkları binanın önüne ulaşmışlardı ki, karşıdan sağa sola yalpa yapa yapa gelen üç Fransız askerini gördüler. Sarhoş oldukları her hallerinden belliydi. Kâmil annesine sağa geçmesini ve duvarın dibinden yürümesini söyledi. İffet timsali Hatice Hanım kenara geçti. O esnada, "Duvar yarılrsa da içine girsem" diye düşünüyordu.

Askerler doğruca üzerlerine geliyordu. Yolun diğer tarafına geçince o tarafa geçiyor, yönlerini değiştirince askerler de değiştiriyorlardı. Tam karşı karşıya gelmişlerdi ki, bir Fransız askeri elini uzatarak Kâmil'in annesinin peçesini açmak istedi. İşte o anda Fransız askerlerinin akıllarından bile geçirmediikleri bir hadise cereyan etti. Annesinin peçesine el uzatıldığını gören Kâmil, kaşla göz arasında yerden irice bir taş alarak Fransız askerinin alnına yapıştırdı. Diğer askerler şaşırmışlardı. Şaşkınlıkları geçer geçmez, Kâmil'in üzerine atıldılar. Bir tanesi süngüsünü bu kahraman çocuğun tam kalbine sapladı. Kâmil, "Ah anam beni vurdular, yandım!" deyip evlerine doğru birkaç adım attı, daha sonra dönüp annesine doğru yürüdü ve tam annesinin ayakları dibine düştü. Vak'anın tesiriyle donup kalmış olan Hatice Hanım, "Yavrum!" diye feryad ederek Kâmil'in üzerine kapandı. Kana boyanmış vücudunu kucaklayıp bağrına bastı. Kâmil'in konuşmadığını, hareket etmediğini görünce durumu anlayıp gözlelerinden sel gibi yaş dökmeğe başladı. Kahraman yavrusu, iffetine uzanan hâin elleri kırmak isterken şehit düşmüştü.

Annenin feryadı üzerine çarşı esnafı koşup geldi. Kimi eline et satırını, kimi baltayı, kimi de sopayı almıştı. O anda hepsinin gözünde, Şehit Kâmil'in intikamını almak, iffetli hanıma uzanan elleri kırmak, gerekirse bu uğurda şehit olmaktan başka bir şey yoktu. Beklenen kıvılcım çakılmıştı.

Örtü, Müslüman hanımların iffetinin sembolüydü. İnancının gereği idi. Ona uzanan el, İslâm'a uzanmış demektir. Bu, bütün mü'minlere hakaretti. Hiç bir mü'min bu uğurda canını fedâdan çekinmezdi. Nitekim, sadece Ayıntab'da sekiz bin şehit verilecekti...

Kâmil'in şehit düşmesi ile Ayıntab'da İstiklâl mücadelesi esaslı bir şekilde başladı. O tarihten itibaren Fransızları topraklarından kovmağa ahdeden Ayıntablılar teşkilatlanmağa başladılar.

Şehit Kâmil'in cenazesi 22 Ocak 1920 tarihinde kaldırıldı. Cenazeye, yaşlı, genç, çocuk bütün Ayıntablılar iştirak etmişti. Mahşeri bir cemaatle kılınan namazdan sonra, bayrağa sarılı şehit Kâmil'in tabutu, yine muazzam bir kalabalığın iştirakiyle şehirde dolaştırıldı. Fransızlara ve iyice azgınlaşan Ermenilere gözdağı verildi.

Kâmil'in şehit edilmesinin şehirde büyük bir infial uyardığını gören düşman kumandanı, Kâmil'in babası Ökkeş Ağa'yı çağırarak, tazminat olarak Kâmil'in ağırlığınca para vereceğini söyledi. Ökkeş Ağa yapılan bu teklifi şiddetle reddetti ve; "Ben çocuğumun kanına kan isterim, memleketimizi işgal eden; cana, namusa göz diken sizler artık bu milletin elinden kurtulamazsınız. Asil milletimizin yavrumun intikamını alacağından eminim. Ben şahsen sizlerden korkmuyordum. Ben korkmadığım gibi arkadaşlarım da aslâ korkmaz. Bu milletin, yurdlarına göz dikenlere neler yapacağını yakında göreceksiniz!" dedi.

Yüreğinde hem vatan, hem evlad acısı bulunan Ökkeş Ağa'nın söyledikleri çok geçmeden tahakkuk edecekti. Necip bir milletin evladları, düşmanın topuna, tüfeğine, imanlı sinelerini siper edecek ve aylar boyunca şehri kahramanca müdafaâ ederek, tarihlere altın harflerle yazılan bir destan sergileyeceklerdi.

* * *

Şehit Kâmil, sadece Ayıntab müdafaasının değil, İstiklâl Harbinin de bayrak şehitlerindendir. Bu cihetten ismi, "unutlmayanlar" listesine girmiştir.

Halka İslâmı öğretmek ve cehaletle mücadele etmek için ihvan-ı müslimin teşkilatını kuran, şehit âlim.

HASAN EL BENNA

Hasan el Benna 1906 yılında, Mısır'ın İskenderiye şehri yakınlarındaki Mahmudiye kasabasında dünyaya gelmiş, gönlü İslâma hizmet sevdâsıyla dolu bir mücâhittir. Babası Ahmed, âlim bir zattı.

İlk ve orta tahsilini kasabasında tamamlayan Hasan el Benna yüksek tahsilini Kahire Üniversitesi'nin Darul-Ulûm Fakültesinden mezun olarak tamamladı ve lise öğretmeni olarak vazife yapmaya başladı.

Devamlı okuyan ve araştıran Hasan el Benna Mısır'daki dehşetli hastalığı keşfetmişti. Mısır "sözde" yarı bağımsızlığına (o tarihteki statüsü itibariyle) kavuşmuştu, ama gerçekte kopkoyu bir esaretin pençesine düşmüştü. Mısır'ın sözde yarı bağımsızlığını tanıyan emperyalist güçler, bu ülkenin Müslüman halkının mânevî temellerini imha etmek üzere harekete geçmişlerdi. Kendi elleriyle iş başına getirdikleri kukla idareciler, ecnebi planlarının taşeronları gibiydi. Onlar neyi telkin ediyorlarsa onu uyguluyorlardı. Hedefleri de Müslüman gençliği, İslâmî değerlerden tamamen koparmaktı. İçki, kumar, sefâhet gibi her türlü kötü alışkanlığın cemiyet içerisinde yayılmasına bile bile göz yumuluyor, hatta teşvik ediliyordu.

Hasan el Benna Mısır'ın bu durumunu ilk önce yakın arkadaşlarıyla müzakere etti. Bu böyle devam edip gittiği takdirde esaret günlerinden de beter bir duruma düşülecekti. İnsanlar İslam düşmanı güçlerin “gönüllü kölesi” haline gelecek, en mühimi de ebedi saadeti kaybedeceklerdi. Zira doğrudan doğruya iman hedef seçilmişti ve imanlar tehlikede idi.

Hasan el Benna, **“İslâmı birbirimize öğretmeliyiz. Felâketler cehaletlerden doğar. Her şeyden önce mukaddes dinimizi iyi öğrenmeye, öğretmeye ve toplum olarak onu yaşamaya mecburuz”** diyordu.

Hasan el Benna bir avuç fedakâr arkadaşlarıyla birlikte kahveleri dolaşüyor, köyleri geziyor, insanlara doğru İslâmiyeti anlatıyordu. Kur'an, hadis, icma ve kıyas, yani dinin dört temel kaynağı meydandaydı ve bunları anlatan eserler mevcuttu. İşte o eserleri okuyarak halkı bilgilendirmeye ve üzerlerindeki gaflet tozlarını temizlemeye çalışıyorlardı.

Bu irşad hareketinin taraftarları git gide çoğalıyordu. Hasan el Benna ve arkadaşları 1929 yılında, merkezi İsmailiye'de olmak üzere **“İhvan-ı Müslimin”** (Müslüman Kardeşler) adlı bir teşkilat kurdular. Hasan el Benna bu teşkilatın başkanı seçildi.

İrşad çalışmaları

Hasan el Benna şehir şehir, kasaba kasaba, köy köy dolaşarak konferanslar veriyor, sohbetler yapıyor, İslam hakikatlerini her yerde anlatıyordu. Teşkilat Kahire'de bir de günlük “ihvan-ı Müslimin” gazetesi çıkarmaya başlamıştı. Ülkenin dört bir yanında açılan medrese benzeri okullarda kız ve erkek çocuklara ayrı ayrı dinî temel bilgiler öğretiliyordu.

İngiltere, Fransa, Amerika gibi Batılı ülkeler Mısır'daki bu faaliyetlerden müthiş rahatsızdı. Onlar bu şuûrlu çalışmaların civar İslâm ülkelerine de yayılması durumunda orta doğudaki menfaatlerinin zedeleneceğini düşünüyorlardı. İhvan-ı Müslimin mensupları bir Yahudi devletinin kurulmasına da şiddetle karşıydılar. O sıralarda bir devlet kurma faaliyetlerini hızlandırmış bulunan Yahudiler ise bu faaliyetlerden müthiş şekilde tedirginlik duyuyorlardı.

Başta İngiltere olmak üzere bölgede menfaati olan Batılı ülkeler Mısır'daki idareye baskı yapıyor ve İhvan-ı Müslimin'in faaliyetlerine son verilmesini istiyorlardı. Bu arada muhtelif vasıtalarla Hasan el Benna'yı ve arkadaşlarını ölümle tehdit ediyorlardı.

Hasan el Benna ve arkadaşları ise bütün bu baskılara ve tehditlere aldırış etmeksizin faaliyetlerine devam ediyorlardı. Onlar şehâdeti sevinçle karşılamaya hazırlardı. Ölümü göze alarak yola çıkmışlardı.

“En yüce temennimiz Allah yolunda şehit olmak” diyen Hasan el Benna, şehitlikle ilgili olarak şunları söylüyordu:

Ölümünden nasıl korkarız?

“Biz ölümün, tehlikelerle dolu bir hayattan ebedi nimet ve saadetlerle dolu gerçek bir hayata geçiş köprüsü olduğunu biliyoruz. O halde biz ölümünden nasıl korkarız?

Peygamber Efendimizin (s.a.v.) şu sözleri bu yolda canlarımızı feda etmemiz için kâfidir: “Allahu Tealâ, yolunda cihad için çıkan kimseye kefilidir.”

“Muhammed'in nefsi yed-i kudretinde olan Allah'a yemin ederim ki, Allah yolunda alınan herhangi bir yara kıyamet gününde aynı şekilde görülecek. Rengi kan renginde ve kokusu misk kokusunda olacaktır.”

“Muhammed’in nefsi yed-i kudretinde olan Allah’a yemin ederim ki, eğer Müslümanlar için zorluğa sebep olmasaydım, Allah yolunda cihad eden hiçbir müfrezeden geri kalmazdım.”

“Muhammed’in nefsi yed-i kudretinde olan Allah’a yemin ederim ki, İsterdim Allah yolunda cihad edip öldürüleyim, sonra yine cihad edip öldürüleyim, sonra yine cihad edip öldürüleyim.”

Ve Allahu Tealâ’nın Kur’an-ı Aziminde bizlere beyan ettiği şu âyet-i celile kâfidir: “Sakın Allah yolunda can verenleri ölü sanmayın. Hakikatte onlar Rableri katında dirilirler, rızıklandırılırlar. Allah’ın lütfundan kendilerine arkadan kavuşamayanlara, kendileri için korku olmadığını ve mahzun olmayacaklarını müjdelerler.” (Âl-i İmran/169-170)

Ey Müslümanlar! Şunu da bilmek gerekir ki, ölümden korkana âyet-i celilelerin bir tesiri olmaz. O âyet-i kerime ne kadar yüce, ne kadar ulvi olsa da...

Ölümü hayata tercih eden kimse için ölümle hayat eşittir. Peygamberimiz (s.a.v.), bize Hak uğrunda ölmekten korkmamayı öğretmiştir. Hiçbir şey bizi korkutamayacaktır. Ölümü hayata tercih eden bir milletin önünde hiçbir şey duramayacaktır.

Ey Müslümanlar!

İşte dâvâımız bu!... Esasını teşkil eden prensipler de bunlardır. Bütün gücümüzle açıkça Allah’a davet ediyoruz. Başarıya ereceğimize tamamen güveniyoruz. Başka hiçbir şeye önem vermiyoruz.

Ve sallallahû alâ seyyidina Muhammedin ve alâ alihi ve sahbihi ve sellim...” (Risaleler, c.1, sh. 16-17).

Şehâdeti

Hasan el Benna işte bu şekilde şehadete hazır olduğunu belirtiyordu.

Mısır'daki idare, İhvan-ı Müslimin üzerindeki baskısını arttırıyordu, ancak Hasan el Benna ve arkadaşları bu baskılardan yılmıyorlardı.

İslam düşmanı güçler, Hasan el Benna'ya karşı bir suikast tertiplediler. 12 Şubat 1949 tarihinde “Müslüman Gençler Teşkilatı” önünde hâin kurşunlara hedef olan Hasan el Benna, süratle hastahaneye kaldırıldı. Ancak iki saat sonra şehâdet şerbetini içerek Cenab-ı Hakkın huzuruna kavuştu.

* * *

Onun şehâdetiyle, açtığı “hizmet yolu” kapanmadı. Bilakis daha da genişledi. Onun Kur'an'a hizmet dâvâsını omuzlayan arkadaşları, bütün engellemelere rağmen çalışmalarını devam ettirdiler. Şuûrlu Müslüman gençlik, İslam topraklarını sömürmeyi hayalleyen güçlerin korkulu rüyası olmaya devam etti.

Sözde bir yargılama ile idam cezasına
çarptırılan şehit hukuk bilgini

ABDÜLKADİR UDEH

Hasan el Benna'nın 1949 yılında 43 yaşında iken şehit edilişinden sonra "İhvan-ı Müslimin" Teşkilatı bütün engellemelere rağmen faaliyetini devam ettirmiştir. Müslümanları İslam düşmanı güçlerin tahakkümünden, onların bâtil ve sapık ideolojilerinden kurtarıp doğru islamiyeti yaşamalarını sağlamak için bilgilendirmeye çalışan bu teşkilatın bünyesinde vazife yapan mühim bir sima da Abdülkadir Udeh'tir.

1938 yılında Kahire Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun olan, daha sonra meslek hayatına atılarak savcılık ve hâkimlik yapan Abdülkadir Udeh, 1951 yılında bütün resmi görevlerini bırakarak, kendisini tamamen tebliğ çalışmalarına adanmıştı.

Mısır Ortadoğuda mühim bir merkezdi. Hem Ortadoğu'nun kilit noktası, hem Afrika'nın köprüsü idi. Yıllar yılı bölgedeki zengin petrol ve maden kaynaklarını sömüren emperyalist güçler böylesine mühim bir merkezin kontrolünü kaybetmek istemiyorlardı. İhvan-ı Müslimin ise onların pişmiş aşlarına soğuk su katıyordu. Müslümanlara, **"Uyanın! Kendinize gelin! İslâma ve Kur'ana sarılın! Hem bu dünyada aziz olun, hem de Âhret yurdunda ebedî saadet içerisinde yaşayın!"** diyordu. Emperyalist güçlerin "ahlaksızlık bombardımanına" karşı, gençlerin

İslam ahlakıyla ahlaklanıp “koruyucu bir zırha” bürünmeleri için çalışıyordu.

Yirminci asrın başından itibaren “doğrudan müdahale” metodunu terkeden emperyalist güçler, onun yerine, kendilerine sâdık “yerli uşaklar” kullanmayı tercih etmekteydi. Bu daha risksiz ve daha kazançlı bir metoddu. Zira “işgal metodu” en gafilleri bile uyandırmakta ve istiklâl için mücadeleye sevkietmekteydi. Halbuki onların içlerinden çıkan adamlar vasıtasıyla, işgalle elde ettiklerinden çok daha fazlasını elde ediyorlardı.

Mısır’da ecneblerin tezgahladığı bir ihtilalle ülke idaresini ele geçirmiş olan Cemal Abdünnasır, ülkede terör estirmeye başlamıştı. Bu diktatöre göre, bütün Mısır halkı “potansiyel suçlu” idi. Hele hele şuurlu Müslümanlar en büyük suçlu idi ve tesirsiz hale getirilmeleri gerekti.

Nasır, bir zamanlar İngilizlerin Mısır’da yapmaya cüret edemediği işleri yapıyordu. İhvan-ı Müslimin men-suplarına savaş açmıştı. Bu teşkilatın ileri gelenleri birer birer tevkif ediliyordu.

Nasır’ın Müslümanlara yönelik bu operasyonları, en çok İngiltere ile çiçeği burnundaki İsrail’i memnun ediyordu.

Yakalanan İhvan-ı Müslimin ileri gelenleri arasında Abdülkadir Udeh de vardı.

Nasır sadistçe bir düşünceyle Udeh’i makamına getirtmişti. Şöyle diyordu:

“Müslüman kardeşler kaç milyondur? İki milyon mu?.. Üç milyon mu?.. Ben bu milletin üçte birini feda etmeye hazırım!”

Udeh, bu mağrur, zâlim ve yabancıların maşalığını yapan diktatöre şu cevabı vermişti:

“Milyonlarca insanı bir kişi için mi fedâ edecek-sin? Sen kendi malını fedâ edebilirsin. Ama bu milletin evlatlarını asla!”

Abdülkadir Udeh, Seyyid Kutup gibi fedakâr arkadaşlarıyla birlikte yargılandı. Bu “sözde” bir mahkeme idi. Gerçekte karar çoktan verilmişti ve sümen altında durmaktaydı. Tepedeki diktatörler ne emretmişse, o emirlere hukûkî kılıf uydurulacaktı.

Abdülkadir Udeh ve arkadaşları bir kişinin dahi burunun kanamasına sebep olmamışlardı. Bütün “suçları” Müslüman olmak ve İslamiyeti anlatmaktı.

Mahkeme kararını açıkladı. Udeh idama mahkum olmuştu. Udeh kararı dinlerken gülümsüyordu. Abdülkadir Udeh, darağacının, ebedî saadet diyarına kavuşacağı bir pasaport, bir bilet, bir terhis tezkeresi olduğunu biliyordu. O, **“Allah yolunda öldürülenleri ölümler sanmayınız. Bilakis onlar Rableri katında diridirler.”** meâlindeki ilâhî fermana gönülden inanmıştı. Öyleyse ölümden kim korkardı? Zâlimler korksun ve titresindi. Zira “ölüm cella-dı” bir gün onların da karşısına dikilecek ve onları alarak Mahkeme-i Kübra'ya doğru sevkedecekti.

Abdülkadir Udeh 6 Ocak 1954'te idam edildi. Böylece şehâdet şerbetini içti.

* * *

Kendi halkına savaş açan zâlimler ise, kısa bir müddet sonra koca ülkeyi perişan ettiler. 1967'de İsrail'le yaptıkları savaşta koca Mısır'ı bir avuç Yahudinin karşısında mağlup ettirdiler. Beceriksizce sevk ve idarenin yaşandığı bu “Altı Gün Savaşı”nda binlerce Müslüman asker hayatını kaybetti. Mısır'ın mühim toprakları işgale mâruz kaldı.

Bir avuç Yahudiye güçleri yetmeyen diktatörler, elinde çakı bıçağı bile olmayan “Muhabbet fedâilerine” kan kusturmaya devam edecekti. Yabancıların uşaklığını yapan o diktatörler için asıl tehlike Yahudiler değil, Müslümanlardı. Zira Müslümanlar; ülkeyi babalarının çiftliği gibi idare etmelerinin, ülkeyi soyup soğana çevirmelerinin, ülkenin menfaatlerini yabancılara peşkeş çekmelerinin karşılığında köşkler elde edip çuvallar dolusu para istiflemelerinin önünde engel teşkil ediyorlardı.

Tarih sayfalarına “Çanakkale Geçilmez” hük-
münü not düşüren, gelecek nesillere
destanlaşan bir direnişin öyküsünü miras
bırakan

ÇANAKKALE ŞEHİTLERİ

Çanakkale’de boğaza nâzır, hele sahil şeridindeki ar-
salar pek kıymetlidir. Yıllardan beri o bölgede villa-
lar yapılmaktadır. Pek çok yerli ve yabancı turist,
Çanakkale boğazının sahillerinde denize girmekte, birbir-
lerine pırl pırl suları olan o bölgeyi tavsiye etmektedir.

Bugün, Seddülbahir, Kumkale, Kabatepe, Arıburnu, Anafartalar, Erenköy Körfezi, Dardanos, Hamidiye, Çi-
menlik, Mesudiye, Mecidiye, Kumtepe, Kilitbahir, Kirte, Conk Bayırı gibi isimler, çoğu kişiler için bir mânâ ifade etmeyebilir.

Halbuki bu saydığımız yerlerde bir zamanlar, dünya-
nın en büyük savaşlarından birisi cereyan etmişti. O top-
raklarda yüz binlerce şehit yatmaktaydı. Şâir:

“Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı! Düşün altındaki binlerce kefensiz yatını!” derken işte bu hakikate işaret etmektedir.

Çanakkale bölgesinde resmî rakamlara göre, 252 bin, gayr-ı resmî rakamlara göre ise 400 bin şehit yatmaktadır. Onun için bilhassa o bölgeyi gezenler, her attığı adı-

ma dikkat etmelidir.

Çanakkale şehitlerinin fedâkarlıklarını, kahramanlıklarını daha iyi kavrayabilmek için, evvelâ Birinci Dünya savaşındaki taraflara, Osmanlı Devletinin bu savaşa nasıl girdiğine, Çanakkale'deki savaşın niçin verildiğine ve savaşın safhalarına ana hatlarıyla göz gezdirelim.

Savaşa nasıl girildi?

Birinci Dünya Savaşı, 1914 Haziran'ının sonunda patlak verdiğinde, Osmanlı Devleti "tarafsız devlet" statüsünde idi. Gerçekten de tarafsız olmak istiyordu, çünkü yaralı ve bîtap bir vaziyetteydi.

1909'daki ihtilâlin ardından, Sultan II. Abdülhamid gibi basiretli, tecrübeli bir idareci işbaşından uzaklaştırılmış; yerine gelenler, ihtilâlcilerin, komitecilerin elinde âdeta oyuncak olmuştu. İdarede gözle görülen bir keşmekeş hâkimdi. Yaklaşık altı asırlık bir devlet geleneği bir tarafa bırakılmıştı. İş bitirmede "komitecilik kanunları" geçer akçe olmuştu. Devlet hiyerarşisi alt üst olmuş, ordu politikaya bulaşmıştı. Bunun neticesinde de asırların gayreti ve birikimi birkaç senede hebâ olup gitmişti.

1911'de İtalya ile yapılan savaşta Trablusgarb (Bugünkü Libya toprakları) kaybedilmiş, 1912-1913 tarihlerinde yapılan Balkan savaşları sonunda da bütün Balkanlar elimizden çıkmıştı. Günümüzde, Bulgaristan, Yunanistan, Yugoslavya (Bosna-Hersek, Sırbistan, Makedonya, vs.) Arnavutluk (Kosova) olarak ortaya çıkan devletler asırlar boyunca Osmanlı idaresinde kalmış yerlerdi. Bütün bu yerler, basiretsizlik, ordunun politikaya bulaşması ve ihtilal zelzelesinin devam etmesi neticesinde çok kısa zamanda kaybedilmişti.

Balkan Savaşını tezgahlayan güçler, yani, Birinci Dünya Savaşında "İtilaf Devletleri" olarak ortaya çıkacak olan İngiltere, Fransa ve Rusya, Osmanlı Devletinin kalan

topraklarına da göz dikmişti. Bu bakımdan Osmanlı Devletinin savaşta “tarafsız” kalmasına râzı değillerdi. Kendi taraflarında yer almasını da istemiyorlardı.

Bu İtilaf devletlerinin karşısındaki taraf “İttifak Devletleri” olarak tanınacaklardı. Bu karşı tarafta Almanya, Avusturya-Macaristan devletleri vardı.

Osmanlı devletinin hareketlerini yakından tâkip eden ve İtilaf devletlerinin yüz vermemesini çok iyi değerlendiren Almanya, ne yapıp edip Osmanlı devletini kendi taraflarına çekmek istiyordu. Zira Osmanlı devleti her ne kadar çok yıpranmış ve çok yorgun olsa da, büyük bir askerî güce ve çok mühim bir stratejik yere sahipti.

Osmanlı devleti ile müzakerelere girişen Almanya, 2 Ağustos 1914’de bir İttifak anlaşması imzalamaya muvafak oldu.

Osmanlı devleti bu anlaşmayı bir “savaşa iştirak anlaşması” olarak kabul etmiyor ve bunun “müdafaada işbirliği” anlaşması olduğunu açıklıyordu.

Osmanlı devleti ciddi savaş hazırlıkları yapmıyor, yalnızca seferberlik ilan etmekle iktifa ediyordu.

O sırada idarede söz sahibi olan İttihatçı komiteciler ise Almanya ile sıkı diyalog kurmuşlardı ve onlar savaş taraftarıydı.

Osmanlı devletini mutlaka savaşın içine çekmek isteyen Almanya, kendince ustaca bir yol tâkip etti. Akdenizde bulunan **Goeben** ve **Breslav** isimli iki harp gemilerini “sözde İngiliz tâkibinden kaçırmak için” Çanakkaleye doğru sevketti. Bu iki gemi Çanakkale boğazına sığındılar.

Bu gemileri tâkip eden İngiliz filosu, ertesı günü Boğaz önüne geldiyse de İngilizlere Boğazdan geçme müsaadesi verilmedi.

Osmanlı hükümeti, bu iki geminin satın alınarak “Yavuz” ve “Midilli” adlarıyla Osmanlı donanmasına katıldığını dünya kamuoyuna açıkladı. Ancak Alman kumandan

ve mürettebatı, gemilerde bırakılmıştı.

Bu Alman kumandanlar, Almanya'dan aldıkları talimatlar istikametinde, Osmanlı devletini savaşa sokmak için, talim maksadiyle çıktıkları Karadeniz'de Rus donanmasına ve limanlarına taarruz ettiler. Bu hâdise üzerine; Rusya, İngiltere ve Fransa, Osmanlı devletine karşı harp ilan etti. Bu durum karşısında Osmanlı devleti de savaşa girdiğini açıkladı ve bir Cihad fetvasıyla bütün eli silah tutan Müslümanlar savaşa iştirak etmeye çağrıldı. Böylece Osmanlı devleti 1914 Kasım'ının ilk günlerinden itibaren fiilen harbe girmiş oldu.

Hedef: Çanakkale Boğazını Denizden Geçmek

İtilaf Devletleri, savaş planlarını hep Osmanlı devletini çok kısa zamanda safdışı etmek üzerine yapıyorlardı. Hesaplarına göre; güçlü bir donanma ile bir çırpıda Çanakkale boğazı geçilecek, Hilâfet merkezi olan İstanbul işgal edilecekti. Böylece bir taşla birkaç kuş birden vurulacaktı. Hem, Şeyhülislam Ürgüplü Hayri Efendinin imzasıyla neşredilen ve İngiltere, Fransa ve Rusya'nın elinde esir bulunan bütün Müslümanları bu devletlere karşı savaşa davet eden "Cihad Fetvası"nın tesiri ve bütün Müslümanların kuvve-i maneviyeleri kırılacak, hem Osmanlı Devletinin Süveyş kanalına asker sevketmesi önlenecek, hem de Rusya'ya kolayca yardım malzemeleri sevkedilecekti.

Bu "deniz yolunu kullanma planı"nı, Rusya da şiddetle destekliyordu. Zira İngiltere ve Fransa'nın yardımını dört gözle bekleyen Rusya çok güç durumdaydı. Yardımın gecikmesi demek, çöküşe bir adım daha yaklaşmak demekti.

İngiltere Deniz Bakanı Churchill, Çanakkale boğazını harp gemileriyle denizden geçme fikrinin mücidi ve şid-

detli müdâfii idi. Plan İngiltere'de hükümette harâretle tartışılmış ve kabul edilmişti. İngiltere bu kararını 18 Ocak 1915'te Fransa'ya ilettili. Fransa da İngiliz planını kabullendiğini 31 Ocak 1915 tarihli bir yazı ile bildirdi.

Hedef Çanakkale idi. Her iki devlet te bütün imkanlarını seferber etmiş ve güçlü bir donanma hazırlamışlardı. Az bir zahmetle İstanbul'a gireceklerini hayalleyen İngilizler, başta o zamanın en büyük harp gemisi olan Queen Elizabeth'le birlikte 15 zırhlı veya harp kruvazörü, 3 hafif kruvazör, 16 muhrip ve 6 denizaltı kullanacaklarını Fransızlara bildirmişlerdi.

Zayıf istihkamlar

İngiltere ve Fransa boğazı geçme kararı aldığı sırada, Çanakkale boğazının her iki yanındaki istihkamlar çok zayıf durumdaydı. Kaleler ve istihkamlar uzun zamandan beri bakım görmemişti. Yeterli top ve cephaneye yoktu.

Düşmanın planı anlaşılınca bu istihkamlar süratle takviye edilmeye başlandı. Herkes gece gündüz demeden çalışıyordu.

65 yaşındaki İmalat-ı Harbiye ustası Ramazan Ağa'nın çalışmalarını gören herkes, daha büyük bir gayretle çalışmaktaydı. Ramazan Ağa, birkaç kalas ve halattan ibaret malzemesi ve 30 yardımcısıyla birlikte ağır topları gerekli yerlere nakletmişti. Çimenlik burcu üzerindeki 35,5 çapındaki ve ağırlığı 100 tondan aşağı olmayan bir topu, 15 metre yükseklikteki eski kaleden aşağıya indirmesi ve bir kızak üzerinde Anadolu Hamidiyesine nakletmesi dillere destan olacaktı.

İlk bombardıman, ilk Şehitler

Mağrur düşman, artık galibiyetten emin bir şekilde 19 Şubat 1915 Cuma günü Anadolu ve Rumeli kıyılarındaki tabyalarımızı müthiş bir bombardımana tutmuştu.

Savaş gemilerinin uzun menzilli topları âdeta ateş kusu-
yor, dakikada yüzlerce top mermisi istihkamlara düşüyor-
du.

Bu bombardıman, 1914 Kasımının başında yapılan
bombardımanlara benzemiyordu.

İngiliz ve Fransız gemileri 3 Kasım 1914 günü de is-
tihkamlarımıza ateş açmışlardı. Yaklaşık 20 dakika de-
vam eden o bombardıman esnasında, Seddülbahir tabya-
sında bulunan askerlerimiz, yanlarında karşı koyacak top
olmadığından, korunmak için muhkem gördükleri cepha-
neliğe sığınmışlardı. Ancak bir mermi, cephaneliğin bir
metre kalınlığındaki tavanı ile bunun üstündeki iki metre
kalınlığındaki toprağı delmiş ve cephaneyi patlatmış, 11
ton barutla 360 ağır top mermisi havaya uçmuş, cepha-
neliğe sığınmış olan 5 subay ve 80 erimiz şehit olmuştu.
Bunlar Çanakkale savaşının ilk şehitleri idiler.

Kasım başındaki o bombardımandan sonraki 19 Şu-
bat bombardımanı, saatler sürecekti. Ertuğrul ve Osma-
niye tabyalarından açılan şiddetli ateş karşısında şaşıran
düşman duraklayacak, ama bir müddet sonra ateşe de-
vam edecekti. O gün karşılıklı salvolar, saat 17.30'a kadar
devam etti. Akşam karanlığı çökmeye başlayınca ateşler
sustu.

İngiliz ve Fransız gemileri 25 Şubat'ta yeniden taarru-
za geçtiler, Ancak Ertuğrul ve Orhaniye tabyalarının mu-
kabil ateşi karşısında geri çekilmek zorunda kaldılar.

Düşman birliklerinin kapalı kapılar ardında yaptıkla-
rı hesapları tutmamıştı. 5-10 Mart tarihleri arasında,
düşman zırhlılarının aralıksız ateşleri devam etti. Tabya-
larımız bu ateşlere ânında karşılık verdiler.

İstanbul'u paylaşma planı

Çanakkale Boğazında savaşın başladığını öğrenen
Rus idareciler sevinç içerisindeydi. Onlara göre artık asır-

lık rüyaları gerçekleşecekti. Yani, hem sıcak denizlere inecek, hem boğazlarda söz sahibi olacak, hem İstanbul'un mühim bir kısmını işgal edeceklerdi.

19 ve 25 Şubat 1915'teki bombardımanlar, İngiliz, Fransız ve Rus basını tarafından "büyük başarı" olarak takdim edilmişti. Onlara göre boğazdaki Müslümanların istihkamları çok zayıftı ve bu engeller kolayca aşılacaktı.

Rus Dışişleri Bakanı Sazonov, "savaş ve deniz genel kurmaylarının temsilcileri" ile birlikte 7 Mart 1915'te İstanbul'un nasıl paylaşılacağına dair bir plan hazırlamıştı.

Bu plana göre; Boğazın Asya yakası Kuzguncuk'tan Kartal'a kadar İngilizlerin kontrolüne, Ortaköy'den Haliç'e kadar Avrupa yakası Fransızların kontrolüne verilecek; İstanbul Boğazının Karadeniz girişinden Ortaköy ve Kuzguncuk'a kadar olan her iki yakası ile bir de Ayasofya ve Fener Ortodoks Patrikhanesinin bulunduğu bölgeler Ruslara bırakılacaktı.

Çanakkale'deki Mehmedçik ise, "Daha biz ölmedik. Cesedimizi çiğnemedi buradan geçemezsiniz!" diyordu ve müthiş bombardımana kahramanca direniyordu.

Mart ortalarına kadar yapılan bombardımanlardan bir netice alamayan düşman kumandanları, hâlâ planlarından vazgeçmemişlerdi. Onlara göre, bu bombardımanlara karşı konulması imkansızdı. Tabyalar er geç susacak ve böylece kara savaşına gerek kalmadan kolayca boğaziçi İstanbul'a gideceklerdi.

Onlar planlarını yapadursun, Çanakkale'deki tabyalarda hummalı çalışmalar devam etmekteydi. Yıkılan yerler yapılıyor, toplar tâmir ediliyor, gerilerden yeni cephaneler taşınıyordu. Bu arada Cevad Paşa, 17 Mart 1915 gecesi saat 22.30'da Çanakkale Müstahkem Mevki Mayın Grubu Komutanı Binbaşı Nazmi Beyi telefonla arayarak yanına çağırırdı.

Nazmi Bey, süratle Cevad Paşa'nın karargahına gitmişti. Paşa, Nusret Mayın gemisini Nârâ'dan getirttiğini,

Kılavuz Yüzbaşı Hafız Beyin de hazır beklediğini belirtmiş ve şöyle demişti:

“Elinizdeki mayınları bu gece karanlık limana, bir hat üzerine dökebilir misiniz?”

Nazmi Bey, “Derhal Efendim!” diye cevap vermiş ve emri yerine getirmeye hazır olduğunu bildirmişti. Ellerin- de 26 mayın kalmıştı. O mayınların tamamını da düşman gemilerinin en çok dolaştığı yerlere dökseyeceklerdi. Bu çok mühim ve çok tehlikeli bir vazifeydi. Nusret mayın gemisi o gece yarısı yola çıktı, bütün mayınları planlanan yerlere dökedi ve sâlimen geri döndü. Böylece bu mayın gemisinde vazife yapan kahramanlar, ertesi günkü savaşın çehresini değiştirecek çok mühim bir iş başarmışlardı.

18 Mart günü

18 Mart 1915 günü Müttefik filo üç tümen halinde Limni'den ayrıldı. Artık neticeden o kadar eminlerdi ki, ülkelerindeki ilgili yerlere “peşin başarı” mesajları gönderiyorlardı.

İngiltere Deniz Bakanı Winston Churchill, Akdeniz İngiliz Donanması Başkumandanlığından aldığı çok gizli kayıtlı şifreye dayanarak Başbakan Asquith'i telefonla arayıp şu müjdeyi verdi:

“Başbakanım, müttefik donanmasının büyük ve tarihî görevi bu sabah başladı. Majestelerinin donanması zafere gidiyor.”

İşte böylesine kendilerinden emin olan İngilizler ve Fransızlar sabahın erken saatlerinde yola çıkmışlardı.

1. Tümen Başkomutanının emrinde 8 tane 38'lik ve 15 tane 15'lik toplu **Queen Elizabeth**, 8 tane 38'lik ve 16 tane 10.2'lik toplu **inflexible**, dörder tane 30,5'luk ve onar tane 23,4'lük toplu **Lord Nelson** ve **Agememnon gemileri...**

2. Tümen: İngiliz Kalyon Kaptanı Albay Hayes Saldır'ın komutasında, **Ocean, İrresistible, Wengeance, Albion, Swiftsure, Majestic, Conopus** ve **Cornvallis** harp gemileri...

3. Tümen: Fransız Amirali Guepratte komutasında iki İngiliz gemisi (**Triumph** ve **Prince George**) ile dört Fransız gemisi (**Gaulois, Suffren, Charlemagne, Bouvet**)

Bu filonun toplam 316 topu vardı ve filoya birçok muhrip ve tarama gemisi refakat ediyordu.

Buna mukabil, istihkamlarımızda, tesir ve menzil bakımından kabiliyetleri çok zayıf olan 93 topumuz vardı. Cephane durumu ise, mukayese edilemeyecek bir oranda aleyhimize idi.

Savaş Günü

18 Mart sabahı düşman gemileri ağır ağır ilerlerken, o günün farklılığını bilen Mehmedçik de gerekli hazırlıklarını yapmıştı. Sabah namazını cemaatle kılmışlar abdest almışlar, çamaşır değiştirmişler, birbirleriyle helâlleşmişler ve istihkamlarda ateş zamanını beklemeye koyulmuşlardı.

Birinci düşman filosu, saat 10.30'da Boğaza girmiş ve girer girmez 14.000 metreden ateşe başlamıştı.

İngiliz gemileri 11.45'te Karanlık Liman'a girerek yavaş yavaş ilerlediler. Önce merkez bataryalara, Rumeli Mecidiyesine şiddetle ateş açtılar. Arkadan iki Fransız zırhlısı gelerek Karantina önünde yol kesti ve yana döndü; borda topları ile Dardanos tabyamıza ateş etti. Tabyamız karşı koyuyordu. Hamidiye ve Mecidiye istihkamları düşmana göz açtırmıyordu. Düşman önce bütün gücü ile Mecidiye İstihkamına yüklenmiş ve susturmuştu. Hemen ardından Hamidiye istihkâmımıza yüklenince, onun durumunu hafifletmek için Dardanos bataryalarımız ateşi kendi üzerine çekti; bunu gören gemiler hep birden Dardanos'a saldırdılar.

Şu kopan fırtına nedir?

Çanakkale'de dünya harp tarihine geçecek müthiş bir savaş cereyan ediyordu. Mehmed Âkif Ersoy bu müthiş mücadeleyle kelimelerle şu şekilde tasvir ediyordu:

*“Şu Boğaz harbi nedir? Var mı ki dünyada eşi?
En kesif orduların yükleniyor dördü beşi.
Tepeden yol bularak geçmek için Marmara'ya
Kaç donanmayla sarılmış ufacık bir karaya.
Ne hayasızca tehaşşüt ki ufuklar kapalı!
Nerde, gösterdiği vahşetle, “bu, bir Avrupalı”
Dedirir yırtıcı, his yoksulu, sırtlan kümesi
Varsa gelmiş, açılıp mahbesi, yahut kafesi
Eski dünya, yeni dünya, bütün akvam-ı beşer,
Kaynıyor kum gibi... Mahşer mi, hakikat mahşer.
Yedi iklimi cihanın duruyor karşısında
Ostralya'yla beraber bakıyorsun Kanada
Çehreler başka, lisanlar, deriler rengarenk;
Sade bir hadise var ortada: Vahşetler denk.
Kimi Hindu, kimi yamyam, kimi bilmem ne belâ...
Hani, tauna da züldür bu rezil istilâ!
Ah o yirminci asır yok mu, o mahluk-u asil,
Ne kadar gözdesi mevcut ise hakkıyla sefil,
Kustu Mehmetçiğin aylarca durup karşısına;
Döktü karnındaki esrarı hayasızcasına.
Maske yırtılmasa hâlâ bize affetti o yüz...
Medeniyet denilen kahpe, hakikat yüz­süz.
Sonra mel'undaki tahribe müvekkel esbab,
Öyle müthiş ki: Eder her biri bir mülkü harap.
Öteden saikalar parçalıyor âfâkı,*

Beriden zelzeleler kaldırıyor â'makı;
 Bomba şimşekleri beyninden inip her siperin,
 Sönüyor göğsünün üstünde o arslan neferin.
 Yerin altında cehennem gibi binlerce lağam,
 Atılan her lağamın yaktığı: Yüzlerce adam.
 Ölüm indirmede gökler, ölü püskürmede yer;
 O ne müthiş tipidir: Savrulur enkâz-ı beşer..
 Kafa, göz, gövde, bacak, kol, çene, parmak, el, ayak,
 Boşanır sırtlara, vadilere, sağnak sağnak.
 Saçıyor zırha bürünmüş de o namert eller,
 Yıldırım yaylımı tufanlar, alevden seller.
 Veriyor yangını, durmuş da açık sinelere,
 Sürü halinde gezerken sayısız teyyare.
 Top tüfekten daha sık, gülle yağan mermiler..
 Kahraman orduyu seyret ki bu tehlide güler!
 Ne çelik tabyalar ister, ne siner hasmından;
 Alınır kal'a mı göğsündeki kat kat iman?
 Hangi kuvvet onu, hâşa edecek kahrına ram?
 Çünkü Te'sis-i ilâhî o metin istihkâm.
 Sarılır, indirilir mevki-i müstahkemler,
 Beşerin azmini tevkif edemez sun-i beşer;
 Bu göğüslere Huda'nın ebedî serhaddi;
 "O Benim sun'u bediim, onu çiğnetme" dedi.
 Asım'ın nesli... diyordum ya... nesilmiş gerçek:
 İşte çiğnetmedi namusunu çiğnetmeyecek
 Şüheda gövdesi, bir baksana, dağlar, taşlar..
 O, rüku olmasa, dünyada eğilmez başlar.
 Vurulmuş tertemiz alından uzanmış yatıyor;
 Bir hilal uğruna ya Rab! Ne güneşler batıyor!
 Ey, bu topraklar için toprağa düşmüş asker!
 Gökten ecdat inerek öpse o pak alnı değer.

*Ne büyüksün ki kanın kurtarıyor Tevhid'i,
 Bedr'in arslanları ancak bu kadar şanlı idi...
 Sana dar gelmeyecek makberi kimler kazsın?
 "Gömelim gel seni tarihe" desem, sığmazsın.
 Herc ü merc ettiğin edvara da yetmez o kitap...
 Seni ancak ebediyetler eder istiaab.
 "Bu taşındır" diyerek Kabe'yi diksem başına;
 Ruhumun vahyini duysam da geçirsem taşına;
 Sonra gök kubbeyi alsam da, rida namıyla,
 Kanayan lahdine çeksem bütün ecramiyle;
 Mor bulutlarla açık türbene çatsam da tavan,
 Yedi kandilli Süreyya'yı uzatsam oradan;
 Sen bu avizenin altında, bürünmüş kanuna,
 Uzanırken gece mehtabı getirsem yanına,
 Türbedarın gibi ta fecre kadar bekletsem;
 Gündüzün fecr ile avizeni lebriz etsem;
 Tüllenen mağribi, akşamları sarsam yarana...
 Yine bir şey yapabildim diyemem hatıranı.
 Sen ki, son ehl-i salibin kırarak savletini,
 Şarkın en sevgili sultanı Selahaddin'i,
 Kılıçaslan gibi iclaline ettin hayran...
 Sen ki, İslamı kuşatmış, boğuyorken hüsrân,
 O demir çemberi göğsünde kırıp parçaladın;
 Sen ki, ruhuna beraber gezer ecramı adın;
 Sen ki, a'sara gömülse taşacaksın... Heyhât,
 Sana gelmez bu ufuklar, seni almaz bu cihat...
 Ey şehit oğlu şehit, isteme benden makber,
 Sana aguşunu açmış duruyor Peygamber.*

Düşman gemileri vuruluyor

Topyekün Çanakkale savaşlarını anlatmakla birlikte, daha ziyade, “Çelik zırhlara bürünerek gelen”, Haçlı sürüleri gibi saldıran düşman donanmasının hücumuna ağırlık veren Mehmet Âkif, Mehmetçik için, **“Ne çelik tabyalar ister, ne siner hasmından”** diyordu.

Düşmanın çelik tabyalar arkasına saklanmasına mukabil, Mehmedcik yığma topraktan yapılmış tabyalarda çarpışıyordu. O ağır bambardıman altında dahi vazifesini aksatmıyordu. Bazı tabyalarımız bütününü tahrip olmuş, tabyalardaki bütün Mehmedçik şehit düşmüştü. Ama ayakta kalan tabyalarımız cesaretle karşı koyuyordu.

Mesudiye bataryamız, şimdiye kadar gündüzleri ateş etmiyordu; artık varlığını göstereceği zaman gelmişti. Mesudiye ateşe başlayınca gemiler toplarını bu yeni tabyaya çevirdiler. Bu sefer de Mesudiye'nin imdadına Hamidiye yetişiyordu.

Düşman gemileri obüslerimizden ağır yaralar almaya başlamıştı. İnflexible yüzen bir mayına çarpmış ve batma tehlikesi altında kendisini suların akışına bırakmıştı.

Bu sırada Fransız amirali de muhriplerin himayesi altında iki kol halinde, iki kıyı boyunca içeriye girmiş, Çanakkale ve Kilidbahir tabyalarını karşısına alarak ateş ede ede Kepez Burunu hizasını kadar sokulmuştu. Bu anı bekleyen ve şimdiye kadar varlıklarını sezdirmeyen diğer ağır çaplı sahra bataryalarımız da tam isabetle mermilerini hedeflerine yapıştırmaya başlamıştı.

Saat 13.30'da Suffren'de bir patlama oldu, bunu müteakip Bouvet'in iskele başomuzluğunda bir mayın patladı.

Mehmedçğin asaleti

Bouvet yavaş yavaş sancak tarafına yatmaya başlamıştı. Bu geminin imdadına iki Fransız gemisi koşmuş ise

de bir yardım yapamamışlardı. Bouvet 14.35'te battı.

Bouvet battığı sırada kurtarmaya gelenlere tabyalarını-
mız tarafından ateş açılmadı; bütün istihkamlarımız asil
bir duyguyla kendiliklerinden ateşi kestiler. Bataryaları-
mız Bouvet mürettebatının kurtarılmasını, su yüzünden
toplanmasını beklemişti.

Üst üste gelen bu darbeler düşmanı şaşkına çevirmiş-
ti. Fransız gemisi Charlemagne ve Goulois de ağır hasar
görmüştü ve savaşı terk ediyorlardı.

Saat 14.30'dan itibaren artık savaşın ikinci safhası
başlamıştı. Herbirinin üzerine yüzlerce mermi düşen tab-
yalarımızdan bazıları bütünüyle toprak altına gömülüyor,
ayakta kalan Mehmedçik büyük bir gayretle üzerlerinde-
ki bu toprakları kaldırarak toplarını temizliyor ve yeniden
ateşe başlıyorlardı. Dardanos tabyası da böyleydi. Bu ba-
taryamız, düşman ateşine en çok hedef olanlardan biri
idi. Batarya komutanı Yüzbaşı Hasan, Topçu Küçük Zabit
Mektebinde öğretmendi. Bu bataryaya tayin olunca, kabi-
liyetli talebelerini bataryasına toplamıştı. İki topuna 21
yaşındaki Teğmen Adil, ile 19 yaşındaki Asteğmen Edre-
mitli İsmail Hakkı komuta ediyordu. Gözetme subaylığını
Üsteğmen Mevsuf, Nişangah Çavuşluğunu Yozgatlı Yunus
Çavuş yapıyordu. Genç subaylar dünkü hocaları, savaş-
taki komutanları Yüzbaşı Hasan Beyin kumandası altın-
da şanlı bir mücadele veriyorlardı.

Dardanos tabyası sakinleri Agamemnon zırhlısına
çok öfkeliydiler. Bu gemi tonlarca cephane ile boğaza giri-
yor, hepsini bataryalarımızın üzerine kusuyor, sonra da
çekip gidiyordu. Yüzbaşı Hasan Bey, bu geminin hakkın-
dan gelinmesi emrini vedi. Dardanos'un gülleleri peş peşe
bu gemiye isabet etmeye başladı. Agamemnon'a üç mermi
isabet etmiş, gemi alevler içinde kalmıştı. Ayrıca Prince
George gemisine de beş mermi yapıştırılmıştı.

Çanakale ve Kilitbahir kasabaları yanmaya başla-
mış, hava kıpkızıl olmuştu. Dardanos, gemilerin ateşini

yine üzerine alınca, bütün gemiler bu tabyaya ateşe başladılar. Dardanos'un ferahlaması için Mesudiye bataryası ateşi üzerine çekti. Bu sefer de Mesudiye ateşler arasında kaldı.

Saat 15.35'te İrresistible'in provasında bir mayın patladı, bir iki dakika sonra da bu defa Ocean'ın kış tarafında başka bir mayın patladı. Ocean tornistan ederek güç belâ Karanlık Liman'a çekilecekti. Ancak kurtarılamayacak ve 19.30'da batmaya başlayacaktı. Saat 20'de de İrresistible battı.

Kahramanlık destanı

18 Mart tarihinde Çanakkale'de bir kahramanlık destanı yazılıyordu. Mehmetçik, dünyanın en güçlü donanmasına iman dolu göğsünü siper etmişti. Duymuştu ki, düşman Anadolu'ya girdiği takdirde minarelere çan takacaktı. İslam'a el, Kur'an'a dil uzatacak; namusa yan gözle bakacaktı. Mehmetcik Kâinatın Sultanı olan Allahu Teâlâya sığınarak savaşıyordu.

O gün sahnelenen yüzlerce kahramanlık tablosundan birkaçına bakalım.

Rumeli Mecidiyesi şiddetli ateşe maruz kalan tabyalarımızdan birisiydi. Bilhassa Ocean gemisi, bu tabyamızı şiddetli ateş altında tutuyordu.

Bu gemiden atılan bir mermi cephaneliğe isabet etmiş, 14 Mehmedcik şehit olurken, 24'ü yaralanmıştı. Geride yalnızca iki kişi kalmıştı.

Edremit'in Çamlık köyünden Mehmed oğlu Seyyid ile Ali... Seyyid yaralanmamış, yalnızca bayılmıştı. Ayıldığında başucunda takım arkadaşı Ali'yi gördü. "Nerede arkadaşlar" diye sordu. Ali cevap verdi:

"Arkadaşlar mertebelerini buldular. 14 şehit, 24 yaralımız var. Ayakta bir senle ben kaldık."

Koca Seyyid önce şehit ve yaralı arkadaşlarına baktı. Sonra hâlâ bombardımana devam eden Ocean isimli harp gemisine... Bir top haricinde bütün toplar toprağa gömülmüştü. O sağlam topun da vinci kırılmıştı. Peki her biri 215 okka yani 270 kilo olan top mermileri nasıl kaldırılacak, taşınacak ve topun ağzına sürülecekti?

Koca Seyyid, arkadaşı Ali'ye, "Gel Ali, yardım et de şu gülleyi sırtıma alayım" dedi. Ali şaşkınlıkla bakıyordu. Koca Seyyid, "Allah'ım beni utandırma! Arkadaşlarımın intikamını alayım!" dedi ve "Bismillah! diyerek koca mermiyi kaldırıp sırtına vurdu. 270 kiloluk mermiyle merdivenleri tırmandı ve topa yerleştirdi.

Seyyid ve Ali numara erleriydi. Nişangah ve yön tayininde pek usta değillerdi. Bildikleri kadarıyla namluyu gemiye çevirip ateşlediler. Bu ilk mermi uzun düşmüştü. Seyyid ikinci mermiyi de getirip ateşledi. O da kısa düştü. Üçüncü mermi Ocean'ın kış tarafında ve su kesiminde patladı. Koca gemi olduğu yerde dönmeye başlamıştı.

O esnada Batarya kumandanı Hilmi Bey de yanında iki Alman subayıyla oraya gelmişti. "Sen miydin Seyyid? Vurdun gemiyi!" dedi.

Seyyid dördüncü, beşinci mermiyi de subayların gözü önünde taşıyıp ateşledi.

Koca Seyyid muharebe bittikten sonra kumandanlarının isteği üzerine aynı mermiyi kaldırmak istemiş, ancak başarılı olamamıştı. 270 kiloluk mermiyi kaldırmak, o savaş esnasında Allahu Teâlanın bir lütfu idi.

"Gözlerim göreceğini gördü"

Koca Seyyid'in tabyasından bir başka kahramanlık tablosu nakledelim. Rumeli Mecidiyesinin kahramanca mücadelesini ve sonunda susuşunu yakından takip eden Cevad Paşa, motora binip tabyaya doğru yola çıkmış ve olup bitenleri yerinde görmüştü. İstihkam yıkıntıları ara-

sında dolaşırken, bir ağacın altında uzanmış yatan yaralı erin durumu dikkatini çekti. **“Nen var evlat?”** diye sordu. Mehmedcik, Paşa'nın sesini duyunca derhal ayağa fırlayarak esas duruşa geçti. Ama gözleri başka tarafa bakıyordu.

Cevad Paşa, “Gözlerine birşey mi oldu oğlum?” dedi. Mehmedciğin cevabı şöyle oldu:

“Üzülmeyin efendim. Benim gözlerim göreceğini gördü.”

İki gözünü de kaybeden Mehmedcik gözünü kaybettiğine üzülüyor, mağrur düşman donanmasının perişan oluşuna seviniyordu.

Düşman kaçıyor!

Düşman güçleri Mehmedciğin bu kahramanca müdafası karşısında artık netice alamayacaklarını görmüştü. İngiliz amirali gemisine “tam çekilme” bayrağını çekti ve süratle boğaz sularının açıklarına çıktı.

O günkü savaş, İngilizler ve Fransızlar için tam bir hezimetti. 18 zırhlıdan yedisi batmış, binden fazla insan boğulmuştu.

18 Mart 1915’de büyük bir zafer kazanan askerlerimiz, gün boyu yaşadıkları sıkıntıları bir anda unutmuşlardı. Düşman gemilerinin kaçışını seyreden Cevad Paşa şöyle diyordu:

“Gittiler, geçemediler ve geçemeyeceklerdir”

O gün üç subay ve 22 erimiz şehit olmuş, 2 subay ve 59 erimiz yaralanmıştı.

18 Mart’ta uğradıkları bozgun İngilizleri ve Fransızları şoke etmişti. Onlar en fazla iki haftada İstanbul’a ulaşacaklarını hesap ediyorlardı. Oysa bütün güçlerini kullandıkları bir savaşta perişan olmuşlardı.

Olup bitenleri öğrenen İngiliz Deniz Bakanı Winston Churchill, başını elleri arasına almış, bir müddet sonra büyük bir teessürle şöyle demişti:

“İnanmak istemiyorum. Fakat ne yazık ki gerçek. Türk savunması önünde müttefikler armadası mağlup olmuştur. Tek kelimeyle felâket!”

Başlangıçta Churchill'e inandığını söyleyen İngiliz devlet adamları ise, bozgun haberini alınca kekelemişler ve “İnsan bu kadar yanılabilir. Demek kos koca armada, Türkün topu ve mayınları önünde boyun eğdi! Acı bir gerçek! Buna nasıl alışıcağız?” demişlerdi.

Kara savaşları başlıyor

18 Mart 1915'te muazzam filoları ile Çanakkale Boğazını zorlayan, fakat büyük kayıplar vererek yüzgeri dönen, dünyanın iki büyük sömürge imparatorluğu olan İngiltere ve Fransa, bu başarısızlığı hazmedememişti. Ne pahasına olursa olsun boğazı geçmek istiyorlardı. Birinci Dünya savaşının düğümü Çanakkale'de çözülecekti. Buna inanmışlardı.

İngiltere ve Fransa bütün kaynaklarını harekete geçirdiler ve 25 Nisan 1915'te Gelibolu yarımadasına muazzam bir kuvvet çıkardılar. İşte o tarihten itibaren Çanakkale'de aylar sürecek çok çetin bir savaş başladı. Şimdi bu savaşın bazı safhalarına ve Mehmedçîğin kahramanlıklarına bakalım...

İlk çıkarma

18 Mart hezimetinden sonra üst üste toplantılar yapan İngiliz ve Fransız komutanlar, Karaya asker çıkarmak için çok tafsilatlı bir plan hazırlamışlardı. Bunun için sömürgelerden on binlerce asker toplanıp Çanakkale önleri-

ne getirilmişti. Öyle ya İngiliz ve Fransızların canı tatlıydı. Hindistan, Yeni Zelanda, Avustralya ve diğer sömürge ülkelerinden toplanan insanlar, ateş hattına sürülecekti.

Osmanlı Başkomutanlığı ise 25 Mart'tan sonra "Kara-dan çıkarma yapılması" ihtimaline karşı, yeni savunma planları hazırlamıştı.

Mondros Limanına peş peşe binlerce askerin çıkarılması, oradaki İngilizleri, Fransızları ve savaşı tâkip eden Batılı gazetecileri heyecanlandırıyordu. Artık bu ordunun karşısında kimsenin duramayacağını düşünüyorlardı. Muazzam ateş gücü olan harp gemileri kıyıları döverken on binlerce asker karaya çıkacak ve hem deniz, hem kara gücü, karşındakileri saf dışı ede ede ilerleyecekti. Karada tutunulunca da geriden on binlerce asker daha gelecekti.

Haçlıların hedefi neydi? Ne yapmak istiyorlardı? O anda ne düşünüyorlardı? Bu soruların cevabını; o sırada Mondros limanında bulunan ve 15 Nisan 1915 günü limanda toplanmış olan irili ufaklı yüzlerce savaş ve çıkarma gemisi karşısında heyecanlanan İngiliz gazetecinin yazılarında bulmaktayız.

İngiliz gazeteci şunları yazıyor:

...Son haçlı seferinden beri ilk defadır ki, Batı, Doğu'ya yönelmiş bulunuyor. Hristiyanlık âlemi, Fatih Sultan Mehmed'in 29 Mayıs 1453 meşum tarihinde, Bizans imparatorluğuna indirmiş olduğu şiddetli darbenin öcünü almak için toptan harekete geçmiş bulunuyor.

...Birkaç hafta içerisinde kanlı savaşlarla karşılaşacağız; bu öyle kanlı bir savaş olacak ki, neticesi Ayasofya tapınağını ya hristiyan âleminin eline düşürecek veyahut da hilal (Türklüğün ve İslamlığın sembolü olan yarımaya), üst ve başları kanlara boyanmış Yeniçeri askerinin başında olduğu halde, 29 Mayıs 1453 meşum gününde İstanbul'a muzaffer olarak girdiği günden ziyade şan ve şerefle yaşayacaktır."

İngiliz gazeteci, çıkarma gemilerine ve on binlerce askere baka baka yazdığı yazısının devamında şöyle diyor:

...Diğer savaş meydanlarından alınıp buraya yığılan gemiler, sanki tek bir maksat için, ihtimal ki Hristiyanlık âleminin Osmanlı Türklerine karşı yapabileceği son haçlı seferi içindir...

...Geçmişteki haçlı seferleri, başarı bakımından o kadar kayda değer şeyler değildir. Halbuki bu sonuncu ve en büyüğü olan haçlılar, bir zamanlar Viyana kapılarından Kudüs'e kadar uzanmış olan eski Osmanlı İmparatorluğunun her bir köşesinde kemikleri dağılıp kalmış olan ortaçağ şövalyelerinin öcünü alacaktır.

...Tarihimizin en büyük bir olay olarak kaydedeceği bir mesele için kumar oynuyoruz. Eğer bu kumarı kazarsak pek büyük bir servet elde edeceğiz ve harbin sonuna yaklaşmış bulunacağız; eğer kaybedecek olursak Batı'daki mevkiimiz maddeten bir hasara uğrayacak ise de, manevî yenilişimiz müslümanlar arasında gürültülü akisler yapacak ve aynı zamanda mücadelenin uzaması için düşmanlarımızı şevklendirecektir." (Çanakkale Destanının 50. Yılı, s. 51).

İngiliz gazetecinin bu ifadeleri Çanakkale'deki savaşın mahiyetini ortaya koymaktaydı. Onlar niçin Çanakkale önlerine geldiklerini çok iyi biliyordu. Mehmetçik ise onlardan bin kat iyi biliyordu. Kılıç Arslan'ın Selahaddin Eyyubi'nin Kılıç artıkları, İslam ordularıyla yaptıkları bütün savaşlarda uğradıkları mağlubiyetlerin öcünü almaya, İslam beldelerini işgal etmeye, Müslümanları tıpkı diğer sömürgelerinde olduğu gibi köleleştirmeye geliyordu.

İ'la-yı Kelimetullah sancağını devamlı yükseklerde dalgalandırmak isteyen Mehmedcik ise küfür karanlığındaki bu zalimler güruhuna geçit vermeyecekti.

İngilizler ve Fransızlar 25 Nisan 1915 günü Çanakkale'ye birkaç yerden çıkarma yapmaya başlamışlardı. Saat 4.30'da ilk düşman askerleri karaya ayak basacaklardı.

Kumkale'ye yapılan çıkarma şaşırtmaca içindi. Asıl hedef Seddülbahir bölgesi idi.

Harp gemileri bütün toplanını kusarken, düşman askerleri peyderpey karaya çıkıyorlardı.

Müthiş mücadele

Karaya çıkan düşman askerleri müthiş bir mukavemetle karşılaşacaktı. Sayıca düşman kuvvetlerinden çok az olan Mehmedçik, yerinden kımıldamadan ve gemilerin top ateşine aldırış etmeden savaşıyor, yer yer de çıkarma yapanları denize dökmek için hücumla geçiyordu.

İngilizlerin en tecrübeli harp küt'ası olan 29. İngiliz Tümeni, harp gemilerinin himayesinde ve çok kuvvetli bir ateş desteği altında 25 Nisan 1915 sabahı Seddülbahir'e çıkmaya başlamıştı. Bu İngiliz tümeninin 12 taburu karşısında, bizim tarafta sadece 26. Alayın 3. Taburu vardı. Bu kahraman tabur, büyük bir kahramanlıkla, kendilerinden en az on misli üstün olan düşmana karşı tam 36 saat yalnız başına döğüştü.

3. Tabur kumandanı Binbaşı Mahmud Bey çarpışmalar esnasında ağır yaralanmıştı. Ancak o muharebe sona erene kadar taburunun başından ayrılmamıştı. Bu kahraman tabur, mevcudunun yaridan çoğunu şehit verdiği halde asla geri çekilmeyi düşünmemişti.

İngilizlerin çok güvendiği ve "Bizim belkemiğimizdir" dedikleri meşhur tümenleri ise zırhlıların hudutsuz ateş yardımına mukabil Mehmetciğin karşısında tutunamamış, bir buçuk gün aralıksız devam eden çarpışmalar sonunda ancak kıyidan 500 metre ileriye gidebilmişlerdi.

25 Nisan günü, birçok cephede kahramanlık destanları yazılacaktı. Bu âni çıkarmayı karşılayan öncü birliklerin bir kısmı tamamen şehit düşecek, bir kısmı mermileri bitene kadar çarpışacak, yaralı ve şehitleri alarak geri çekilecekti.

57. Alayın hepsi şehit

Kumandanları dahil bütün efradı kâmilten şehit olan 57. Alay'ın kahramanlıkları Çanakkale savaşlarında ayrı bir yer tutar. Bu alay, sürüler halinde Arıburnu'na çıkarma yapan Anzak birliklerini karşılamış, başta komutan Hüseyin Avni Bey olmak üzere bu alayın efradı, düşmanı saatlerce olduğu yerde çiviledikten sonra, yer yer hücumla geçmiş ve sonunda hepsi de şehit olmuştur.

25 Nisan 1915 günü yapılan çıkarmanın ardından başlayan kara muharebeleri aylarca devam edecekti. Bu mücadelenin her bir günü ayrı bir destandır.

Şehitler kervanı

Osmanlı devleti yaralıydı, bitkindi, gücü, imkanı mahduttu. Düşman tarafı ise devamlı taze kuvvetlerle takviye ediliyordu. Düşmanda silah ve cephane boldu.

Çanakkale'deki savaş bütün Anadolu'da heyecan dalgası meydana getirmişti. Binlerce yiğit Anadolu insanı gönüllü olarak cepheye koşuyordu.

Cepheye koşanlar arasında üniversite, hatta lise talebeleri de vardı. Henüz doğru dürüst harp talimi de yapmamış olan bu gençler, şehâdete koşuyorlardı.

Düşman kaçıyor!

Çanakkale savaşının bütün safhalarını ve kahraman Mehmedçiğin yaptıklarını tafsilatıyla anlatmak için ciltler dolusu eser yazmak lazımdır. Gerçekte ise o şehadet destanını yazı ile ifade etmek mümkün değildir.

Çanakkale önlerinde 259 gün devam eden çok çetin çarpışmaların ardından, İngilizler ve Fransızlar Çanakkale'yi geçemeyeceklerini anlamışlardı. Artık bütün planlarını en az zayıyla geri çekilme üzerine yapıyorlardı.

Doğrusu şu ki, düşman “kaçmakta” oldukça başarılı olmuştur. İngilizler 19-20 Aralık 1915 gecesi Arıburnu ve Anafartalar bölgelerini, 8-9 Ocak 1916 gecesi de Seddül-bahir bölgesini boşalttılar. 10 Ocak 1916 tarihinde artık Çanakkale bölgesinde hemen hemen hiçbir düşman askeri ve gemisi kalmamıştı. Büyük gürültüler kopararak ve zafer şarkıları söyleyerek Çanakkale önlerine gelen haçlı sürüleri, perişan bir halde arkalarına bile bakmadan kaçıyorlardı.

Mehmedçik ise, elinde üzerinde fetih âyetleri ve kelime-i Tevhid yazılı sancağı ile yüksek tepelerden düşman gemilerinin ufuktaki dumanını seyrederken, zaferin mücessem sembolü olarak duruyordu.

Savaşın bilançosu

Resmî kayıtlara göre Çanakkale savaşlarındaki şehit sayımız 254 bindir. Müttefik güçlerinin kaybı ise 275 bin olarak gösterilmektedir.

Bazı araştırmacılara göre bu rakamlar sağlıklı değildir. Müttefik kayıplarına sömürge ülkelerden getirilen askerler dahil edilmemiştir. Onlar da dahil edildiğinde, müttefiklerin kaybının 400 bin civarında olduğu görülür.

Erciyes Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. Mustafa Keskin’e göre, Çanakkale savaşındaki şehit sayımız 375-400 bindir.

Keskin, Birinci Dünya Savaşında 3 milyon 100 bin askerin cepheye sevk edildiğini, bu savaşın en büyük cephesinin Çanakkale olduğunu kaydederek, şu bilgiyi vermektedir:

“Şubat 1915’te başlayan ve 1915 yılı sonuna kadar devam eden Çanakkale savaşları, tarihimizin en fazla şehitini verdiğimiz savaşlardan biridir. Büyük ve Küçük Anafartalar, Conk Bayırı, Kırte’de Temmuz ve Ağustos aylarında şehit sayımız günlük 16 bine kadar çıkmıştır.”

Çanakkale Savaşları'nda resmî şehit sayısının 254 bin olarak ilan edildiğini hatırlatan Prof. Dr. Mustafa Keskin şunları söylemektedir:

“Çanakkale savaşları, Kuva-yı Milliye ruhunun ateşlendiği, savaştır. Ocağı tüten her evden bu savaşa asker gitmiştir. Cephelerde şehit düşen asker sayımız 254 bin olarak bildirilmesine mukabil, bataklıklarda şehit olan on binlerce askerimiz, bu sayıya eklenmemiştir. Çanakkale-Ezine yolunun bugünkü Çanakkale Çimento'ya kadar uzanan yolundan cephelere giden 125-150 bin askerimiz savaşın dar alanda olması, kalabalık insan unsuru ve gece harekatı nedeniyle Çanakkale-Ezine-Sahil üçgeninde bataklıklarda hayatlarını kaybetmişlerdir. Bu durumda gerçek şehit sayımız bilinenin aksine 375-400 bindir.” (19 Mart 1998, Milli Gazete)

Bir ülkenin temel nüfusu kadar

Şehit sayısı, o zamanki, hatta günümüzdeki birçok Avrupa ülkesinin ve birçok dünya ülkesinin “çekirdek nüfusu” kadardır. Yaşları ortalama 20-25 arasında değişen bu yiğit insanların sayısı en güçlü devletlerin bile temel omurgasını teşkil etmeye yeter.

İşte bu kadar insanın hangi değerler uğruna hayatlarını feda ettiklerini ve hangi güce dayanarak savaştıklarını hiçbir zaman unutmamak gerektir.

Çanakkale muharebelerini değerlendiren İngiliz resmi tarihinde Mehmedçiğin cesaretinin, kahramanlığının kaynağı ve hangi gaye uğruna savaştıkları şu şekilde yazılıdır:

“Gelibolu yenilgisinin sebepleri araştırılırken iki önemli âmil unutulmamalıdır: Türk askerinin savunmadaki kabiliyeti ve 5. Ordudaki parlak komuta. Gelibolu'da Türkler insanları harekete getiren en kuvvetli iki âminin

tesiri altında davrandılar: Dinsel coşkunluk ve yurdunu yabancı istilâsından korumak isteği. Saldırıda nâdiren mükemmel olmakla birlikte, Türk askeri düşmanlarının saygısını kazanan çetin bir yüreklilikle mevziine sarılıp yapışmaktadır.” (Y. H. Bayur, Türk İnkılâbı Tarihi, c.3, k.2, s. 290-291).

İngilizlerin bahsettiği temel duygular, **“Ölürsem şehidim, öldürsem gaziyim”** inancından başka birşey değildi.

Mehmedçik işte bu ruhla savaşmıştı. Ölüm onun için yokluk değil, en büyük rütbeye kavuşmaktı. Sağ kaldığı takdirde ise “gazi” olacaktı.

Bu şuurla, bu ruhla savaşan Mehmedçik savaş boyunca namazını aksatmamış, devamlı yanında taşıdığı Kur'an-ı Kerimi okumuş, her çarpışmaya “şehitliği umarak” koşmuştu.

Bir şehidin mektubu

Şehitlerin halet-i ruhiyesini, hangi duygularla savaş-tıklarını aksettirmesi bakımından bir şehidin annesine yazdığı mektubu nakletmek istiyoruz.

Aktaracağımız mektubu yazan ihtiyat zabıt namzedi Hasan Etem, 29.2.1890 tarihinde Niğde'nin Hacı Abdullah Köyünde doğmuş ve 6 Nisan 1915'te şehit olmuştur.

İstanbul Hukuk Fakültesi son sınıfına devam ederken aynı zamanda Beyazıt Nümune Mektebinde öğretmenlik yapan Hasan Etem, gönüllü olarak Çanakkale savaşına katılmış, 3. Kolordu, 57. Alay 2. Tabur, 6. Bölükte vazife yapmıştır.

Hasan Etem şehadetinden iki gün evvel annesine yazdığı mektupta duygularını şöyle kağıda dökmekteydi:

“Valideciğim,

Dört asker doğurmakla müftehir şanlı Türk annesi,

Nasihat-âmiz (nasihat ihtiva eden) mektubunu, Divrin Ovası gibi güzel, yeşillik bir ovacığın ortasından geçen derenin kenarındaki armut ağacının sâyesinde (gölgesinde) otururken aldım.

Tabiatın yeşillikleri içinde mest olmuş ruhumu bir kat daha takviye etti.

Okudum, okudukça büyük büyük dersler aldım. Tekrar okudum. Şöyle güzel ve mukaddes bir vazifenin içinde bulunduğumdan sevindim.

Gözlerimi açtım, uzaklara doğru baktım. Yeşil yeşil ekinlerin rüzgâra mukavemet edemiyerek eğilmesi bana, annemden gelen mektubu selamlıyor gibi geldi. Hepsiden benden tarafa doğru eğilip kalkıyordu ve beni, annemden mektup geldi diyerek tebrik ediyorlardı.

Gözlerimi biraz sağa çevirdim güzel bir yamacın eteklerindeki muhteşem çam ağaçları kendilerine mahsus bir seda ile beni tebşir ediyorlardı.

Nazarlarımı sola çevirdim çığıl çığıl akan dere, bana, validemden gelen mektuptan dolayı gülüyor, oynuyor, köpürüyordu.

Başımı kaldırdım, gölgesinde istirahat ettiğim ağacın yapraklarına baktım. Hepsi benim sevincime iştirak ettiğini, yaptıkları rakslarla anlatmak istiyordu.

Diğer bir dalına baktım, güzel bir bülbül, tatlı seda-sıyla beni tebşir ediyor ve hissiyatıma iştirak ettiğini ince gagalarını açarak göstermek istiyordu.

İşte bu geçen dakikalar anında, bir hizmet eri:

– Efendim, çayınız, buyurunuz, içiniz, dedi.

– Pekâlâ, dedim.

Aldım baktım, sütlü çay.

– Mustafa, bu sütü nereden aldın? dedim.

– Efendim şu derenin kenarında yayıla yayıla giden sürü yok mu?

– Evet dedim, Evet ne kadar güzel.

– İşte onun çobanından 10 paraya aldım.

Valideciğim, on paraya yüz dirhem süt, hem de su katılmamış, koyundan şimdi sağılmış, aldım ve içtim.

Fakat bu sırada düşünüyordum. Ben validemin sayesinde onun gönderdiği para ile böyle süt içeyim de, annem içmesin, olur mu? Şevket neden içmiyor? dedim.

Fakat yukardaki bülbül bağııyordu:

– Valden kaderine küssün, ne yapalım. O da erkek olsaydı, bu çiçeklerden koklayacak, bu süttten içecek, bu ekinlerin secdelerini görecek ve derenin âheste akışını tetkik edecek ve çıkardığı sesleri duyacak idi.

Şevket merak etmesin, o görür belki de, daha güzellerini görür.

Fakat valideciğim, sen yine müteessir olma. Ben seni mutlaka buralara getireceğim. Ve şu tabîî manzarayı göstereceğim. Şevket, Hilmi de senin sâyende görecektir.

O güzel çayırın koyu yeşil bir tarafında, çamaşır yıkan askerlerim saf saf dizilmişler. Gayet güzel sesli biri ezan okuyordu.

Ey Allahım, bu ovada onun sesi ne kadar güzeldi. Bülbül bile sustu, ekinler bile hareketten kesildi, dere bile sesini çıkarmıyordu. Herkes, herşey, bütün mevcudat onu, o mukaddes sesi dinliyordu. Ezan bitti. O dereden ben de bir abdest aldım. Cemaat ile namazı kıldık. Yeşil çayırların üzerine diz çöktüm.

Bütün dünyanın dağdağa ve debdebelerini unuttum. Ellerimi kaldırdım, gözümü yukarı diktim, ağzımı açtım:

Ey Allahım! Ey şu öten kuşun, şu meleyen koyunun, şu secde eden yeşil ekin ve otların, şu heybetli dağların Halıkı (yaratıcısı)! Sen bütün bunları bizlere verdin. Yine bize bırak. Çünkü böyle güzel yerler, Seni takdir eden ve Seni yüce tanıyan bizlere mahsusdur.

Ey benim Rabbim! Şu kahraman askerlerin bütün dilekleri, ism-i Celâlini İngilizlere ve Fransızlara tanıtmaktır. Bu şerefli dileği ihsan eyle ve huzurunda titreyerek, böyle güzel ve sakın bir yerde sana dua eden biz askerlerin süngülerini keskin, düşmanlarını zaten kahrettin, bütün bütün mahveyle! diye bir dua ettim ve kalktım. Artık benim kadar mes'ud, benim kadar mesrur bir kimse tasavvur edilemezdi.”

* * *

Bir bahar günü, bitkilerin, hayvanların zikrini, tesbihini duyarcasına iman cihetinden terakki eden ve İslam düşmanlarına Allahu Azimüşşan'ın “Celal” ismini tanıtmak isteyen Hasan Etem, âdeta bir şair hassasiyetiyle bunları yazıyordu.

Bir başka şair de işte bu hassas ruhlu şehitlere ithafen yazdığı şiirinde, Çanakkale kahramanları için şöyle diyordu:

Âsım'ın nesli

“Âsım'ın nesli... Diyordum ya. Nesilmiş gerçek,
İşte çiğnetmedi namusunu, çiğnetmeyecek.
Şühedâ gövdesi bir baksana, dağlar, taşlar,
O rükû olmasa, dünyada eğilmez başlar.
Vurulup tertemiz alnından uzanmış yatıyor,
Bir hilâl uğruna, Ya Rab, ne güneşler batıyor.
Ey, bu topraklar için toprağa düşmüş asker,
Gökten ecdat inerek öpse o pâk alnı değer.”

Mehmed Âkif Çanakkale kahramanları için böyle diyordu.

Nefer şehit, ordu gazi olacak

Mehmed Âkif, hem şehit ve gazilerin ruh haline âşına, hem de edebiyatta usta olan bir şâirdi ve hislerini yukarıdaki satırlarda olduğu gibi ustaca ifade etmişti. Şimdi de, bizzat savaşta bulunan ve bu şiirini yazdıktan sonra şehit düşen ve yazdığı şiir üzerinde bulunan Boyabatlı Ömer oğlu Mustafa'nın 24/25 Mayıs 1331 (1915) gecesı Arıburnu'nda yazdığı şiirin bazı kısımlarına bakalım. Arıburnu'nda merkez cephede şehit düşen Mustafa, hislerini "amatörce" şu şekilde kaleme almış:

*"Euzü Besmele çektim çıkarken
Köye baktım şöyle yüksek bir yerden
Karargâha koştum üç gün de erken
Bugün bizden vatan razı olacak
Nefer şehit, ordu gazi olacak.*

*Kumandan emrini verdi bir gece
Anadolulardan lâyıktır nice
Yiğitler şehâdet şerbeti içe
Bugün bizden vatan razı olacak
Nefer şehit, ordu gazi olacak*

*Çanakkaleyi siz sandınız boştur
Davulun sesi de uzaktan hoştur
Saptığınız bu yol bir dik yokuştur.
Bugün bizden vatan razı olacak
Nefer şehit, ordu gazi olacak*

*Boyabatlı Ömeroğlu Mustafa
Yazdı bu destanı girerken safa
Muradı gitmektir arşı tavaşa
Bugün bizden vatan razı olacak
Nefer şehit, ordu gazi olacak.*

Unutmamalıyız

Bu vatanda yaşayan herkes, her an şehâdete hazır bekleyen ve “Bismillah, hücum!” emri üzerine “Allah, Allah!” diyerek ileri atılan o kahramanları, o şehitleri aslâ unutmamalıdır. O kahramanların hangi değerler uğruna vuruştuklarını bir an için olsun akıllarından çıkarmamalıdır.

Şu bir gerçek ki, topraklarla, tüfeklerle, harp gemileriyle Çanakkale’yi geçemeyen düşman güçler, niyetlerinden hiçbir zaman vazgeçmemiş, bambaşka “silahlarla” hücum etmişlerdir. Onlar, silahlı bir hücumun bu “Şehit oğlu Şehit” olan kahramanların evlatlarını uyandıracağından müthiş korkmaktadırlar. Onun için “bambaşka” metodlar, “bambaşka silahlar” kullanmaktadırlar. Bunların ne olduğunu anlamak isteyenler; basın-yayındaki neşriyata, kılık-kıyafete, Çanakkale’yi geçmek isteyen İngilizlerden ve Fransızlardan farksız bir kültür ve sosyal hayat sevdasının mevcudiyetine bakmalıdırlar.

Çanakkale’yi “turist gözüyle gezmek” gaflettir. Bu vatanda yaşayanlar Çanakkale’yi gezerken, yahut Çanakkale’yi hatırlarken, “Şehâdet destanını” okumayı ihmal etmemelidirler.

Çanakkale şehitlerini, şükranla, minnetle, muhabbetle, fatihalarla yâdediyoruz.

Bin yıldır müslüman Türke vatan olan
Anadolu'yu esarete düşmekten kurtarmak için
canlarını veren

İSTİKLÂL HARBİ (KURTULUŞ SAVAŞI) ŞEHİTLERİ

Bir cuma günü (26 Ağustos 1071) Malazgirt ovasında yankılanan “Allah Allah” sesleri, mü'minlerin artık Anadolu'ya ayak bastığını müjdeliyordu.

Malazgirt'te yüzlerce şehit verildi, ama Allah'ın lütfuyla zafer kazanıldı. Anadolu bir İslam yurdu oldu.

1071'den sonra Anadolu'da yaşayan ve bu topraklar üzerinde sahneye çıkan devletlerin kurucusu olan müslümanlar hiçbir zaman istiklâllerini kaybetmediler. Yirminci asrın başlarına kadar, değil İslam düşmanı güçleri Anadolu'ya yaklaştırmak, onların hayallerinin bile Anadolu sınırlarına erişmesine izin verdiler. Asırlar boyunca üç kıtada at oynattılar.

O şanlı, şerefli günler mâzi olmaya başladıktan sonra, yirminci asrın başlarında Anadolu'nun üzerinde kara bulutlar dolaşmaya başladı. Birinci Dünya Savaşı'nın bitiminde yapılan Mondros Mütarekesinin ardından Anadolu işgal edilmeye başlandı. Bu Anadolu'nun tarihinde ilk defa vukubulan bir hâdiseydi.

Esaret nedir bilmeyen, her namazda “Yalnız Allah’a kul olduklarını ve olacaklarını” tekrarlayan insanların bu durumu hazmetmesi mümkün değildi. Onun için daha düşman çizimleri Anadolu’ya ayak basar basmaz” “İstiklâl Mücadelesini” başlattılar. Yaklaşık dört yıllık mücadele esnasında binlerce şehit verildi.

İstiklal Harbi esnasında yazılan “Şehâdet Destanı”na bakmadan önce, bu mücadelenin başlangıcındaki atmosfere, şartlara, daha önce cereyan etmiş hâdiselere kısaca göz gezdirelim...

Yedi Cephede verilen savaş

1918 yılının ortalarına gelindiğinde, Osmanlı devleti yıllar boyunca yedi cephede verdiği savaş neticesinde yaralı ve bitap bir haldeydi.

Sultan II. Abdülhamid’in bir ihtilâl sonunda tahttan indirilmesinin ardından, idarede söz sahibi olan yöneticiler peş peşe yanlış kararlar almış, âdeta kendi elleriyle koca devletin mezarını kazmışlardı.

1911’deki Trablusgarb savaşının (İtalya’ya karşı) ardından 1912’de Balkan savaşına girilmiş, bu savaştan çok büyük toprak parçaları kaybedilerek çıkmıştı.

Daha Balkan savaşının yaraları tazeyken, bu defa, aynı ihtilalci kadro ülkeyi birinci Dünya savaşına sürüklemişti.

Birinci Dünya Savaşı, yalnızca yirminci yüzyılın değil, dünya tarihinin en büyük savaşlarından birisiydi. Bu savaşta “ taraflar” şunlardı:

İttifak Devletleri: Almanya, Avusturya-Macaristan, Bulgaristan ve Osmanlı Devleti

İtilaf Devletleri: Rusya, İngiltere (Kanada, Avustralya, Yeni Zelanda, Hindistan ve birçok sömürgeler dahil), Fransa (sömürgeleriyle birlikte), İtalya, ABD, Sırbistan,

Japonya, Romanya, Belçika, Yunanistan, Portekiz, Karadağ...

Sırp bir anarşistin Avusturya-Macaristan veliahtı Ferdinand'ı Saraybosna'da vurarak öldürmesi üzerine patlak veren savaş, 1914-1918 yılları arasında dört yıldan fazla bir müddet devam edecekti. Savaş boyunca İttifak devletlerinin safında toplam 22 milyon 900 bin asker savaşırken, İtilaf devletlerinin saflarında toplam 42 milyon 700 bin asker savaşacaktı.

Savaş sonunda; bu askerlerden; İttifak Devletlerinin saflarında savaşanların 15 milyon 620 bini ölecek yahut yaralanacak, İtilaf Devletlerinin safında dövüşenlerden ise 22 milyon 861 bini ölecek veya yaralanacaktı.

İttifak Devletleri safında savaşan Osmanlı Devleti savaşın en büyük yükünü omuzlamıştı. Savaş boyunca üç milyondan fazla askeri cepheye sevkedecek, yedi cephede yüzbinlerce askerini şehit verecekti. Osmanlı Devletinin savaş boyunca mücadele ettiği cepheler şunlardı:

1. Çanakkale Cephesi: Bu cephede yaklaşık 750 bin asker savaşmış, 400 bine yakın Mehmedçik şehit düşmüştür. Bu cephede Osmanlı Devleti tek başına o tarihte dünyanın en güçlü ordularına ve harp malzemelerine sahip İngiltere ve Fransa'ya karşı savaşmıştır.

2. Kafkas Cephesi: Osmanlı Devleti bu cephede tek başına Rusya'ya karşı savaşmıştır. Bu cephede basiretsiz idarecilerin hatalı sevk ve idareleri yüzünden on binlerce Mehmedçik, daha savaşa girmeden donarak şehit olmuştur.

Başkomutan Vekili Enver Paşa, 1915 yılı başlarında "Sarıkamış Harekâtı"nı başlatmıştı. Bu harekâtta 10. Kolordu Kumandanı Hakkı Paşa, askerleri Enver Paşa'nın başrolünü oynadığı plan gereğince sözde Rusları daha geniş bir hat ile kuşatmak için "Allahü Ekber Dağları"na sevk etmişti.

Ağır kışa ve kapanan yollara saplanıp kalan kuvvetlerimizimizin çoğu, daha Sarıkamış'a varmadan soğuktan donarak şehit olmuştur. İlk harekatta donarak şehit olanların sayısı 75'bindir. Daha sonra 11. Kolorduya mensup olanlardan da donarak şehit olanlar olmuştur. Böylelikle bu cephede düşmanla vuruşmadan önce ormanlarda donarak şehit olanların sayısı 90 bini bulmuştur.

3. Galiçya Cephesi: Bu Cephede Osmanlı Devleti, Almanya, Avusturya ve Macaristan'la birlikte Ruslar'a karşı savaşmıştır.

4. Romanya Cephesi: Osmanlı devleti bu cephede Bulgar ve Alman askerleriyle birlikte Ruslar'a ve Romanya'ya karşı savaşmıştır.

5. Suriye Cephesi: Osmanlı devleti bu cephede tek başına İngilizler'e karşı savaşmıştır.

6. Irak Cephesi: Osmanlı devleti bu cephede de tek başına İngilizler'e karşı savaşmıştır.

7. Hicaz Cephesi: Osmanlı devleti bu cephede de tek başına İngilizler'e karşı yıllarca savaşmış ve düşman çizmelerinin mukaddes topraklara basmaması için binlerce şehit vermiştir.

Savaş sonrası durum

Osmanlı Devleti bu yedi cephede verdiği savaşta on binlerce Mehmedçîği şehit vermişti. On binlerce vatan evladı da hasta ve yaralı olarak savaş dışı kalmıştı. 1911-1918 yılları arasında aralıksız yedi yıl devam eden savaşa hangi ülke dayanabilirdi? Osmanlı devleti yine de dayanacaktı. Ancak müttefikleri mağlup olunca, kendisi de mağlup olmuş addedildi ve Yunanistan'ın Limni adasının Mondros kasabasında 30 Ekim 1918'de imzalanan "Mondros Mütarekesi" bir mânâda Osmanlı devletinin tarih sahnesinden silinmesi için atılan ilk adım oldu.

Anadoluyu paylaşma planı

İngiltere, Fransa ve Rusya, daha harbin başlangıcında İstanbul'u ve Anadoluyu kağıt üzerinde kendi aralarında pay etmişlerdi. Mondros Mütarakesinden sonra bu planı peyderpey uygulamaya başladılar.

Malazgirt'ten sonra, İslâm düşmanı güçlerin hayalinin bile ulaşmadığı ve bulaşmadığı Anadolu'ya, düşman ayakları basmaya başladı.

İngilizler 1919 Ocak ayında Adana, Urfa ve Antep'i işgal etti. Eylül 1919'da İngilizlerle Fransızlar kendi aralarında anlaştı. Sanki bu topraklar babalarının malıymış gibi, İngilizler bu şehirleri Fransızlara bıraktı. Fransızlar bu üç şehirden başka Maraş'ı da işgal ettiler.

İtilaf devletleri temsilcileri 13 Kasım 1919'da 55 gemilik bir donanma ile İstanbul'a girdi. Gemilerin 22'si İngiltere'ye, 12'si Fransa'ya, 17'si İtalya'ya, 4'ü de Yunanistan'a aitti.

İşgal kuvvetleri derhal karaya asker çıkararak güzel İstanbul'da kontrolü ele geçirmeye başladılar. Kumanda merkezinde İngilizler vardı. O gün ve sonrasında İstanbul'da "kara günler" yaşanacaktı. Yıllarca, hatta asırlarca, huzur, emniyet, sükun ve refah içerisinde yaşamış olan azınlıklar işgal kuvvetlerini Beyoğlu'nda alkışlarla karşılamışlardı.

Yunanlılar 15 Mayıs 1919'da İzmir'i işgal etti.

İtalyanlar Antalya ve Konya'yı işgal etti.

Mücâdele başlıyor

"İstiklâl Harbi Tarihi"ni 23 Nisan 1920'de TBMM'nin açılışından sonra başlatmak yanlış olur. Anadolu'nun yiğit insanları, istiklal mücâdelesine, düşman askerlerinin topraklarına ayak bastığı ilk gün başlamışlardır. Şimdi evvela düzenli ordular kurulmadan evvel Anadolu'da verilen mücadeleye hülâsa olarak bakalım...

İlk kurşun ve Batı (Garp) Cephesi

15 Mayıs 1919 günü İzmir'deki bütün Müslümanların yüreği kan ağlıyordu. Yunan askerleri yerli Rumların alkışları arasında İzmir'e ayak basmıştı. Bu manzaraya tahammül etmek mümkün değildi.

Yunan alayları küstah ve mağrur bir şekilde ilerlerken beklenmedik bir hâdise oldu. İsmi hâlâ meçhul (Gazeteci Hasan Tahsin değil) yağız bir delikanlı bir sokağın başına çömeldi. Nişan aldı ve ilk kurşunda alay sancağını taşıyan Yunanlıyı cansız yere serdi. Yunanlı askerle birlikte sancak ta yere düştü.

Bu ilk kurşunun ardından yağız delikanlı peş peşe dört kurşun daha attı. Bunun üzerine Yunanlılar çil yavrusu gibi dağıldılar ve rıhtıma doğru kaçışmaya başladılar.

Tüfeğini tekrar dolduran delikanlı ateşe devam ediyordu. O esnada civar evin penceresinden bakan bir nineyi gören delikanlı, ona dönüp şöyle dedi:

“Nine, gördün ya, yarın âhirette şahidim ol. Kurşunum, cephanem tükendi, onun için tüfeğimi omuzladım, geri gidiyorum...”

İzmir'de düşmana ilk kurşunu atan bu kahramanın kimliği meçhul kalacaktı. (Rahmi Apak, Garp Cephesi Nasıl Kuruldu? s. 12)

Bu ilk kurşundan sonra Ege bölgesinde yaşayan ahalî yediden yetmişe düşmanla mücadele için kendi aralarında teşkilatlanacak ve Yunanlılarla savaşacaktı. Öyle ki, o zamana kadar dağda eşkiyalık yapanlar bile Yunan keferesine haddini bildirmek için dağdan inecek ve savaş boyunca büyük kahramanlıklar göstereceklerdi.

İlk şehitler

Yunanlı askerler askerlik şubesindeki ve kışlalardaki subaylarımızı ve erlerimizi rıhtıma doğru götürürken, binlerce yerli Rum, bu kafilenin etrafını sarmış ve muhafızlar arasında yürüyen subay ve erlere sopalarla, taşlarla, demirlerle kudurmuşçasına saldırmışlardı. İlk ağızda Kolordu Başhekimi Yarbay Şükrü ile kolordu karargahından bir kurmay subay ve on beş subayla altı er bu kudurmuş Rumlar tarafından şehit edilmiş ve cesetleri kordon boyunca sürüklenip denize atılmıştır.

Kahvehanelerdeki Rumlar dışarı çıkarak bu manzarayı keyifle seyretmiş, bu arada yanlarında tabanca olanlar elleri bağlı Mehmedçiğin üzerine ateş açmışlardır. Bu kafilelerden, ayağı kayıp düşenler veyahut dipçik darbesinden sendeleyenerler mutlaka süngülenip şehit edilmişlerdir.

Elleri sopalı, demirli, bıçaklı Rumlar; 56. Tümene mensup subayların ve erlerin tamamını bu şekilde katletmek üzereyken âniden müthiş bir yağmur başlamış, Rumlar ıslanmamak için saçaklar altına ve dükkan içlerine çekilmişlerdir.

Bu esir kafilesi Pasaport dairesinin önünden geçerken, bu defa oraya yanaşmış olan Leon adlı Yunan torpidosu efradı, eğlence için kafilenin üzerine ateş açmış, burada da beş on kişi şehit olmuştur. (a.g.e., s. 14) Bunlar Anadolu'daki ilk şehitlerdi.

Rumların bu vahşeti halkın azmini kamçıluyacaktı. Balıkesir, Salihli, Aydın, Ödemiş, Denizli, Nazilli gibi yerlerde cephele kurulacaktı.

Halkın teşkilatlanmasında müftülerin, imamların, din âlimlerinin öncülük ettiği görülecektir.

Denizli Müftüsü Ahmed Hulusi Efendi, 16 Mayıs 1919 günü, yani Yunanlıların İzmir'i işgal edişinin ertesi günü, Denizli'de bir protesto mitingi tertiplemiştir. Müftülük dairesinin yakınındaki bir camide bulunan sancak-ı

şerifi asılı bulunduğu yerden tekbirler ve selât ü selamlarla indiren Müftü efendi, etrafında şehrin ileri gelen şeyh ve imamı olduğu halde, camiin önünde bekleyen kalabalığın önüne geçti. Kalabalık Belediye Meydanına doğru yürümeye başladı. Bu arada tekbir seslerini işiten halk ta işini gücünü bırakarak Belediye Meydanına koşuyordu. Müftü Ahmet Hulusi Efendi, Denizli halkına hitaben şöyle dedi:

“Hemşehrilerim!

Karşımıza çıkarılan düşman daha dünkü uşaklarımızdır. Biz onlara mağlup ta olmadık. Bu düşman her kim olursa olsun. Son müstakil yurdumuz olan bu topraklarımız da elimizden alınmak isteniyor. Bizler şimdiye kadar esir yaşamadık ve yaşamayız. Silahımız yoksa sapan taşıyla düşmana karşı çıkmak ve onu tepelemek her Müslümana farz-ı ayndır. Fetva veriyorum. Silah azlığı veya çokluğu mühim değildir. Birçok ülkelere hükmetmiş fatihlerin torunlarıyız.” (Garp Cephesi Nasıl Kuruldu? s. 76; Kadir Miroğlu, Kurtuluş savaşında Sarıklı Mücahitler, s. 168).

Müftü Efendi bu konuşmasında eliyle Denizli’de yaşayan Hristiyanları işaret ederek, “Onlar bize vediaırlar. onlara dokunmayınız” demişti.

İşte aradaki fark... İzmir’de yaşayan Rumlar, ellerine fırsat geçince eli kolu bağlı subaylarımızı ve Mehmetçiği hunharca katlederken; Müslüman ahâli, aralarında bulunan gayr-ı müslimleri bir “emânet” olarak görüyor ve onları incitmiyorlardı.

Büyük mücâdele

Ege Bölgesinde, Denizli Müftüsü gibi pek çok kahramanların öncülüğünde teşkilatlanan halk, kendi aralarında birlikler meydana getirmiş, başlarına teşkilatçılıkta, idarecilikte ve savaş ilminde bilgi ve maharet sahibi kimseleri geçirmiş, böylece düşmanla mücadeleye girişmişlerdi.

15 Mayıs 1919'dan TBMM'nin açıldığı tarih olan 23 Nisan 1920'ye ve daha sonra düzenli ordu birliklerinin kuruluşuna kadar yaklaşık bir buçuk sene düşman kuvvetlerini oldukları yerde çivileyen bu fedakâr insanları unutmamak gerektir. Yörük Ali Efe, Hacı Şükrü Bey, Çerkez Ethem, Demirci Mehmet Efe, Halil Efe ve daha pek çok isim, "rütbesiz", "nişansız" fedakârlardı.

Ege bölgesinde Yunanlılar'a karşı verilen bu mücadelede yüzlerce şehit verilecekti. Yüzlerce kadın, çocuk, ihtiyar da gözü dönmüş palikaryalar tarafından hunharca katledilecek ve onlar da mânen şehit olacaktı.

Güney Cephesi

Halkın düşman işgali karşısında Güney bölgesinde verdiği mücadele başlıbaşına bir destandır. Antep'te, Maraş'ta ve Urfa'da yediden yetmişe bütün halk kıyam etmiş; önceden hiçbir hazırlıkları olmadığı, savaş ilmini de bilmedikleri halde, doğru dürüst silah ve cephaneleri de yokken, düzenli düşman birliklerine karşı şanlı bir mücadele vermişlerdir. Şimdi bu mücadelenin bazı safhalarına ana hatlarıyla göz gezdirelim.

Antep'teki şanlı mücâdele

İngilizler 15 Ocak 1919 tarihinde Mondros Mütarekesine dayanarak Antep'i işgal etmişti.

Böyle bir durumu o zamana kadar hayallerinden bile geçirmemiş olan Antep halkı, feveran halindeydi. Bu zillet kabullenemezdi. Halk ilk önce bir **"Cemiyet-i İslâmiye"** kurdu. Bu Cemiyet derhal kolları sıvadı ve bu halkın gerektiğinde kısa zamanda en mükemmel teşkilatları kuracağını ve organizeleri gerçekleştireceğini gösterdi. Kurulan bir **"Mali Komite"** halktan para toplayacak, bununla silah, cephan ve gerekli malzeme alacaktı. Antep'in içerisinde 26 semt teşkilatı kuruldu ve bunların reisleri tesbit edildi.

İngilizler başlarına gelecekleri anlayarak 1 Kasım 1919'da şehri Fransızlar'a teslim ettiler. İngilizlerin derdi petroldü. Bu kurnaz ve dессas kavim petrol bölgelerini kontrolü altında tutmak istiyordu. Hem o bölgelerde şimdi Mehmedçik te yoktu ve kendilerine karşı ciddi mücadele verecek bir potansiyel güç te mevcut değildi.

Antep halkı ilk önce muhteşem mitinglerle işgali protesto ettiler. Bu tavırlarıyla esareti kabullenmeyeceklerini bütün dünyaya ilan ettiler.

“Şehit Kâmil Hâdisesi” savaş kıvılcımını ateşledi. İffet timsali Müslüman bir hanımın çarşafına el uzatılması, “savaş zamanının geldiğini” gösteren bir işaret olarak kabul edildi.

Antep halkı, 7 Şubat 1921 tarihine kadar yaklaşık on bir ay, Fransızlara ve Ermenilere karşı şanlı bir savaş yapmış, şehirlerini ev ev müdafaa etmişlerdir. Bu müddet zarfında düşman tarafı şehre binlerce top mermisi atmış, milyonlarca tüfek ve makinalı tüfek mermisi sıkmış, binlerce el bombası fırlatmıştır. Öyle ki Antep'te neredeyse taş üstünde taş kalmamış, ayakta kalan binalar da delik deşik olmuştur. Bu mücadele esnasında altı bin Antepli şehit düşmüştür.

TBMM 6 Şubat 1921'de almış olduğu bir kararla Antep'e “Gazilik” ünvanı vermiştir.

20 Ekim 1921'de Fransızlarla “Ankara İtilafnâmesi”nin imzalanmasından sonra Mehmedçik 25 Aralık 1921'de tekbir sesleri arasında Antep'e girmiştir.

Antep'te yediden yetmişe bütün halkın iştirak ettiği bu mücadele “İstiklal harbi”nde ayrı bir yer tutar. Bu mücadele bütün Anadolu'ya ümit ve şevk vemiştir.

Fransızlar Maraş'tan nasıl kovuldu?

Maraş'ı işgal etmiş olan İngilizler 29 Ekim 1919 günü yerlerini Fransızlar'a bırakmış ve o gün Fransız birlikleri Ermenilerin tezâhüratları arasında şehre girmişlerdi.

Bütün Maraşlıların yüreği kan ağlıyordu. Yediden yetmişe herkes keferelere haddini bildirmek için bir kıvılcımın çakılmasını bekliyordu. O kıvılcım da 31 Ekim 1919 Cuma günü akşama doğru çakılacaktı.

Küstah Fransız askerleri Maraş'ın Uzunoluk semtinde, bir grup Müslüman hanımın yolunu kesmiş, onlara laf atmışlardı. Adice sözlerden ve sataşmalardan sonra bir Fransız askeri iffet timsali bir hanımın peçesine el uzatınca kadıncağız oracıkta düşüp bayılmış, diğer kadınlar da bağırışmaya, yardım istemeye başlamışlardı. O sırada orada bulunan ve hanımların perişan vaziyetini gören Sütçü İmam, tabancasını çekerek önce peçeye el uzatan Fransızı gebertmiş, daha sonra tetiğe üst üste dokunarak diğer askerleri de haklamış, bu umulmadık darbe üzerine Fransız askerleri çil yavrusu gibi dağılmıştı. İşte Maraş'ta İstiklal mücadelesinin "ilk adımı" bu hâdisedir.

Daha sonra ortaya "bayrak hadisesi" çıkmıştır. 28 Kasım 1919 Cuma sabahı uyanan Maraşlılar kalede dalgalanan ay-yıldızlı bayrağın yerinde olmadığını görmüştü. Herkesin yüreğine bir hançer saplanmış gibiydi. İstiklâlin sembollerinden olan bayrak yerinde yoktu. İşte o hengamede Avukat Mehmed Ali Beyin kaleme alıp Ulu Cami ve Çarşıbaşı Camii gibi merkezî yerlere astığı beyanname şehirde bir heyecan dalgası meydana getirecekti. Beyannâmede şunlar yazılıydı:

"Ey Millet-i Necibe-i İslâmiye! Vaktine hazır ol! Bin üç yüz senedir Allah'ımı, Peygamberini senden memnun ettiğin bir din ölüyor. Ecdadının kanı pahasına fethettiği bir kalenin burcundaki al sancağın bugün Fransızlar tarafından indiriliyor. Şimdi acaba bunu geri yerine koyacak sende birkaç yüz İslam kanı ve gayreti hiç mi yok. Karışıklık arzu etmeyelim, yalnız pürvakar ve azametli olarak sade o al sancağımızı geri yerine koyalım. Tekrar kemal-i azamet ve mehâbetle yerlerimize avdet edelim. Korkma, seni buradaki birkaç Fransız kuvveti kıramaz. Sen mevcudiyetini gösterecek olursan, değil birkaç Fransız kuvveti, hatta bütün Fransız milleti kıramaz. Buna emin ol!"

Haydin kaleye!

Bu beyannâme bütün Maraş'ta büyük akis meydana getirmişti.

İyice duygulanmış olan ahâli Cuma namazı kılmak için camie gelince İmam Efendi, **“Kalesinde bayrağı dalgalanmayan esir bir ülkede cuma namazı kılınmaz.”** demişti. İmam, işgal altındaki bir beldede Cuma namazını kılmanın câiz olmadığını söylüyordu. Bu ifadeler artık halkı coşturmaya yetecekti. Sanki herkes sözleşmişçesine, “Allah, Allah!” diyerek kaleye yürümeye başladı. Bütün Maraşlılar âdeta bir sel olmuş akıyordu. Bu selin önünde kim durabilirdi ki...

Ellerinde bayraklarla kaleye tırmanan ahali, önce bir köşeye atılmış olan bayrağı alarak kalenin burcuna çekmişti. Kalenin üzeri bir bayram yeri gibiydi. Şehirde kalenin üzerinde bayrağın dalgalandığını gören kadınlar ve çocuklar sevinç gözyaşları döküyorlardı.

Kaleye çıkıp bayrağı tekrar dalgalandıran ahali oracıkta cemaatle öğle namazını kılmış, duâ etmiş ve hep birlikte yemin etmişlerdi. Eli silah tutan son fert şehit olana kadar mücadeleye devam edeceklerdi.

Maraşlılar bir defa kıyam etmişti. Artık kefereleri kovmadan da oturmayacaklardı. Silaha sarılan Maraşlılar Fransızlarla Ermenilerin karşısına dikilmişlerdi. 21 Ocak 1920'de başlayan savaş, 11 Şubat 1920'ye kadar aralıksız devam etti. Maraşlılar şehri sokak sokak, ev ev müdafaa ettiler. Sonunda pabucun pahalı olduğunu gören Fransızlar, yanlarına işbirlikçileri olan Ermenileri de alarak 11 Şubat günü kaçarcasına Maraş'ı terkettiler.

Yaklaşık 20 gün aralıksız devam eden çarpışmalar esnasında Maraşlılar yüzlerce şehit vermiştir. Ama sonunda şehirlerini düşmandan tamamen temizlemiş ve hepsi de “gazi” olmuştur.

Urfa'daki çarpışmalar

Urfalılar da İstiklâl mücadelesini aşağı yukarı Maraşlılarla aynı zamanda başlattı. Daha önceden hazırlıklarını yapan ahâli, artık silahlı mücadelenin vaktinin geldiğine karar vererek 17 Ocak 1920 tarihinde Fransızlara karşı ilk kurşunu sıktılar. Bu tarihten sonra yaklaşık üç ay devam edecek çetin bir mücadele başladı. Urfalılar, düşmanın ağır silahlarına karşı çakaralmaz tüfeklerle, kasatura-larla, hançerlerle karşı duruyorlardı. Bu yiğitçe mücadele-nin sonunda Fransızlar, 10 Nisan 1920 tarihinde şehri tamamen boşaltarak gerisin geriye kaçmak zorunda kal-dı.

Doğu Cephesi

Batı'da ve Güney'de bu şekilde mücadele verilirken Doğu bölgesinde de ahali devamlı surette Ermenilerin te-câvüzlerine karşı tetikte beklemekte, yer yer de onlarla çatışmaktaydı.

23 Temmuz 1919'de Erzurum Kongresi, 4 Eylül 1919'da Sivas Kongresi toplamış, 23 Nisan 1920'de TBMM açılmıştı. Doğu halkı bütün bu gelişmeleri yakın-dan tâkip ediyor ve bir işaret bekliyordu.

Kâzım Karabekir Paşa'nın idaresindeki Doğu cephe-sinde 9 Haziran 1920 tarihinde geçici seferberlik ilan edil-di. 29 Eylül'de umumî taarruz başlatıldı. Doğu'da halkın beklediği vakit gelmişti. O bölgeyi şehir şehir, kasaba ka-saba, köy köy düşmandan temizliyorlardı. 3 Ekim'de (1920) Kars, 7 Kasım'da Gümrü geri alınmıştı. Hâlâ Bol-şevik ihtilalinin sarsıntısını yaşayan Rusya, Anadolu hal-kının bu kıyamından ürkmüş, anlaşılmaktan başka çâre olmadığını görmüştü. Rusya'nın korkusu Orta Asya ve Kafkaslardaki Müslümanlardı. Ya İstiklal mücadelesi ale-vi o bölgelere de sıçarsa ne olurdu?..

Rusya, TBMM Hükûmetiyle 16 Mart 1921'de Mosko-

va ve 13 Ekim 1921 tarihinde Kars anlaşmasını imzaladı. Böylece Rusya ile aramızdaki sınır tesbit edilmiş oldu.

Doğuda verilen mücadeleler esnasında yüzlerce Mehmedçik şehit oldu. Ayrıca, geri çekilen Ermeniler her geçtikleri yerde korkunç hunharlık tabloları sahnelediler. Bebekleri, kadınları, ihtiyarları hunharca katlettiler; köyleri, kasabaları yakıp yıktılar.

Sevr Anlaşması

Bütün Anadolu'da "İstiklal Meşalesi" yakıldığı bir sırada düşman kuvvetleri kendi kendilerine gelin güvey oluyor, akılları sıra Anadolu'yu aralarında pay edip, bu topraklarda yaşayanları tamamen esir, hatta "köle" durumuna düşürmenin hesaplarını yapıyorlardı. 10 Ağustos 1920'de Sevr anlaşması imzalanmıştı. Ama Anadolu'nun imanlı halkı bu anlaşmayı paramparça etmeye hazırды. Gerekirse tıpkı yedi cephede verdikleri şehitler kadar şehit verecek, ama bu toprakları düşmanlardan tamâmen temizleyeceklerdi.

İstiklâl mücadelesinin temel yapısı

İstiklal mücadelesine yakından bakıldığında bu mücadelenin bütünüyle "iman ve inanç" temelleri üzerine oturtulduğu görülecektir. Buna dâir sayısız misal vermek mümkündür. Ana başlıklar halinde bazı misaller verelim:

İstiklâl mücadelesinin ana karakterini TBMM'nin açıldığı gün görmek mümkündür. O gün, yani 23 Nisan 1920 Cuma günü Ankara Hacıbayram Camiinde kılınan Cuma namazında milletvekilleri halkla beraber omuz omuza namaza durmuştu. Namazı müteakip mevlid-i şerif okunmuş, daha önce okunmuş olan yüzlerce hatm-i şerifin duâsı yapılmış, ardından sancak-ı şerif açılmış, milletvekilleri, mahşerî bir kalabalıkla birlikte yürüyerek ve yol boyunca tekbirler getirerek Meclis binası önüne gel-

miş, burada kurban kesilmesinin ve duâlar edilmesinin ardından binaya girerek çalışmalarına başlamışlardı.

TBMM'nin ilk çıkardığı kanunlardan biri olan, 2. 5. 1920 tarihli ve 3 Numaralı, **“TBMM İcra Vekillerinin Suret-i intihabına Dair Kanun”** gereğince kurulan bakanlıklar arasında; **“Şer'îye ve Evkaf”**, **“Adliye ve Mezahib”** isimlerinde bakanlıklar vardı. Bu bakanlıklar protokolde ilk sıralarda yer almaktaydı.

1921 tarihli Teşkilat-ı Esasiye Kanununun, yani Anayasanın 7. maddesinde, TBMM'nin, **“Ahkâm-ı Şer'iyyenin tenfizi ile mükellef olduğu”** belirtilmekteydi. Yani Anayasaya göre, TBMM'nin aslı görevlerinden birisi, şer'î hükümlerin uygulanmasını sağlamaktı.

Nasıl asker toplandı?

TBMM'nin çalışmaya başlamasından sonra, ilk olarak üzerinde durduğu mevzu, “düzenli ordu kurma çalışmalarının nasıl yapılacağı” idi. Bütün milletvekilleri bu mevzu üzerinde kafa yoruyordu. Bu, görüldüğü gibi kolay bir iş değildi. Daha önce bahsettiğimiz gibi, Osmanlı devleti yaklaşık yedi yıl boyunca muhtelif cephelerde savaşır durmuştu. Birinci Dünya savaşında yedi Cephede yüzbinlerce asker şehit düşmüş, yüzbinlerce asker de yaralanmış veya ağır hasta olarak memleketine dönmüştü. Mondros mütarekesinden sonra ordu terhis edilmiş, herkes memleketine dönmüştü. Anadolu insanı yıllarca devam eden savaş sonunda hem arslan gibi evladlarını kaybetmiş, hem de çok fakir düşmüştü. Tablo buydu. Bu durumda Anadolu'dan nasıl asker toplanacaktı?

O günün şahitlerinden ve TBMM hükümetlerinde de-falarca “bakanlık” yapmış olan Dr. Rıza Nur, Anadolu insanının nasıl harekete geçirildiğini şu şekilde anlatmaktadır:

“... Şimdi tuttuğumuz siyaset, elimizdeki düstur şu dur:

“Padişah-Halife, Hükümet, İstanbul’da düşmanlar elinde esirdir. Biz vekilleriyiz. Onları, dini, milleti, devleti kurtaracağız. Ey millet! Yunan gibi asırlardan beri köle-miz olan bir millete nasıl boyun eğeceksiniz! Bu millet bu-na dayanamaz. Gayrete geliniz. Din gayreti lâzımdır. Çün-kü bütün millet âdeta istisnasız, padişaha mutî (itaatkar), dine merbut (bağlı), ‘padişah, din’ diyor, başka birşey bil-miyor. Harpten de yorulmuş, bitmiş, parasız, sefalette, bu haldeki bir milleti kolay kolay yeni bir harbe hazırlamak da mümkün değil. Bunun için Rumlar ile izzet-i nefsinı gı-cıkıyoruz.’ Bakkal Yorgi başınıza vali, mutasarrıf; Taşçı Vasil jandarma zabiti olacak, nasıl dayanacaksınız?’ diyo-ruz. Hakikaten Türk buna tahammül edemiyor. Anadoluda bu esnadaki seyahatlerimde bizzat böyle propaganda yaparken bu sözlerin herşeyden müessir olduğunu görü-yorum. Aynı zamanda dini de ele alıyorduk. ‘Kur’an’ı ap-teshane kâğıdı yapacaklar. Size şapka giydirecekler, di-yorduk. Bu da pek müessir oluyordu.” (Hayat ve Hatıratım. c.3, s. 623-624).

Ak sakallı, ak sarıklı âlimler de köy köy, kasaba ka-saba dolaşarak halktaki cihad ruhunu uyandırmaya, on-lara şehâdet şuurunu aşılamaya çalışıyorlardı.

Birinci Mecliste çok sayıda din âlimi, şeyh ve sarıklı aydın vardı. Onlar da Anadoluyu karış karış dolaşüyor, halkı cihada dâvet ediyordu. Bu milletvekillerinden biri olan Mehmed Âkif, 1921’de Kastamonu’nun kazalarında verdiği vaazlardan birisinde şöyle diyordu:

“Ey Cemaat-i Müslimin! Tâ âlem-i ervahta ikrar verdi-ğimiz bu din-î mübin, izzet dinidir, azamet dinidir, saadet dinidir. Zillet dini değildir, meskenet dini değildir, sefalet dini değildir. Kelimetullah’ı i’lâ için (Allah’ın kelâmını, Kur’an’ı yüceltmek için) dünyanın şarkına, garbına, şima-line, cenubuna koşan (dünyanın doğusuna, batısına, ku-zeyine, güneyine koşan), önüne dikilen türlü türlü engel-leri, mezahimi (zahmetleri) yıkıp geçen ecdadınızdan

olsun sıkılmaz mısınız? O kahraman Müslümanlar size dünyalar kadar vasi (geniş) bir memleket, dünyayı titreten bir saltanatla tarihler dolusu mefahir bıraktılar. Ya sizler evladınıza, ahfadınıza (torunlarınıza) miras olarak acaba ne bırakıp gideceksiniz?” (Mehmed Âkif. Kur'an-ı Kerim'den Âyetler-Mev'izeler, Hazırlayan: Suat Özalp. s. 218).

Mehmed Âkif, o sırada halkın ve cepheye koşan Mehmedçiğin hissiyatını manzumeleştirmişti. **“Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım; Hangi çılgın, bana zincir vuracakmış, şaşarım.”** diye kükreyen Âkif, vaaz kürsüsünde söylediklerinin benzerini manzum olarak şu şekilde ifade ediyordu:

*“Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın,
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.*

*Bastiğin yerleri 'toprak' diyerek geçme, tanı!
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehid oğlusun, incitme yazıktır atanı,
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.*

*Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki fedâ?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan şüheda!
Canı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin, tek vatanımdan beni dünyada cüda.*

*Ruhumun senden, İlâhî şudur ancak emeli:
Değmesin mâbedimin göğsüne nâ-mahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.”*

Âkif on kıt'alık bu şiiri Şubat 1921'de yazmıştı. O esnada Anadolu'da fırın kızışmış ve Batı cephesinde ciddi savaşlar başlamıştı.

Anadolu arslanları cepheye koşuyordu. Kadınlar, çocuklar mermi imalatında çalışıyor, çarşafli hanımlar yaşlı dedelerle birlikte sırtlarında cepheye mermi taşıyorlardı. Mehmedçik cephede savaştan önce namazını kılmayı ihmal etmiyor, duâsını ediyor, "Allah, Allah!" diyerek Yunan keferesinin üzerine atılıyordu. Şehit düşen her askerin cebinden mutlaka ya bir Kur'an cüz'ü, ya da Kur'an-ı Kerim'den bir sayfa çıkıyordu.

İşte böylesine bir atmosferde Mehmed Âkif'in yazdığı manzume, cephede savaşan Mehmedçiğin ve bu savaşa malıyla, canıyla iştirak eden yediden yetmişe bütün halkın hissiyatına tercüman olmuştu.

Şiir 1 Mart 1921 günü TBMM'de defalarca okunmuş, milletvekillerinin heyecanlı tezahüratıyla karşılanmıştı. Milletvekilleri şiiri ayakta dakikalarca alkışlayarak takdir etmişlerdi. TBMM'nin 12 Mart 1921 tarihli toplantısında, "İstiklal mücadelesini" pek güzel ifade eden bu manzume "İstiklal Marşı" olarak kabul edilecekti.

Meydan Muharebeleri

Yunanlılar, düzenli ordu kurulana kadar, halkın kendi arasında organize ederek meydana getirdiği birlikler karşısında çok zorlanmıştı. Düzenli ordu kurulmadan önce harekete geçmek istiyordu. 22 Haziran 1920'de hücum geçiren Yunanlılar, rasgeldikleri yerleşim merkezlerini yakıp yıkıyor, ahâliyi hunharca katlediyorlardı.

11 Ocak 1921 tarihinde yapılan 1. İnönü savaşlarında 5 bin Mehmedçiğin karşısında 20 bin Yunanlı; 1 Nisan 1921'deki 2. İnönü savaşında 15 bin Mehmedçiğin karşısında 40 bin Yunanlı vardı. Bu savaşlarda Mehmedçik kendisine verilen vazifeleri hakkıyla yerine getirdi. Yüzlerce şehit verildi. Neticede Yunanlılar büyük darbeler yemişti oldu.

10 Temmuz 1921'de Eskişehir-Kütahya savaşları başladı. Bu savaşlarda, 51 bin Mehmedçîğin karşısında 96 bin Yunanlı vardı.

Daha önce bahsettiğimiz gibi, düzenli ordu henüz yeni kurulmuştu. Silah ve cephane son derece mahduttu. Oysa Yunanlılar devamlı takviye alıyordu. Üstelik İngiltere, Fransa ve diğer Batı ülkeleri muazzam miktarda silah, cephane ve diğer lüzumlu araç-gereç yardımı yapıyordu.

Harp Meydanlarına "Allah, Allah!" diyerek koşan Mehmedçik, savaş esnasında dilinden Kelime-i Tevhidi ve Tekbiri düşürmüyordu. Bu coşkun iman karşısında düşman güçlerinin dayanması mümkün müydü?

13 Eylül 1921'deki Sakarya Meydan savaşı da zaferle neticelendi.

26 Ağustos 1922'deki başlatılan büyük taarruzda Mehmedçik artık kükremiş arslan gibiydi, coşkun bir sel gibi düşmanın üzerine doğru akıyordu. Yunanlılar artık devamlı surette kaçmakta, her geçtikleri yeri yakıp yıkmaktaydı.

30 Ağustos 1922'deki Başkomutanlık meydan savaşında düşmana nihâi darbe indirildi.

Bu savaşlarda Mehmedçîğin hali görülmeye değermişti. Dilinde Allahu Azimüşşan'ın ismiyle, düşmanın yağmur gibi yağın mermilerine aldırış etmeksizin hücum ediyordu. Sonunda kesin zafer kazanıldı. Artık Yunan palikarları ardına bile bakmadan kaçıyorlardı.

27 Ağustos 1922'de Afyon, 9 Eylül'de İzmir ve Bursa kurtarıldı.

Mehmedçik 9 Eylül 1922'de halkın sevinç gözyaşları arasında İzmir'e girdiğinde şehrin dört bir yanından alevler yükseliyordu. Yunanlılar kaçarken şehri ateşe vermişlerdi. Ancak halk, bu alevlere aldırış etmiyordu. Yüreklerindeki yangın sönmüştü ya gerisi mühim değildi.

Henüz zaferin destanı yazılmadı

Şu bir gerçektir ki, aradan bu kadar zaman geçmesine rağmen, İstiklâl mücadelesinin dört başı mâmur bir tarihi henüz yazılmamıştır. Yediden yetmişe bütün bir halkın verdiği mücadeleyi tam olarak anlatmak mümkün değildir, ama o kahraman insanların yaptıklarını kısmen de olsa yazmak bir vefa borcudur.

İstiklal Harbi esnasında, gerek asker, gerek sivil olarak binlerce şehit verilmiştir. Onbinlerce gazi ağır şekilde yaralanmıştır. Hanımlar kollarındaki bileziği, kulaklarındaki küpeleri, parmaklarındaki yüzükleri vermiştir.

Mehmedçik, yaklaşık üç yıl devam eden mücadele boyunca, çok az yiyecek, yarı aç-yarı tok, ayağında yırtık postalla, kışta sırtına geçireceği kaputu olmaksızın savaşmıştır.

İstiklal Harbinde şanlı bir mücadele veren o şehitleri, şimdi hepsi rahmet-i Rahman'a kavuşmuş olan gazilerimizi rahmetle, şükranla, duâlarla, fatihalarla yâdediyoruz.

O şehitlerin hangi değerler uğruna, hangi gayeler için savaşıklarını hiçbir zaman unutmamalıyız. Yoksa yarın Rûz-u Mahşerde o şehitlerin ve gazilerin iki elleri yakalarımızda olacaktır...

Mazlumun yanında yer almak için Kore'ye giden
ve Allah'ı inkar eden çok güçlü ordularla
savaşan Mehmetçiğin kahramanlık destanı...

KORE ŞEHİTLERİ

10 Aralık 1950 günü öğle üzeri İstanbul'daki Süleymaniye camii'nin içi dışı tıklım tıklım doluydu. Yaklaşık 70 bin mü'min, o gün, hem mânevî bir havayı teneffüs edecek, hem de tarihî bir hâdiseye şahitlik edeceklerdi.

O gün öğle namazını müteâkip, Kore şehitlerinin ruhlarına ithaf edilmek üzere bir mevlid-i şerif okunacaktı. Üstelik bu mevlid-i şerif ilk defa olarak radyodan naklen yayınlanacak ve Mehmedcik te binlerce kilometre uzaklıkta bu mevlidi dinleyecekti.

Halk için bu muazzam bir hâdiseydi. Yaklaşık 25 sene boyunca minarelerden Ezan-ı Muhammedî okunmamıştı. Ezan'ın aslî şekliyle okunması yasaklanmıştı. Kur'an öğrenmek ve öğretmek te yasaklanmıştı. Halk ölen yakınları için dahi mevlid-i şerif okutamıyordu.

Demokrat Parti 14 Mayıs 1950 seçimini kazanıp tek başına iktidar olunca seçim öncesi halka verdiği sözlerden birini gerçekleştirerek Ezan-ı Muhammediyi serbest bıraktırdı. Kore şehitlerini vesile kılarak radyodan mevlid okutulması ise bir diğer güzel gelişmeydi.

Zaferdeki sır

Kore'ye gider gitmez en tehlikeli cephelere sürülen Mehmedçik, kahramanca savaşmış, daha ilk sıralarda yüzlerce şehit vermişti. Vatandan uzakta, zulmü durdurmak, zâlime karşı çıkmak, Allah'a inanmayan vahşilere derslerini bildirmek üzere cephede olan Mehmedçik, Süleymaniye camiindeki merasimi, cephedeki radyolar vasıtasıyla ânında dinliyordu.

Süleymaniye Camiindeki merasime iştirak eden Diyanet İşleri Başkanı Ahmet Hamdi Akseki, cemaata heyecan verici bir konuşma yapmıştı. Akseki konuşmasında şehadet şuuru ve zaferlerdeki sır üzerinde durarak şöyle demişti:

“Birinci Cihan Harbinde Bağdat Cephesinde yüzbaşı Muzaffer Bey, üstün düşman kuvvetleriyle savaşırken yaralanıp düşüyor. Artık Muzaffer Bey son nefeslerini yaşıyor ve konuşamıyor. Bu anda cebinden bir zarf çıkarıp kanı ile zarfa yazıyor: ‘Kible ne tarafta?’ Kahraman erler onun ne demek istediğini anlayarak hemen kibleye çeviriyorlar. Bundan sonra zarfın öbür tarafına yazıyor, “Bölük savaştan yılmasın, intikamımı alsın.” Altına da “Eşhedü en lâilâhe ilâllah ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve Resûlühü” kelime-i şehâdetini yazıyor ve ruhunu Allah’a teslim ediyor.

Bu gibi misalleri çoğaltmağa vaktimiz müsait değildir. Uzaklara gitmeye ne hâcet: Otuz sene evvel de korkunç bir haksızlığa şahit olmadık mı? O zaman da bâtil hakka savlet etmiş, durup dururken mukaddes yurdumuza düşman hücum etmiş; haksızın bu savleti bütün şiddetiyle ilerlemiş. Önüne gelen mukaddesâtı, zâlimlere has bir şekilde tahrip etmiş, kirli ayaklarını kalbgâhımıza kadar uzatmış idi. Lâkin sonu ne oldu? Ne olacak: Tam bir azim ve irade ile ‘Allah, Allah’ diyerek süngüsünü takan, silahına sarılan kahraman milletimizin karşısına çıkmak isteyenler kılınçtan geçirilmiş, kaçmakla kurtuluruz sananlar da denize dökülmüştür. Bunlar bizim için her vakit ve da-

imâ olacak bir şeydir.

Bu aziz millete dokunmaya gelmez. Hele onun vatanına, onun hürriyetine, onun mukaddesâtına kem gözle bakanlar, bunlara karşı kötü bir fikir besleyenler varsa, onlara şu muazzam ve muhteşem mâbedin kürsüsünden ihtar edelim ki, böyle bir şeyi hayallerinden dahi silsinler. Yoksa evvelkilerin yuvarlandığı gayya kuyusunun dibini boylarlar.”

Şehitlik nasıl bir rütbe?

“Şimdi size şehitliğin nasıl bir rütbe olduğundan bahsetmek isterim. Fakat buna dair ne söylesem yine onu anlatmış olamayacağım. Onu hakkiyle anlayıp anlatabilmek için şehidin yükseldiği mertebeye çıkmak lazımdır.

Şehitlik, peygamberlik mertebesinden sonra gelen bir mertebedir. Bunun en güzel, en doğru ifadesini yine Kur'an-ı Kerim'de bulabileceğiz. Kur'an'da 'Hak uğrunda, Allah yolunda öldürülenler için sakın ölü demeyiniz. Onlar ölü değil, diridirler. Lâkin siz o yüksek hayatın farkında değilsiniz' buyuruluyor.

Peygamber Efendimiz de şehitliğin yüksek mertebesi-ni şu mübarek sözleriyle anlatmışlardır:

– Ne olaydı, Hak yolunda, Allah yolunda şehit olaydım, tekrar dirilip tekrar şehit olaydım. Tekrar dirilip tekrar şehit olaydım.

Şehidin bütün günahları mağfurdur. Hısım ve akrabasından yetmiş kişiye şefaet edecektir.

Şehitliğin bu derece yüksek mertebede olduğunu bilen İstiklal Marşı Şairi rahmetli Mehmed Âkif, şehide hitaben, şehide karşı ne yapılsa az geleceğini çok yüksek bir belâgatle ifade ettikten sonra şöyle der:

‘Ey bu topraklar için toprağa düşmüş asker / Gökten ecdâd inerek öpse o pâk alnı değer / Ey şehit oğlu şehit

isteme benden makber / Sana ağuşunu açmış duruyor
Peygamber.'

Ne mutlu böyle bir ölüme.” (Âbidelerimiz / 322-323)

General'in mektubu

Bu konuşmayı ve mevlid-i şerifi Kore'de cephede dinleyen erinden generaline bütün askerlerimiz hislenmişlerdi. Zaten onlar da bu şuurla Kore'ye gitmiş, şehadet şuuruyla Komünist Kuzey Korelilerle, Çinlilerle savaşmışlardı.

Kore'deki Tugayımızın Komutanı General Tahsin Yazıcı, mevlidi tertipleyen, “Türkiye Anıtlar Derneği İstanbul Şubesi Başkanlığına” gönderdiği mektubunda hislerini şu şekilde dile getiriyordu:

“Müslüman Türk ruhumuzun coşkun fazilet kaynağında kaynaşan ulvî duygularınızın hareketi ile gayret ve fedakârlıklarla 10 Aralık 1950 tarihinde İstanbul'un Süleymaniye Camiinde tertip edilen muhteşem mevlidin muhtelif tablolarını içine alan çok değerli albümü bana göndermekteki lütufkârlığınızdan dolayı sizlere teşekkürlerimi sunarım.

O mevlidin ihtişamlı tablolarını Kore'de iken bir sahra sinemasının perdesinde huşû ile, aynı zamanda mânevî bir zevkle görmüş, kendimde ölçü olarak bunun milletdaşlarımız ve o zaman Kore'deki evladlarımız üzerinde yarattığı mânevî heyecan ve tesirinin büyüklüğünü düşünerek ve görerek müteşebbislerini tanımadığımdan duyduğum sevgi, tebrik, şükran hislerim içimde saklı kalmış idi. Bu defa o mevlidin âlicenap, fedakâr şube idarecileri, sizleri tanımamakla içimde saklı kalan o duygularımı geç dahi olsa huzurunuza arz etmekle taze bir sevinç ve zevk duyuyorum.

“Büyük duygularınızın tercümanı olan o hayırhah teşebbüsünüzün yarattığı tesirleriyle Kore harekâtı başarı-

larında sizlerin de büyük bir şeref hislerinizin bulunduğunu samimi bir ifade ile bildirmekten de ayrı bir zevk alıyorum.

“Sizleri faziletinizle tanımaktan duyduğum memnuniyetimi hürmetlerimle birleştirerek sunar, çok sağ olun derim.” (A.g.e. / 328)

Kore’de neler oldu?

Kore savaşı dünya yakın tarihinin mühim hâdiselerinden birisidir. Kore topraklarında cereyan eden bu savaşta, süper güçler kuvvet denemiş; nüfuz, menfaat ve hakimiyet kavgası yapmışlardır. Bu kavganın Güney Kore tarafında yer alan güçleri, ortaya “meşrû mazeretler” koymuşlardır. BM ve ABD’nin başını çektiği bu güçlerin sonraki yıllarda; Bosna-Hersek’te, Tacikistan’da, Azerbaycan’da, Filistin’de, Kuzey Irak’ta, Kosova’da aynı tavrı sergilemeyeışleri dikkat çekicidir. Bu sessizlikte, mazlum olan tarafın Müslümanlar oluşunun mühim rolü vardır. Ezilen taraf Müslüman olunca BM, ABD ve Kore’de mazlumdan taraf olan diğer kesim; hep kör, sağır ve dilsiz numarası yapmışlardır.

Bu siyâsî tavırlar ve Türkiye adına Kore’ye asker gönderilmesi kararını çıkartan politikacıların düşünceleri, tavırları ve kararları bizi ilgilendirmiyor. Biz, Kore’de sırf “inkar-ı uluhiyet” fikrine karşı durmak, mazluma el uzatmak ve İslâm’ın faziletini ve âlicenaplığını göstermek için Kore’ye giden ve orada “Allah, Allah!” diyerek savaşan Mehmetçiğin yaptıklarına, şehitlerin kahramanlıklarına bakacağız. “Kore meselesinde” bizi ilgilendiren taraf budur. Yalnız, Mehmedçikle birlikte Kore’ye gidip oradaki kahramanlıklarına bakmadan önce, Kore’de neler olup bittiğine, savaşın niçin başladığına, savaşın taraflarına ve Türkiye’nin Kore’ye asker gönderme kararını alışına kısaca göz gezdirelim:

Savaş nasıl başladı?

İkinci Dünya Savaşı sona erdiğinde Kore fiilen ikiye ayrılmış durumdaydı. Kuzey Kore Rusya'nın, Güney Kore ise Amerika'nın kontrolündeydi. Ne var ki, kuzey Kore ilk fırsatta Güney Kore'yi ele geçirmenin planlarını yapmaktaydı.

Kuzey Kore, Rus ve Çin komünistlerinin yardımıyla dört başı mâmur bir ordu kurmuştu. Bu kıvılcığa muvafık, Güney Kore'de sembolik bir Amerikan birliği ile silah ve teçhizat bakımından çok zayıf bir Güney Kore ordusu vardı.

Güney Kore ordusunun zayıflığını bilen komünistler, bu toprakları rahatça ellerine geçireceklerini düşünmekte ve bu düşünce ile fırsat kollamaktaydılar.

Haziran 1950'de iki ülke sınırında başlayan çatışmalar, 25 Haziran 1950'de Kuzey Kore ordusunun bütün gücüyle Güney Kore topraklarına hücumla geçmesiyle değişik bir şekilde bürünmüştü. Bu harekât resmen işgal idi.

BM Güvenlik Konseyi ABD'nin telaşlı çağrısı üzerine derhal toplanarak çarpışmaların durdurulması kararı aldı. Kuzey Kore, BM'nin kararlarını dinlemeden ilerlemesine devam ediyordu. Bunun üzerine BM Güvenlik konseyi 27 Haziran 1950'de tarihî bir karar aldı. Bu karara göre BM üyesi devletler Güney Kore'ye yardım edeceklerdi. Bu karar gereğince teşekkül eden "BM Gücü" 8 Temmuz 1950'de Kore'ye çıkarak, kıvılcık orduların karşısında yerlerini almıştı.

BM'nin bu nevi bütün operasyonlarında olduğu gibi, bu harekatta da komuta Amerika'da idi.

BM Genel Sekreterliği 15 Temmuz 1950 tarihli bir telgrafla, TC hükümetini de Kore'ye yardıma dâvet etmişti.

DP iktidarı bu telgrafi değerlendirmiş ve 25 Temmuz 1950 tarihli Bakanlar Kurulu Kararıyla, Kore'ye askerî bir kuvvet gönderilmesine karar vermiştir.

Tugayımızın hazırlığı

Siyasî iktidarın kararından sonra askerler derhal hazırlığa girişmişlerdi. Kore'ye gidecek tugay bütününü gönüllülerden meydana gelecekti. Özel Tugayın başına general Tahsin Yazıcı tâyin edilmişti. Bu tugaya 1929 doğumlu erler alınmıştı. Terhis zamanları yaklaşmasına rağmen 1928 doğumlu birçok asker de gönüllü olarak tugaya katılmıştı.

Etimesgut Garnizonunda toplanan Kore Tugayı, burada eğitilmeye başlanmıştı.

Kore Tugayına seçilen askerlerin hepsi de şevk içerisindedi. Bir an evvel Kore'ye gitmek istiyorlardı. Mehmedçik ve subaylar gibi halk da heyecan içerisindeydi.

Kore Tugayının emir subaylarından Yüzbaşı Hürşit Güneşli, oğlu askere giden bir babanın durumunu şu şekilde anlatıyor:

“Kore Harekâtına ait acı ve tatlı hatıralar, aradan bir hayli zaman geçmiş olmasına rağmen, bütün tazeliği ve canlılığıyla gözümün önündedir.

Birliğin Ankara'dan hareketine takaddüm eden günlerde duyulan heyecan her vesileyle milletçe izhar edilen galeyanlarla birleşmiş, öyle ulvî bir hal almıştı ki hâlâ o günleri zevkle ve gururla hatırlamaktayım.

Hazırlıklarla uğraştığımız günlerin birinde karargâha sakalı göbeğine kadar uzun, geniş omuzlu, beline doladığı enli meşin kuşağının içinde dimdik duran bir ihtiyar geldi.

Bir bacağını Çanakkale'de kaybettiğini söyleyen bu ihtiyarın en küçük oğlu, ilk kafiyle Kore'ye gidiyormuş.

Yaşlı olduğu için, çok sevdiği küçük oğlunu dünya gözüyle bir daha görmek, hem de Generali ziyaret etmek istemişti.

Çam sakızı, çoban armağanı kabilinden koltuğunun

altında bir irice karpuz vardı.

Bu, onun gani gönlünden, içten bir inanışla getirdiği hediyesi idi, zaten gün görmüş haliyle gönüllerimizi çoktan kendisine bağlamıştı.

İhtiyar gazinin bu hareketinden çok mütehassis olan General, kendisini yemeğe alıyordu, sofrada yanına oturttu.

Aynı heyecanlı günleri yaşamış iki eski asker; Birinci Cihan Harbine ait hatıraları yâdedip geçmiş günleri andılar.

Yemekten sonra yanına gelen oğlunu ihtiyar gazi bir kenara çekti, sırtını eliyle sıvazlayarak nasihatlerini tamamladı ve cüzdanından çıkardığı meşin mahfazalı muskasını öpüp alnına götürerek ona teslim etti.

Vedalaşmaları kısa ve askerce oldu. Ayrıldıkları zaman sakat bacağını bastonunun yardımıyla sürüyen ihtiyarın gözlerinden sakalına süzülen yaşları oğlu görmedi.

O, bizlerden dahi sakladığı gözyaşlarını elinin tersiyle silerken ‘Allah yolunuzu ve bahtınızı açık etsin’ diye dua ediyor ve kendisini şehre götürecek jipe doğru yürüyordu.” (Tahsin Yazıcı. Kore Birinci Türk Tugayında Hatıralarım. s. 70-71).

Heyecanlı uğurlama merasimleri

Koreye gidecek tugayımızın mevcudu dört bin beşyüz idi. Bu 4.500 yiğit, Kore’ye hareket etmeden önce gerekli savaş hazırlıklarını yapmış, savaşacakları yerler hakkında bilgiler edinmişlerdi.

Ankara’da bütün hazırlıklarını tamamlayan Kore Tugayı, 19 Eylül 1950’den itibaren İskenderun’a doğru hareket etmişti.

Gerek Tugayın Ankara’dan İskenderun’a gidişi sırasında, gerekse İskenderun’dan gemiyle Kore’ye hareketinden önce, gözyaşartıcı tablolar yaşanmıştı. Yediden yetmi-

şe binlerce insan Kore'de savaşacak Mehmedçiği yolcu etmeye gelmiş, onlara duâlar etmişti. Mehmedçik sanki düğüne gider gibiydi. Onlar Tuna boylarında at koşturan, üç kıtada İ'la-yı Kelimetullah için savaşan kahraman atalarının taşıdığı hisleri taşıyorlardı.

Kore yolcuları 25 Eylül 1950'den itibaren İskenderun'dan peyderpey yola koyulmuş ve ilk kfile 17 Ekim 1950'de Kore topraklarına ayak basmıştı.

Gemiyle yapılan yolculuk çok zahmetli ve meşakkatliydi. Yolculuk yaklaşık 23 gün sürüyordu. Mehmetçik denizdeki bu yolculuk esnasında da ibadetini aksatmıyor, gemide mescit haline getirilen mekanlarda cemaatle namazlarını eda ediyordu.

Kuvvetlerin durumu

Kore'de BM'nin çağrısına uyarak asker gönderen ülkelerin sayısı 15'ti. Ancak bu ülkelerin gönderdiği toplam asker sayısı, Kuzey Kore saflarında çarpışan asker sayısından çok çok azdı. Sadece Kızıl Çin, 1950 Ekim'inde Kuzey Kore'ye yardım için 300 bin asker göndermişti. Ayrıca 1 milyon askerini de yedekte bekletmiş ve bunları da peyderpey cepheye sürmüştü. Ayrıca Rusya da muazzam miktarda silah ve vasıta yardımı yapmaktaydı.

Tugayımız, işte bu muazzam birliklerin karşısında, en tehlikeli cephelerde savaşmıştı. Pusan, Suan, Kumhua, Elco ve Kunuri bölgelerindeki savaşta Mehmedçik destanlar yazmıştı.

Mehmedçiğin Kore'ye adım attığı 17 Ekim 1950 tarihinden, savaşların durduğu 27 Temmuz 1953'e kadar, bütün mühim çarpışmalara iştirak eden tugayımız, bu müddet zarfında yekün 717 şehit vemiştir.

Şimdi, Kore'deki harp safhalarına ve Mehmedçiğin iştirak ettiği çarpışmalara, şehitlerle gazilerimizin kahramanlıklarına ana hatlarıyla göz gezdirelim:

Kore'deki en şiddetli çatışmalar 25 Haziran 1950-30 Haziran 1951 tarihleri arasında cereyan etmiştir. Bu çatışmaları şu şekilde beş safhaya ayırmak mümkündür:

1. 25 Haziran - 15 Eylül 1950: Birleşmiş Milletler Kuvvetlerinin çekilmesi ve duraklaması.

2. 15 Eylül - 26 Kasım 1950: BM Kuvvetlerinin Birinci ileri harekâtı.

3. 26 Kasım 1950 - 26 Ocak 1951: BM Kuvvetlerinin ikinci çekilmesi ve duraklaması.

4. 26 Ocak - 23 Nisan 1951: BM Kuvvetlerinin İkinci ileri harekâtı.

5. 20 Mayıs - 30 Haziran 1951: BM Kuvvetlerinin Üçüncü ileri harekâtı ve anlaşma.

İlk süngü hücumu

Kore'de süngülere çok iş düşmüştür. Savaşın çehresini değiştiren silah, çoğu defa süngü olmuştur. Mehmedçik te bu yakın dövüş esnasında defalarca parlak başarılarla imza atmıştır.

Mehmedçiğin Kore'deki ilk ciddi imtihanı 27 Kasım 1950'de başladı. 28 Kasım günü de ilk süngü hücumu gerçekleştirildi. Tahsin Yazıcı bu hücumu şu şekilde naklediyor:

“... Şafak zamanı idi. Doğu ileri karakol bölümünde ateş başladı ve çok kısa zaman içinde gittikçe şiddetlendi. İleri karakol bölümü (10. Bölük) sağda, 9. Bölük solda olarak 3. Tabur bütünüyle mevzie sokuldu. 10. Bölük kumandanı, tabur kumandanına verdiği ilk raporda, miktarı henüz kestirilemeyen üstün bir düşman kuvvetinin yakından taarruza geçtiğini bildiriyordu. 11. Rok Kolordusu [Amerika'ya ait birlik] birlikleri ve keşif kıt'amız üzerinde arka arkaya kazandığı muvaffakiyetlerle keyiflenen ve şımaran düşman, bu makavemeti de çabuk kıracağını sanmıştı.

Fazla yayılmaya lüzum görmeksizin bilhassa 10. Bölük üzerine hayvanî ulumalara benzeyen bağrışmalarla birbirini takip eden dalgalarla saldırmaya koyulmuştu. Heyecan, şevk verici bu taktikle yeni bir muvaffakiyet kazanacağını umuyordu.

Bu tehlikeli durum karşısında, 10. Bölüğün fedakâr subayları, assubayları ve eratı herhangi bir şaşkınlığa uğramadan mukavemete geçmişlerdi. Her çeşit piyade silahlarıyla açtıkları şiddetli ateş karşısında, düşmanın ilk dalgaları tırpan ağzına gelen ekin gibi yere serilmişti.

Fakat onlarda insan boldu ve kıymetsizdi. Bu ilk tırpanın kanlı tesirlerine ehemmiyet vermemişler, ölülerini ve yaralılarını aşarak, ikinci dalgayı ileri sürmüşlerdi. Mevzi, taburun ağır silah bölümüğünün ateşi ile besleniyordu.

Düşman ilk zamanlarda nisbeten dar ve çıplak bir araziden taarruz mecburiyetinde kalmıştı. Bu bakımdan her zaman rastlanmaz hedef teşkil ediyordu.

Bu hedefler üzerinde silahlarımızın imhakâr tesirleri düşmanı büyük insan kayıplarına uğratmış, beline ilk darbeyi vurmuştu.

Yol tarafeynindeki (Yolun iki tarafındaki) 10. Bölük mevziinin sökülmeyeceğini anlayan düşman, gerisinden aldığı takviyelerle diğer bölüklerin cephelerine de yayılarak hamlelerini tekrarlıyordu. Bu esnada topçumuz mevzie girip ateşlerine başlamış, topçu ileri gözetleyicileri birinci hat gözetleyicileri tarafından tanzim edilen topçu ateşlerimiz de düşman üzerinde kahredici bir tesir yapıyordu. Düşman tarafından topçu ateşi gelmiyordu. Topçu yerine bol havan, makinalı ve otomatik tüfek ateşleri kullanılıyordu.

3. Tabur cephesinde kızgın bir muharebe başlamıştı. Düşman yeni kuvvetlerle taarruzu beslerken, diğer taraftan tesirli ateşlerle kırılıyordu.

Düşman 3. Tabur cephesini zorlamakta devamla beraber, sol kanadına müessir olmaya çalışırken, 9. Bölük kumandanı kendisine gösterilen mevzi kısmını kifayetsiz bulmuş, daha kuzeydeki hâkim bir tepenin işgalini lüzumlu görmüş, o tepeye sürdüğü takım, tepeye yaklaşıncaya uğradığı ateş karşısında, genç, cesur kumandanı teğmen Orhan Özcan, takımını süngü hücumuna kaldırarak ve bir hamlede tepeye çıkarak karşındakilerin hesabını görmüş ve Kore muharebelerinde ilk süngü hücumu şerefi 9. Bölüğün o takımına nasip olmuştu. O hücumda takım kumandanı yaralandığı halde vazifesinden ayrılmak istememiştir. Otuz, kırk kişinin bile hücumu esnasında orman içinde, dağlar arasında, heybetli Allah, Allah! âvâzeleri düşmanı hayli korkutmuş olacak ki, üzerlerinde şarjörleri takılmış, ateşe hazır makinalı tüfeklerini bile mevzilerle bırakmışlardı.” (Kore Hatıralarım, s. 167-168).

Kunuri Zaferi

Mehmedçiğin Kore'deki çarpışmaları, git gide bütün dünya tarafından duyulacak ve takdir edilecekti. Hele, Mehmedçiğin Kunuri savaşında gösterdiği kahramanlıklar bütün dünyaya parmak ısırtacaktı.

28-30 Kasım 1950 tarihinde ve geceli gündüzlü, tam üç gün aralıksız devam eden muharebelerde tugayımız, düşman kuvvetlerine nazaran sayıca çok az olmasına rağmen, düşmanın saldırılarına kahramanca mukavemet etmiş ve bu mukavemet neticesinde, 8. Amerikan ordusu bütününü imha olmaktan kurtulmuştur.

Bu savaşta; 12 Subay, 7 assubay ve 218 er şehit olmuş, 362 subay ve er de yaralanmıştır. Buna mukabil düşmanın kaybı beş bin kişidir.

Askerlerimiz bu savaş sırasında, üzerine düşen vazifeyi fazlasıyla yapmıştı. Hemen her an mutlak ölümle yüze gelen Mehmedçik bir an bile yılmamış, devamlı ateş hattına atılmaktan çekinmemişti.

Kore’de Kunuri zaferini kazanan Mehmedçiğin mâcerası anlatmakla bitmez. O zaferi, açlığa, soğuğa, cephanesizliğe; inancıyla ve sabrıyla karşı koyarak kazanmıştı. O zaferi, kendisinden kalabalık ve harp tecrübesi fazla düşmanı tepeleyerek kazanmıştı.

Mehmedçiğin karşısındaki düşman hem kalabalık, hem de çok tecrübeliydi. General Tahsin Yazıcı, düşmanın durumunu ve buna mukabil Mehmedçiğin yaptıklarını şu şekilde anlatıyor:

“Çin ordusu senelerden beri kendi iç harpleriyle, daha sonra Japonlara karşı çarpışmalarıyla iyi yoğrulmuş ve pişirilmiş, silah ve teçhizat, malzeme itibariyle zayıf, fakat maddi mânevî eğitim itibariyle iyi geliştirilmiş bir kuvvettir. Sıkı bir disipline sahiptir. Silah zâfiyetleri dolayısıyla büyük hareket ve muharebeler için geceden faydalanırlar. Birliklerinde 8, 10, 12 senelik erlerine ilk muharebelerde hayli rastlanmıştır.

Küçük, büyük birliklerinin gece hareket ve muharebelerindeki kabiliyetleri, gece taarruz ve baskınları, müdafaada tahkimat, gizlenme maharetleri, ateş açmada sabır ve sükûnetleri, meşakkat ve mezâhime dayanışları, tek erlere varıncaya kadar çeşitli muharebe hiyleleri takdirle zikredilmeye değer.

Tugay birlikleri iyi silahlanmış ve cihazlanmış olduğu halde kâfi zaman bulamamış olmasından muharebe eğitiminde, hele orman ve gece muharebelerinde tecrübesiz ve zayıftı. Bu zaafılarını komünizme karşı bilenmiş bir ruha ve cengâverlik hasletine sahip olmakla fedakâr subayların ve assubayların askerleri arasında cesaret, sebat, azim ve irade, fedakâlık sahalarında takdire lâyık örnekler göstermeğe ve eratın onlara uymalarıyla kapatmaya muvaffak olmuşlardır.

İşte en ziyade bu ruh ve hasletle bir avuç Türk evladı, kendisinden beş, on misli üstün, iyi muharip bir düşman kuvvetiyle elverişsiz şartlar içinde kendi gücüne ve Allah’ının yardımına dayanarak çarpışmış, bazı saatler,

kendilerinden ümit kesilecek durumlara düşüldüğü halde yılmadan vazifesine devam etmiş, 8. Amerikan ordusuna serbest ve intizamla çekilmek için lâzım gelen zamanı kazandırmakla zorluklarla dolu ilk muharebe vazifesini şerefle yapmış ve bununla milleti huzurunda bir iftihar duymak hakkını kazanmıştır.” (Harp Hatıralarım, s.200).

Fedakâr Mehmedçik

Kunuri’de zafer kazanan birliklerimiz, ondan sonraki günlerde de hayli sıkıntılı günler geçirmişti. Sinnimni ve Keachon’dan savaşa savaşa 30 Kasım 1950 sabahı Kunuri’ye gelen birliklere vakit geçirmeden Sunchon’a yürümleri emri verilmişti.

Gidilecek mesafe yaklaşık 50 kilometreydi. Buna mukabil birliklerimiz bir tek nakil vasıtasına bile sahip değildi. Üstelik üç gün üç gece savaşmış askerlerimizin ekseriyette olduğu birliklerimiz, uykusuzdu, yorgundu, açtı.

Amerikalı askerler yüzden fazla motorlu vasıtalarla yola çıkarken, birliklerimiz yaya olarak yola koyulurlar. Mehmedçikten bazıları yaralı, bazıları hastaydı. O vaziyetteyken bile Amerikalılardan kendilerini de vasıtalarına bindirmelerini, yiyecek vermelerini talep etmiyorlardı. Yaralı ve hasta arkadaşlarını nöbetleşe sırtlarında taşıyorlardı.

Bu şekilde minnetsiz olan ve mert karakterlerini her zaman ortaya koyan Mehmedçik, üstelik, yol boyunca çıkan sayısız çatışmalarda Amerikan birliklerinin imdâdına koşup, o motorlu vasıtalara yolu açıyor, daha sonra tekrar yaya olarak yola devam ediyorlardı.

Yol boyunca Amerikan üst rütbeli subayları, bizim subaylarımıza öylesine tuhaf tekliflerde bulunuyorlardı ki, üstü örtülü bu tekliflerinde, “Yolu açın biz gidelim, siz ne olursanız olun” demek istiyorlardı.

Askerlerimiz, Amerikan birliklerinin bu bencil tavırla-

rına aldırış etmeden, düşmanla çatışa çatışa ve yol boyunca Amerikan birliklerinin de emniyetini sağlaya sağlaya ilerlemesine devam etmişti. Bu yürüyüş sırasında birçok Mehmedçik çarpışmalarda şehit oldu.

Birliklerimiz bu şekilde durmaksızın savaşarak, aç, yorgun ve defalarca donma tehlikesi geçirdikten sonra 1 Aralık 1950'de Sunchon'a ulaştı. Bu esnada ajanslar Mehmedçiğin kazandığı zaferi, bütün dünyaya duyurmuştu.

Mehmedçiğin kahramanlığının bütün dünyada duyulması, günlerdir savaşan, aç kalan, yorgunluktan bitap düşen askerlerimizin bütün ızdırabını bir anda sona erdirmişti. Sağ ayak kemiği kırılmış bir Mehmedçik, sedyeden doğrularak komutanına şöyle diyordu:

“Yüzbaşım, Moskof ta duymuş mu?”

Komutanı, “Moskof radyosu, Amerikalılara, ‘Sizi bu sefer Türkler kurtardı’ diyorlarmış.” deyince yaralı Mehmedçik sevinç içerisinde şöyle demişti:

“Bizi düşman övdükten sonra, akan kanım helal olsun.” (a.g.e., s. 206)

Dünya basınının değerlendirmeleri

Mehmedçiğin Kunuri zaferi dünya basınında çok geniş şekilde yer almıştı. Bazı ülkelerin tanınmış gazetesinde yer alan değerlendirmelerden bazılarını hûlâsa olarak nakledeyim:

Washington News gazetesinden:

“Türklerin, Amerikan 2. Piyade tümeninin çekilmesi ni korumak için cansiperâne bir şekilde çarpışmaları, yaralı ve ölülerini uzun mesafe sırtlarında taşıyarak götürmeleri eşsiz bir kahramanlık hareketidir.”

Abenpost (Batı Almanya) gazetesinden:

“Kore’deki muharebelerin sürprizi Çinliler değil, Türkler oldu. Çinliler açtıkları gediği genişlettikleri vakit Türk tugayı birdenbire bütün Birleşmiş Milletler Cephesinin zaviye noktasında hayret verici bir tarzda mihlandı ve dayandı. Türklerin yaptıkları muharebelerde gösterdikleri kahramanlığı anlatacak bir kelime bulmak şu anda mümkün değil.”

İspanyol basınından:

“Adetçe fâik (üstün) düşmana karşı yaptıkları süngü hücumu, birçok askerin tahliyesini ve çok miktarda eslihanın kurtarılmasını sağlamıştır.”

“Bir askerin nefesine itimadı olmalıdır. Garp dünyası Türk askerinin mâneviyatı derecesinde asker yetiştirmeye muvaffak olursa Avrupa rahat yaşayabilir. Ve sovyet emperyalizminin esiri olan milletler de kurtulmak ümidini besleyebilirler.”

İngiliz basınından:

“İlk defa olarak 28 Kasım 1950’de ilk hatlara sokulan Türk Tugayı Pyongyang Kuzeyinde Kunuri bölgesinde 27. İngiliz Tugayının yanında bulunuyordu. Bu tugay Kore’nin Kuzeybatı bölgesinde bulunan 8. Amerikan ordusunun sağ kanadında Çin kuvvetlerinin açtığı gediği tıka-mak vazifesiyle tavgif edilmisti. Kuvvetli Çin ihtiyatlarıyla takviye edilen bu cephenin beş kilometrelik bir kısmında (Sunchon-Kunuri) yolu tarafeyninde Türkler ona karşı birle aslanlar gibi döğüştüler.”

“Tugay bu ağır şartlar içinde düşmandan sıyrılmaya ve Pyongyang’da, daha sonra da Kaesong’da toplanmağa muvaffak oldu, fakat harekât ağır zayıata mal oldu. 500’den fazla ölü ve yaralı verildi ve birçok esirlerde muhârebe sahasında kaldı. Türkler uzun müddet böylece düşman karşısında çarpışırken ve ölüırken İngiliz ve Amerikalılar da geri çekiliyorlardı. Cephaneleri tükenen Türkler süngü takarak düşmana saldırdılar ve göğüs göğüse müthiş bir boğuşma başladı. Atılacak mermisi kalmayan

Türk askerlerinin düşmanla yumruk mücâdelelerine girdiği görüldü. Böylece çarpışa çarpışa ağır zayiata uğrayan Türk tugayının askerleri yaralı arkadaşlarını da sırtlarında taşıyarak geri çekilmeye muvaffak oldular. Türk tugayı nihayet Pyongyang'a geldi. Ve başları yukarda olarak bir resmi geçit yaptı."

"Kahraman Türk askerleri iki gün karlar içinde iâşesiz ve cephânesiz olarak yaptıkları çekilme hareketlerinde kuvvetlerinin son haddine kadar çarpışmışlardır."

Amerikan 8. Ordu Kumandanı General Walton Walker tugayına şu mesajı göndermişti:

"2. Tümenle beraber hareket eden Türk savaş birliği gösterdiği kahramanca cesaretiyle dört gün devam eden geciktirme savaşları sayesinde ordunun sarılmasına ve parçalanmasına mani olmuştur. 28 Kasım 1950 gecesi Türk savaş birliği, bir tümen olduğu tahmin edilen komünist kuvvetler tarafından Wawon civarında sarılmıştır. Türkler cesaretle savaşmışlar ve göğüs göğüse yaptıkları muharebelerde süngü ile iki yüz düşmanı öldürmüşlerdir. İki günlük savaştan sonra düşmanın bu kesimdeki kuvvetleri altı tümeni bulduğu halde hatlarımıza girmeye muvaffak olamamışlardır.

Türk savaş birliği 2. Tümenle birlikte 8. Ordunun çevrilmesini önlemek için lâzım gelen zamanı temin etmiştir."

Dinlenme imkanları yoktu

Kunuri'de çetin bir savaş veren tugayımız, 1 Aralık'tan itibaren Pyongyang şehri civarında toplanmaya başlamıştı. Günlerdir çetin savaşlar vermiş askerlerimiz o konakladıkları yerde de dinlenme imkânı bulamamıştı. Barınmak için müsâit bir bina yoktu. Askerler o soğukta açıkta yaktıkları ateşlerin başında topanarak geceyi geçiriyorlardı. O sıkıntı anında Mehmedçiği sevindiren yegâne husus, kazanılan zaferin bütün dünya tarafından duyul-

duğunu öğrenmeleri idi. Ayrıca esir düştüğünü zannettikleri bir arkadaşları çıkagelince de hep birlikte seviniyorlardı.

Mehmedçik sabırsızlanıyor

Kunuri’de kendilerinden on misli fazla düşmanla çarpışan Mehmedçik, bu savaşta pek çok arkadaşlarını şehit vermişti. Bunu unutmayan Mehmedçik, düşmanla kapışmak ve onlara dersini vermek için sabırsızlanıyordu.

Kunuri’deki savaştan sonra, 25 Ocak 1951 gününden itibaren çok şiddetli muharebeler cereyan edecekti. Bu, Mehmedçiğin çoktan beri beklediği andı.

Mehmedçik o gün bütün hazırlığını tamamlamıştı. Namazını kılmış, duâsını yapmış ve düşmanla bir an evvel çarpışmak için sabırsızlanmaya başlamıştı.

Tahsin Yazıcı, o bekleyiş esnâsında askerlerin kendi aralarında yaptığı şu konuşmayı naklediyor:

“Hazırız. Silahımızla da yüreğimizle de hazırız, daha ne duruyoruz? Beş on dakika evvel ‘Bismilahi’ diyerek ileri atılsak ne olur sanki?”

“Herhalde bunun bir sebebi var ki bekliyoruz. Acele etme, acele işe şeytan karışır.”

“İyi ama, bugün de saat, köydeki benim kağı arabasından daha ağır yürüyor.”

“Yüreğini geniş tut, nasıl olsa yürüyeceğiz. Evelallah o Çin domuzlarının dersini vereceğiz. Benim adağım, sevgili şehit hemşehrim Hasan onbaşının bir parmağı adına on imansız düşmanın canını cehenneme göndermektir. Allah bu adağımı yerine getirirse ondan sonra ben de şehit olsam gam yemem.”

“Allah büyüktür. Kunuri’deki düşmanı burada da karşımıza mahsus çıkardı ki öcümüzü alıp acımızı bastıralım...”

Derken subayların, çavuşların harekete geçiren seslenmeleri duyuldu. Konuşanlar: ‘Ya Allah! Sana sığındık, bizi utandırma’ diyerek soğuktan buzlanmış silahlarını birer sevgili gibi öperek mangalarıyla diğer mangalar gibi harekete geçtiler.” (a.g.e., s.264)

25-28 Ocak 1951 tarihleri arasında cereyan eden muharebelerde Mehmedçik parlak zaferler elde edecekti.

B.B.’ler

Mehmedçik girdiği her çarpışmada ne yaman muharib olduğunu ortaya koyuyordu. Askerlerimiz bir anda, Kore’de birlikte savaşan 16 milletin askerleri içerisinde temâyüz etmişti. Mehmedçiğin kahramanlığını, dost ve düşman herkes kabul etmekteydi.

13 Şubat 1951’de tugayımızı ziyaret eden Uzak Şark Başkumandanı General Mc Arthur, şu konuşmayı yapmıştı:

“Sizleri görmekten memnunum. Japonya’da siz Türklerle herkes ‘B.B.’ler’ diyor. Bu sığata, muharebe meydanlarında gösterdiğiniz fedakârlıklardan dolayı sahip olmuş bulunmaktasınız.”

“B.B.” (Bibi) ne demekti? Askerlerimiz ilk önce bu ifadedden birşey anlayamamıştı. Sonradan mesele anlaşılacaktı. İngilizce B.B. “Bravest Of Braves” kelimesinin kısaltılmışı idi. Yani Türkçesi “**Kahramanlar Kahramanı**” demek olan bir ifade...

Tekbir sesleri

Kore’deki savaşlarda, “Tekbir sesleri” çoğu defa toplardan da tesirli oluyordu. Mehmedçiğin hep bir ağızdan söylediği “**Allahu Ekber**” sözleri, hem askerlerimizin moralini yükseltiyor, hem de gök gürlemesini andıran o nâraları işiten düşman paniğe kapılıyordu.

General Tahsin Yazıcı, top tüfek sesleri arasında işitilen tekbir seslerinin tesirini şu şekilde anlatıyor:

“6. Bölük Kumandanı bölüğü ile düşmanın en kuvvetli saldırırlarını defetmeye çalışırken işitebilenlerin mânevîyatını beslemek için telefonla ve yüksek sesle bâzı teşvik edici sözlerine ek olarak tekbir getiriyor, bundan ilham alan bir Mehmed, siperinin içinden sesinin bütün kuvvetiyle tekbiri tekrarlarlarken, biri ezan okumaya koyuluyor. Tekbirler bilenlerin ağzından ötekilere geçerek bölük cephesinde gecenin karanlığı içinde yükselen bu ilâhî gürlemeler ruhlarda taze bir kuvvet, savunmada yeni bir azim ve îman yaratıyor. Düşman tarafında o âvazeler, ‘Türkler acaba hücumu mı kalkıyorlar?’ diye bir duraklama ve şaşkınlık yaratıyor, taarruzu gevşetiyor...” (a.g.e., s.307)

Tekbirlerle kurulan set

Tekbir sesleri, bazan Mehmedçiğe moral verirken, bazan da düşman hücumlarını kesen muhkem bir set vazifesi görüyordu.

17-18 Mayıs 1951 günü cereyan eden çok çetin muharebelerde de tekbir sesleri, düşmana karşı bir set vazifesi görmüştü. Tahsin Yazıcı, tekbirlerin düşmana karşı nasıl set olduğunu şu şekilde anlatıyor:

“... Bölüğün solunda bulunan 3. Takım bölgesindeki bir manganın mevziini zapteden düşman, bölüğün sol yanına da tesir ediyor ve 7. Bölükle olan irtibatı keserek aradan gerilerimize sızmaya çalışıyordu. Ateşlerimizle tamamen durduramadığımız o düşman hamleleri bize ciddi dakikalar yaşıtıyordu. O hamleler arasında düşmanın şuradan buradan attığı nâralar, toplu seslenmeler sinir bozucu idi. Bu hâle bir mukabele göstermek lâzım geliyordu. Bunun için bütün bölüğe tekbir getirmek için hazır olmalarını emrettik. Bu emirle 6. bölük bir ağızdan tekbir getirmekle düşmanın çakal haykırmalarına benzeyen seslerine karşılık verirken îman tazeleniyor ve mukavemet az-

mi arttırılıyordu.

Bütün bölüğe yayılan o takbirler ruhlarda büyük bir değişiklik meydana getirerek mevcut sarsıntıyı gidermiş, o ruh değişikliği düşmanın önüne geçilmez bir set kurmuş ve sabaha kadar fâsılalarla devam eden hamleleri kırmıştı.” (A.g.e., s. 314).

İşte bu şekilde Generalinden erine bütün birliklerimiz dillerinden düşürmedikleri “Allahu Ekber” sadâlarıyla savaşıyorlardı. Tıpkı, Malazgirt’te, Niğbolu’da, Varna’da, Çanakkale’de savaşan kahramanlar gibi...

Kore’de bayram namazı

Devamlı ateş hattında tutulan tugayımızdaki askerler, her an şehadet şerbetini içmeye hazırlardı. Beş vakit namazlarını aksatmadan kılıyorlardı. Generallerle yan yana saf tutuyor, aynı anda Dergâh-ı İlahiyeye el açarak duâ ediyorlardı.

Tugayımız 6 Temmuz 1951 günü Kore’deki ilk bayramını yaptı.

O gün kılınan Ramazan Bayramı namazına, nöbetçiler dışında bütün tugay iştirak etmişti. Sabah namazından önce herkes güzelce abdestini almış, temizliğini yapmış ve namaz kılınan mahalde saf olmuşlardı.

Yine aynı bayram günü, tugayımıza, 25/26 Ocak 1951 muharebelerinden dolayı “Mümtaz Birlik Nişanı” verilmişti.

Şehitlikteki merasim

Kore’deki tugayımız, en şiddetli çarpışmaların olduğu 20 Ekim 1950’den 15 Kasım 1951’e gelinceye kadar 511 şehit vermişti. Bu şehitler, Pusan’daki Birleşmiş Milletler Mezarlığına defnedilmişti.

Değiştirme birliğinin gelişinden sonra vazifelerini tamamlayanlar vatana dönmeden önce mutlaka bu şehitliği ziyaret ediyorlardı. Tugay Komutanı Tahsin Yazıcı da son vazife olarak bu şehitliği ziyaret etmişti. Bu esnada beraberinde bulunanlardan bazıları heyecanlı konuşmalar yapmıştı. O ziyaret sırasında ordudaki din vazifelerinden Muhsin Örtülü Hoca'nın yaptığı dua, herkesi hislendirmişti.

Muhsin Örtülü Hoca şehitlikte şu şekilde duâ etmişti:

“Âmin Allahım!

Elhamdülillâhi Rabbi'l-âlemin. Vessalâtü Vesselâmü alâ Muhammedin ve alâ âlihi ve ashâbihi ve etbâihi ecmâ-in ve sellim teslimen kesiran kesira.

... Ey aziz şehit!

Senin de yaşayan insanlar kadar arzuların, emellerin vardı. Hiçbir insan yoktur ki bütün isteklerine son vererek bu topraklara gömülmüş olsun. Senin de sağ olarak vatanına dönen mücâhitler gibi oğulların ve kızların, babamız diye boynuna sarılacaklardı. İçli anan seni sinesine basacaktı.

Ey bahtiyar şehit!

Mahrumiyetin büyüğü senin değil, bizlerindir. Bizim bu fâni saâdetimizin hepsi muvakkattır, hepsi unutulmaya mahkumdur, fakat sen ve senin şanlı hâtıran ebediyen unutulmayacaktır. Yâ Rabbi! Şühedâmızı gârik-ı gufran eyle.

Ya Rabbi!

Sinelerimizi şehitlerimizin aziz ruhlarına âşıyan kıldık. Huzur-u ismet ve rahmetinde olanların şefaathine lâyık görülünceye kadar şehitlerimizi kalblerimizde taşıyacağız. Kalbinde böyle bir şehitin hürmet ve hatırasını taşıyan bir mü'minin me'vası rahmetin, mekânı cennettir.

Sen onların şefaatinde bizleri mahrum eyleme Yâ Rabbi!

Ey aziz şehit!

Sen ölmedin, yaşıyorsun, bunu beşer lehçesiyle edebiyat lisanıyla değil, Allah ve Kur'an diliyle söylüyoruz. Sana "ölü" demeyi Kur'an-ı Kerim bizlere haram kılmıştır, onun için seni şu topraklara el değdirmeden, yıkamadan gömdük. Çünkü senin kanlı cesedin bizim ellerimizden, tertemiz kanın ise sudan daha temizdir.

Şehidin kanını zemzem suyundan daha mukaddes tanıyan bir milletin ordularını dünyanın hangi kavmi, hangi devleti, hangi kuvveti mağlup edebilir?

... Ya Rabbi!

Bugünkü dünyanın şu vahdet-i beşeriyesinin âti ve istikbâli tevhid olacak ve işte o zamandır ki bütün dünya baştanbaşa bir cennete inkılâp edecektir. Yâ Rabbi! Bizleri ri mansur ve muzaffer eyle âmin!

Aziz şehitlerimizin ervâhı pür fütuhu için elfâtihâ!"
(Tahsin Yazıcı, Kore Hatıralarım, s. 344-345)

Esâretteki kahramanlıklar

Mehmedçik savaş meydanlarında "Allah! Allah!" diyerek hücum ederken ölümü zerre miktar aklına getirmiyordu. Onun için şehitlik Allahu Azimüşşan'ın yanında en büyük rütbelerden birisiydi. Kâinatın Sultanının huzuruna böyle bir rütbe ile çıkmaktan büyük bahtiyarlık olur muydu? Onun için Mehmedçik harp meydanlarında arslanlar gibiydi. Bütün dünyayı kendisine hayran bıraktırmıştı.

Harp meydanlarında yiğitliğini gösteren Mehmedçik esaret hayatında da metanetini, kahramanlığını göstermişti. Esir düşen Amerikalı, İngiliz ve diğer gayr-ı müslim milletlere mensup askerler bülbul gibi konuşurken, Meh-

medçik aslâ konuşmamış, harp sırlarını vermemişti.

Kore'deki esirlerin hayatını inceleyen Doktor Albay John A. Booth, esir Amerikan askerleriyle Mehmedçiğin mukayesesini şu şekilde yapmaktadır:

“Kore’de esir düşen Amerikan askerlerinin yüzde yetmişinin memleketlerine karşı hıyanette bulundukları anlaşılmıştır. Sekiz bin kadar olan Amerikan esirlerinden yarısı maddeten ve mânen tâkatsızlıktan ölmüşlerdir. Bunların çoğu komünistlerin ufak bir tazyikine uğramaksızın komünistlere yaranmak için birbirlerinin aleyhinde ihbarlarda ve memlekete zarar verici hallerde bulunmuşlardır. Amerikan erlerinin o uygunsuz hareketleri yanında yüz kadar Türk askerinin tavır ve hareketi büsbütün aksine olmuştur. Onlar düşmanlarıyla konuşmaya bile tenezzül etmemişlerdir. Askerî terbiye ve disiplinlerini koruyarak hastalarına candan bakmışlar, yiyeceklerini aralarında bölüşerek yemişler, vakar ve gururlarına sadakat göstermişlerdir.” (a.g.e., s.384).

Kuzey Koreliler ve Çinliler, esirler üzerinde Beyin yıkama taktiklerini uygulamış ve onlara komünizm propagandası yapmışlardır. Bu propagandalar neticesinde pek çok Amerikalı, ülkesine bir komünizm propagandisti olarak dönmüştür.

Komünistlerin uyguladıkları bu taktikler karşısında Mehmedçik onlarla dalga geçmiş, bütün metodlarını neticesiz bırakmıştır.

Esârette ölen yok

Savaş meydanlarında arkadaşları uğruna hayatını feda etmekten çekinmeyen Mehmedçik aynı fedakârlığı esârette de gösteriyor, yaralı arkadaşını bir anne şefkatiyle bakıp besliyordu. İşte bu şefkat ve ihtimam sayesinde ki o yaralılar çabucak iyileşeceklerdi.

Esir Mehmedçik; “Mü’minler kardeştir” ilâhî prensi-

binden hareketle, hasta ve yaralı kardeşinin iyileşmesi için büyük gayret gösteriyor, zaten çok az yiyeceğini onlara veriyordu. Battaniye kafi gelmediği için yaralı ve hasta arkadaşları soğuktan donmasın diye, o durumda olanları aralarında yatırıyor, vücutlarıyla ısıtıyorlardı.

Diğer ülkelerin esirlerinde ise bu dayanışma ve yardımlaşma yoktu. Bu bakımdan o esirler arasında bilhassa yaralı ölümleri çok fazlaydı.

Esir kampındaki bu hayat tarzı da sonraki zamanlarda inceleme mevzuu olacak ve Mehmetçiğin tavrını bütün dünya takdir edecekti.

Pentagon'un araştırmasına göre Amerikalı esirlerin zayıat durumu şöyledir:

Amerikalı 5981 karacı, 235 havacı, 196 deniz piyadesi, 31 denizci (yekün: 6443) esirden, yalnız karacılardan 2643 ölü verilmiş (zayıat nisbeti yüzde 44). Ayrıca geri dönmeyip Çin'de kalanlar ve sonradan Amerika'da komünist ülkeler adına casusluk yapanlar, bu rakamların dışındadır.

Mehmedçiğin durumu ise şöyledir: Esir olan asker sayısı: 229. Geri dönen asker sayısı: 229

Bu tabloya bakan Amerikalılar, Kore'deki esaret hayatını şu şekilde hülasa etmişlerdir:

"Türk Zaferi, Amerikan hezimetini"

Esir kampındaki zaferin sırrı

Kore'de esir düşen askerler üzerinde incelemeler yapan Amerikalıların hazırladığı bir raporda, Mehmedçiğin esir kampında zafer kazanmasının sırrı şu şekilde anlatılmaktadır:

"Kışla beraber salgın hastalıklar başlamış. Barakalar çıplak ve soğuk, verilen battaniler yetersiz olduğu için, hastalar, hatta zayıflar, dayanamaz haldeler. Üstelik

dizanteri salgın halinde. Amerikalı esirler, bunun kolayını bulmuşlar. Hastalanan arkadaşlarını derhal barakalardan dışarı atarak, hastalığın sirayetini ve salgını kısmen önlemişler. Dışarı atılan hastalar derhal ölmüş. Bu suretle salgın da son bulmuş.

“Türklerin fırsat eşitliği, sosyal adâlet, silah arkadaşlığı, karşılıklı yardımlaşma ve askerî disiplin anlayışları, Amerikalılarkinden farklı olduğu için, onlar kendi gelenek ve göreneklerine göre, bambaşka bir metod uygulamışlar.

Koğuşlar soğuk, yatak, battaniye ve gıda yetersiz mi? O halde bir hasta erle iki sağlam er işbirliği yapmışlar. Hasta ve zayıf olana daha fazla gıda, daha fazla battaniye verilmiş, Üstelik hasta er, iki sağlam arkadaşının ortasında yatırılarak, o ikisinin vücut ısıyla vücudu ısıtılmış.

Türklerden hiç kimsenin ölmeyişinin tek nedeni bu akıl almaz, basit, fakat tesirli tedbirleri olmuştur.” (Yıllarbo-yu dergisi, Haziran 1978, s. 43).

Mazlumun yanında

Mazlumun yanında yer almak için Kore'ye giden ve orada Allah'ı inkar eden bir topluluğa karşı savaşıarak, yüzlerce şehit veren Mehmedçik, eli-kolu bağlı vaziyetteyken de, yani esaret hayatında da bu şekilde fedakârlıklarla “zafer” kazanıyordu.

İlk fetih seferi 649 yılında Hz. Osman döneminde yapılan, 1570 yılında Osmanlı mülküne katılan, tarih boyunca uğruna binlerce askerin kanının akıtıldığı, stratejik önemi yüksek bir ada...

KIBRIS ŞEHİTLERİ

19• Yüzyılın sonlarına doğru, Osmanlının idare ettiği ve nüfuz sahibi olduğu topraklara göz diken İngiltere dehşetli oyunlar tezgahlamaya başlamıştı. Bu oyunlardan en mühimi de “93 Harbi” diye bilinen 1877-1878 Osmanlı-Rus savaşıdır. Bu savaşın tezgahçısı olan İngiltere, savaş sonunda tek kurşun atmadan savaştan “en kazançlı çıkan taraf” olmuştur.

İngiliz planında olduğu gibi savaş neticesinde Osmanlı devleti müthiş şekilde sarsılmış ve zayıflamıştı. Savaş devam ederken, İngiliz hükümeti Osmanlı devletine sözde “iyi niyetli” bir teklif sundu. Bu teklife göre, İngiltere Kıbrıs adasının “kullanım hakkı”nı istiyordu. Mülkiyet yine Osmanlı devletinde kalacaktı. Bunun karşılığında ise İngiltere, beynelmilel platformlarda Rusya’ya karşı Osmanlı’yı destekleyecekti.

O zamanın idarecileri, “Denize düşen yılana sarılır” mantığıyla hareket ettiler ve bu İngiliz “oyununa” geldiler. Böylece İngiltere yaklaşık üç yüz yıl Osmanlı idaresinde kalmış olan Kıbrıs’a ayak bastı. O tarihten sonra da bu adada yaşayan Müslümanlar, bir türlü huzur ve rahat yüzü görmedi.

Rumların Cinayetleri

İngiltere, adadaki Müslümanlara karşı Rumların yanında yer almaktaydı. Yunanistan ise devamlı surette adadaki Rumları destekliyor, onlara silah ve cephane yardımı yapıyordu.

Yirminci yüzyılın ortalarında adadaki Rumlar EOKA isimli bir terör teşkilatı kurdular. Bu teşkilatın hedefi, “Onasis”i, yani “Yunanistan’la birleşmeyi” gerçekleştirmekti. Bunun için adadaki Müslümanları öldürmeye, onların gözüünü korkutup göçe zorlamaya başladılar.

Rumların niyeti 24 Aralık 1963 günü bütün dünyanın gözü önüne serildi. Bu tarihte EOKA canileri dört bir koldan adadaki Müslümanların evlerine baskınlar düzenlemeye başladılar. Pek çok masumu katlettiler.

Bu cinayetlerin en korkuncu Lefkoşe’de işlendi. Kıbrıs Türk Kuvvetleri Alayında vazifeli Binbaşı Dr. Nihat İlhan’ın evine baskın düzenleyen Rum caniler, evde bulunanları kurşun yağmuruna tuttular. Binbaşı alayda görevinin başındaydı. Rum çeteciler evi bastığında evde 9 kişi bulunuyordu. Dr. Nihat İlhan’ın eşi ile üç çocuğu (Murat, Kutsi ve Hakan) ve beş komşusu birlikte akşam yemeği yiyorlardı. Kurşun sesleri duyulunca, komşularından Feride hanım evin tuvaletine, geri kalanlar ise evin banyosuna saklanmıştı.

Caniler evin altını üstüne getirdiler. Tuvalette saklanan Feride hanımı kurşun yağmuruna tutarak öldürdüler. Daha sonra banyonun kapısını kırarak içeridekileri kurşun yağmuruna tuttular. Binbaşının eşi üç çocuğu ile birlikte banyo küvetine saklanmıştı. Kurşun yağmuru başlayınca binbaşının hanımı vücudunu çocuklarına siper etti. Ancak caniler, teker teker herbirine kurşun sıkarak üç çocuğu ve binbaşının hanımını şehit ettiler. Geri kalan dört kişi ağır yaralanmıştı.

Rum canilerin gözü dönmüştü. Sık sık Müslümanların yaşadığı köylere baskınlar düzenliyor; evleri, camileri yakıyor, kendilerine karşı çıkanları öldürüyorlardı.

11 Mayıs 1964'te Magosa'da Müslümanların yaşadıkları yerlere baskınlar düzenleyerek 39'unu şehit eden Rum caniler, artık niyetlerini açıkça dile getiriyorlardı.

1974'te Rumlar kendilerine göre "nihâî hamle"yi gerçekleştirdiler. Kıbrıs'ta Yunanlı ihtilâlcilerin desteği ile bir darbe gerçekleştirerek idareyi ele aldıklarını açıkladılar. İşte o hâdise bardağı taşıran son damla oldu. Türkiye'deki siyasî iktidar, Demokrat Parti iktidarı zamanında yapılan "Londra Antlaşması" gereğince "garantörlük hakkı"nı kullanarak Kıbrıs'a çıkartma yapılmasını kararlaştırdı. Bu kararın hemen ardından 20 Temmuz 1974 günü "Barış Harekâtı" gerçekleştirildi.

Mehmedçik Kıbrıs'ta

Kıbrıs'a çıkartma yapıldığının duyulması üzerine Türkiye'de bambaşka bir hava meydana geldi. Yediden yetmiş on binlerce insan Askerlik Şubelerinin önünde uzun kuyruklar meydana getirdi. Oradakiler, "Bizi de askere alın! Biz de savaşalım!" diyorlardı. Herkes "zulme dur demek" ve Müslüman kardeşlerinin imdâdına koşmak için can atıyordu.

Kıbrıs'ta Mehmedçiği çok zorlu bir görev bekliyordu. Rumlar hazırlıklıydı. Hem de yıllardan beri... Türkiye'nin müdahalesini hesap ederek hazırlıklarını yapmış, başta "Beşparmak Dağları" olmak üzere bütün stratejik mevki-leri ağır silahlarla doldurmuşlardı.

Mehmetçik ise şehâdetten başka birşey düşünmüyordu. Paraşütlerle çıkarma bölgelerine atlayan komandolar, denizden çıkarmaya iştirak eden askerler, "Allah! Allah!" nidalarıyla hücum ediyorlardı.

Kıbrıs'ta Müslümanlara dış bileyen Rumlarla savaşmaya giden Mehmedçiği ilk olarak şehitler karşılamıştı. Ayrıca, evliyalara, asfiyalara dillerinde tekbir olan askerlerin yardımına koşmuştu. Savaşı yaşayan pilotlar, subaylar, her rütbeden ve sınıftan askerler, bununla ilgili pek çok hatıra nakletmektedir.

KKTC Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş'ın bu husustaki hatırası da çok ibret vericidir. Kendisi Mehmedçiğin Kıbrıs'a ayak bastığı o ilk günü şu şekilde anlatmaktadır:

Denktaş anlatıyor

"20 Temmuz (1974) güneşi doğmak üzereyken donanmamız sahile çıkmış, gökten paraşüt yağıyor. Halkımız gözyaşları içerisinde toprağı öpüyor. 'Artık ölsek de gam yemeyiz. Çünkü ordumuz geldi' diyorlardı. Paraşütçülerin düştüğü yerler ateşle kaynıyordu. Bir paraşütçü subayına sarılıp öptüm ve şunu sordum:

"Bu dünya cehennemine düştün, korkmadın mı?"

Şu cevabı verdi:

"Denktaş Bey, ben üniversite öğrencisiyim. Hurafeye hiç inanmam. Uçaktan atladığım anda, beyaz elbiseli, yalın kılıç 1571 şehitleri (Kıbrıs'ın Osmanlı zamanındaki fâtihtleri) bizi karşılayıp indirdiler ve korku nedir hissetmedim."

İşte bizim hürriyetimiz bu askerlerin söylediği imandadır. Şehitler ölmez." (Yörünge, 8-15 Mart 1992)

Şehitlerin yardımı

Bu subayın anlattığının benzerini yüzlerce Mehmedçiğ anlatmaktaydı. Ak cübbeli, ak sarıklı, ak sakallı, nur yüzlü zatlar yanlarında belirmiş, onlara ya bombalayacakları yerleri göstermiş, ya da onları tehlikelere karşı

ikaz etmişlerdi. İçlerinde bazı paraşütçüleri cübbeleriyle sarıp onları salimen yere indirenler de vardı.

Allah'ın adıyla savaşan, Allah'ın rızasını kazanmak uğruna canını fedâ eden kimselere, Allah'ın hadsiz hesapsız orduları, askerleri yardıma gelmekteydi.

Temmuz'daki ve Ağustos'taki (1974) çıkartmalarda yüzlerce Mehmedçik şehit düştü.

Mehmetçiğin karşısında duramayan Rumlar barbarlıklarını bir kere daha ortaya koydular. Muratağa, Atlılar ve Sandallar köylerinde korumasız yaşlıları, kadınları ve çocukları öldürdüler. Ayvasıl'da kadın, çocuk ve yaşlıları, ellerini arkadan bağlayıp kazdıkları derin çukurlara diri diri gömdüler ve sonra da toprağı silindirle düzelttiler.

Kıbrıs toprakları zaten şehitler yurduydı. Bu topraklar ilk olarak; Hz. Osman'ın (r.a.) hilâfeti zamanında, Hz. Muaviye'nin (r.a.) Şam'da valilik vazifesinde bulunduğu esnada hazırlanan bir donanmayla yola çıkan İslam ordusu tarafından fethedilmişti. 649'daki bu seferde pek çok şehit verilmişti. Bu şehitlerden biri de Peygamber Efendimizin (a.s.m.) süt teyzesi olan Hz. Ümmü Haram'dır. (r.a.)

Hala Sultan'ın Şehâdeti

Hz. Ümmü Haram (r.a.) meşhur sahâbi Hz. Enes bin Mâlik'in (r.a.) teyzesi, yine büyük sahâbi Hz. Haram bin Milhan'ın (r.a.) kız kardeşi, Peygamber Efendimizin de teyzeleri tarafından akrabası, aynı zamanda süt teyzesidir.

Hayatı boyunca İslâm hakikatlerini öğrenip hanımlara anlatmak için çırpınmış, devamlı şehâdeti arzulamış bir mücâhidedir.

Peygamber Efendimiz, zaman zaman süt teyzesinin evini şerefendirir, onun hal ve hatırını sorar, bazan da öğle uykusunu onun evinde uyurdu.

Sevgili Peygamberimiz, bir defasında yine Hz. Ümmü Haram'ın evinde uyumuş, uyanınca gülümsemişti. Ümmü Haram (r.a.) meraklanıp sormuştu:

“Ya Resulallah, annem babam size fedâ olsun, Niçin gülüyorsunuz?” Peygamberimiz de şu cevabı vermişti:

“Ey Ümmü Haram, ümmetimden bir kısmının gemilere binip kâfirlerle savaşmaya gittiğini gördüm.”

Cihad şuûruyla dolu, şehâdete susamış olan Ümmü Haram heyecanla şöyle demişti:

“Ya Resulallah, duâ etseniz de ben de onlardan biri olsam” Bunun üzerine Peygamberimiz, “Ya Rabbi, bunu da onlardan eyle” diye duâ etti.

Aradan yıllar geçmişti. Kıbrıs'a sefer düzenlendiğini haber alan Hz. Ümmü Haram o yaşlı haliyle sefere iştirak etmek için hazırlık yaptı. Ümmü Haram (r.a.) o esnada 86 yaşındaydı. Kocasını Hz.Übâde bin Sâmî'le birlikte gemiye binerek yola çıkı. Zorlu bir yolculuktan sonra İslâm ordusu Kıbrıs'a ayak bastı. Rumlar'la yapılan savaşlarda, birçok mücâhid şehâdet şerbetini içti. Sonunda İslâm ordusu zaferi kazandı ve Rumlar cizye vermeyi kabul ederek barış teklifinde bulundular. Böylelikle Kıbrıs Hicretin 28. yılında fethedilmiş oldu.

İslâm ordusu dönüş hazırlığı yaptığı sırada, Hz. Ümmü Haram'ın bindiği at huysuzlandı. Ümmü Haram yere düşerek şehadet şerbetini içti. Mücahidler onu Larnaka yakınlarında bulunan Tuz Gölü kıyısına defnettiler. “Hala Sultan” diye meşhur olan bu makber, Kıbrıs'ın “mânevî bekçiliğini” yapmaktadır.

1570 ve 1571 Şehitleri

İslâm orduları Kıbrıs üzerine 653/654'te ikinci bir sefer düzenlediler. Her iki seferde de Müslümanlar adaya köklü bir şekilde yerleşemedi, Rumlar'dan cizye almakla yetindiler.

Aradan hayli zaman geçti. Kıbrıs uzun zaman Bizans'ın, sonra Venediklilerin elinde kaldı. Venedikli korsanlar Müslümanlara ait ticaret gemilerini durdurup soy-maya, Hacı taşıyan gemileri durdurup katliâm yapmaya, Müslümanları esir alıp zindanlara atmaya başladılar.

Kanunî Sultan Süleyman'ın oğlu Sultan II. Selim (1524-1574) zamanında Venediklilerin bu zorbalığına artık dur denilmesine karar verildi. Ebussuud Efendi'nin cihad fetvasından sonra donanma yola çıktı. Donanmanın kumandanı Piyale Paşa, orduların başında ise Vezir Lala Mustafa Paşa vardı.

Osmanlı ordusu 15 Mayıs 1570'te Kıbrıs'a hareket etmişti. 2 Temmuz 1570'te Limasol koyuna asker çıkartılarak Kıbrıs'ın fethi tamamlanmış oldu.

Kıbrıs öyle kolayca fethedilmedi. Fetih hareketi esnasında yüzlerce şehit verildi. Bu şehitlerin ve o sırada sefere iştirak eden gazilerin ihlaslı davranışlarının hürmetine ada tam üç yüz yıl Müslümanların idaresinde kaldı. Başta da dediğimiz gibi 1878'te "İngiliz parmağı" adaya el at-tı. İngiltere, Osmanlı devleti Birinci Dünya Savaşı yangı-nının ortasında kalmışken, adayı ilhak ettiğini açıkladı. Lozan'da Kıbrıs'ı gündeme bile getirmedi.

Kıbrıs'ta tek askerinin bile burnu kanamamış olan, tek vatandaşını dahi fedâ etmeyen İngiltere, yıllar yılı eli-ni ateşe sokmadan, stratejik ehemmiyeti çok büyük olan adanın kaymağını yedi.

Kıbrıs'tan Müslümanları temelli çıkarmak isteyen İslam düşmanları bir hususu hesap edemiyor: Kıbrıs topraklarında yatan şehitleri... Allah'ın dinini yüceltmek, zulmü ortadan kaldırmak için canlarını fedâ eden o yiğitler ordusu gözardı ediliyor. O şehitleri yok farzedenlerin plan-larının "yok olacağını" bütün dünya görecektir.

Afganistan'da Sovyetler Birliği'nin dağılışını
netice veren şanlı cihadın kahraman erleri...

AFGAN ŞEHİTLERİ

27 Aralık 1979'da Afganistan o tarihte dünyanın “Süper güçlerinden” biri olarak kabul edilen Rusya tarafından işgal edildi. İşte o tarihten sonra bu İslâm ülkesinde zorlu bir mücâdele başladı. İman tekniğe meydan okudu. Afganlı mücâhidler, çakaralmaz tüfekleriyle, yumruklarıyla; yüzbinlerce askeri, tankları, tüfekleri, savaş uçakları olan Rusya'ya karşı koydu. Bu akıllara durgunluk veren bir savaştı. Afgan halkı yediden yetmişe şehâdete susamışçasına mücâdele ediyordu.

Afganlı Müslümanlar yaklaşık 11 yıllık savaş boyunca 1,5 milyon şehit verdiler. Bir o kadar da yaralı vardı. Ayrıca milyonlarca Afganlı hicret etti. Bu müthiş mücade-
lenin akabinde başta SSCB olmak üzere Demirperde ülkelerinde, Komünizm, ideolojisi ve putlarıyla birlikte yıkılıp gitti.

İlâhî yardımlar

Allah'ı inkar eden bir ideolojinin hâkim olduğu Rusya'nın ordularına karşı, vatanlarını, imanlarını müdafaa eden Afganlılar savaş boyunca hadsiz hesapsız İlâhî yardımlara mazhar oldular. Şehitler, “Onlara ölü demeyiniz” İlâhî hükmünü tasdik edercesine, ebedî saadete kavuştuklarını etraflarına gösterdiler.

Kendisi de iki oğluyla birlikte Afgan cihadına iştirak eden Filistinli âlim Dr. Abdullah Azzam, savaş esnasında bizzat kendi tesbitlerini ve mücahidlerden dinlediklerini, “Afgan Cihadında İlahî yardım” isimli eserinde anlatmaktadır. Şimdi bu eserde yer alan şehitlerle ve İlâhî yardımlarla ilgili bazı hatıralara, tesbitlere bakalım:

“... Celâleddin Hakânî bana dedi ki: Yedi aydan beri (Takriben 1403 Şevvalden, 1404 Cemaziyelevvel’e kadar) uçaklar her gün iki defadan beş defaya kadar bombardıman yaptıkları halde, benim cephemde ve Mevlevî Erselân’ın cephesinde mücahidlerden bir kişi dahi şehit düşmedi. Çünkü biz Cenab-ı Hak’a şöyle dua ediyoruz: ‘Ey Allah’ım! Uçaklara karşı, kuvvetimizin zayıflığını ve çaremizin azlığını biz sana şikayet ediyoruz.’ Allah da bizi koruyor.

Meydan’da komutan Mevlevî Halîm diyor ki: Uçakların bize her hücumunda mutlaka altlarında kuşları gördüm ve mücâhidlere ‘Allah’ın yardımı geldi!’ diye müjde verdim.

Bir defasında uçaksavarımız (ZKI) bozuldu ve hemen Cenab-ı Hakka dua ettim. Bunun üzerine Cenab-ı Hak üzerimize bulut göndererek bizi uçaklardan gizledi.

Bizim üzerimize 600 tank hücum etti. Biz de mücahidlerden bir gruptuk. Yanımızda 14 mavzer, sopalar ve kılıçlardan başka bir şey yoktu. Buna rağmen Cenab-ı Hak, onları hezimete uğrattı.

Rus askerlerinin yaşadığı korku ve endişeler... Müthiş korku ve sarsıntı onların kalp damarlarını koparıyor. Dehşetli endişeler güçlerini parçalıyor. Ebu Ubeyde isimli bir Arap genci bana dedi ki:

“Biz onların mevzilerine geliyor ve onları sarsıla sarsıla ağlıyor buluyorduk. Hem de kurşunlarla dolu silahlarını yanlarına bırakmış vaziyette... Böylece onları esir alıp sevk ediyorduk.’ Nice kereler ‘Allahu Ekber’ kelimesini duyunca kaçıp gitmişlerdi.” (Afgan Cihadında İlâhî Yardım/32).

Afgan şehitleriyle ilgili tesbitler

Abdullah Azzam Afgan şehitleriyle ilgili müşâhedelerini, dinlediklerini de şu şekilde nakletmektedir:

“Ömer Hanif, İnkılâb-ı İslâmî cephesinin komutanı Nasrullah Mansur’un evinde iken bana bazı şeyler anlattı. Mezkûr Ömer’in bir başka ismi Kaında Muhammed olup, o, Afganistan’ın Baktiya şehrinin Zerme ve Ercun mintukasının askerî komutanıdır.

Ömer şöyle dedi:

1) Ben cesedi bozulmuş ve kokuşmuş tek bir şehit görmedim.

2) Ben köpeklerin komünistleri yemesine rağmen köpekler tarafından parçalanmış tek bir şehite rastlamadım.

3) Bizzat ben kendim iki veya üç sene sonra on iki tane kabir açtım ve fakat kokusu bozulmuş tek bir şehit bulmadım.

4) Bir seneden fazla bir zaman sonra öyle şehitler gördüm ki, yaraları taptaze idi ve kan akıyordu.

Bir imam bana şöyle dedi:

‘Katlinden üç ay sonra şehit Abdülmecid Muhammed’i gördüm. O olduğu gibi duruyordu ve kokusu da mis gibiydi.’

Abdülmecid Hâcî bana şöyle dedi: ‘Lâyikî köyünün câmi imamını şehit edildikten yedi ay sonra gördüm, burnu hariç bütün vücudu aynen olduğu gibiydi.

5) Cihad şûrâ meclisinin ağası Müezzîn bana dedi ki: Şehit Nassar Ahmed, toprak altında yedi ay kaldığı halde bozulmadı.

6) Abdülcebbar Niyazi bana dedi ki: Üç dört ay geçtikten sonra dört şehit gördüm, bunlardan üç tanesi olduğu gibi duruyordu. Sakalları ve tırnakları da uzamıştı. Dördüncüsünün ise yüzünün sadece bir parçası soyulmuştu.

Kardeşim Abdülselem şehit oldu. Onu iki hafta sonra çıkardık, olduğu gibi duruyordu.”

Şehit, babasıyla musafaha ediyor

“Ömer Hanif şöyle anlattı: 1980 yılında büyük bir Rus ordusu, beraberinde 70 tank ve çeşitli askerî araçlarla bize doğru ilerledi. On iki savaş uçağı da bu orduyu havadan himaye ediyordu. Mücahidlerin sayısı ise yüz on beş kişi idi. Derken aramızda büyük bir çarpışma meydana geldi. Neticede düşman mağlup oldu ve on üç tank tahrip ettik. Bizden dört mücahid şehit oldu. Bunlardan biri ‘Cennet gülünün oğlu’ diye anılıyordu. Bu şehidi savaş alanında defnettik. Üç gün sonra bu şehidin cesedini savaş alanından babasının evine naklettik. Babası başında durarak: ‘Oğulcağım! Şehit isen bana bir işarette bulun.’ Bir de gördük ki, şehit elini kaldırdı ve babasına selam vererek onunla musafaha etti. Babasıyla on beş dakika kadar bu şekilde kaldıktan sonra elini çekti ve yarasının üzerine koydu. O esnada babası şöyle dedi: ‘Oğlum elimi tutarken o kadar sıkı ki neredeyse elim kırılacaktı.’

Ömer Hanif: Bu olayı gözlerimle gördüm, dedi.”

Şehidin kokusu

“Erselam (Arslan) bana şöyle dedi: Beraberimizde bulunan ve Abdülbasir adıyla bilinen bir ilim talebesi şehit düşmüştü. Onu bulmak için Fethullah adında bir başka mücahid ile gece karanlığında yola koyulduk. Onu ararken Fethullah, ‘şehidimiz yakınımızda, çünkü güzel bir koku alıyorum’, dedi. Ondan sonra aynı güzel kokuyu ben de almaya başladım. Derken şehidin bu güzel kokusunu ala ala onun yanına vardık. Allah’a yemin ederim ki, bu karanlıkta yaradan çıkan bir nur ile kanın rengini gördüm.”

Şehit silahını vermiyor

“Ömer Hanif, bana anlattı: Mücahidler arasında cihada çok âşık olan Ömer Ya’kub isminde biri vardı. Şehit edildi. Yanına koştuk, bir de baktık ki, silahına sıkı bir şekilde sırlmıştı. Silahını almak istedik, fakat almaya gücümüz yetmedi. Bir müddet yanında durarak, ‘Ey Yakub biz senin kardeşleriniz’ diye hitap edince hemen silahını bize verdi.” (s. 63-65).

Şehidin cesedinden yükselen nur

“Bana, Batı Kandehar’da Hilmân’da Komutan mücâhid, Abdülmennan Muhammed dedi ki: Biz mücahidler 600 kişiydik. Kâfirlerin sayısı da 6000 idi. Hepsi de Rus idi. Yanlarında da 600 tank, 45 uçak vardı. Bize hücum ettiler. Savaş 18 gün devam etti. Neticede: 33 mücahid şehit oldu. Düşman askerlerinden 450 tanesini öldürdük, 36’sını esir ettik. 30 tank tahrip ettik. İki tane de uçak düşürdük.

Bir müddet geçtikten sonra, mevsim yaz olmasına rağmen şehitlerden bir teki bile bozulmadı ve kokmadı. Şehitlerin bir tanesinden (İsmi Abdülğafur İbn-i Din Muhammed) bütün gece semaya bir nur fışkırıyor, 3 dakika böylece devam ettikten sonra iniyordu. Bu nuru bütün mücahidler gördüler.” (s. 72)

Bir demet gül

“Sayyaf’ın yardımcılarından biri ve Miyâ Gül’ün bacağı olan Muhammed Yâsir bana şunu anlattı: Miyâ, Binlan mıntıkasının genel komutanı idi. Sonra Miyâ Gül, Hicrî 1403’te şehit düştü. Miyâ Gül, İslâmî hareketin ilklerinden ve tanınmış komutanlarından olduğu için şehit olmasından dolayı yüzbin kişilik kendi kabilesi üzüntüye boğuldu.

Hem Miyâ Gül'ün kendinden başka üç kardeşi de şehit düşmüştü, kendisi dördüncü şehit idi.

Miyâ Gül'ün kendi aile efradı da çok üzüлüp bu derin acı ile ağladılar. Kardeşi gece abdest aldı ve Cenab-ı Hakka şöyle duâ etti: 'Eğer kardeşim şehit ise bana bir alâmet göster!' Sonra teheccüde kalkmak için yatıp uyudu. Ansızın birşey düşmüştü, kalktı... Bütün lambaları yaktılar. Bir de baktılar ki bir demet gül; bir benzeri daha yok! Arasında bal gibi bir şıra var ama, kokusu evin her köşesine yayılmış! Bütün aile toplanıp bu gül demeti kerâmetine şahid oldular. Sonra dediler ki: 'Sabah olunca Muhammed Yâsir'e de gösteririz.' Gül demetini Kur'an'ın arasına koydular. Fakat sabahleyin gül demetini Kur'an'da bulamadılar." (s.75)

Meleklerin yardımı

Afganistan'daki savaşıta şehit düşenlerin "Dünya ve Âhiret Şehidi" oldukları işte bu müşahhas misallerle de ortadaydı. Onlar sırf Allah'ın rızasını kazanmak için savaşıyorlardı ve Allahu Teâla da onlara en büyük rütbeyi ih-san ederek huzuruna alıyordu.

Savaşıta maddi kuvvetlerin dengesizliği akıllara durgunluk verecek seviyedeydi. Ama savaş ilerledikçe, mücâhidlere olan ilahî yardımlar artık o kadar alenileşmişti ki, her mücahid bunu görüyor, hissediyordu.

Abdullah Azzam bu hususta da pek çok misal veriyor. Bir tanesini şu şekilde naklediyor:

"Erselam bana şöyle dedi: 'Bir defasında Ruslar 120 tank ile üzerimize yürüdüler. Havan topları ve çeşitli arabalarıyla durmadan üzerimize gelen Rus akını karşısında esir olmayı göze almışık. Çünkü ne silahımız ne de yiyeceğimiz kalmamıştı. Bunun üzerine Allah'a sığındık ve O'na dua etmeye başladık. Kısa bir müddet sonra bir de ne görelim! Silahlar her taraftan Ruslar'a çevrilmiş, dur-

madan onları tanıyordu. Neticede de Ruslar mağlup oldular. Halbuki mezkur mıntıkada bizden başka hiç kimse yoktu. Erselam: ‘Bunlar melekler idi’ dedi.” (s. 67)

Allahu Teâlâ, melekler ordusuyla, kuşlar ordusuyla, hava unsuruyla Mücahidlere yardım ediyordu. Mücahidler sonunda Allah’ın yardımı ve inayetiyle zaferi kazandılar. Koca Rus ordularını mağlup ettiler. 11 yıllık savaştan sonra Rusya geri çekilmek mecburiyetinde kaldı.

Mücahidlerin vurduğu darbeye SSCB ve ardından bütün Demirperde çözülüp dağıldı. Komünizm iflas etti. Milyonlarca insan hürriyetine kavuştu. İşte bu bakımdan Afganistan’daki savaş yirminci yüzyılın en mühim hâdiselerinden biri olarak tarihe geçti.

Büyük cihaddaki mağlubiyet

Müslümanların küfür ordusuna karşı verdiği bu savaş Peygamber Efendimizin (a.s.m.) ifadesiyle **“Küçük Cihad”**dı. Asıl **“Büyük Cihad”** nefisle yapılan savaştı. İşte Afgan mücahidleri maaselef bu ‘Büyük Cihad’da başarılı olamadılar. İmtihani veremediler. Ümmete iyi örnek teşkil edemediler. Başta, kavmiyetçilik, mevki ve makam, “benim sözüm dinlensin” gibi İslâmî olmayan unsurlar, duygu ve düşünceler ön plana çıktı. Kardeş kardeşe silah çekti. Yüzbinlerce şehidin hatırasına hürmetsizlik edildi.

Afganistan’da savaş sonrası cereyan eden hâdiselerden alınacak çok dersler vardır.

Allah’ın rızasına uygun düşmeyen hareketler sergileyenler “Mahkeme-i Kübrada” hesabını vereceklerdir. Bu büyük vebali boyunlarına yükleyenler ızdırap içerisinde kıvrnadursun, Afgan şehitleri, Kâinatın Sultanı olan Allahu Teâlâ’nın huzuruna yüz akıyla çıkmamanın bahtiyarlığı içerisinde Berzah âleminde bir nevi Cennet hayatı yaşamaktadırlar. Allah onlardan râzı olsun...

“PKK antetli” Sevr Plânı’nı
yırtmak için canlarını feda eden

TERÖR ŞEHİTLERİ

Dış güçler koca Osmanlı Devletini yıkmak için yaklaşık 1,5 asır hummalı bir faaliyet gösterdiler. Türlü provokasyonlarla, tahriklerle, hâinâne oyunlarla, iç isyanlarla, savaşlarla Osmanlı Devletini paramparça ettiler. Bu şanlı, fakat talihsiz devletin terekesinden tam 44 devlet çıkacaktı. Bu devletlerden birisi de “Türkiye”dir.

Osmanlıyı tarih sahnesinden silen mihraklar, Türkiye’yi de daha doğmadan öldürmek için Sevr Anlaşmasını hazırladılar. Buna göre Türkiye paramparça edilecek, ecnebi güçler arasında paylaşılacaktı.

Asırlar boyunca İ’lâ-yı kelimetullah için cihad etmiş, İslâmın sancağını üç kıtada şanla, şerefle dalgalandırmış kahraman insanların torunları, Sevr ile tatbikat sahasına konulmak istenen hâince plana canlarını ortaya koyarak karşı çıktı. Yediden yetmişe herkes “Farz-ı ayn” haline gelmiş olan kurtuluş savaşına koştu ve zorlu ve şerefli bir mücadelenin ardından Sevr planı yırtılıp o an için tarih çöplüğüne atıldı.

Bu Ülkeden Vazgeçmediler

Silahlı mücadeleden mağlup ayrılan şer mihrakları, bu ülkeyi ele geçirmek için yeni ve sinsi planlar hazırladılar. Onlar için bu ülke, maddî, ideolojik ve stratejik men-

faatleri için vazgeçilmez bir ülkeydi.

Yirminci yüzyılın sonlarına doğru herkesin planı gayet net olarak ortaya çıkmıştı:

ABD ve İngiltere, Ortadoğu petrollerini ele geçirmek, böylelikle, ekonomilerini güçlendirmek istiyordu. Bu ülkeler diğer müttefikleriyle ayrıca Haçlı seferlerinin rövanşını almak, bütün İslam coğrafyasını esaret altına almak arzusunda idi.

Yahudilerin maksadı ise çok daha başkaydı. İki bin sene önce Buhtunnasr tarafından sürgüne gönderilip te dünyanın dört bir yanına dağılmalarının ardından, asırlar boyunca Filistin'e dönmenin planlarını yapmışlardı. Bu planın önündeki en büyük engel olan Sultan II. Abdülhamid devrilmiş, Osmanlı devleti yıkılmış, bölgeyi işgal eden İngilizlerin yardımıyla Filistin'e ayak basılmıştı. Ama bu yetmezdi, topraklarını genişletmeliydiler. Bunun için 1897'de İsviçre'nin Basel şehrinde çizilen "yol haritası" ışığında çalışmalara koyuldular. İsrail Devleti'nin kurulmasının ardından, birçok savaşla işgal sahasını genişlettiler. Ama bu da yeterli değildi. Asıl hedef, "Büyük İsrail'i" kurmaktı. Bu hedefe ulaşmak için de "Büyük Ortadoğu Projesi"ni hazırladılar. Bu projeye göre;

- Amerika ve müttefikleri Ortadoğu bölgesini işgal edecek,

- Irak parçalanacak ve bu topraklar üzerinde Kürdistan diye sun'i bir devlet kurdurulacak,

- Türkiye terörle yıpratılacak, askerî ve siyasî cendere içerisine alınarak, Kurtuluş Savaşı ile yırtılan Sevr Planı bu defa değişik taktiklerle devreye sokulacaktı.

İşte bu dehşetli planın alt yapısı yıllar önceden hazırlanmaya başlandı. Malazgirt zaferinden itibaren omuz omuza kol kola olan Müslüman iki ırk mensupları, yani Türkler ve Kürtler karşı karşıya getirilmek istendi. Basiretli insanlar bu tuzığa düşmedi. Bu defa ortaya, bütü-

nüyle İslâmın amansız düşmanı olan güçlerin himayesinde terör örgütleri kurduruldu ve kurulu oyuncak gibi meydana salıverildi.

Sevr planı, PKK patentiyile yeniden devreye sokulmuştu. İşte bu korkunç oyunu bozmak için, binlerce ana kuzusu şehit düştü. Binlerce sivil hayatını kaybetti.

Dün Sevr planını dayatmaya çalışanlar, bugün aynı planı uygulamak için çok kanlı bir oyun sahnelemişlerdi. Kuveyt'in işgali, Birinci ve İkinci Körfez Savaşları hep bu oyunun birer parçasıydı. Asıl hedef, Türkiye idi. Avrupa ve Asya'daki İslâmın bu kalesi düştü mü, sadece iki kıta değil, Afrika da dahil olmak üzere üç kıta bütünüyle hakimiyetleri altına girecekti. Hedef buydu. Bu hedefe ulaşmak için yaptıklarından bazılarını sıralayalım:

- Saddam Hüseyin el altından tahrik edilerek ve ona yeşil ışık yakılarak Kuveyt'i işgal etmesi sağlandı (2 Ağustos 1990). Ardından "Kuveyt'i kurtarmak bahanesiyle" Irak'a saldırıldı (16/17 Ocak 1991). ABD, İngiltere askerî güçleri bölgedeki askerî varlıklarını güçlendirmeye başladılar. Amerika'ya bağlı "Çekiç Güç" Türkiye'ye yerleşti ve onların gelişinden sonra Doğu ve Güneydoğu bölgesinde anarşi ve terör hadiseleri müthiş bir hızla artmaya başladı.

- 11 Eylül 2001'de ABD'de ikiz kuleler yerle bir oldu. Bu hâdisenin, Büyük Ortadoğu Projesi'nin (BOP) son safhasını devreye koymak için hazırlanmış bir senaryo olduğu belgeleriyle ortaya konulacaktı. Bu hadisenin ardından Amerika müttefikleriyle birlikte 20 Mart 2003'te Irak'a karşı karadan, havadan ve denizden saldırı başlattı. 9 Nisan 2003'de Bağdat düştü. Bunun ardından ABD müttefikleriyle birlikte adım adım bölgedeki işgalini ilerletti. Irak petrollerini tamamen, Körfezdeki diğer petrol kaynaklarını kısmen ele geçirdi.

- Yirminci Yüzyılın başlarında Ortadoğu ve Orta Asya ülkelerini, pasta keser gibi dilimlere ayıran ve cetvelle

çizilmişçesine, çok ince ayrıntılarla sınır çizgilerini çizen, her sınırın da mutlaka “sancılı ve sancı verici” olmasına dikkat eden İngiltere, müttefiki Amerika ile birlikte bu defa askerî varlığıyla bölgeye el atmıştı. Türkiye’nin etrafındaki “ateş çemberi” iyice daraltılmıştı.

Bu çemberi kırmanın yolu, askerî ve siyâsî hamlelerin yanı sıra, bu vatanda yaşayan herkesin el ele gönül gönüle vermesinden geçmektedir. Bilhassa nüfusun yüzde 99’unu teşkil eden Müslüman unsurlar “kardeş” olduklarını asla unutmamalıdır. Tarih boyunca Müslümanların amansız düşmanı olmuş olan güçler istedikleri kadar “dost maskesini” takınmış olsunlar, onların gerçekte “kalles düşman” olduklarına dair binlerce belge bulunmaktadır. İşte o bilgilerden ve belgelerden bazıları:

- 14 Ocak 1992 tarihli Sabah’ın manşetten verdiği bir haber:

“ŞOK! Amerikalılar’dan PKK’lılara giden yardıma suçüstü!”

“Genelkurmay, Cudi Dağı’nda kısırılan PKK’lılara, Diyarbakır’dan kalkan Amerikan helikopterlerinden malzeme atıldığını tespit etti.”

- 22 Ocak 1992 tarihli Günaydın’da yer alan bir haber:

“Eşkiyaya ABD teçhizatı

Tulumlar, Amerikan malı: Güneydoğuda çetin kış şartlarında, gece-gündüz dağlarda yaşayan PKK’lılar, Amerikan malı tulumlar giyorlar. Bu tulumlar kara, yağmura ve dondurucu soğuğa karşı bir zırh gibi. Özel alaşımlarla imal edilen bu tulumla, sıcak bir odadaymış gibi huzurla uyunabiliyor.”

- 23 Eylül 1992 tarihli Milliyet, Fransa’nın PKK’ya yardımını, “Gizlenen Silah Skandalı” manşetiyle duyuruyordu. Haberin özetinde hadise şu şekilde aktarılmaktaydı:

“15 Temmuz Diyarbakır: Fransa hava kuvvetlerine ait C-160 tipi ağır nakliye uçağı, ikmal yapmak için askeri havaalanına girdi. İçinde ‘insanî yardım’ olduğu söylenen dev paketlerden kuşkulanan görevliler, bunlardan birini arayınca askeri malzeme ile karşılaştılar.

Yetkililer, uçaktaki tüm paketlerin aranması emrini verince; mayın arama setleri, metalproblar, patlayıcı manyetolar, çelik yelekler, dürbün ve pusulalar çorap söküğü gibi ele geçti. Askeri malzemeye mühürlenerek el konu ve uçak gönderildi.”

“ABD, Teröriste Silah Taşıyor!”

PKK’nın kamplarından kaçarak güvenlik kuvvetlerine teslim olan 4 teröristin medya huzurunda anlattıkları arasında çok çarpıcı bilgiler vardı. Bu teröristler, mayınların örgüte Irak’tan geldiğini, Kandil Dağı’ndaki kampa, 2 ABD zırhlı aracı ile M16 silahları getirildiğine ise bizzat şahit olduklarını söylüyorlardı. (2 Temmuz 2007 tarihli gazeteler)

Daha önceleri de yakalanan veya ölü ele geçirilen teröristlerin ellerinde pek çok Amerikan, İsrail ve diğer ülkelerin yapımı silahlar ele geçirilmişti. Mayınların bir kısmı başta İngiltere, Fransa ve İtalya olmak üzere Avrupa ülkelerine aitti. Masallardaki “kuzunun kesilmesi” gibi, biri tutuyor, biri bağlıyor, biri bıçağı veriyor, biri kesiyordu. Kuzuyu iştahla yemeye hazırlanan “kurtlar” ise geride ağızlarının suyu akarak beklediği.

Ele geçirilen Amerikan silahlarının artması üzerine, Amerikalı ilgililer, “kamuoyunu tatmin etmek için” peş peşe açıklamalarda bulundular. Bu ilgililere göre tam 150 bin silah “çalınmıştı.” Ordudaki hiyerarşiyi bilenler ise bu açıklamaları gülerek dinliyorlardı. Bir tek silahın kaybı durumunda ortalık ayağa kaldırılırken, tam 150 bin silahın kaybı karşısında hiç ses çıkartılmamıştı. Ta ki bu silahlarla Mehmedçiklerin şehit edildiği peş peşe ispat edinceye kadar...

Amerikan silahı kullanan teröristleri, İsrailli emekli subaylar eğitmekte, MOSSAD ajanları operasyonlarda görev almakta, Ermeni asıllı teröristler de kanlı eylemlere katılmakta idi. Mehmed Âkif merhumun, “Kimi Hindû, kimi yamyam, kimi bilmem ne belâ” dediği gibi, dün Çanak-kale’de Mehmedçiğin karşısına dikilenler, bugün “PKK üniforması altında” Mehmedçiğe kurşun sıkmakta, ma-sum insanları katletmekteydiler.

Tarihimizdeki bu en zorlu devrede şehit düşen binlerce kardeşimizin kanlarıyla yazmış oldukları destandan bazılarına göz gezdirelim. İşte hepimizin her gün okuduğumuz “Şehadet destanlarından” bir güldeste...

Org. Eşref Bitlis’in Şehâdeti

Eşref Bitlis Paşa, 1990’da Jandarma Genel Komutanı oluşundan sonra, gecegündüz demeden yıllardır ülkeyi sancılandıran terör hâdisesinin ortaya çıkış sebeplerini, terör örgütünün bağlantılarını araştırmaya başlamış ve bu sancının nasıl sona ereceği hususu üzerinde kafa yormaya başlamıştı.

Bitlis Paşa, bazen eldeki bilgi kırıntılarını yan yana getirerek neticeye ulaşmaya çalışıyor, bazen zalimlerin Türkiye üzerinde oynadıkları satranç oyununun hamlelerini büyüteç altına alıyor, kimin hangi piyonla ve taşla oynadığını gördükten sonra, bir sonraki hamlelerinin ne şekilde olacağını çözmeye çalışıyordu.

Bu bilgili, vatanperver ve gözü pek Paşa’nın vardığı sonuçlardan bir kısmı daha sonra kamuoyuna yansıyordu. Paşa şöyle düşünüyordu:

- Çekiç Güç Kuvvetleri terör örgütüne destek olma-
taydı. Bu yüzden ABD birlikleri mutlaka Türkiye’den gön-
derilmeliydi.

- ABD ve İsrail’in Kuzey Irak’ta oluşturmaya çalıştıkları sun’î Kürt devleti Türkiye’nin zararınaydı. Buna mani

olunmalıydı.

- Bölge halkının, ana diline, kültürüne saygı gösterilmesi, onlara her hususta sahip çıkılmalı, kucaklanmalıydı. Bu vatanda yaşayan insanlar birbirleriyle kardeşlerdi. Ecnebler araya husumet sokmaya çalışıyordu. Bu dehşetli oyun bozulmalıydı.

Tâciz Uçuşu

Bitlis Paşa'nın çalışmaları Amerika'yı rahatsız etmekteydi. Paşa, ABD Büyükelçisi tarafından birkaç defa hükümete şikayet edilmişti. Ama bu yiğit insan, öyle tehditlere, şantajlara pabuç bırakacak biri değildi.

Amerika, Eşref Bitlis Paşa'ya birkaç defa da askeri güç kullanarak gözdağı vermek istemişti. 17 Aralık 1992'de Çekiç Güç'e bağlı Amerikan savaş uçakları, kendilerine bildirildiği halde Irak'ın Selahattin kentine gitmekte olan Paşa'nın helikopteri çevresinde taciz uçuşu yapmış ve inişe zorlamışlardı.

Eşref Bitlis Paşa'yı taşıyan uçak 17 Ocak 1993'te "esrâren giz bir şekilde" düştü. Uçak personeli ile birlikte Paşa da şehit oldu. Paşa'nın yanında çok gizli ve çok mühim bilgilerin bulunduğu evrak çantası da vardı. O da yok oldu. Sonraları uçağın düşüşünün bir kaza değil, sabotaj olduğuna dair pek çok bilgiye ulaşılacaktı. Ama o bilgiler gideni geri getirmiyordu. Bu vatan, kahraman bir evladını daha kaybetmişti.

Bir Şehidin Vasiyeti

Üsteğmen Mehmet Başar, beş vakit namazını aksatmaz, bilhassa operasyonlara çıkarken abdestli olmaya çok dikkat ederdi. O her an şehâdete hazırdı. Öylesine hazırdı ki, vasiyetini de yanında taşımaktaydı.

Başar Üsteğmen, helikopter pilotuydu. Defalarca çok

kritik operasyonlarda bulunmuş, kahraman arkadaşlarını taşımış, fiilen çatışmalara katılmıştı. 8 Haziran 1988'de Mardin civarında vazife yaparken, kullandığı helikopterden düşmesi neticesinde şehit olmuştu.

Mehmet Başar, şehâdetinden yaklaşık bir ay önce kaleme aldığı vasiyetinin iki suretini çıkarmıştı. Bir suretini devamlı yanında taşıdığı Cevşenin, diğerini de devamlı okuduğu Kur'an-ı Kerim'in içerisine koymuştu. Bu kahraman askerin vasiyeti aynen şöyleydi:

"Bismillahirrahmânirrahim

"Vasiyetimdir.

"1. Bütün mal ve tahakkuk edecek paranın dörtte biri Kur'an hizmeti için kullanılacak. Geri kalan dörtte üçü Babama (Hamdi Başar) veya abim Abdurrahman Başar'a verilsin. Bunların da bu paranın ekserisini hayır işlerinde harcamalarını rica ediyorum.

"2. Benim bildiğim, kimseye borcum yok, eğer çıkarsa ödensin. 60 fakir doyurulsun (veya bir fakire 60 günlük ihtiyacı verilsin). Bunu babam yapsın.

"3. Cenazeme katiiyen çelenk gönderilmesin. Askerî merasim yapılmasın, bando müzik çalınmasın. İsteyen Kur'an ve duâ okusun. Cenazeme istemeyerek kimse gelmesin. Gönülden inananlar isteyerek gelsinler. Tabutumu inanmış eller taşınsın.

"4. Cenazemde kimse ağlamasın, ölümün hakikatını anlamaya çalışsınlar, anlasınlar. Bunu anlatan kitapları okusunlar, dinlesinler.

"5. Mezar taşıma şu yazılsın: 'Mevt vazife-i hayattan bir terhistir, bir paydostur, bir tebdil-i mekandır, bir tahvil-i vücuttur, hayat-ı bakiyeye bir dâvettir, bir mebde'dir. Bir hayat-ı bakiyenin mukaddimesidir. Allah günahlarını affetsin, rahmet eylesin. Ruhuna fatiha.'

"6. Dost ve akrabalarımın daima Kur'an ve duâlar göndermelerini ricâ ediyorum. Herkes hakkını helal etsin.

“7. Cenazem köyümün mezarlığına gömülsün, cenaze namazımı Kırıkhan’da Kur’an Kursu hocası Ali Sert Hoca kıldırınsın.

“8. Eğer para kâfi gelirse bu parayla müsait kimseler (akrabamdan, anam, babam olabilir) hacca gitsinler.

“9. Bu vasiyet iki suret olup bir sureti cebimde taşıdığım Cevşen-i Kebir’in içinde, bir sureti de kitaplığında bulunan mavi kaplı mucizeli Kur’an-ı Kerim’in sayfaları arasındadır.

“Her okuyacağınız Kur’an’a ve duâlara muhtaç

“Mehmed Başar Kr. Plt. Kd. Üstğm.

“19 Mayıs 1988, Perşembe”

Normal hayatta bu şuuru gösteren Üsteğmen Mehmed Başar’ın, harpte de aynı şuuru göstereceği muhakkaktı. Bu şehidimiz, “zafer kazandıran ruha” sahip olduğunu, güzel ahlakıyla, vazifesini cansiperâne yapmasıyla ve en nihayet son vazifesi esnasında şehâdetiyle göstermişti.

Vurulunca Babasını Aradı

Jandarma Er Oğuz Parparoğlu, Şırnak Uludere’de teröristlerle girdiği çatışmada kahramanca mücadele ediyordu. Silah arkadaşlarından bazıları şehit düşmüş, bazıları yaralanmıştı. Yedikleri içtikleri ayrı gitmeyen arkadaşları Ümit Özcan da hemen yanbaşında şehit düşmüştü. Ona doğru ilerlerken sırtında derin acı hissetti, vurulmuştu. Gittikçe gücünün tükendiğini hissediyordu. O anda aklına son bir defa babasıyla konuşmak geldi. Cep telefonunu çıkarıp babasını aradı. Babası telefonu açınca ona şöyle dedi:

“Baba bütün arkadaşlarım şehit oldu. Ben de yaralıyım, ölüyorum. Hakkınızı helal edin. Anneme haber verme, üzülür!”

Babası bu sözler üzerine şok olmuştu. Telefon Oğuz'un babası Vedat Parparoglu'nun elinden düştü. Telefonu orada bulunan anne Hatice hanım aldı.

Oğuz, "Oğlum!" diye haykıran annesine şöyle dedi:

"Anne her yerimden vurdular, ölüyorum. Hakkımı helal et.!"

Bu Oğuz'un son sözleri olmuştu. Artık telefonu tutacak mecali kalmamış, şehadet şerbetini içmişti.

Anne, "Oğlum! Oğlum!" diyordu, ama karşı taraftan sadece şiddetli çatışma sesleri geliyordu. Anne olduğu yerde yığılmıştı. Bu defa telefonu Oğuz'un babası aldı. Ama ses yok. Sadece silah sesleri duyuluyordu.

Anne-baba sabaha kadar, tek erkek evlatları olan Oğuz'dan bir haber beklemişlerdi. Sabahleyin Oğuz'un şehadet haberi geldi. Anne-baba bir ay önce 15 gün izin hakkını kullanan oğullarını bağırırlarına basıp yolcu etmişlerdi. Biricik evlatları, teröristlerle yapılan çatışmada yiğitçe mücadele vermiş ve şehit düşmüştü. Kur'an-ı Azimüşşan'daki "Onlara ölü demeyiniz!" İlâhî emri gereğince, "Oğlumuz ölmedi ki" diyor ve kendilerine taziye için gelenleri kendileri teselli ediyorlardı.

Bu Oyun, "Kardeşlik Ruhuyla" Bozulur

Doğu ve Güneydoğu'da terör hadiseleri yüzünden 30 bin insanımız hayatını kaybetti. Yüzlerce köy ve mezra ya yakıldı, ya baskına maruz kaldı. Binlerce insanımız göç etmek mecburiyetinde kaldı. Nice ocağa ve nice yüreğe ateş düştü. Ateş düştüğü yeri yakarmış. Ama bu "ateş" sadece düştüğü yeri değil, bu vatanda yaşayan ve gerçekten hâin olmayan her yüreği yakıyor. Onun için herkesin elbirliğiyle çözüm araması, el ele omuz omuza vermesi ve bu dehşetli oyunu bozması lazım.

Bütün delilleriyle ortada ki;

- Bütün İslam yurduna göz dikmiş olan kefere gürûhu, Türkiye'yi parçalamak, ondan sonra yutmak istiyor.

- “PKK” antentli terör örgütü, aysbergin sadece görünen kısmıdır. İşin içinde süper güçler, Amerika, Avrupa ülkeleri ve İsrail vardır. Herbirinin de kendine göre çıkar hesabı vardır. Bu iğrenç oyunda zerre kadar inanç sahibi olup da onlara yaklaşanlar, onlar tarafından sırtı sıvazlananlar, yakın bir gelecekte, kullanıldıktan sonra bir pıçavra gibi bir kenara atılacaklardır.

- Bütün İslam ülkelerini içine alan menfur BOP'un (Büyük Ortadoğu Projesi) en mühim kısmı PKK eliyle tezgahlanan terör olayıdır. Bu dehşetli oyunu bozmak için bu ülkede yaşayan herkes, bilhassa Türklerle Kürtler son derece uyanık olmalıdır. Bu oyun ancak ve ancak İslama sınımsız sarılmakla, “kardeşlik ruhu” ile bozulabilir.

Bakınız Rabbimiz Hucurat Suresinin 10. âyetinde meâlen ne buyuruyor:

“Mü'minler ancak kardeşirler. Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltin ve Allah'tan korkun ki esirgenesiniz.”

Geçmişte yanlışlıklar yapılmadı mı? Yapıldı, hem de pek çok. Bunu da açık açık konuşmak gerek ve ülke idaresinde söz sahibi olup ta kim kime karşı yanlış yapmışsa bunu itiraf etmek ve onlar adına özür dilemek gerek. Zararın neresinden dönülürse kârdır. Allah muhafaza bu “vatan çadırı” yanarsa, hepimiz yersiz yurtsuz kalırız.

Cenab-ı Hak, bütün şehitler hürmetine, bütün İslam diyarını işgalden, esir olan kardeşlerimizi esaretten, zulme maruz kalanları zulümden kurtarsın. Bütün Müslümanlara yeniden cihad ve şehâdet şuurunu, yani “zafer kazandıran ruhu” kazanmayı nasip eylesin.

BİBLİYOGRAFYA

- Abdullah Azzam, Afgan Cihadında İlähî Yardım, İzmir: 1993

- Abdurrahman Zapsu, Büyük İslâm Tarihi, İstanbul: 1975.

- Abdülhamid Cûde Es-Sehhâr, Peygamberimiz Efendimiz, Mütercim: Mustafa Varlı-Ahmet Gül, İstanbul: 1964.

- Âbidelerimiz, Anıtlar Derneği İstanbul Şubesi Neşriyatı, İstanbul: 1954.

- Ahmed Cevdet Paşa, Kısas-ı Enbiyâ ve Tevârih-i Hulefâ, İstanbul: 1972; Tarih-i Cevdet, İstanbul: 1893.

- Burhan Bozgeyik, Meşhur Zâlimler, İstanbul: 1998; Zulme Boyun Eğmeyenler, İstanbul: 1995; Gençlik ve Ölüm. İstanbul: 1995; Doğru Tarihe Doğru. İstanbul: 1995; İstiklâl Harbinde Gaziantep, İstanbul: 1994.

- Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi

- 1915'de Çanakkale'de Türk. Ankara: 1957.

- Hasan Basri Çantay, Kur'ân-ı Hakîm ve Meâl-i Kerim. İstanbul: 1965.

- Hasan el-Benna, Risaleler, İstanbul: 1997.

- Hayat Ansiklopedisi.

- Hayati Ülkü, İslam Tarihi, İstanbul: 1987.

- Hoca Sadeddin Efendi, Tacü't-Tevârih, Ed: İsmet Parmak-sızoğlu, Ankara: 1975.

- İmam Taberi, Taberi Tefsiri, İstanbul: 1995.

- İslâm Ansiklopedisi, İstanbul: 1977.

- İsmail Hakkı Uzunçarşılı, Osmanlı Tarihi, Ankara: 1975.

- İsmail Hami Danişmend, İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi,

İstanbul: 1971; Tarihî Hakikatler, İstanbul: 1979.

- Kadir Mısıroğlu, Kurtuluş Savaşında Sarıklı Mücahidler, İstanbul: 1969.

- Kâmusu'l-A'lâm, İstanbul: 1316.

- Mehmed Âkif, Kur'an-ı Kerim'den Âyetler-Mev'izeler, Hazırlayan: Suat Özalp, Ankara: 1968.

- M. Âsım Köksal, İslâm Tarihi, İstanbul: 1973.

- Mehmed Dikmen / Bünyamin Ateş, Peygamberler Tarihi, İstanbul: 1977.

- Mehmed Vehbi, Hülasatü'l-Beyân Fî Tefsiri'l Kur'an, İstanbul: 1968.

- Mevâkib Tefsiri

- Naima Mustafa Efendi, Naimâ Tarihi, İstanbul: 1967.

- N. Hakkı Uluğ, Çanakkale Destanının 50. Yılı, Ankara: 1966.

- Rahmi Apak, İstiklâl Savaşında Garp Cephesi Nasıl Kuruldu, İstanbul: 1942.

- Riyazü's-Sâlihîn Tercemesi, Ankara: 1972.

- Salih Suruç, Kâinatın Efendisi Peygamberimizin Hayatı, İstanbul: 1981.

- Seyyid Kutup, Fızılâl-il Kur'ân. Mütercimler: M. Emin Saraç, İ. Hakkı Şengüler, Bekir Karlığa.

- Süleyman Doğan, Afganistan'da Kim Kazandı, İstanbul: 1995.

- Taberî Tefsiri, İstanbul: 1995.

- Tahsin Yazıcı, Kore Birinci Türk Tugayında Hatıralarım. İstanbul: 1963.

- Yakın Tarih Ansiklopedisi.

- Yıllarboyu Tarih Dergisi, İstanbul: 1978.

- Yılmaz Öztuna, Büyük Türkiye Tarihi, İstanbul: 1977.